Indona Thianghlim

INDONA THIANGHLIM

Letlingtu
Rev. Liangkhaia

SYNOD PUBLICATION BOARD
AIZAWL, MIZORAM

Published
by
The Synod Publication Board
Aizawl, Mizoram

Chhut khatna – 1971
Chhut hnihna – 1982
Chhut thumna – 1994

Printed
at
Synod Press
Aizawl, Mizoram

A CHHUNGA THU AWMTE

THUHMA (PREFACE)

He Bu, Indona Thianghlim (Holy War) hi a tir takah chuan John Baniana siam a ni a, a hmasa ber chu 1682 hian an chhuah a, lehkhabu hmingthang tak a ni ve ţhin a ni. Pu Hrawva te, Pu Muka te pawhin an letling nual ţhin tawh a. Pu Muka chuan chhut tura khawl inah a dah laiin misualin khawl in chu an suam a, an tichhe vek mai a, a ziak nawn peih ta mang lo va, "I peih chuan ti ve thung rawh," min ti a. Lehkabu hmingthang tak a nih avang hian ka ui êm a, ka thiam ang angin ka han bei ve ta a ni. Hmingte hi chu Pu Muka phuahsa ka hmang ta mai zel a nia, phuah thiam pawh a har hle âwmin ka hria.

A bu pumin a thu mi zirtir tum hi kan hriat thiam theih nan hei hi hria ila, a ţha ang. "Mansaul" tih hi mihring rilru tihna a ni a. Chu chu khawpui nuam tak angin a sawi a, chu khawpuia awm chu inchuhin Immanuela leh Diabola hi an inbei a ni. Chu chu mihring rilrua chen hi Immanuela leh Diabola'n an inchuh a, an indo phah a ni tih hre rengin chhiar ţhin ila a ţha ang.

Aizawl
20th January, 1971

Liangkhaia
Mission Veng

A BU ZIAKTU THUHMAHRUAI

1. A mak mang e thawnthu sawi leh
Titi sêpa rualkhumte'n,
Monsoul indo thu an sawi lo,
An hluihlawn chu thi angin.

2. Miten sawi rawh se, eng thu pawh,
He thu an hriat hma zawngin;
Anmahni pawh an inhre lo,
He chanchinin a sawi chu.

3. Chanchin a tam tih zawng ka hria,
Vai ram leh tualchhung thu te;
Mi te, Lal te, Ram, Dân thu te,
Ziak thiamte'n an ziak fo chu.

4, Phek tin an thuam, ṭawngkam mawiin,
Zirtirte pawh an siam ṭhin;
An thu ziak pawh a fing tawk hle,
A hnial, val an awm lo ve.

5. Mahse, chhiartu, ka nei asin
Hrilh tur che, he thu-ah hian;
Mi ṭhenkhat zawngin an hre hle,
An hril ṭhin mittui nenin.

6. Mi tam takin an hria Mansoul,
An buai thu pawh an hai lo;
Chanchin tam tak hre mite chuan,
An indo thu an hai lo.

7. I beng dawh rawh le, ka sawi dawn,
Mansoul sal tan thute pawh;
A chanchin zawng akip-akawi,
Ka sawi seng lo, a mak e!

8. Amah siamtu El–Shaddaia,
Hmelma finrawlin a do;
Diabol Nunrawnga a hruai lut,
Shaddaia siam lal rûnah.

9. Kei pawh ka awm khawpuiah chuan,
A din, a tluk lai pawhin;
Diabola chuan ama lal nan,
A luah zo, khawpui zawng chu.

10. Mansoul ngei chuan ama thuin,
A pawm lal nunrawnga chu;
A lal atan a chawimawi a,
A vûm zo, lal Diabola'n.

11. Mansoul-in Pathian lam thil te,
A chil, a rap bet zo ta;
Diabola ralthuam inbelin,
A do Immanuela.

12. Ka hmu asin, Mansoul hmingthang,
Vawkpui ianga tal bâl kha;
Diabola nen remna an siam,
A nghilh zo El–Shaddaia.

13. Min sel lo u, tu mah rengin,
Thawnthu phuah chawp thiamah chuan;
Ka hriat zawng leh ka hmuhte hi,
'A dik ngei' ka ti ngam si.

14. Ka hmu asin, Lal Fapa pawh,
A sipai sangsawmte nen;
Khawpui hmingthang chu rawn hualin,
Ka hria a tawtawrawt ri.

15. Ka hmu Kapten rualin an hruai,
A sipai, lei vâng dâpin;
An puanzar khai leng vel mawizia,
Ka nghilh rua lo dam chhung zawng.

16. Ka hmu, mual pawngte pawh an siam,
Virvawm, khawpui dai velah;
Virvawm, vung rite pawh ka hria,
A châm reng e, thinlaiah.

17. Kulh sut chhiatnate pawh an ruai,
An chhu, beng kawngka zawnah;
Beng kawngka chauh pawh ni lovin,
Kulhpui ţhiat theiin an mawi.

18. An inbeih laite pawh ka hmu,
Kaptente pawh an au rual;
Hliam leh thite an tlu, tam tak,
An rûm thinlai a ţhawng e.

19. Beng kawngka an chhu chhia, ka hmu,
"Bei zel ru," tiin an au;
Kaptente khawpui lut ka hmu,
Hmelmate an ţang zo lo.

20. Mansoul Lal Rûnah Diabola,
A man Immanuela'n;
Khaidiat bunin khawpui tualah,
An hruai vel, mipui hmuha'n.

JOHN BANYAN

SYNOD PUBLICATION BOARD THU CHANG

Synod Publication Board chuan lehkhabu thar buatsaih bakah lehkhabu hlui ṭhate chhut nawn hna hi a hma tel a. Chutiangin Indona Thianghlim Bu pawh hi lehkhabu chhuah tawhte zing aṭanga chhut nawn tura a thlan chhuah a ni.

Indona Thianghlim Bu hi kum 1971-ah chhut a ni tawh a, 1982-ah chhut nawn a ni leh a. Mite thlarau lam nun a chawm hle a ni ang, hun rei vak lo chhungin lei tur a awm ta lo mai a. Thawnthu anga ngaihnawm, Kristian nun chawm thei tak a la nih zel avangin Publication Board chuan chhut nawn tura thlang chhuakin a rawn chhuah ta a ni. Chhut hnihna pawh hralh zawh a lo nih leh tak avangin chhut thumna atan chhuah a lo ni leh ta a ni.

Ziaktu leh letlingtu leh chhuahtu rilru hre renga kan chhiar chuan a ṭangkai zual ngei ang.

Sd/–
C. SANGZUALA
Editor,
Synod Publication Board

Dated, Aizawl
the 31st March 1994

INDONA THIANGHLIM (HOLY WAR)
JOHN BANIANA ZIAK

BUNG I

LAL SHADDAIA KHAWPUI SIAM

Ka zinna hmun tam tak leh ram tam taka ka vah ka vahnaah chuan, khawmualpui hmingthang tak hi ka va thleng hlauh mai a, ram zau tak leh nuam tak mai a ni a. Chhim tawp leh hmar tawp inkara awm a ni a, kawlkil li chhunga awm a ni. Tui ṭha tawk tak, mual dung leh ruamin a cheimawi ram rem tak mai a ni. A pum deuhthawin, (ka awmna lai chauh phei chu) thlaifùr a nuam em em a, mi an tam tawkin boruak a thianghlim em em a.

A mite pawh chu kimtlâng hmun khat mai an ni lo va, an ṭawngte leh sakhaw dante pawh a thuhmun hek lo; arsi pakhat laka arsi dang a danglam ang mai hian an danglam vek mai zawk a. Ṭhenkhat an dik a, ṭhenkhat chu an dik lo va, an danglam nual mai a ni.

He hmuna zin hi, ka sawi tawh ang khan, ka chanvo a la ni a, ka zin bawk a, ka awm rei hle, an ṭawngte leh an awm dante ka thiam vek thlengin ka awm a ni. Dik takin, an zinga ka thil hmuh leh ka hriatte chu ngaihnawm ka ti em em mai a, ka hotupain mi ko haw lo phei sela chu, an zinga awma thìh pawh ka nâp a ni.

Tin, he khawmualpui ropui takah hian khawpui mawi tak, mit titlai mai, 'Mansoul' an tih chu a awm a; a inte chu a makin a hmunte chu a rem em em

hlawm mai a, (a tir thu ngaihtuah phei chuan) a nawmnate chu a hlawk em em mai a ni. A awmna khawmualpui pawh chu, a hmaa sawi tawh ang bawkin, van hnuaiah hian a tluk a awm lo vang ka ti thei a ni.

He khawpui hmun-hma thu chu, khawvel pahnih inkar lai taka awm a ni a, a siam hmasa bertu chu, ziak hlui eng eng emawa ka lo hmuh chhuah dan chuan Shaddaia a ni a, a lawmzawng taka siam a ni. A thil siam zawng zawng darthlalang atan leh ropuina tura siam a ni a, a chhip sang ber phei chu, chu rama a thil siam zawng zawng aia ṭha a ni. A ni, Mansoul chu chuti kauva khawpui mawi chu a ni a, an siam zawh hlim phei chuan a en turtein Pathian te an lo chhuk a, lâwm avangin an zai dur dur an ti nia! Ennawm taka siam a nih ang bawkin a vel zawng zawnga thu nei tura siam a ni bawk a. A ni, Mansoul chu mi zawng zawngin an khawpuia hmang tura thu pek an ni a, a hnenah dawvân an kai vek tur a ni. E! a khawpuia ngei pawh chuan mi zawng zawng rawngbawl tura phut theihna leh a dodaltu apiang hneh thei turin chakna leh thuneihna a Lalpa hnen ata a hmu ve reng nia.

He khawpui lai takah hian Lal In hmingthang tak leh ropui taka sak a awm a, a nghehziaah chuan Lal In vuah tlak a ni em em mai a, a nawmziaah chuan Pialrâl, vuah tlak a ni. A zauzia lah chu khawvel zawng zawng pawh hi leng theia mawi a ni mai si a. He Lal In hi Lal Shaddaia'n ama tan chauhva a siam a ni a, mi dang awm ve phei chu a phal lo. A phal lohna chhan chu kawng khatah chuan, ama lawmna tur chauhva sak a nih vang a

ni a, kawng dangah chuan khawpuiah mi hlauhawm pui puite an lo awm a duh loh vang a ni. He khawpui hi Shaddaia chuan vengtu a siam bawk a, mahse khawpui mite kutah chuan a kawltir deuh ber ṭhin a.

Khawpui kulh bangte chu ṭha deuh maia siam a ni a, a ni, nghet deuh mai, sakhat ṭha tak maia siam a ni a, a khawpui mite duh thuah lo phei chuan kumkhua pawha tihnghin rual loh leh tihchhiat rual loh a ni ang. Hetah hian Mansoul siamtu fin ropuizia chu a lang chiang ber a ni; a kulh bangte chu a khuaa miten remti lo phei se hmelma chak berte pawhin tihchhiat rual a ni lo vang.

Mansoul khawpui hmingthang tak chuan a kulh bangah chuan, luhna tur leh chhuahna turin kawngka panga a nei a; chung chu chhung lama mite thu chauh lo chuan tihchêt theih leh hawn luih theih rual a ni lo. Chung chu heng hi a ni : Bengkawngka, Mitkawngka, Hmuikawngka, Hnarkawngka, Hriatnakawngkate hi.

Thil dang Mansoul khawpuiin a neih bawkte chu, heng a dangte nena ngaihzawm thiam chuan a hmun ropuizia leh nghehzia tilang zualtu a ni ngei ang. Chu khawpui chuan englai pawhin a kulh chhungah chuan a thil chakkhai tawk zet a nei fo a ni. Dan ṭha ber te, muanawm ber te, chutih laia khawvela darh zau thei ber chite chu a nei a. A kulh chhungah chuan mi suaksual, depdê, leh hêk hmangte reng reng a nei ngai lo va, mi dik tak vek, inthurual tak an ni a, Lal Shaddaia tana an invawn ṭhat chhung chu an chungah a lawm a, a vengin a hliahkhuh ṭhin a.

BUNG II

DIABOLA'N KHAWPUI BEIH A TUM THU

Englai emaw chuan Diabola hi a lo awm a, he Mansoul khawpui hmingthang tak hi lak a, ama chên nana siam tumin a rawn bei ta mai a. He mi lian, mi hângte lalpa hi hotu khawbaw deuh mai a ni si a, a thu sawi hmasa leh Mansoul khawpui hmingthang tak mai a lâk dante chu kan la sawi zel dawn nia.

Diabola chu hotu ropui tak leh thil ti thei tak, rethei tak leh dawngrâwl luh tak si a ni a. A bul a bal thuah chuan, a tirah chuan Lal Shaddaia rawngbawltu, hmun sang tak leh ropui taka dah a ni a. A ni, a ram awp leh khua leh tui chunga hotu sâng tak hmun changtu a ni a. He Diabola hi Zîng lam fapaa siam a ni a, hmun sang tak changtu a ni A dinhmun chuan a tiropui hle a, a tiêng mawi a, a varparh arsi rilru pawh tilungawi khawp tur hlawkna a pe a, hremhmun ang maiin a duhâmna a nasa mai pawh a ni.

Tichuan a dinhmun ropuizia leh zahawmziate chu a hriatin, dinhmun sang lehzual châkna a rilruah a lo chhuak a, mi zawng zawng chunga lal, Shaddaia hnuaia thu nei pumhlumtu nih theihnazia a ngaihtuah ta a. Mahse Lal chuan chutiang hmun chu a Fapa atan a zuat a lo ni si a, pek pawh a lo pe nual tawh bawk a. Chuvangin Diabola chu a inngaihtuah ta a, tih dan tur tha ber nia a hriat chu a pawlte hnenah chuan a sawi chhuak a, an

remtihpui bawk a. Tichuan a tawpah chuan, 'Lal Fapa chu tihchhiat tumin bei phawt ila, a roluah tur chu kan ta a lo ni thei dawn nia,' an ti tlâng ta a. Tichuan hel an rawt ta a ni. A hunte chu an ruat a, thu an chhuah a, hel duhho chu an inko khawm a, beih an tum ta a. Lal leh a Fapa chu le, engkima engkim an ni a, hnung lama mit nei ang mai an nih avangin an ram chhunga thil awm zawng zawng chu an hre lo thei lo va; Lal chuan englai pawhin a fapa chu amah tlukin a hmangaih si a, a thil hriatah chuan a thinur lo thei ta lo va, an thil phiar dik loh ṭanna ngeiah chuan manin an hel tum thu leh beih an tum thute a hriattir ta vek a, thiam loh a chantir a, an hmun pawimawh tak tak ata chu a paih chhuak ta hlawm a. Englai maha khawngaihna chhe tê pawh an hlawh tawh loh nan a rorelna ni ropui chu nghak turin khuarkhurum thim takah a paih lut ta hlawm a ni.

Tin, anni chuan chutianga an rinawmna, zahawm leh hlawkna ata paih chhuah an ni a, kumkhuaa Lal khawngaihna chhe te pawh beisei rual an ni tawh lo va, khuarkhurum thim tak chu an chau tawk a ni tih an hriat chuan. (Lal Shaddaia leh a fapa a chunga an thinur a zual tur leh an pawi khawih châk turzia chu in hre thiam ṭheuh ang) thinur tak maiin Lalpa thil eng emaw tihchhiat tur zawngin an vâk vel ruai ta mai a. A tawp a tawpah chuan he hmun nuam tak mai hi an lo thleng a, Mansoul khawpui hi an rawn hmu ta a ni. He khawpui hi Lal Shaddaia hnathawh ropui ber leh a lawmna ber a ni

tih hriain an inrawn a, beih an tum ta a. Mansoul chu Shaddaia ta a ni tih an hria, ka tih kha, a siam laiin tah chuan an awm ve a nia. Tichuan, chu hmun an lo thleng chu an lawm avangin an au dur dur mai a, sakeibakneiin a sa seha a rûm ang maiin, 'Lawmna ropui tak, Lal Shaddaian kan chunga a thil tih phuba lakna remchang tak kan hmu ta,' an ti a.

BUNG III

DIABOLA'N MANSOUL A BEIH THU

Tichuan an ṭhu a, indo thu rel turin Committee an ko va, engti angin nge an beih ang a, he khawpui hmingthang tak hi an hnena an hîp theih ber ang, tih an ngaihtuah ta a ni. Ngaihtuah tur thil 4 an tar chhuak a.

1. Beih an tum danah hian khawpuiah chuan an zain an va inlan em ni ang?
2. Tuna an hmel ngai pui pui hian khawpui ep chuan an va ṭhu khawm em ni ang?
3. Mansoul khaw mite chu an tum dante hrilhin, an rawn kal chhante an hriattir nge ni ang a, thu leh bum thlau thuin an bei zawk ang?
4. An zinga mi ṭhenkhat hi thlang chhuakin, a ruk tea thu pein, khawpui mi pawimawh deuhte pahnih khat va kah thlukna remchang zawng sela, an beih tum dan atan hian a sawt hle dawn lo'm ni ang?

tihte a ni a.

1. An thu rawt hmasa ber khi chu a ṭha lo vang, ti lamin an chhang a ni. An zaa khawpui hmaa an va lan mai chuan ṭhenkhat lan dan hian khawpui mite chu a ti hlau nasa mai dawn a, mi tlem tê emaw, pakhat lek emaw pawh va lang sela a ṭha zawkin an ring a ni. Tin, he thu rawt hi tichak turin Diabola chuan, "Khawpui kan tihlauva kan tithlabar emaw a nih chuan kan la thei hauh lo

vang, a chhunga mite thu lo chuan tu mah luh theih a ni si lo. Chuvangin, mi tlemtê emaw, pakhat ṭhauh emaw pawhin Mansoul chu va bei rawh se. Ka ngaih dan chuan chu mi pakhat atan pawh chuan kei ni ila, ṭhain ka ring," a ti a. An zain an remti ta a.

2. Tin, 2-na chu an lo thlung ta a, chu chu Tuna an hmel ngai pui pui hian khawpui ep chuan an va ṭhu khawm em ni ang? tih kha a ni a. Hei pawh hi remti lo lamin an chhang leh a ni. "Hnai lo ve a, tun hmain Mansoul khua chu hmuh theih loh thilte pawh hi an awm tih hriattir lo ni tawh ṭhin mah sela, anni anga hmel rapthlak pui pui hi tu mah an la hmu ngai lo va," tiin Thinchhiaa chuan a sawi a. Leilawt Tirhkoh Apoluona (Thupuan 9:11) chuan, "Chu thu sawi chu a dik hle mai. Kan zinga pakhat pawh hi tuna kan awm ang hian va lang na sela, an lo hlau em em ang a, an inveng ṭha sauh sauh mai ang a. Nichina ka lalpa Diabola'n a sawi tawh ang khan, Mansoul chu lak tih reng reng kan nei lo vang," a ti a. Tahchuan Milian Beelzebula'n a sawi ve a, "Ka hmaa mite thurawn chu a dik ang; Mansoul khaw mite chuan tun hmaa kan awm dan chu hmu tawh ṭhin mah sela, tunlaia kan awm dan ang hi chu an la hmu ngai si lo va, ka ngaih dan chuan an thil hriat ṭhan ber anga intidanglamin va bei ila, ṭha berin ka ring," a ti a.

Hei hi an remti tlang ṭheuh va, eng ang hmel leh eng ang zia puin nge kan va kal ang tih an ngaihtuah leh dawn a. Diabola'n a va beih dawnin a duh ang ang hmel a va pu mai dawn em ni ang? te

pawh, an ti a, an inrem thei lo hle mai a. A tawp-ah chuan zing lam fapa, Lucifera chuan a sawi ve a. Diabola chuan an hnuaia rannung taksa awm dan eng emaw la sela, ṭha berin a ring a. "Hengte hi an hriat ṭhan chauh ni lovin an hnuaia mi an ni a, khawpui beih tum an ni tih ngaihna reng reng an hre lo vang. An mit tidel zual turin Mansoul-in rannung fing bera an ngaih âwmzia chu la rawh se," a ti a. Hei hi dik an ti a, an riam a, kut an bêng dur dur mai a. Tichuan milian Diabola chuan chung laia Mansoul-in a duh ber leh ngampa ber leh fing bera an ngaih, Rul awm dan la turin an ti ta a. Tichuan, a pathumna kha an ngaihtuah leh dawn ta a.

3. Mansoul mite hnenah chuan an thil tum, an rawn kal chhan kha an hrilh nge ṭha hrilh loh, tih a ni a. Hei pawh hi hrilh loh ṭha ti lamin an chhang leh a ni Monsoul khaw mite chu chak tak tak, a khawpui lah chu, a lal inte chu sawi loh, a kulh bang leh a kawngkharte ngawt pawh tih chêt rual loh a ni mai si a, a chhunga mite thu lo chuan luh luih theih rual a ni si lo, an ti a. Nuaia chuan, "Chu lovah pawh, kan tum dan hi an hriat chhuah chuan an lal hnenah ṭanpuina an dil ang a, kan chanin maian chan pawh a tluk lo vang tih chu ka hria a ni. Chuvangin, kan tum dan chu dawt deuh pawhin fak dernate pawhin thu mawihnai deuhte pawhin thup ila, ṭha tak tum angin i bei ang u. Thil ni ngai lo turte kha sawiin, an hmuh ngai loh turte kha tiam ila, a ṭha ang. Chu chu Mansoul kan hneh theihna dan tur, anmahni ngeiin kawngkhar

min hawnsakna dan tur a ni, an hnena kala min duh theihna hial tur a ni ang. Chutiang ka han rinna chhan chu, Mansoul mite chu tunah hi chuan an mawlin an thianghlim em em mai a, mi tin mai hi mi dik an ni a, bumna thu te, thu vervektein min bei a ni tih nachang an hre hauh lo vang. Dawt thu te, tih der thu te chu an la hre ngai lo a ni; chuvangin, hetianga kan ngamthlema kan beih chuan min hre chhuak hauh lo vang. Kan dawtte chu titak emaw an ti ang a, kan ngamthlemnate chu thudik tiah min ngai dawn a ni. Kan tiam apiang-ahte chuan min ring em em ang a, anmahni hma-ngaih em em anga kan intihlan thiam phei chuan kan thu chu an âwih ngei ngei ang," a ti a. Tu mah a hnial reng reng an awm lo va, tuipui luang chhuak ang maiin a tlang zurh ta mai a ni. Tunah 4-na kha an ngaihtuah dawn ta a.

4. An zing ata mi thlan chhuah a, khawpui mi pawimawh pahnih khat kap thlu tura thupek a tha law maw, chu chuan an tum dan chu a tihmasawn hle tur a nia, tih thu kha a ni a. Hei hi an remti deuh vek a, tihhlum tura an han ruat deuh chu, Pu Dodaltua, Kapt. Dodaltua an tih bawk thin chu a ni a. He Kapt. Dodaltua hi Mansoul-ah chuan mi ro-pui tak, Diabola leh a pawlte pawhin Mansoul khaw pum ai pawha an hlauh zawk thin chu a ni. Tuin nge tihlum ang? tih an ngaihtuah a, dil huai, Tisi-phona chu an ruat ta a.

Tunah chuan indo thurel chu an zo ta a, an tho va, an thu tih tlûkte chu hman an tum ta a ni.

Mansoul khaw pan chuan an kal ta ţhûţ ţhûţ mai a; mahse, tu ma hmuh theih loh an ni, pakhat chauh lo chu, pakhat chauh hmuh theih a ni. Ani pawh chuan a hmel pangngai chuan Mansoul a pan lo va, Rûl taksa puin a ni zawk. Tichuan, an han hnai chho va, Bengkawngka bulah chuan an ţhu a, chu chu Mansoul khaw pawn lam chanchin engkim hriat theihna hmun a ni si a; Mitkawngka, hmuh theihna hmun a ni ang bawk a ni. Chutichuan, ka sawi tawh ang khan a ţhuihruaite nen chuan kawngka bulah chuan an han chho va, thal kah phak chinah hian Kapt. Dodaltua kha an chang ta a ni. Mi lian chu kawngka bulah chuan a han chho va, Mansoul khawpui chu ngaithla turin a han ko ta a. Harsat ţuma a thu sawi ţhin, Hamhaiha chauh lo chu a hnenah tu mah a hruai lo. Tin, ka sawi tawh ang khan kawngka bulah chuan a han chho va (chutih laia an chin dan a ni bawk a), tawtawrawtin a han thâwm a ni. Chumi thuah chuan Mansoul khaw hotu deuh deuh, Lal Pawikhawihlova te, Lal Tumruha te, Khawpui lal Thuvawngtua te, tu nge awm tia en turin kulh bang thlengin an lo chhuk a. Lal Tumruha chuan a han en a, kawngka bula ding chu a han hmu a. Tu nge a nih a, khawi aţanga lo kal nge a nih a, engah nge ri danglam taka Mansoul khawpui a rawn thâwm? tiin a zawt a.

Chutah, Diabola chuan le, beram no ang maia nunnemin a han sawi ţan ta a ni. "Mansoul khawpui hmingthang taka mi nunnemte u, in lak aţanga hla taka awm ka ni lo va, hnai tea mi ka ni zawk tih chu in hre thei mai ang; nangmahni chibai buk

tur leh in rawngbawl tura lalber ruat ka ni asin! Chuvangin keimah leh nangmahni hnenah pawh ka rinawm theih nan thil eng emaw hrilh tur che u ka nei a ni. Chuvangin thu sawi min phal ula, chhel takin min ngaihthlaksak rawh u khai! Tin, a hmasa berah chuan keima tan a ni lo va, nangmahni tan a ni a, keima sawtna tur ni lovin nangmahni sawtna tur a ni ka zawn zawk ni, tih hi in hriat loh ka duh lo a ni. Mi nunnemte u, dik takin, bawih tânna ata chhuahna ṭha tak leh ropui tak in hmuh theih nana lo kal ka ni si a; chutianga man leh bawiha siam in nih thute hi in hre lote pawh hi a ni law maw? a han ti ta zuah zuah mai a. Chu thuah chuan Mansoul khawpui chuan beng a chhi hra ta mai a; eng nge ni? sawi ta che u, eng nge ni? an ti ta a ni. Tin, ani chuan, 'In lal chungchangah leh a dan thuah leh nangmahni thuah pawh hian eng emaw sawi tur ka la nei asin. Lal thuah chuan, ropui tak leh thil ti thei tak a nih chu ka hria a, mahse in hnena a thu sawite hi a dik hek lo va, in tana sawt tur a awm bawk hek lo.

(1)Pakhatah chuan, tun hmaa a tihṭhaihna ṭhin che ute kha a dik hek lo; tih a phal lohte pawh kha ti mah ula, engkhaw mah lo thleng tur a awm lo vang. Hlauh tur a awm pawh chu ni se, thil te tak te tiha hremna nasa tak hlau renga awm mai chu, chu aliama bawih nihna eng nge awm? Thei rah te tak te han ei mai te chu thil te tak te a ni si a,' a ti a.

(2) A dan thu : 'Hei hi han sawi leh hlek ila; âwm lo tak leh buaithlak tak leh tuarhlelhawm tak a ni. A awm lohzia chu a hmaa sawi tawh ang khan, a thil tih leh hremna hi a inphu lolutuk a ni. Nunna leh thei a danglamzia leh a intluk lohzia chu a nasa a nia, mahse in Shaddaia danah chuan a inman tawk angin a sawi a ni. Tin, a buaithlak bawk a ni. In hnena a sawi danin, 'Thei zawng zawng hi in ei thei ang,' a ti zet a, pakhat ei chu a khap leh lawi si a. A tawp berah chuan tuarhlelhawm a nihziate chu in hai em ni? Thei rah ei khap che u a neì a nih chuan, chu tak chu, thil ṭha in la hriat ngai loh neihtir theitu che u a ni ngei ang. A hmingah pawh a hriat alawm! 'Chhia leh ṭha hriatna Thing,' tih a ni lawm ni? Chumi hriatna chu in nei tawh em? Hnai lo, hnai lo! A ṭhatzia tur, mi a tihnawmzia tur leh mi a tihfinzia tur pawh in ngaihtuah phak lo a ni. In lal thupek anga in awm chhung zawng in hre lo vang. Engah nge â tak leh mitdela a vawn reng ang che u le? In hriatnate leh in finnate engah nge in tihzau loh vang? Tunah, aw, Mansoul khaw hmingthang taka chengte u, nangmahni chungthu bik han sawi ila, in zalen lo a nia; bawih leh sal anga vawn in ni a, vauna hlauhawm taka vau beh in ni alawm! A vang awm si lovin, 'Chu chu ka duh a, chu chu ka duh lo,' tih mai maite chu, a lal thlak em alawm! Khapa in awmna thu hi ngaihtuah ṭhat ngam pawh a ni lo ve ti ula; a tifingin a tizahawm em em dawn che u

a ni. In mit a lo meng ang a, pathiante ang in ni mai dawn asin! Hetiang hi a nih avangin hotu tuin nge tun lai chhanah hian hei aia bawih nghet dah thei chuang ang che u? Ka sawi lan tawh angin hnuai-chhiah in ni a, rem lo taka hrên beh in nih hi. Mitdela insiam aliama bawih nghet zawk eng nge awm ang! Mit neih loh ai chuan mit neih hi a ṭha zawk, tih chu in hre thiam mai lawm ni? Chutiang bawkin pûk thim rimchhe taka khâr khip ai chuan duh duha tlat theih hi a ṭha zawk a ni," a ti a.

Diabola'n chutiang a sawi lai chuan Tisiphona khan Kapt. Dodaltua, kawngka bula ding kha a han kâp ta tlat mai a, a lu-ah hian thihna thamin a hliam a; khawpui mite chuan mak an ti a, Diabola chu a huai sawt mai a, a tlu a, a thi ta a. Kapt. Dodaltua a thih tak avang chuan (khawpuia indo mi awm chhun a ni si a) Mansoul khua chu an zâm ta em em mai a, dodalna thinlung reng reng an pu ta lo va. Hei hi Diabola te chuan an beisei dan a ni reng a. Tichuan Hamhaiha kha a lo ding chhuak a, thu sawi thiam a nih avanga Diabola'n a hnena a rawn hruai kha a ni a, Mansoul khawpui hnenah chuan thu a sawi a, a thu awm dan chu he-tiang hi a ni :—

"Mi nunnemte u, vawiina mipui reh ṭhup mai, zirtir theih chi tak, ngaithlatu a hmuh hi ka hotupa lawmzawng tak a ni a; kan thurwân ṭha tak hi paih bo lo turin kan thlem daih theih che u kan beisei a ni. Kan hotupa hian a hmangaih em em che u a

nia; Shaddaia thinur chu a hlauhawm hle tih a hre chungin a hmangaih che u avangin in ṭhatna tur chu a ti ngam mai a ni. In hnena a sawi tawh ang thute kha chu sawi nawn leh pawh a ngai lo va, a thute kha thu dik, mahnia lang fiah sa a ni a, hrilhfiah pawh a ngai bawk hek lo, a thing hming awmziaahte pawh inhnial ngai lovin a lang fiah sa alawm. Chuvangin tunah hian kei pawhin ka Lalpa phalnain thurâwn pakhat chauh ka han belh ang e, a hming awmzia chu ngaihtuah ula, thing leh a rahte khi en teh u, a itawm teh a nia.' Tlem te chauh in la hria a ni, tih hi ngaihtuah bawk ula, hei hi in hriat tamna dan tur chu a ni dawn a ni. Hetianga thurâwn ṭha hi pawm nachang in la hriat loh chuan ka ngaih ang reng reng in ni lo a ni ang,' a ti a.

Khawpui mite chuan le, thing chu an han en a, Pu Hamhaiha sawi ang khan, ei atan ṭha tak, mit la tak, mi tifing thei âwm takin an hmu a, an han lo va, an ei ta a. Hei hi a hmaa sawi awm tak kha a ni a, khatia Pu Hamhaiha'n Mansoul mite hnena thu a sawi lai khan Lal Pawikhawihlova chu Miliana khan an bûk aṭangin a rawn kâp emaw ni, natnain a bei thut emaw ni, bum hmang Hamhaiha thu sawi thaw rimchhia avang emaw ni (ka ring deuh ber a) a dinna hmunah a tlu a, tihnun zawh a ni ta lo mai a. Tichuan he mi huaisen pahnihte hi an thi ta a ni. 'Mi huaisen,' ka ti a, an dam chhung kha chuan Mansoul khaw mawina leh ropuina ber an ni. Tunah chuan Mansoul khuaah anni anga rilru ropui

an awm tawh lo va. Diabola hnenah an inpe vek mai tawh a, a bawihte leh a chhiahhlawh khua an ni vek tawh mai.

Tin, heng mite thih hnu chuan khawpui mite chuan eng nge an tih tâk? Pialrala mi a lo awm ang maiin, a hmaa sawi lan tawh ang khan, Miliana thu-ah chuan an tlu lut ta vek mai a. Pu Hamhaiha zirtirna ang kha an han zâwm ta ngei a ni. An en a, an ngaihtuah a, thei ei thiang lo chuan a hip ta a, an lo ta a, an ei a, an rui ta nghal a. Tichuan Bengkawngka leh Mitkawngka chu an hawng a, Diabola leh a hote chu an luhtir ta ţeuh mai a ni. An lal ţha tak Shaddaia leh a Dan an bawhchhia a, an chunga a rorel dan turte kha an theihnghilh ta vek mai a

BUNG IV

DIABOLA'N MANSOUL A TIHDANGLAM THU

Diabola chuan Mansoul khawpui chu a hnehin a la ta a, a hnehna chu tinghet turin khawpui laili lam panin a kal ta ngut ngut mai a, a hote chuan an zui dum dum a, khawpui mite chuan an lo lawm em ema a hriat avangin, 'Thir a lin laiin dêng rawh,' tih thufing chu changchawiin, a bumna thu chu a sawi leh ta zuah zuah mai a ni. 'E hei! Mansoul rethei, i ropuina leh i zalenna tizau turin i rawng ka bawl takzet a ni. A a â! Nangmah hliahkhuh tur chein tu emaw i duh a ni maw! Shaddaia chuan heng hi hria sela a lo kal ngei ang a, a phuarna che hi i tibo thei dawn em ni? Eng nge i tih ang? I zalenna zau tiwn tak hi la bo leh sela, engtia awm nge i tum ang?' a ti a. Tichuan an zavaiin thu khat vuain he bumhmangpa hnenah hian, 'Kan chungah rorel rawh,' tiin an au ta a. An thu chu Diabola chuan a pawm a, Mansoul khaw lal a lo ni ta a ni.

Hetianga an tih tak avang hian a laia Lal Inte kha an pe ta zel a, khawpui zawng zawng chu Diabola chuan a tan a tinghet ta a. Lal inah chuan a lut a, Shaddaian ama lawm nana a duh taka a siam kha Diabola pûk a lo ni ta mai a. Tichuan Lal In chu a lo luah tak avangin ama tan vengtute a siam a, a kulh tha a, Shaddaia emaw, tupawhin lâk leh tuma an khawih theih loh nan a tinghet a. Hei hi a ti na a, a la muanawm tawk lovin a hria a, khawpui chu a duh anga tihdanglam a tum ta a. Khawpui

Lal, a hming Ngaihnahriaa leh thuziak vawngtu, a hming Chhialehţhahriaa chu a ban a, a titlawm a.

Khawpui lal, Ngaihnahriaa chu engkim hre mi, mi dangte ang bawka amah Diabola lo luh pawh remtihpuitu a ni na a, Diabola chuan a hmun ngaia awm chu engkim hrethiamtu a nih avangin ţha a ti lo va. Khawpui pawh a chhun ên lohva, tukverhte pawh êng a luh theih loh nan Diabola'n bang sang takin a tun hliah a, tih thim theihtawpin a tithim a; tu mah a tihên loh nan mitdel ang maiin a siam ta a ni. Mansoul khawpui Diabola hnuaia a awm chhung chu a ding chhuak leh tawh lo vang.

Thuziak vawngtu, Chhialehţhâhriaa pawh kha, Mansoul khua Diabola'n a lak hma kha chuan Lal dan engkim hretu ber a ni ţhin a, mihuaisen tak, thu dik rinawm taka englai pawha sawitu a ni ţhin a. Chuvangin, he mi hi chu Diabola'n a thunun thei tawp lo mai a; khawpuia Diabola lo luh kha remti vetu chu a ni na a, Shaddaia dan engkim hretu a nih avangin, Shaddaia lamah lunglen chang a nei ţhin a, Diabola chuan a finrawl leh a ngamthlemna engkima a beih pawhin a thunun tak tak thei lo a ni. Ani Shaddaia lam a han ngaih tak tak chang chuan sakeibaknei rum ang maiin a rûm a, a aw chuan khawpui pum pui pawh a tinghing thei a, Diabola meuh pawhin a hlau đeuh thei ţhin nia. Chutianga a thunun theih ngang loh avang chuan Diabola chuan kawng dang a ngaihtuah ta a, tih sual zualna a zawng ta a. Zawi zawiin sual lamah a hnai hret hret a, thil ţha lama a rilru a chawlawl

theihnazia tur apiangah a hruai ta a. Sual leh sual loh pawh hre hrang lo khawpin a tikhawlo va. Mansoul mite hnenah chuan, "He putar hi zawng a â tak tak ta a ni e, tu mahin pawisa suh u. Mi â te chuan âtna lampang hi an nei a, hetia tih phut châng hi an nei ṭhin reng alawm," tiin a sawi a.

Tichuan, engtin tin emaw Pu Thuziakvawngtua thu sawi apiang chu mêna thlâk mai turin Mansoul chu a thunun thei ta a. Diabola chuan in hriat tawh ang khan he putar hi a hlim châng pawhin a pawisa ta lo reng reng a. 'At châng nei a ni alawm,' tiin a ngaihthah ta mai a ni. Chu chu mi nuihzatbur a niha, tu mahin an pawisak lohna dan tur chu a ni rêng a. Chutianga Diabola khuahkhirhna hnuaiah chuan Lal Shaddaia thu pawh chu duh duhin a sawi thei ta lo va. A chang chuan han ri hlut ṭhin mah se, a chang chuan a ngawi reng a. Diabola chawimawia Mansoul khaw pum pui an lâma an rîk bûng bûng te pawhin ani chu muhil dêr ang mai, thi ang maiin a lo awm ṭhin a ni.

Chutichuan, a aw a chhuah changa Mansoul miten an hlauh va Diabola an hrilh pawhin, ani chuan, "He putar thu sawi hi chu amah ngainat phah nan emaw pawh hmang ma ta che u; ngawihsan mai ula, a ngawi leh mai alawm! A ât avangin a pâwt mai mai a nih hi," a tihsan mai ṭhin a. An muan theihnazia ngawt a ngaihtuah avangin an hnenah chuan, "Aw, Mansoul mite u, ngaihtuah teh mah u, he putar thu sawi leh rawl rin avang hian Shaddaia thâwm eng mah in hre ngai chuang hlei nêm!" tiin

a sawi fo ṭhin a ni, Mi dawthei leh bumtu tih takah, Thuziakvawngtuahian Mansoul sual changa Pathian âw a han chhuahte hian Diabola chuan hupbo ṭâlh a tum ṭhin a ni. "Shaddaia chuan Mansoul khua a hlohte leh khawpui mi a chungah an hela kan hnena an inpete hi a pawiti hlei nem! A mite ni ṭhin mah sela, tunah chuan dan ang takin ka ta in ni tawh tih a hre reng a, min kalsanin kan hnenah kut a thing mai a ni.

Chu lovah pawh aw, Mansoul mite u, ka theihpatâwpa in rawng ka bawlzia hi ngaihtuah teh u; khâwvel zawng zawngah in tana ṭha tur ka ngaihtuah ziâte hi. Ka laka dawvan in kaia, ka venna hnuaia in awm china nuam in tih zia leh in thlamuanziate hi; a tira Paradis in neih tirh lai ai khan nuam in ti zawk a ni lawm ni? Mi tinin in hriat angin zalenna ka tizau vi, khuahkhirh tlâta awm kha, duh duhin in awm thei ta alawm! Nangmahni khuahkhirh turin dan eng mah ka siam lo va, dik takin dan nei lo in ni mai a, rorelna in hlauh tur reng reng a awm lo. In thil tih ṭhat eng mah ka phut lo che u a, mi â pa chauh lo hi chu, ka tiha chu in hre mai ang a; lal fa ang maia in nawm in mâka in lên ka phal che u a, nangnin mi khuahkhirh loh ang bawkin kei pawhin ka khuahkhirh lo che u a ni," a ti leh a.

Chutiang chuan Diabola chuan Mansoul khawpui chu a tireh ṭhup thei mai a. Thuziakvawngtua chuan a chang chuan a hân tibuai ṭhin na a, Diabola'n a hmel mit leh ṭhîn a. Mansoul mite pawh

chuan an haw vek zawk tawh a, an lak ata hla taka awmah an duh a; a ni, tun hmaa a tih ṭhaih ṭhin a, hrem hlau reng renga a awmtir ṭhinzia te an hriat chuan khawpui pawn hla taka awmah an duh mai tawh a ni. Mahse, mipui duh dan chu a thlâwn ta a, chutia an zinga a awma a him reng theihna dan chu Shaddaia thiltihtheihna leh finna avang nge ni, a ngaihna reng ka hre lo. A in chu Lal in tluka nghet a ni a, khawpui kulh bula nghet taka ding a ni a. Chu lovah pawh, mi tupawhin an beih dawn chuan a in velin tui sahbuak a nei a, a lenbotir daih mai thei ṭhin a ni.

Mahse, Pu Thuziakvawngtua thu hlir chu sawi lovin Mansoul khawpui hmingthang chhunga hotu lawk ber, **Lal Tumruha** thu lo sawi ve tawh ila: He Tumruha hi Mansoul khuaa tu ai pawha mi piang bul a ni a, mi tam tak aia khawsa ṭhei a ni. Chu lovah pawh ka hriat dan hi a dik chuan, Mansoul khawpuiah hian zalenna sang bik a ni. Heng bakah pawh hian amah hi chak tak, tum nghet tak, huai tak a ni a, a hma zawn thil reng reng hian a tum a sawntir thei ngai lo. Mahse, chutianga a dinhmun nghet leh a chakziate chu a chhuang nge ni, eng emaw chhuan vang chu ni âwm tak a ni a, Mansoul khuaa bâwih anga awm mai chu a tham ta lo va. Diabola hnuaia hotu nih ve a, Mansoul khaw roreltu tê zawk nih a tum ta a. Mi luhlul tak a ni a, a ni ta thuai mai a. He mi hi chu Diabola'n Bengkawngkaa thu a sawi laia a thu lo remtitu hmasate zinga pakhat a ni a, Diabola thurawn zawng zawng pawm tlaka a ruat avanga Bengkawngka pawh kha hawn a

ni a. Mansoul khawpuia luhtirtu ber tih theih a ni. Chuvang chuan, Diabola pawhin a ngaina a, a tan hmun pawh a ruat deuh reng a; mi chak tak leh rilru nghet tak a ni tih hriain a mi pawimawhte zinga tel a, thu pawimawh bik titu atan a it hle mai a. Tichuan, a ko va, a rilrua thuruk awmte chu a hrilh a, thlêm tehchiam phei chu a lo ngai lo hle a. A tirah khan Diabola chu Mansoul khawpui a luh a phal a, tunah pawh chuta a rawngbawl chu a duh a ni. Diabola chuan a tih a nuam hle dawna a hriat avangin lal in vengtu hotu (Kaptain)-ah te, kulh bang hotu (Governor)-ah te, Mansoul khaw kawngka vengtuahte a siam ta a. A ni, Mansoul khawpuiah chuan a thu lo chuan engmah tih a ni lo vang, tih pawh a tiam tel a. Tichuan, lal Tumruha chu Mansoul khawpuiah chuan Diabola dawttu a ni ta a. Mansoul khaw pum puiah chuan a thu lo chuan eng mah tih theih a ni ta lo va. Tin, a ziaktu (clerk)-ah chuan Pu Rilrua a hmang a, Pu Rilrua pawh hi a hotupa ang bawka engkim sawi thei a ni. A hotupa nen hian thupuiah chuan pumkhat chiah an ni a, Tumruha thu ang ang chu a ni ta mai dawn a ni.

Mahse, he Tumruha hi a kuta thuneihna pek a nih hnua a awm dan chu hmaih thelh rual a ni lo vang. A hmasa berah chuan a Lalpa hmasa zawk lakah chuan rawngbawl hna leh eng mah bat a nei lo tih a inpuang phawt a, chutah, a hotupa ropui tak Diabola hnenah chuan rinawm turin a intiam a, chhia a chham leh a; chutah a hmun turah tihngheh a ni a, a hna hmun tur leh hmasawnna tur,

engkim kawhhmuh a nih hnua a chet dante chu a han nasatzia, â! in hmuh ve ngawt loh zawngin in ngaihruat thiam lo vang e!

A hmasa berah chuan Thuziakvawngtua kha tihhlum dan tur a phiar a; hmuh pawh a duh lo va, a kaa thu chhuak reng reng chu a ngaithla duh lo. A hmuh tura a lo awm phawt chuan a maimitchhing a, thu a sawi leh a beng a hup a, Shaddaia dan reng reng chu a tuar thei tawp lo mai a, khawpui ata thenfai vek a duh a ni. Entir nan: ama ziaktu Pu Rilrua khan Shaddaia dan bu ziak, ṭet tawh tak a inah a lo la kawl a, chu chu Tumruha chuan a hmu a, a la lawk a, a hnung lamah a paih daih mai a. Ani, Thuziakvawngtua pawh khan a pindanah Shaddaia dan ṭhenkhat a la nei a. Tumruha chuan tlawh pawh a tlawh duh reng reng lo. Khawpui lalpa in tukverh pawh kha Mansoul mite tan êng lutukin a la hre fo mai a, sathau khawnvar êng takngial pawh hi a tuar thei lo a ni. Tichuan, Tumruha chu Diabola lawmzawng tur thilah chauh lo chuan engah mah a lawm lo.

Amah ang reng renga kawtthlera chet dan huai, nun dan ding leh Diabola ropuina puang ngam an awm lo. Mansoul kawtthlerah chuan a vâk tlang vel a, a lalpa chu a tlangaupui a, amah ngei pawh a lalpa tiropui tur chuan hnuaihnung takah a indah huam a ni. Tute pawh a hmuh apiang chu an pawlpuiah a siam thei zel mai a, kawng tinrengah tu ma tirh loh pawhin a che ngam a, tu ma thu pek loh pawhin pawi nasa tak pawh a khawh ngam a ni.

Lal Tumruha chuan a hnuaiah a aiawh theitu a nei a, a hming chu Pu Ngainaa a ni a, mi insum lo mi, mahni ngaih dana che vak mi a ni a. Tisa thilah hian a inpe nasa em em mai a; chuvangin, 'Sual Ngainaa' an ti mai a, Pu Rilrua fanu Tisachaki nen an induh a (ang leh ang), an innei ta a. Fa chu tam fe an neiin ka hria a, Hmaithinghâwna, Hrâmtlahawlha, Zilhhuaa te an ni a, heng hi naupang hâng tak tak an ni. Fanu pawh pathum an neiin ka hria a, chung chu Thudikteni, Pathianthamlovi leh an tlum ber Thungruli te an ni. Hengte hi khawpuiah chuan nupui pasal an nei leh hlawm a, fa duk dak lo tak tak an hring leh hlawm a, an tam avangin heta han ziak sên pawh an ni lo va, kal kân mai tur an ni.

Chutianga Miliana chu Mansoul khuaah a inkulh ngheh a, a duh apiang a tih lâwm a, ţha a tih apiang a din chhuahtir hnuah chuan tihreh tur thil a ngaihtuah ta a. Mansoul khaw Bazar hmunah chuan, Lal in luhna kawngka chhak lawkah khan Lal Shaddaia lim a awm a. He milim hi a ang taka siam (Rangkachaka siam) a ni a. Lal Shaddaia'n chutih lai khawvela amah ang ber tura a siam a ni. Hei hi tireh turin Diklova chu thu a pe a, a hmunah chuan amah Diabola lim, rapthlak tak leh ţihbaiawm takin Diklova kut bawk chuan a din ta a; chu chu lal hmasa a tham lohzia leh Mansoul khawpui a hnehzia entirna tur a ni.

Chu lo pawh Diabola chuan khawpui chhunga Shaddaia dan awmchhun a hmuh theih zawng zawng

chu a tichhia a, chung chu rilru lam ṭhatna dan te, rorelna dan te leh thu ziak a hmuh theih apiangte pawh a ni. A tawiziain sawi ila, Diabola leh Pu Tumruha chuan Mansoul khuaa thil ṭha zawng zawng tihchhiat turin an dap chhuak vek a ni mai. An tum dan chu Mansoul khua chu vawkpui hur ang chauhva siam an tum a ni ber mai.

Tin, dan te leh thil ṭha apiang a tihchhiat hnuah chuan a thil tum, Mansoul khaw pum pui Shaddaia laka lehhawitir a tum chu puitlin turin a bei leh ta a. A thu pek leh a dan siamte chu Mansoul khua mipui tamna lai apianga tar chhuak turin thu a pe a; chung chu tisa châkna te duh duha tih tur, mit îtna te, nun chapo te, Shaddaia duh loh zawng apiang chu tih zel tur, tih thute a ni a. Châkna sualte leh Pathian ngaihsak loh lam kha chu a phal vek mai a ni. A ni, Mansoul khuaah chuan suahsualna tinreng chu ti turin a fuih a, chung an tih chuan muanna te, lungawina te, hlimna te a tiam bawk a, a thupek anga an tih chuan chhuahchhalheng mah an tawk lo vang, tih a hrilh bawk a ni.

Tunah chuan Mansoul chu a thuhnuaiah an awm ta vek mai a, a hnuaiah an kûn ta vek a ni. Amah chawimawina lam chauh lo chu eng mah riva reng reng a awm ṭawh lo. Mahse, khawpui lal Ngaihnahriaa te, Thuziakvawngtua te hman theih an nih tâk loh avang leh Diabola lo kal hma te pawha khawpui hlun leh nghet, mipui tam tak, ropui tak an lo nih ṭhin avangin, an ropui ngai ang an awh loh chuan a chungah an lungni lo vang a, a chungah an hel mai

thei ang, tih hlauvin khawpui ropuina tihkiam a tum lo tih an hriat theih nan, khawpui lal (Lord Mayor) leh ama tana Thu ziak vawngtu (Recorder)-te chu a siamsak ta a.

Khawpui lal (Mayor) atana Diabola'n a siam chu Lal Sualchâka a ni a, mi khawhawi lo tak, bengvar lo tak a ni. Thil a tihte chu, ran ang maiin a chhuah hun hunah a ti mai ṭhin a, adik adawk a thlu lem lo. Chutianga amah han siamtua pawh chu a zual zaw mah a ni a, Mansoul tana thil ṭha lo chauh duhtu a ni.

Thuziak vawngtu atana mi ruat chu a hming Ṭhanghilha a ni a, pa mang ti-ang tak a ni. Thil ṭha reng reng hi chu a hre thei lo va, a sual lam leh pawi khawih lam chauh hi a hriat theih zâwng a ni a. Thil ṭha lo lam ngawt kha a âwn a, Mansoul tana ṭha lo tur kha a ngaihtuah theih zawng a ni tlat mai ṭhin. Tichuan he mite pahnih hi Mansoul khaw hotute an nih dawn avangin an zai ngaih tur a lo ni dawn a. Mansoul khaw mite chuan an chet dan leh an thil tih dan apiang chu entawn tur a lo ni dawn a ni. Tichuan anmahni hi chutianga khaw-lo chu an nih avangin an awmna apiang chu an ti-khawlo ngei ang tih a rin theih ṭheuh awm e.

Chung lo pawh chu Diabola chuan khawpui roreltu turte a siam a, khawpui mite chuan an ma-mawh hun apianga hotu atan te, awptu atan te leh thuchhe remtu atan te an thlan theih nan. An hming-te chu heng hi an ni : Ringduhlova, Induha, Chhe-chhama, Ngaihchinga, Thinlungsaka, Khawngaihlova,

Thinrima, Diklova, Dawttana, Muangsuala, Ruihhmanga, Bumhmanga, Pathianringlova, an zain sawmpathum an ni. Ringduhlova kha a upa ber a ni a, Pathianringlova hi a naupang ber a ni.

Vantlang zingah pawh inthlanna a awm bawk a, sipai hotu tur te, pulit tur te leh a dangte an thlang a, a hmaa mite ang bawk kha an ni hlawm a, an pa tur te, an unau tur te, an laichin tur te an ni hlawm a, a sei luat hlauvin an hming ka ziak lo mai a ni.

Miliana chu a hmaah heti chen hian a kal thui tawh a, an tih tum leh chu, khawpuia kulh siam a ni a, deh chet rual loh pathum a siam a ni. A pakhatna chu, khawpui zawng zawng thupekna tur leh an lal hlui hriatna laka vawnhimna tur a nih avangin, 'Chona kulh' a vuah bawk a. A pahnihna chu, Mansoul khawpui mahnia inhriat lohna tura vawnna tur a nih avangin, 'Zanlai kulh,' a vuah bawk a. A pathumna chu, thil ṭha lam châk lo tura Mansoul kulhna a nih avangin, 'Sual nawmna kulh,' a vuah a ni. A pakhatna kha, êng tihthim nana rem ber a nih avangin Mitkawngka kianga siam a ni. A pahnihna chu lal in hlui kiangah khan, tihmitdel lehzual nan sak tlat a ni a; a pathumna chu Bazar hmun bulah a ding a ni.

Diabola chuan heng kulhahte hian awptu (Governor) a siam ṭheuh va. Kulh pakhatna awptu chu a hming Pathianhmusita a ni a, Pathian sawichhiat hmang deuh mai; a tira Mansoul rawn bei

hmasatute zinga lo tel ve tawh kha a ni. Zanlai kulh awptu chu a hming, Enghuaa a ni a, Mansoul rawn bei hmasatute zinga mi bawk a ni. Sualnawmna kulh awptu chu a hming Tisahmangaiha a ni a, hur tak a ni; mahse a tira lo kal ve chu a ni lo. He pa hi chuan Pathian Paradise thil zawng zawng ai pawhin châkna han hnêk khawlh khawlh mai chu nuam a ti zawk em em mai nia!

Tunah chuan Diabola chuan him tawk hlein a inhre ta. Mansoul khawpui chu a la a, a inkulh a; hotu hluite a titlâwm a, a tharte a siam a; Shaddaia lim chu a tichhia a, a ma lim a din bawk a; Dan bu hluite chu a tibawlhhlawh a, ama dawt thute chu a hmantir a; Roreltu te, Khawpui Kawmiti (town committee) te a siam a, kulh te, a vengtute a siam ta bawk a, Shaddaia leh a Fapa pawh lo kalin rawn bei dawn sela, him tawk hle turah a inngai tawh a ni.

BUNG V

SHADDAIA'N MANSOUL LAK LEH A TUM THU

Hetih hma pawh hian lal ṭha tak Shaddaia hnenah chuan, khawvel mawi taka a khawpui siam Mansoul tlukchhiat thu chu tuten emaw an lo thlen tawhin in ring thei e. Tin, mi tlan bo Diabola, lalber chhiahhlawh lo ni tawh lalber chunga hel taa chuan chu khawpuia intihngheh a tumzia thute pawh; a ni, lalber hnenah chuan chanchin engkim thlen a ni ta a ni.

'A tir teah chuan Diabola chuan Mansoul chu vervek tak leh hlemhle takin an rawn bei a (anni lah chu an mawl hlawm khawp si a) an Kapt. Rinawm ber leh ṭha ber, Kapt. Dodaltua chu kulh tlanga mi dang zinga a ding hi bum thuin a han kâp thlu hlauh mai a. Lal Pawikhawihlova lah chu a tlu ta (a lungngai lutuk a nia, ti an awm a, Pu Hamhaiha thaw rimchhia a rui a nia, ti an awm a), tihnun leh theih a ni ta bawk si lo va,' a ti a. Tichuan Zualko chuan a sawi zel a, 'Pu Hamhaiha chuan a hotupa Diabola tan thu a sawi a, khawpui mite lah chu an mâwl khawp si a, a thu sawi chu thu dikah ngaiin thurual takin, Bengkawngka, mipuite kawngka ber chu an hawng ta a, Diabola leh a ṭhuihruaite chu an luhtir a, Mansoul khawpui chu an nei ta mai a ni,' a ti a. Diabola chuan khawpui lal leh Thuziakvawngtu thunei tak a dahziate pawh a sawi a. Lal Tumruha lah chu a tidanglam daih mai a, hel hmang leh tlan bo a ni ngawt mai. 'A ziaktu Pu Rilrua nen

an pahnihin khawpuiah chuan an vak vel chiam a, mi suaksualhote chu anmahni nun kawng kha an zirtir a. Chu lo pawh Tumruha chu rinpui takah a siam a, Mansoul khaw hmun tina engkim mai kha a kutah a kawltir vek a ni. Tin, Pu Ngainaa kha helna thil reng rengah chuan a aiawh theitu a ni, 'a ni,' Zualko chuan a ti a. 'He mi âwkhrâwl Tumruha hi chuan Lalber Shaddaia chu a langchangin a pawm lo va, Diabola hnenah a inpumpek ri tawp mai a ni,' a ti a.

Chung lo pawh chu zualko chuan a la sawi zel a. Heng zawng zawng bakah pawh hian lal thar, Helhmangpa, ti zawk ila chuan khawpui hmingthang tak, tuna boral ta mekah chuan, khawpui lal atan te, thu ziak vawngtu atan te ama mite a dah bawk a; khawpui lalah chuan Pu Sualchaka a dah a, thu ziak vawngtuah chuan Ṭhanghilha a ni a, Mansoul khuaa bawlhhlawh berte pahnih an ni. He zualko rinawm tak hian a sawi zel a, Diabola'n khawpui deuh leh bial roreltu tur a siamzia te a hrilh a. Kulh te, in sang te, thlirna in te, Mansoul khua a siamzia te a sawi a; Shaddaia tai tura ama ralthuama Mansoul khaw mi a thuamzia te pawh ka sawi theihnghilh ṭhelh a ni.

Tin, he zualko hian ama thu hriat dan fianrialah a rukin a hrilh mai a ni lo va, Shaddaia rorelnaah, Lalber leh a Fapa, Lal lian dang leh sipai hotu lian te, mi ṭha hote awm khawmnaah, an zavaia beng hriatah a sawi a ni a. Mahse tah chuan chanchin pawm pui chu an hre chauh a ni a; chumi laia

Shaddaia leh a bula awm ţhinten Mansoul khaw hmingthang tak, hmelma kuta a tluk tak chu an han hriat tirh lai hmutu chu awm teh se, an thin natzia leh pawi an tihzia, Mansoul khua an lainatziate chu mak a va ti dawn em! Lalber leh a Fapa chauh phei chuan an lo hmu lawk tawh reng a, tu mah an hrilh lo na a, a lak kir leh dan tur chu an lo buatsaih rilru reng reng tawh a ni. Mahse, Mansoul retheihzia tur chu an tuarpui em em mai a, Mansoul chan chu na a ti em em bawk a ni. Lalpa chuan a thinlung taktin na a ti em em mai a, a Fapa pawhin a ti lo bik lovang tih in ring thei e. Lalber leh a Fapa chuan mi dang zawng zawng hnenah Mansoul khaw hmingthang tak, an hmangaihzia leh an khawngaihzia chu an hriat chiantir vek a. Tichuan Lalber leh a Fapa chu pindan rûkah an lut dun ta a, tun hmaa an lo ruat lawk dan angahte chuan an inrâwn a. Mansoul chu hmelma kutah emaw lo tluchhe ta ang sela a ngai awh leh tura chhan chhuah leh ngei ngei tur a ni ang, an lo tih tawh ang chu an thu ngai a la ni reng a. Chuvang chuan, chutia an inrâwn hnuah chuan Shaddaia Fapa (mi nelawm tak, nalh tak mai, mi hrehawm tuarte khawngaih fo ţhintu, mahse a lallukhum leh ropuina a chuhpui avanga Diabola chu hmelmâk em em situ) Shaddaia Fapa, pa nena pumkhat ka tih khan, Mansoul lak leh thuah chuan Pa chhiahhlawh ni turin a tiam a, a lamlet dawn tawp lo a ni. Chu thutiamin a tum chu hetiang hi a ni : Engtikah emaw, an remtih dun hun apiangah Lalber Fapa chu chu ram awmna khawvel lamah chuan a zin ang a,

Diabola leh a nunrâwnna laka Mansoul chu fel taka chhanchhuah lehna tur lungphum a rem ang, tih hi. Chu lo pawh, Immanuela chuan a remchan hun apiangah, Mansoul khawpui a neih lai ngei hian, Diabola do chu a tum tlat a. A ban tha chakna ngeiin Diabola chu a kua ata, a bu ata hnawh chhuah a, ama chên nana hman a tum a ni.

Hetianga thu an tihtluk tâk chinah chuan Ziaktu lalber chu an tum dan zawng zawng ziak vek a, khawvel ram kilkhawr ber thlenga chhuak vek turin thu pek a ni a. Chutianga an thu chhuah tur chu tihtawiin a thlanga mi ang hi a ni :

'Lalber Shaddaia Fapa chu Mansoul khua a pa tana la kir leh turin pa nen chuan thu an thlung a ni tih mi zawng zawngin lo hre rawh u khai; a ni, Mansoul khua pawh a hmangaih em em avangin Diabola'n a lak hmaa a awm dan aia awm dan tha zawk daih leh hlimawm zawk taka dah a tum a ni e,' tih hi.

He thu hi hmun tam feah an chhuah a, Diabola chu a tibuai hlel lo hle mai : 'Ka buai dawn ngei mai, ka chenna hmun hi mi laksak leh dawn si a,' a ti rilru a ni.

Mahse he thu, Lalber leh a fapa thil tum hi, lalber ropuina hmuna a puan tirh lai chuan, chuta lal ropui tak takte leh sipai hotu lian te, mi thaho awm zawng zawngte chuan an buaipuizia maite tu nge sawi thei ang? Lalber ina awmhoten an han hriat tirh chuan le, an inbe ru sup sup mai a, Lal-

ber leh a Fapa thil tum ropui tak, Mansoul khaw-pui rethei chhan tura Lalber Fapain kea kal a tum thute mak an ti em em mai a ni. A ni, mualkilho-te chuan Lalber emaw, a ram emaw tan engmah an ti thei lo ţhelh mai zawk a, Lalber leh a Fapain Mansoul an hmangaihna ri leh an thil tih chu an chawhpawlh fo mai a ni.

Heng lal ropui tak tak leh sipai hotu liante leh hotu dangte hian Lalber ina an thil hriatte chu an ngawihpui mai thei bik lo va, engkim ziak fel a nih hmate pawhin, anmahni ngei pawhin chu khawvelah chuan an zuk sawi fo mai a ni. A tawpah chuan, ka sawi tawh ang khan, Diabola beng a lo thleng ve ta a, a tilungngai tham hle mai; ama chunga chu-tiang thil tum a han hriat chuan a tihmangan dan tur chu in ngaihruat thei chauhvin ka ring. Chu-tianga a hriat hnu rei lo teah chuan heng thil 4-te hi tih a tum ta a.

1. A hmasa berah chuan, 'Hetiang thu, Chanchin Ţha thu hi, a theih phawt chuan, Mansoul mite hriat lovah zêp tlat tur a ni. Chuti lo chuan an lal hmasa Shaddaia leh a Fapa Immanuelan Mansoul khawpui tan thil ţha tih an tum tih an lo hriat chuan, keia tan beisei tur eng nge awm ang? Ka kut hnuai ata leh ka sorkar hnuai ata hi an hel ang a, a hnenah an kir leh mai ang asin!' a ti a.

Tin, a thil riruat dan kha puitlin turin Lal Tumruha fak mawi kha a uar ţan ta pek a, ni tin zan tina khawpui kawngkhar veng ţha turin khermei takin thu a pe bawk a, Bengkawngka leh Mitkawng-

ka lek phei chu veng ngun bik turin thu a pe a ni. 'Thil tum eng emaw ka hria a nia,' a ti a. 'Mantirtu veka min siam tur leh Mansoul khua hi hmana hmana a bawih nihna ngai bawka dah leh tumna ka hria a ni. Mahse, titi tualleng mai mai a ni thei e. Engpawh ni se, hetiang thu hi chu Mansoul khaw chhungah thang reng reng suh se, chuti lo chu mipui a tingui dah ang e. Nanga tan pawh ka Lalpa, thil lawmawm a nih ka ring lo, keia tan lah a ni hek lo; tunah pawh kan mite tibuai thei thil lo chhuahna deuh deuhte hi chu chhinchhiahin ziak ila, kan tan finna niin ka ring. Chuvangin ka lalpa, ka sawi ang apiang ti turin ka dui che a ni. Khawpui kawngka tinah hian vengtu chak tawk tak awm theuh rawh se. Sumdawng tur emawa ram hla deuh atanga lo kal nia i hriat apiang chu tiding la, enfiah zel rawh. Kan sorkar tha tak mi duhpuitute nia i hriat chiante chauh lo chu tu mah reng reng Mansoul khuaah hian luhtir suh ang che.' 'Chu lo pawh,' Diabola chuan a ti a. 'Mansoul khuaah hian enthlatute chhuk chho zut turin awm sela, min phiartute nia an hriat emaw, Shaddaia leh Immanuela tana sawi rutu nia an hriatte chu man a, tihboral theihna nei bawk sela, tiin thu ka pe a ni,' a ti a.

2. A pahnihnaa a han tih leh tura chu Diabola chuan Mansoul khua chu a nghet theih ang bera tihngheh a tum avangin mipuite tan chuan thutiam tharte leh thuthlung hlauhawm pui puite a siam a. Chung chu amah leh a sawrkar chu an tlansan reng reng tur a ni lo va; amah chu an mantirin a dante an tlawnglam tur a ni hek lo; an pawmin, an puang-

in an ṭan tur a ni zawk a, tun hnuah tupawh Mansoul khawpui rawn chuhtu emaw, a dan rawn tihdanglam tumtu emaw lakah chuan an inthiar fihlimin amah Diabola chu an lal dik takah an pawm tlat tur a ni tihte a ni a. Shaddaia meuh pawhin heng dan lakah hian a tihdanglam theih loh nan tiin chhia a chhamtir hlawm a ni. Mahse, Monsoul khaw mite chu eng mahin a tibuai chuang lo va, nghapui kâa nghatê ang mai an ni a, ṭhei lovin an lo dawlh zel mai a ni. An lalpa chu rinhlelh leh fiah tum ahnekin an chhuangin an ngaihlu deuh deuh mai a, a tih ang angin chhiate chu an chham zel ta mai a, tlansan tawp lo turin an intiam ta a. Diabola chuan Mansoul khua chu a tinghet thar ta a ni.

3. Pathumnaah chuan chak tawk leh nghet tawka an inhriat theih loh avangin thil dang, Mansoul tihkhawloh lehzualna tur a ngaihtuah ta a. Pa pakhat, Bawlhhlawha, pa verther tak, tuitang lo tak, râwva tak mai hi a hmang a, lal in luhna kawngka chhakah chuan a awmtir a. Mansoul mi rinawm tak takte hnenah chuan an tisa châkna ang angin nuam an tih zawng apiangin an awm thei tiin phalna lehkha a pe zel a. Chung thilte chu engti pawhin ti sela, tu mahin an dal thei lo vang a, an lalpa chu tihlungnih loh ahnekin a lawmzawng tak a ni zawk ang, tiin a hrilh zel hlawm a.

Hetia a tih chhan chu hengte hi a ni:-

1. Mansoul khawpui mite chu an lo chak loh deuh deuh va, Chanchin Ṭha anmahni chhandamna tur thu pawh lo thleng sela, rinna leh beiseina te

reng reng an neih theih loh nan, mi chu an sual zawh poh leh chutiang beiseinate chu a neih theih loh zawk ang a ti a ni.

2. A pahnihnaah chuan, Lal Shaddaia fapa Immanuela hian Mansoul khawlohzia leh bawlhhlawhziate a hmuhin an chhandamna leh tlanna thuthlungahte lo luhpui tawh mah sela, a sût leh duh mai mahna; Shaddaia chu a thianghlim si a, a fapa Immanuela pawh a thianghlim si a, a ti a ni. Ani hmun sang tak ata paih thlak a nih tawh avangin heng chanchinte hi a hre em em reng a nia. Chuvang chuan Mansoul khua chu Immanuela duh tawh loh khawpa tihbawlhhlawh chu tha ber dawnin a ring ta a ni.

3. Pathumnaah chuan, Mansoul khawpui tichhe vek turin Shaddaia'n sipai rual lian pui a din mek a ni tih Mansoul khaw mi zawng zawng chu hriattir a tum a. An chhandamna chanchin tur emaw, chanchin an beng lo thleng tur apiang a lo hup bo va, tihchhiat a tum thu anga a lo hriat lawktir vek tawh chuan chanchin dang chu an ring thei chuang tawh lo vang tih a ring a ni. Shaddai-a'n chhanchhuah a duhnate pawh chu tihboral vek atan a ti a ni, tih an hriat tawh chuan Mansoul-in eng dang nge a sawi tawh ang? a ti a. Chuvang chuan khawpui mite chu bazar hmunah a ko khawm vek a, an hnenah thu a sawi a:

'Pute leh ka thian tha tak takte u, in hriat theuh angin, Mansoul khaw hmingthang tak mite hi chu ka khua leh tuite in ni a, in zinga ka awm tirh ata

tun thlengin ka chetzia zawng zawng kha in hria a ni. In ţhatna tur leh in nawmna tura ka inhman nasatzia te, ka sawrkar hnuaia in thlamuanzia leh in zalenziate pawh in hria a, in lungawiin, in lawm em em ang tih pawh ka ring a ni. Mahse, kan Mansoul khaw hmingthang takte u, tunah hian Mansoul ţibuai turin riva eng emaw chu ka hria a ni. Ka lalpa Lucifera lehkha ka hmu a (hriattirtu ţha tak a nei ţhin a), in lal hlui Shaddaia khan in zung zam chena tichimit tur che uin sipai rual khawmin a rawn bei dawn che u tih ka hria a, aw Mansoul mite u, hei hi ka koh khawm chhan che u a ni; hetiang hun pawimawh takah hian thil tih tur ţha hrilh che u ka tum a ni. Kei zawng mi pakhat chauh ka ni a, keima nunna chauh ngaihtuah ni ila chuan awl takin ka inthiar fihlim mai thei ang a, Mansoul chu hlauhawmah chuan ka kalsan mai tur a ni a. Mahse, ka thinlung takin ka zawm tlat che u a, nangni kalsan chu ka duh reng reng lo va, thil hlauhawm berah pawh kan din leh kan ding za ang a, kan tluk leh kan tlu za ang, ka ti a ni! Aw, ka Mansoul duh takte u, nangnin eng nge in sawi? In ţhian hlui hi min kalsan in tum nge, min ţanpui in tum?" a han ti a.

Tah chuan Mansoul mite chuan thurual takin mi pakhat ang maiin, "Ţanpui duh lotu chu thi mawlh rawh se" tiin an au va. Chutah Diabola chuan a sawi leh a. "Hmun ţhenkhatte tal beisei ve mah ila, a thlawn a ni ang, Shaddai-a'n chutiang a ti thei ngai lo a ni. Kan hnen a lo thlen a, kan bula a lo ţhut hlim zawngin zahngai thei awm tak zawngin

a lang der ngei ang a, mahse chutia a intah luh tawh vek chuan awl takin emaw, buai deuhvin emaw pawh khaw pum hotu nih hi a tum leh ngei dawn a ni. Chuvangin eng pawh rawn sawi sela, a thu chu kam khat tê pawh awih hlek loh mai tur a ni e. A ṭawngkam zawng zawngte chu mi hneh a tumna mai leh, kan thisena kan tal chhunga khawngaihna tel hlek lova a râl lâka mi siam a tum vang mai a nia. Chuvangin kei ka rilruah chuan mipa hnuhnung ber thlenga dodal tur niin ka hria; a thu chu engti kawng mahin awih hlek lo mai ila, kan awih vaih chuan chu kawng ngei chu kan tana hlauhawm tur a ni.

"Kan nunphung thuhte hian min fak der a ni thei a, Politic bul hi in hre zawk mahin ka ring a, ngamthlemna mai mai a ni ang tih hriat tur a ni. A hnenah intulutin mi ṭhenkhat nunte hi lo chhandam ta pawh ni ang sela, chu chu nangni Mansoul hotute tan eng nge a hnemhnanna awm ang? Nangni, ka hnena in rinawmna avanga hotu sang lehzuala ka dahte ho tan lek phei chuan a ṭhatna a awm em ni? Tin, in hmunte a pe ṭheuh che u ni ta sela, bawihah a siam tho si che u chuan eng nge sawt ang? Tun hma ang bawk kha emaw, a zual zaw mah emaw a ni dawn asin. Tun ang hian a hnenah chuan in nuamsa ang maw? Hnai lo ve! Dana phuar in ni ang a, tuna in duh loh zawng tak ang hian khuahkhirh tlat in ni dawn a ni. Nangni ka ta in nih phawt chuan kei chu in ta ka ni. Sal khawngaihthlak taka nun ai chuan pasalṭha thiha thih a ṭha zawk a ni. Mahse, ka ti leh pek ṭhin ang, sal nun

pawh chu Mansoul nun atan chuan ţha lutuk, a la ti dawn a ni. Thisen! Thisen! thisen chauh lo chu Mansoul chunga Shaddaia tawtawrawt ri apiangah eng mah dang a awm lo. Ka ngen a che u, ngaithla rawh u; a lo kal, an tih ka hria a ni. Tho ula, in ralthuam nen ding rawh u; hun awl tlem in la neih chhung hian indo ka zirtir ang che u. In tan ralthuam ka nei e, kei ka tan pawh a ni. Ni e, Mansoul tan chhip aţanga kephah thleng tuam zo tur; in inhrena in inthuam ngheh phawt chuan a sipaite tu mahin an tina thei tawp lovang che u. Tichuan, a lal inah lo kal ula, dawng ula, indo turin inthuam rawh u Thir lukhum te, âwmphaw te, ngunhnam te, phawte leh engkim, mipa taka in beih theihna tur a awm e.

1. **Ka lukhum**, 'Luthuam,' an tih bawk chu : engti pawhin nung ila, a tawpa ţhat tho beiseina a ni. Hei hi a ni, miten an hman a, thinlung sual tak pu leh zungawl veia an khawsak pawha a tawpa thlamuan an beisei rengna ţhin chu; hei hi ralthuam ţha tih hriatchian tawh a ni a, tupawhin an neiha an hman ţhat chhung zawng, thal te, fei te, khandaihtein a tina thei reng reng lo va nia. Chuvangin aw, nang ka Mansoul, hei hi hmang la, eng mahin a tina lovang che.

2. **Ka awmphaw** chu thir âwmphaw a ni a, keima ram ngeia ka chher, ka sipaite zawng zawng inthuamna ţhin chu. Sawi dan naran chuan a hming chu, 'Thinlungsak,' tih a ni a, thinlung thir ang maia sak, hnu lam ngaih kawngahte chuan lung chang tak

ang maia sak a ni. Hei hi in neiha in vawn chuan khawngaihnain a tinem hek lo vang che u a, rorelnain a tihlau hek lovang che u. Tichuan, hei hi ralthuam tha ber, Shaddaia hawtu zawng zawngin an hman theuh tur chu a ni a, tin, ka puanzar hnuaiah chuan an bei tur a ni.

3. **Ka ngunhnam chu** lei hremhmun meia chher, Shaddaia, a fapa leh a dan leh a mite sawi chhe tura amaha lehlam lehlama thlep tawn zat zat thei a ni. Hei hi hmang r'u; vawi sang tam tak fiah tawk hnu a ni a, tupawh hemi nei a, vawng a, hmang chu ka duh dan chuan ka hmelma tu mahin an hneh ngai lo vang.

4. **Ka phaw** chu rin lohna hi a ni a, thu dik emaw leh rorelna eng pawh Shaddaia'n mi sualte tana a ruatte chu rin loh tawp mai tur a ni. He phaw hi hmang rawh u; vawi tam tak a beih pawhin a chang chuan han der deuh thin mah sela, Immanuela'n ka mite a beih chiam lai pawhin, "An rin lohna avangin thil mak a ti thei lo," an ti a ni He ka ralthuam hi dik takin hmang rawh u; thil hi a dik avang maite chuan tu sawi pawh ni sela, rin tur a ni chuang ngai lo ve. Rorelnate pawh sawi sela, in rin tlat loh chuan a tizam hek lovang che u a, khawngaihnate pawh sawi sela, pawisa miah suh u; Mansoul tan eng pawh tiamin, chhia pawh chham er teh thin mah sela, in rin tlat loh chuan eng mah a tih theih lo vang che u. Rin lohna pawh hi dik takin in hman phawt chuan Shaddaia chuan eng mah a tih theih lovang che u. Ka mite zawng zawng

hman tur a ni reng bawk a, ṭha taka hmang apiang chu min hmangaihtu a ni a, kawng danga titu chu ka mi-ah pawh ka chhiar thei lo vang a, ka hmelma a ni mai zawk ang.

5. **Ralthuam dang** ka la neih chu ralthuam ṭha tak bawk a ni a, ṭawngṭai lova ngawih rengna rilru a ni. Khawngaih han dilte hi chu hmuhsitawmna ngaih tur a ni a, chuvangin aw, ka Mansoul-te u, hei hi hmang ngei rawh u. Hmun han dilte hi eng atan nge ni? Ka mite nih in duh ka hria a, ralthuam ṭha tak takin ka thuam ta bawk che u a. Chuvangin, Shaddaia hnena khawngaihna dila han aute chu tih loh tawp tur a ni. Heng lo pawh hi talhtum te, thingthu te, thal te, kuta hman mi ṭha tak tak, tih zawh theihna ngei tur chi ka la nei cheu a ni a ti a.

Chutianga a mite ralthuam a hlan zawhah chuan amah a insawi mawi leh ta a, hetiang hian a ti a. "In lal dik tak ka ni a, mi ṭanpui zel turin chhechham meuhvin ka thuthlungah in lut a ni tih kha hre reng rawh u. Hre reng rawh u ka ti a. Mansoul mi chak leh huaisen in nihzia intilang rawh u. Tin, in chunga a ṭhatzia leh in dil loh pawha thil ka pek hnemzia che u te hi hre reng bawk ula, thil engkim ka phalsak che u a, Mansoul khuaa in nawm in maka in tlat theihziate pawh kha theihnghilh suh u. Kan din ngheh tlat chuan kan hneh ngei ang a, rei loteah khawvel zawng zawng hi kan ta a la ni mai ang tih ka ring tlat. Chutih hunah chuan lalberah te, hotuah te, kaptenahte ka siam dawn che u nia," a ti a.

Diabola chuan hetiangin an lal pangngai dik tak leh ţha tak, Shaddaia chu do turin a mite chu a ralthuamin a fuih hlawm a, a dawt lehah chuan khawpui kawngka vengtute chu a letin a tipung a, amah ngei chu a khurpui lal inah chuan a awm a. A hnuaia mite chuan an duh dan entir tur leh an inralrinzia tilang turin ni tin ralthuam nen indo zirin an bei a, an hmelma chu chovin an lal Nunrawnga fakna hla chu an sa dual dual ţhin a. An lal leh Shaddaia inkarah indonate lo chhuak ang sela chu, an han nasat turzia tiin mi an vau vel ţhin a.

Hetih chhung zawng hian lal ţha tak, Lal Shaddaia chuan, an lal lem nunrawng tak Diabola hnuaia mi, Mansoul khawpui la tura sipai tirh tur, a buatsaih reng a. Mahse a hmasa bera a fapa Immanuela-hova tirh mai chu ţhain a hre lo va, a chhiahhlawh ţhenkhatten Mansoul chu an lal pangngai thu awih tura siam theih an nih nawn leh nawn loh va chian hmasak rih ţha zawkin a hre ta a. Sipai chu mi dik tak ţheuh, ama lal ţhenawm mi, ama thlan ngei singli aia tam mah tur an ni a.

General rinawm tak pali, sipai singkhat ţheuh nei in Mansoul chu an lo thleng a, an hming leh an puanzar (flag) putute chu heng hi an ni. A hmasa ber chu Kapten Boanargia a ni a; a pahnihna chu Kapt. Thiamlohchantirtua a ni a; a pathumna chu Kapt. Rorela a ni a; a palina chu Kapt. Titlutua a a ni. Heng hi Mansoul lal leh tura Shaddaia'n sipai hotu a tirhte chu an ni a. Heng Kapten palite hi Mansoul han bei chhin tura tirh chu lal chuan a tawk

a ti rih a ni. A nawlpuia vawi khata kal vek ai chuan heng Kapten palite hmahruaitir rih hi ţha a ti a. Mi chak tak tak an nih avangin hmahruaitu, sulsutu atan an ţha reng a, chemsenin kawng lo zawng sela a ti a ni. An mite pawh anmahni ang bawk an ni si a.

Heng Kaptente hnenah hian Lal chuan a dikzia leh Mansoul chu a ta a nihzia tihlan nan puanzar khaitu a pe ţheuh bawk a.

A hmasa ber Kapt. Boanargia chu an hotu ber a ni a, a hmaa sawi tawh ang khan sipai singkhat a pe a ni. A puanzar (flag) khaitu chu a hming, Khawpuiria a ni; a puanzar zia chu a dum a ni a, a chunga a lem chuang chu ţek tla vawi thum eng a ni a. A pahnihna chu Kapt. Thiamlohchantirtua a ni a, sipai singkhat pek a ni bawk a. A puanzar putu chu Lungngaia a ni a; a puanzar zia chu a dang a ni a, a lem chuang chu Dan bu inkeuva meialh chhuak zawr zawr hi a ni. A pathumna chu Kapt. Rorela a ni a, a hnenah sipai singkhat pek a ni bawk a. A puanzar kengtu chu Ţihbaiawma a ni a, a puan zia chu a sen a ni; a lem chuang chu Rawhtuina meį a ni. A palina chu Kapt. Titlutua a ni a, a hnenah sipai singkhat pek a ni bawk. A puanzar kengtu chu Dika a ni a, ani pawh hian puan sen a khai a, a lem chuang chu Thing rah lo bula hreipui cheh bur a ni.

Heng Kaptente leh an sipai te, officer hnuaia mite singkhat ţheuh an nei a, Lalber tana rinawm

em em vek an ni a, an sipai hnaa chak tak vek an ni.

Heng Kaptente leh an sipai te, officer hnuaia mite zawng zawng chu Shaddaia'n ni khat thil thu-ah indona hmun a thlen vek a, an hmingah a ko ṭheuh va, an phu tawkin a ralthuam nghal vek bawk a, an lal tana bei turin an awm ta a. Lalberin a koh khawm lai khan (a ko khawmtu tur a ni reng a), Kaptente chu sipaite hriatah engkim ṭha tak leh fel taka ti turin thu a pe vek a, engkim hlau lova huai taka awm turin a fuih bawk a. A thupek dan-te chu tlema zawng danglamna awm mah sela, a tlangpuiah chuan a inang vek mai a. A thu han pek dan chu tlema zawng ka han entir ang che u.

* Shaddaia, Mansoul lalin a Kapten rinawm tak, **Kapt. Boanargia** Mansoul do tura thu a pek dan;

"Aw, nang Boanargia, ka Kapten thawm na ber leh rinawm tak, ka mite leh chhiahhlawh rinawm singkhat chunga hotu, heng i sipaite nen hian Mansoul khawpui rethei tak chhan turin ka hmingin kal rawh; chu khua i thlen hunah chuan remna siam tum phawt langin, Diabol mi suala nghawngkawl chu paih turin thu pe rawh. Tin, kei, an lal dik tak hnenah hian lo kir leh rawh se. Mansoul khuaa Diabola thil zawng zawng laka inthian fai turin thu pe la, nangmah ngeiin an thuâwihnate chu a ṭha tawk emaw fiah ang che. Chutianga thu i peka, an pawm chuanin, i thiltihtheihna sang berin Mansoul khawpui hmingthang tak venhimna kulh i siam dawn nia. An ninga a tê ber pawh tina lo turin fimkhur

la, i thu an awiha ka hnena an rawn intukluh chuanin i ţhian emaw, i unaupa emaw ang maiin i siam dawn nia. An zain ka hmangaih em em mai a, ka tan an hlu em em a ni. Remchangah chuan keimah ngei pawh zahngai thei tak ka nihzia hi hriattir turin ka lo kal dawn a ni, tih hrilh ang che. Amaherawhchu, i thu an âwih loh va, an dodal a, i thuneihna pawm lova an hel a, an tai che chuan, ka thupek tawh ang che khan i thu hnuaia dah turin i finna te, i chakna te leh i sipaite hmang ang che, Dam takin," a ti a.

Hei hi a thupek dan tlangpui chu a ni a, ka sawi tawh ang khan, a tlangpuiah chuan a dangte pek dan nen a inang deuh vek a ni. Tichuan, Komandar tin chuan Lalber hnen ata thuneihna dawng ţheuhvin an inkohkhawmna tur an ruat a. Komandar tin chu mahni phu tawk ang ţheuhva incheiin an awm a. Tichuan, Shaddaia'n engkim a sawipui zawhah chuan Mansoul khaw hmingthang tak lam pan chuan puanzar khai ţheuhvin an kal ta a. Kapt. Thiamlohchantirtua leh Kapt. Rorela chu a laiah an kal a, Kapt. Titlutua chuan hnu a dal a ni. An kalna tur chu a thui hle mai a (Shaddaia pisa aţang chuan Mansoul khua chu hla tak a ni si a), ram tam tak kal tlangin mi tam tak an kal pel a, tu mah reng reng tina lovin mal an sawm zel zawk a ni. An zavai chuan Shaddaia chawm an ni a.

Chutianga ni rei fêt an kal hnu chuan Mansoul lan theihna hmun an lo thleng ta a. Kaptente chuan Mansoul chu an hmuhin, an khawsak dante chu an han ngaihtuahin an ţap lo thei ta lo va, rei fêt chu

an han ṭah chhan ta rih a; Diabola duh zawng leh a dan engkim âwiha an kûn tawhzia chu an hre chhuak lo thei si lo va.

A tawi ziain han sawi ila. Kaptente chu Mansoul khaw dai an lo thlen chuan, Bengkawngkaah chuan an han chho va (chu chu hriat theihna hmun a ni ber a). An ṭhu khawm a, an puan inte chu an kaih a, an beih dan tur an inrawn a.

Khawpui mite chuan a tirah chuan, chutiang pawl ropui tak, inralthuam a, thunun fel tak, hriamhrei tle zur zur mai leh, puanzar leng suau suauva lo kal an han hmuh chuan, en turin an lo chhuak lo thei lo va. Mahse, sihal Diabola chuan chutiang an en chuan thawkkhat kohvah Kaptente tan chuan kawngka an hawn mai ang tih a hlau va. A lal in ata chu a lo tlân thla a, khawpui chhungah chuan a luhtir leh ta hlawm a; tichuan, an hnenah chuan a bumna thu bawk chu a sawi leh ta a.

"Khawpui mite u, ka mi rin leh ka ṭhian ṭha ṭak takte in ni chungin, tuna in thil tih fimkhur loh thuah hi chuan ka han khak deuh lo thei lo che u a ni. Hemi sipai pawl ropui tak, nimina lo kal a, vawiina Mansoul khaw hmingthang tak hual tura inkulh leh ta maite in en duh hi pawi ka ti a ni. Tu te nge an nih a, khawi aṭanga lo kal nge an nih? Mansoul khaw daiah hian engti tura ṭhu nge an nih tihte in hria em? Hmana an chanchin ka hrilh tawh che u, Mansoul tiboral turin an lo kal dawn ka tihte kha an ni. Anmahni laka in him theihna turin sengso takin, in rilru himna tur chauh ni lovin, in taksate

pawh chhip aṭanga ke lêr thlengin ka ralthuam tawh che u a nih kha. Chuvangin, in hmuh tirh aṭang khan khawpui mite inralrin nan, "Râl, râl," tia au tur in ni alawm. Tichuan, engkima kan inralrin hnuah huai takin anmahni pawh kan tawk ngam ang chu. Kan mi duh zawng tak ang khan awm ta che u; tuna in thil tih dan hi chuan mi a tihlau deuhthaw a ni. 'Hlau deuhthaw,' ka ti a, kan inbeih ṭak tak hunah in huai tawk lovang tih ka hlau a ni. Chuvangin, inralring turin thu ka pe a che u. Bengkawngka vengtu pawh a letin tipung rawh u, Thir anga saka siam che u ka tum a ni, in thinlung te chu rawtsawmna lung hnuaihnung zawk ang mai ni rawh se. Mi nuth.i takin in lang ang maw? Mi pawi khawih lo tak anga langin in hmelma lian takte chu in thlir ang maw? Mai mai a! Invêng turin bei rawh u; khuangte tum ula, indo angin che rawh u, kan hmelmate'n min beih hmain Mansoul khuaah hian pasalṭha an tam tih an hriat nan.

Tunah hian ka tibuai tawh lovang che u, zilh pawh ka zilh tawh hek lovang che u. Tun achinah chuan tu mahin eng mah rawn ti tawh lo turin ka ti ṭheuh a che u. Pakhat tê mahin ka hnen ata phalna la lo chuan Mansoul kulh kotlanga'n in lu pawh han tilang tawh suh u. Hei min ngaithla hlawm a nia, ka thupek che u ang hian awm ula, in zingah muang takin min awmtir a ni dawn nia; ṭeimah ka inngaihtuah ang bawkin nangni himna leh mawina tur pawh ka ngaihtuah a ni e. Dam takin," a ti a.

Tunah chuan khawpui mite chu nasa takin an danglam ta. Mi hlauhawm nasa tak tawk ang maiin Mansoul kawtthlerahte chuan an phi ruai mai a. "Bei r'u, bei r'u, khawvel chawkbuaitute kha hetah pawh an lo thleng e," tiin an au va. Tu mah chu an ngawi thei lo va, "Kan muanna tihchhiat tumtute kha an lo kal a ni," tiin an au va. Chu chu Diabola'n a lo hriat chuan, "E, ka duhzawng tak in ni dawn e, hei hi ka duh dan che u a ni. Heti hian ti reng ula, an theih leh khawpui chu la ang hmiang," a ti a.

Tichuan, lalber sipaite chu Mansoul khaw dain an thut hma ni thumah khan Kapt. Boanargia chuan a tawtawrawtpu chu Bengkawngkaa tawtawrawt chu hâm a, Mansoul mite chu a thuchah ngaithla tura Shaddai ropuia hminga ko turin thu a pe a. Tichuan tawtawrawtpu, a hming, Ihriatkhapawisarawha chu a chho va, thupek a nih dan tak chuan Bengkawngka-ah chuan a tawtawrawt chu an ngaihthlak atan a han hâm a; mahse, Diabola'n a lo khap tlat tawh avang khan chhâng turin tu mah an lo lang lo. Tichuan, tawtawrawtpu chu a hotupa hnenah chuan a lo kir a, min hrilh ang khan ka ti a, ka ham a, tu mah an lo lang lo," tiin a hrilh a. A hotupa chu a lungni lo hle a; mahse, a tawtawrawtpu chu a puan inah a kaltir ta a.

Kapt. Boanargia chuan a hma ang bawkin a tawtawrawtpu chu Bengkawngkaah a hamtir leh a; mahse, an khar tlat mai a, ngaithlaa chhang tu in tu mah an lo chhuak lo; chuti tak chuan an lalpa Diabola thupek chu an zawm a ni. Tichuan, Kap-

tente leh hotu dangte chuan beih zel dan rel turin khawmpui an ko ta ngawt mai a; ngun taka an ngaihtuah a, Shaddaia thupekte an enchian a, an awi ho ngial hnuah an tawtawrawtpu ngai bawk kha tir leh ila, koh luihna aw han tiri leh phawt mai se, chuta an pawisak loh va, an hnial a, an din ngheh phawt chuan, tawtawrawtpu chuan Shaddaia thu âwi turin kan tih theih theihin kan ti dawn che u, tih a hrilh mai tur a ni, an ti tlâng ta a.

Tichuan Kapt. Boanargia chuan a tawtawrawtpu chu Bengkawngka-ah han chho va, Lal Shaddaia hminga Shaddaia Kapten ropuite thu ngaithla tura koh luihna ri ring taka hâm turin a tir a. Tawtawrawtpu chu thupek angin Bengkawngka-ah chuan a han kal a, Mansoul khaw koh luih vawithumna chu a han hâm leh a, hei hi an pawisak loh chuan Kapten ropuite chu an lo kal ang a, nasa takin an suasam dawn che u a nia tih a hrilh nghal bawk a.

Tichuan lal Tumruha pui kha a lo ding chhuak a, khawpui Governor kha a ni a (a hmaa sawi tawh ang khan), kawngka vengtu a ni bawk a. Tawtawrawtpu hnenah chuan chaltlai tak mai hian, tu nge a nih a, khawi lam aṭanga lo kal nge a nih, eng vanga he ri bengchheng ninawm tak mai, Mansoul khawpui tana tuar hleih theih loh hi rawn siam fo nge a nih tih a rawn zawt a.

Tawtawrawtpu chuan a chhang a. 'Kapt. Boanargia, Lal Shaddaia sipai rual General lal tak tawtawrawtpu ka ni; chu Shaddaia chungah chuan nang leh Mansoul khaw pum pui in hel a, a chung-

ah in keartui in leh a, ka hotupa Kapten chuan he khaw tan leh nangma tan pawh thuchah eng emaw tak a nei a nia, chu chu Mansoul khua hian in ngaithla ţha tûr a ni, chutia in tih duh loh chuan a hnuleh chu in tuar ang,' a ti a. Tichuan lal Tumruha chuan, 'Ka lalpa hnenah chu thu chu kan thlen anga le, engtin emaw chu a ngaih ang ni,' a ti a. Mahse tawtawrawtpu chuan a chhang leh a, a hnenah, 'Kan thuchah chu Diabola hriat tur pawh a ni lo va, Mansoul khaw retheite tan zawk a ni; ani chhanna chu engah mah kan ngai lo va, tuman a tan an chhânsak tur pawh a ni hek lo. He khua hi he mi nunrawng hnuai ata chhan chhuak tura tirh kan ni a, hman laia a awm dan anga Lal Shaddaia, lal ţha ber hnena intulut tura a thlêma thlêm tur kan ni,' a ti a. Tichuan lal Tumruha chuan, 'In thu chu khawpui mite hnenah ka thlen ang e,' a ti ta a.

Tawtawrawtpu chuan a chhang a, 'Ka pu, min bum suh khai, chutilochuan mahni inbum i ni mai ang. Tlang taka mahni in rawn intukluh loh chuan kan do ang che u a, kan tulut lui dawn che u a nia. Tin, ka thu sawi chu a dik turzia in hriat nan puanzar dum, a chunga ţêk tla lai chuang chu naktukah in lo hmu mai ang, in lal pangngai dik tak Shaddaia hnena tulut leh tur che u a kan tumruhzia leh in hotupa kan chozia chhinchhiahna tur a ni ang,' a ti a.

Tichuan lal Tumruha chu kulh kotlang ata chu a kir leh ta a. Tawtawrawtpu pawh chu an bûkah

chuan a haw ve ta a. Tin, tawtawrawtpu bûka a lo luh chuan Lal ropui tak Shaddaia Kaptente leh hotu dangte chu an lo kal khawm a, thu ngaithlatu a hmuh leh hmuh lohte leh a thuchahin thu a neih âwm leh âwm lohte an zawt a. Tawtawrawtpu chuan, 'Ka tawtawrawt ka'n hâm a, ring taka khawpui mite ka'n koh chuan, lal Tumruha, khawpui Governor leh kawngka vengtu chu ka thâwm hriain a lo chhuak a, kulh kotlang lo dâkin, tu nge ka nih a, khawi lam aṭanga lo kal nge ka nih leh eng vanga he thawm hi siam nge ka nih tihte min zawt a. Kei chuan ka thu kente chu ka sawi a, tu thua rawn ti nge ka nih tihte ka hrilh a; ani chuan, 'A nih leh, khawpui mite ka han hrilh a ni ang chu,' a ti a, kei pawh ka Lalpa hnenah ka lo haw ve ta mai a ni,' tiin a sawi a.

Tichuan Kapt. Boanargia chuan, 'Kan lei kulhah hian i awm rih ang u khai, heng mi helte hian eng nge an rawn tih dawn, i ngaithla rih ang u,' a ti a. Tin, hun chu a lo hnai deuh va, Mansoul chuan Kapten huaisen Boanargia leh a ṭhiante chu a ngaithla tur a ni a, Shaddaia bûk pum puia indo mi zawng zawng chu inralthuam sa veka awm turin thu pek an ni a, khawngaihna chu dawng tura an inpek duh mai chuan a ṭha ang a, an inpek duh loh vaih chuan suasam mai turin an inpeih sa reng tur a ni. Tichuan a hun chu a lo thleng a. Shaddaia bûk pum puia indo mi zawngte chu inpeih sa vek turin Tawtawrawtpu chuan a hâm a. Mahse Mansoul khuaa mi zawng zawngte chuan tawtawrawt ri chu an hriatin, khawpui tihchhiatna

tur lo chu eng mah dang niin an ring lo va, an zâm nasa em em mai a; mahse thinlung sakhat han put leh indo buatsaih ve mai chu an himna ber tur niin an ring a, an inbuatsaih ve ta a.

Hun tawpkhawkah chuan Boanargia chuan an chhanna hriat ngei a tum a, chuvangin Shaddaia laka an thuchah rawn ken chu ngaithla ngei tura Mansoul koh luihna a tawtawrawtpu chu a hamtir leh ta a. Tichuan khawpui mite chu an lo chho va, Bengkawngka chu a nghet thei ang berın an tinghet ta a. Chutianga kulh kotlanga an lo chhoh chuan Kapt. Boanargia chuan khawpui Hotu (Lord Mayor) chu hmuh a duh a; mahse chutih lai chuan khawpui hotu chu Pu Ringlova a ni a, Pu Sualchâka aia ṭang a ni a. Chu Pu Ringlova chu kulh kotlangah a rawn inlan a; mahse Kapt. Boanargia chuan a lo hmuhin, 'Hei chu a ni lo, khawiah nge Mansoul khawpui hotu pangngai ber Lal Ngaihnahriaa kha? A hnenah chuan ka thuchah hi ka hlân thei ang,' tiin ring takin a au va.

Tichuan Miliana, Diabola chu a lo chhuak a, Kapten hnenah chuan, 'Pu Kapten, in lal hnena intulut turin Mansoul khawpui hi a tlem berah pawh, vawi li i rawn ko ta a, tu thu nge ni ka hre lo, zawh pawh ka zawt hek lovang che. Hetiang hi eng vanga rawn ti nge in nih ka zawt zawk che a ni. Nangmahni inhria ni ula, eng nge in nih ang?' a ti a.

Kapt. Boanargia, a puanzar dum, a lem chuang, ṭêk tla vawi thum chuang khaiin, he Miliana ṭawng

hi ngaithla lovin. Mansoul khaw hnenah chuan thu a sawi ve thung a: 'Aw, Mansoul khaw hlim lo leh hel hmangte u, hre rawh u; ka hotupa, lal ropui tak, Lal Shaddai Ropuia chuan thuneihna nen, a thu awihtir tur che uin in hnenah min tir a ni; ka kohna che u in awih chuan ṭhian leh unauva siam tur che uin thu min pe bawk a; koh koh hnu pawha, in awih lohva in hel tlat chuan la lui mai tur che u pawhin min ti bawk a ni,' a ti a.

Tichuan Kapt. Thiamlohchantirtua a lo ding chhuak a, an hnenah (A puanzar chu a dang a ni a, Dan bu inkeu sa a chuang a), 'Ngaithla rawh, Aw Mansoul! Nang, Aw, Mansoul, hmanah thianghlim thua hmingthang tawh kha, dawtah leh bumnaah i lo tlu lut ta maw? Ka unaupa Kapt. Boanargia thu sawi kha i hre tawh a; a chunga i helna ṭhina chuan zahngaihna leh inremnaa a thlêm leh che chuan a hnena i kûna a thu ang chu i pawm mai chu, i tan finna leh lawmna tur a ni ber ang. Kan lal Shaddaia chu thil tihtheihnaa khat, tichhe vek theitu che a ni si a, a thinur chuan tu mahin an dal zo hek lo vang. Ka sual lo, lal chungah ka hel lo, i tih dawn chuan a rawngbawl i bân a, i chêt dan zawng zawng khan i sual tih chu a tilang chiang tawh khawp mai si a, i tan phatna a awm lo. Mi nunrawng thu i lo ngaihthlak a, lal atana i lo pawm hi eng nge awmzia? Shaddaia dan i lo paih a, Diabola thu i lo awihte hi eng i tihna nge? A ni, min bei tura i inralthuam

a, keini Shaddaia rawngbawltu rinawm tak takte laka i kawng i lo khar vek maite, hi eng i tihna nge? Sim la, ka unaupa sawmna thu chu pawm mai rawh; khawngaihna ni hi liamtir suh la, i hmelma chu rem thuai rawh. A, Mansoul, Diabola fak derna avangin khawngaihna chân tur leh hrehawm sawi sen loh tuar turah chuan inphal ma ta che. Bumna thu avangin kan rawngbawl hnate hi mahni hmasialah min ruat a ni law maw? Shaddaia kan lalpa duhzawng a ni a, hlimna tur kan duhsak vang che u asin ni!

Ka ti leh pek thin che, Aw, Mansoul, Shaddaia intihhniam peihzia hi khawngaihna mak tak a ni tih hre ta che. Tunah keimahni hmang hian, mahni intulut turin a zilh a zilh che u a, a sawmin a sawm che u a nih hi. In tel lovin a awm theih loh vang em ni? Hnai lo ve! A khawngaih em em che u a, Mansoul chu a thih aiin a hnena nung rengah a duh vang a ni zawk e,' a ti a.

Tin, Kapt. Rorela kha a lo ding chhuak ve a, a puanzar chu a sen a ni a, a lem chuang chu Rawhtuina mei a ni. Ani chuan, 'Aw, nangni Mansoul khawpuia chengte u, Lal Shaddaia chungah hian in hel rei ta hle mai a, tunah he hmunah hian keimahni thu maiin emaw, keimahni thuchah sawi mai tur emaw, keimahni thinurna phuba la mai turin emaw kan lo kal a ni lo tih hre rawh u; kan hotupa Lal ber chuan ama thu awihtir tur che uin min tir a ni.

Tlang taka in awih duh loh chuan tilui tur che u pawhin thupek kan hmu a ni. Kan lalber chuan titlawmma a ke hnuaia dah tur che uin thiltihtheihna a neih lohte chu, nangmahni rilru puak chhuakin emaw, Diabola thlemna avang emaw pawhin ring awzawng suh u. Thil zawng zawng siamtu a ni a, tlangte an han khawih chuan a khu luih mai a nia! Lal dawhtheihna kawng pawh a inhawng kumkhua hek lo vang; Lalpa ni chu thukdûr anga sâ, a lo thleng mai tur a ni a; a hnai tawh hle, a muhil lo ve.

Aw, Mansoul vawi tam tak i tihthinur hnuah kan Lalpain zahngaihna a la hlan fo che hi i tan thil tenau em ni? A rangkachak lal tiang chu i tan a la lek reng a ni, kawng a khar hnan mai phal lo vang che. I la cho phawk fo dawn em ni? I nih chuan, ka thu sawi hi ngaihtuah rawh; i tan kawng a hawng kumkhua lo vang. Ka hmu lo vang i tih dawn chuan a rorelna hmaah i ding dawn a ni; chuvangin, ring mai zawk rawh Ani thinurna a awm avangin fimkhur rawh, chuti lo chuan thawkkhatah a la bo daih mai ang chia, eng mahin i intlan chhuak tawh lo vang. Sumte hi a duh dawn emaw i ti elo? Hnai lo ve! rangkachak te, thahrui zawng zawng pawhin i intichhuak tawh lo vang. A lalthutthleng chu rorel nan a buatsaih ta; mei nen a lo kal dawn si a, a tawlailir chu thawngaleivir ang mai a ni a, a thinur hrithla turin meialhin a zilh dawn si a; chuvangin aw Mansoul, fimkhur rawh, mi sual chunga rorelna ang i thlen zawngin dik taka rorelna chuan a man tur che a nia, a ti a,

Chutianga Kapt. Rorela'n thu a sawi lai chuan Diabola chu a khûrin an hria a; Kapt. chuan a sawi ta zel a, "Aw, nang Mansoul khawpui thlaphanawm tak, i lal aiawhtu, i nun duh em emtute hi kawng min hawn lo vang maw? I chung thu a han rel hun meuh tur chu i tuar zovin, i bante a chak tawk ang maw? Kan Lal thinurna tuipui, Diabola leh a tirhkoh tana a buatsaih chu uain inin i in thei dawn em ni ka ti che a ni. Ngaihtuah la, inring rawh" a ti a.

Tichuan, Kapten palina Kapten ropui tak, Titlutua chu a lo ding vê a. "Aw, Mansoul khawpui, hmana hmingthang tak, tuna rah lo zar ang mai, hmana mi tin lawmna, tuna Diabola chenna puk. I hnena Shaddai Ropuia hminga ka thu sawi tur hi ngaithla teh khai! Ngai teh, thing tin bulah hreipui cheh bur a ni ta; chuvangin, thing tin rah ţhaa rah lo apiang kitin meiah an paih dawn!

" Aw, nang Mansoul khawpui, he thing rah chhuah lo ang hi i lo ni ta; hlingte mai lo chu eng mah i chhuah lo a ni. I rah ţha lo chhuah hian thing ţha lovah a tilang tawh che a ni; i grep rahte chu mît kha ang mai, a bawr bawra kha a ni si a. I lal chungah i hel a, ngai teh, keini Shaddaia sipaite hi i bula hreipui dah kha kan ni asin. Eng nge i sawi? I sim ang nge, kan che ang? Ka ti nawn leh a che, min hrilh rawh, kan chet hmain i sim ang em? Kan hreipui chu i zung cheh chhum hmain i bulah dah a ni hmasa rih phawt dawn a ni. Vauna angin dah a ni hmasa rih ang a, i simna ngaihthlak a ni

tih ang. Eng nge i tih dawn? I sim ang nge, kan che ang? Ka kut ka chet vaih zawngin aw, Mausoul hu tah, i ni mai ang. Ka hreipui chu i chunga hman tura thupek ka hmu si a, kan Lal tana i rah chhuah chauh lo chuan eng mahin a dal lo vang. Khawngaihna pawhin a siam ţhat loh che chuan aw, Mansoul, kiha meia tuah maiah lo chuan, eng nge i ţaktlaina?

Aw, Mansoul, dawhtheihna leh chhelna hian a nghak kumkhua ngai lo ve. Kum hnih, kum thum a nghak a ni thei; kum thum lai hela i tihthinur phei chuan (chuti lai i hel tawh pawh a ni ang e), kih mai loh chu eng nge i hmabak ang? Vauna mai mai emaw i ti elo? Kan Lal hian a thu anga tih theihna nei lovin i ring em ni? Aw, Mansoul, mi sualte'n a ţhin an tih ur laite khan vauna mai a ni ngai lo va, tawhtuina mei ang mai a ni ţhin tih i hre lo em ni?

Hnawksak mai mai i ni rei tawh hle a, i la ni theu dawn em ni? I sualnain heng sipai rual hi i kulh bul a rawn thlen a nih hi! I khawpui chungah to an rel mai dawn a ni. Kaptente thu sawite kha i hre tawh a, i kawngte i la khar fo si! Aw Mansoul, i tih ngaiin i ti reng dawn nge, remna thu chu i pawm dawn leh dawn loh sawi rawh le?" a ti a.

Heng Kapten huaisen tak tak palite thusawi hi Mansoul khawpui chuan a ngaithla duh lo va, beng-kawngkaah chuan an sawi chhen a; mahse, beng-kawngkhar chu a nghawr keh zo lo va. A tawpah chuan khawpui mite chuan an thu sawi chu chhâng

tura inbuatsaihna hun an duh tih an sawi ta a. Kaptente chuan an hnenah, "Khawpuia Pu Hamhaiha kha rawn theh chhuak phawt se la, a thil tih angin kan lo thungrul ang a, tichuan hun pek thu chu kan ngaihtuah ang e. Mansoul kulh pawna an rawn theh chhuah chauh loh chuan hun chu kan pe thei lo vang," an ti a. An ngaih dan chuan Pu Hamhaiha khawpui chhunga a la thâwk theih chhung chu thil tha eng mah ngaihtuah theih a ni lo vang an ti a ni

Diabola chuan Pu Hamhaiha chu a thu sawisaktu ber a nih avangin chân chu a duh lo hle mai a, Kaptente chuan an nghaisa hle dawnin a ring si a, amah ngeiin chhân a tum ta zawk a; mahse, a rilru a lamlet leh a, ama khawpui lal, Ringlova tihtir a tum leh ta a. A hnenah, "Ka lalpa, heng mi boho hi chhâng rawh khai, 'In thu chu Mansoul chuan a ngaithlain a ngaihtuah thei ang chu,' tiin sawi rawh," a ti a.

Tichuan, Ringlova chuan Diabola thupekin a sawi tan ta a, "Pute u, hei kan lo hmuh dan che uin Mansoul khawpui chu i rawn awm chilh a, kan hotu chu in tibuaiin, Mansoul pawh in timangang hle mai a; mahse, khawi lama lo kal nge maw in nih le? Kan hre lo a che u, eng in nih pawh kan ring thei lo che u a ni. In thu sawiah chuan Shaddaia tirh in nih thute chu min hrilh ngei tak a; mahse, chutiang tih theihna khawi ata nge an neih kan hre reng reng lo a nia!

Chu thuneitu thu chuan Mansoul pawh in ko va, in lal Shaddaia hnena intulut turin in thlem a, hliah-

khuhnate pawh in tiam a, chutianga tih chuan a tun hma a lam dik lohnate pawh ngaihdam a ni ang tih thlengin in sawi bawk a. Chu lovah Mansoul chu in thu a âwih loh chuan nasa taka tih chhiat turin in sawi ṭhaih hle bawk a.

"Mahse Kaptente u, khawi lam ata lo kal pawh ni ula, in thil tumte chu dik eng ang mah sela, ka lalpa Diabola leh a chhiahhlawh, kei Ringlova, leh Mansoul huaisente hian nangni leh in thu ken leh, in lal a tirtu che u pawh chu engah mah kan ngai lo tih hi hre rawh u. A thiltihtheihna te, a ropuina te, a phuba laknate chu kan hlau lo, in mi phût ang hi chuan kan inpe hek lo vang.

"Min do in tum thu in sawite chu kan theih ang angin kan inhum ve ang; nangni bei lo che tûn kan awm mai mai bik lovang tih hi hre rawh a tawiziâin (ka ninawm lo vang a) ka hrilh a che u, in lal thu duh lova tlan bo rual ho, mite tih ṭhaih emaw, fak der emawa in hnena pakaitir tuma buaina siam maiah kan ngai che u a ni. Mansoul hi chutianga tihṭhaih emaw, fak der emawa tihzam theih mai a ni tawp lo a nia.

"Tih tawp nan kan hlau miah lo che u a, kan pawisa lo che u a nia. In mi koh luihna hi kan âwih hek lo vang. Kan kawng kan khar hnan tlat ang che u a, pawnah khan in awm reng mai ang; khata kan hmaa in ṭhut reng pawh kan phal nghe nghe lo vang. Ka mite hi muang takin an awm tur a ni a, in lo lan vet hian a tibuai a ni. Chuvangin in bungrate nen khan kal bo daih rawh u," a ti a.

He ringlova thu sawi hi Tumruha khan a ha thlawp ve a, hetiang hian a sawi a: "Pute u, in thi phût hi kan lo hria a, in mi vauna bengchheng leh in mi kohna ri pawh kan hria e. In sipai rualte chu kan hlau lo va, in mi vauna pawh kan pawisa hek lo; in mi hmuh ang hian kan awm reng zawh dawn a ni. Ni thum chhung hian heng vela lang hlek lova kal bo turin thu ka pe a che u; Sakei baknei, Diabola, Mansoul khawpuia muhil tihhari hlauhawm turzia chu hre rawh u," a ti a.

Thu ziak vawngtu, a hming Ţhanghilha chuan a han sawi ve leh a, hetiang hian: "Pute u, ka lalpate chuan in hriat ang hian in thu sawi vîn tak leh chal tlai tak chu nêm tak leh dam takin an chhang ta che u a, chu lovah pawh ka hriat danin, in lo ka lam ang bawka ngawi renga, ţha tea kal bo leh ma tur pawhin thu an pe che u a; chuvangin, an ţhatna chu pawm ula, kal bo ţhen teh u khai! Chutilochu kan rawn bei ang che u a, kan khandaih hriamte hi in tuar rual ang e, nuam taka, pawi khawih lova awm kan ngaina ang bawk hian, mi pawi khawih hi kan duh lo teh a nia," a han ti a.

Tahchuan Mansoul khawpui chu an lawm avang in an au dur dur mai a. Diabola leh a hoten Kap ten tu emaw an man ta emaw ni chu le? tih a aw ngei mai. Darte an vua a, lawmna an siam a, kul kotlangahte pawh an han lâm vei ţhin!

Diabola chu a lal inah chuan a lo kal a, khaw pui lal leh Thuziakvawngtu pawh mahni hmunah an awm a, lal Tumruha erawh chu kawngkhar vengin

a ṭhmanhlel mai a; a vengtute chu a letin a tipung a, a kalhna te, tala te pawh a tinghet zual a. Bengkawngka phei chu Shaddaia sipaiten an rawn kik chhên avangin an veng ngun zual a ni. Lal Tumruha chuan kawngka vengtute hotu atan Pu Bengkhawnlova, mi nelawm lo tak mai hi a siam a, a hnuaiah chuan mi sawmruk, 'Bengngawngho' an tih chu a dah a; an hna atan mi ṭangkai tak tur vek an ni. Kaptente thu pawh an ngaihsak si lo va, an sipaite lah an pawisa hek lo.

Tin, Kaptente chuan an mi liante chhânna an hriat a, khawpui mi pangngaite lakah engmah an hre thei lo va, Mansoul chuan Lalber sipaite do a tum tih an hriat chuan, anmahni tawk turin an inbuatsaih ve ta a, ralthuaina nawr chhuah an tum ve ta a ni. A tir berah chuan an sipaite chu Bengkawngka bulah an han rem phawt a; chuta an luh theih loh chuan engmah a tih theih lo vang, tih an hre si a. Hemi an tih zawhah chuan an mi dangte chu an hmun tur ṭheuhvah an han dah a, chutah an thupui chu an pe chhuak ta a; chu chu, 'In pianngthar tur a ni,' tih hi a ni a. Tawtawrawtin an han thâwm a, khawpui mite chuan an lo chhang a, hawhawin an nawr a, Mansoul indo chu an ṭan ta a ni.

BUNG VI

MANSOUL INDO THU

Khawpui mite chuan Bengkawngka chung kulh kotlangah chuan laipui pahnih an rawn chhuang a, pakhat hming chu, 'Rilru sâng' a ni a, a dang chu 'Luling' tih a ni a. He laipui pahnihte hi an ring em em mai a. Diabola thil chhungtu, a hming Inhâmpuara, an tih chuan lal ina a chhûn a ni a, pawikhawih thei tak an ni ve ve a ni. Kapten-ten an hmuh lai chuan an inralring nasa em em mai a, an rawn kap a, an silai mute chu Kapten beng bulah a vung thiak thiak ţhin a; mahse, tu mah chu a fuh lo va. Khawpui mite chuan bengkawngkhar tihhim tumin he sipai pahnih hian Shaddaiho buk chu an rawn tibuai ve hrim hrim ţhin a ni. Mahse engmah thil chhuan tham zawng an tikaw chuang lo ve

Khawpui mite chuan rahhuam eng emaw, Shaddaia buk laka hman tur chu an nei bawk a, chung chu Bengkawngka ven nan an hmang ber a, Bengkawngka a chhiat loh phawt chuan kulhte chu su êng mah se a pawi lo ve, an ti a ni.

Tin, lalber sipai chuan virvawm tam tak an rawn la khawm a, kulh sut chhiatna (Batteringram) pahnih, pathum emaw nen; an virvawm chuan khawpui inte leh mite chu an han vawm ţhin a, an kulh sutna chu bengkawngkhar sut chhiat tumin an vuah bawk a.

Bukah leh khawpuiah pawh inbeihna te tete chu a awm nual mai a, Kaptente chuan an khâwl chu an hmang a, huai takin kulh sut chhiat tumin Bengkawngkhar zawnte pawh an bei bawk a. Mansoul lam chuan, Di bol a thinurna leh lal Tumruha huaizia avang leh khawpui lal Ringlova leh thu ziak vawngtu Ṭhanghilha chetzia avangte pawhin Kaptente chu an lo do thei ve tlat mai bawk a. An ṭhâl chhung indo chu, Kaptente tan ain Mansoul tan hlawk zawk mahin a lang a. Mahse Kaptente chu ṭan siam turin thlasik chhunga awm nan lei kulhte an siam ta a. Tin, he inbeihnaah hian lehlam lehlamah thi leh hliam an awm ve ve hlein in ring thei ang a, a hnunga tawi tea sawi hi pawm theih a ni ang.

Lalber Kaptente Mansoul do tura an lo chhuah lai khan, ram an kal tlang dawn lain tlangval pathum sipai ṭang duh an hmuh avangin an han châwl lawk a. Sipai mi âwm tak huaisen leh themthiam âwm takin an lang a; an hmingte chu, Thurochhiaha Mihringfinafinga leh Mihringthiamthila an ni a. Chu mite chu Kaptente hnenah chuan an lo kal a, Shaddaia sipaia an inpek duh dante chu an sawi a. Kaptente chuan an thil tum chu ho taka tih tur a ni lo ve, tihte an hrilh a; anni chuan a hma pawhin an inngaihtuah tawh ṭhin a, in lo kal dan thawm kan hriatin min teltir ve turin i lo be mawlh ang, kan ti reng a ni e, an ti a. Chuvangin Kapt. Boanergia chuan mi huaisen tak tak an nih ringin a

pawlte zingah chuan a teltir ve ta a, an kal ve ta kha a ni a.

Tin, indo kha an han ṭan a, an han inchawng-zawng sual vak ta mai a, lal Tumruha hote chuan Kapt. Boanargia pawl hnuhnung lam an han bei a, tahchuan kha tlangval pathumte kha an lo awm a, Tumruha-ho chuan an man ta a ni. Tichuan khaw-pui chhungah chuan an hruai lut ta a, rei pawh an la awm hmain khawpui kawtthlerah chuan lal Tum-ruha-ho sal man thu chu a thang ta hle mai a, a tawpah chuan Diabola pawhin a lo hre ve ta hial a. Tumruha chu a ko va, a zawt chiang a, ani chuan a hrilh chiang a, a awih tak tak ta a. Salte chu a hnena rawn hruai turin a chah a, an lo thlen chuan tute nge an nih a, eng tika lo kal nge an nih leh Shaddaia bûkah eng nge an tih ṭhin tih a zawt a, anni chuan an hrilh a; tichuan an awmna lamah chuan a kaltir leh ta a. Ni rei lo te hnuah chuan a ko leh a, ama rawng an bawl duh dawn emaw tihte a zawt a; anni chuan sakhaw nunin an nung ngai vak lo va, chantawka khawrel an ring mai ṭhin a ni tihte an hrilh a. Diabola chuan chawhluite a kilpui hlawm avangin a rawngbawl chu an tiam ta a. Chutih lai chuan Kapt. Engpawha a lo awm a, khaw-puiah chuan thil ti thei tak a ni a. Chu Kapten hnenah chuan Diabola chuan salte chu a tir a, leh-kha a kentir a; chu lehkhaah chuan hetiang hian a ziak a: 'Ka duh tak, Kapt. Engpawha, he mi pa-thum lehkha kengtute hian indonaah ka rawngbawl

an duh a, i hnena kawltir âwm ni berin ka hria a, ka rawn tir a ni. Chuvangin anni hi ka hmingin lo lâwm la, Shaddaia leh a mite beihnaah chhawr dan lo ngaihtuah ang che. Dam takin,' tiin.

Tichuan an kal a, ani chuan a lo lawm a. Pahnihte chu holdar-ah a siam nghal a, Mihringthiamthila erawh chu a puanzar (flag) putuah a hmang a. Chuti chauh chuan a lo ti a, bûk lamah a kaltir ta a.

Kaptente pawh khan khawpui chu an dek nasa ve hle mai; khawpui lal in chung chu an tichim a, an virvawm khan Pu Tumruha pawh an tihlum teuh teh e! Eng emaw tiin a inveng him thei hram a ni. Mahse khawpui roreltuho zinga mi tihtham tak chu an that a ni. Vawi khat kah maiin mi paruk an tihlum a, chungte chu, Chhechhama te, Ngaihchinga te, Thinthawka te, Dâwthmanga te, Zungawlveia te, Bumhmanga te an ni.

Bengkawngka chhak, kulh kotlanga laipui pahnih an rawn chhuan ruau maite pawh kha an thiat chhe bawk a, laipuite chu leiah an mut zuah mai a. A hma khan Lalber Kaptente chu an thlasik bukah an lut a, lalber tana hlawk theih turzia leh Mansoul khawpui an tihbuai theihna ber turin lei kulh te leh tawlailir an insiam dan hi an zêp tlat mai a, khawpui awm nawm loh nan an ti deuh ni awmin ka hria a. Khawpui chu a hma ang chuan an mut a tui ta lo reng reng mai a, tun hmaa an nuam tawl dan angin an ti thei tawh hek lo. Shaddaia Kap-

tente bûk aṭangin vauna eng emaw a lo chhuak fo si a, an ralkhel deuh reng mai a. Kawngka pakhat a ralkhel chang a awm a, a dang a ralkhel chang a awm a, tun hma lam muanna ang reng reng chu an awm ta lo a ni. A ni, an ralkhel fo mai a, zan rei ber zan te, vawh ber zan te, hun hrehawm ber laite pawhin an ralkhel reng reng mai a. A chang chuan tawtawrawtte an hâm a, a chang chuan virvawmte pawh khawpuiah chuan a lo vung thar thar ṭhin bawk a. A chang chuan Lalber sipai singkhat lai turte hi khawpui kulh bang hrulah chuan au ṭhawm nen zanlaiahte pawh an tlan kual dur dur mai ṭhin a. A chang chuan an virvawm avang khan khawpui chhunga mite pawh na fe fein an hliam bawk ṭhin a, an ṭap ṭhawm vei nen Mansoul chu an buai tak tak ta mai a ni. A ni, Diabola meuh pawh hetih hnuah hi chuan a muang thei ta reng reng lo mai a.

Hetih lai hi chuan khawpui mite chuan ngaihtuah dang dang an nei hlawm a, an ngaihtuah dante chu an inhrilh tawn nuai nuai mai a. Ṭhenkhat chuan, "Nungdama chhuak reng reng kan awm dawn lo," an ti a. Ṭhenkhat chuan, "Hetiang chu a ni rei lo vang," an ti bawk a; a ṭhen chu, "Hawh u, buaina a awm loh nan lal Shaddaia hnenah chuan i inpe mai ang u," tiṭe pawh an awm a ni. "Kei chu mi pawm duh tawhin ka ring lo," tite pawh an awm a. Putar pakhat, Diabola'n Mansoul a lak hmaa Thuziak vawngtu thin kha ring deuhvin, khawpui ri ang 'rum rumin a lo ṭawng ve mai ṭhin a. A aw aia ṭhlalawm zawk reng reng Mansoul tan chuan a

awm lo va. Kaptente au thawm leh sipaiho thâwm vei nen, an buai hle mai.

Thilte lah chu Mansoul khawpuiah chuan a vâng sawt khawp mai a, an thil chakkhai zawng zawngte kha an hmu hlei thei tawh hek lo. A thil mawite kha an kâng ût zo tawh a, a mite lah kha an lung-ngaih vang a ni ang chu, an hmel a zûrin a dur zo bawk si. Muang taka awm theihna tur a nih dawn chuan engtianga chan chau pawh pawm duh âwmin an lang tawh a ni.

Kaptente lah chuan an thlasik buk aṭang khan Boanargia tawtawrawtpu kha hmangin Mansoul chu lal ropui tak, Lal Shaddaia hnena inpe turin an phût chhên mai bawk si a. Vawi hnih vawi thum an tîr a, Mansoul mite chu an zavaiin inpe lo mah sela, a inpe duhte pawh an awm mahna an ti a ni. A ni, khawi khawi aṭang emawa ka hriat dan chuan, Ring-lova hian a ni lo zawngin lo sawi vat lo phei sela chuan hma deuh pawh khan an inpe dawn âwm a, lal Tumruha hian a lo thurualpui bawk si avangin an inpe thei rih lo mai zawng a ni âwm e. Diabola chu a lo ṭawng buai ve bawk ṭhin a, chuvang chuan inpek thuah chuan an la inthurual thei rih lo va, hrehawm ti takin an la awm ta rih mai a ni.

Lalber sipaite chuan an thlasik bûk aṭang khan Mansoul chu vawi hnih vawi thum inpe turin an phût tih kha ka hrilh tawh che u a; tawtawrawtpuin a va thâwm hmasak ber chu remna thu a ni a; Kapt. Ropui, Shaddaia Kaptente ngei chuan Mansoul khaw-

pui boral mek chu an lainat em em mai a, an ṭah chhan ngawt mai a ni. Tunah hian anmahni chhan chhuak turin kawng lakah an awm a ni tih thu a hrilh a. Chu lo pawh chu Mansoul chu a intih tlawm a, a helna ata a lamlet a, a lal pangngai khawngaihnaa khat chu a rawn pawm leh phawt chuan a helna te chu ngaihdam a ni ang a, theihnghilh hial pawh a ni ang tih hrilh tur che uin Kaptente chuan min tir a ni tih thu pawh a sawi bawk a. Chuvang chuan, mahni thua lum lovin, anmahni pawh inhnial kalh lovin, thurual taka inpe turin a hrilh a, an buk lamah chuan a kir leh ve ta a.

Tawtawrawtpu a va kal vawihnihnaah chuan tlemin a vau deuh va; tawtawrawt a ham zawhah an hel reng chuan, Kaptente chu an tithinur ting chauh a ni ang a Mansoul chu hneh ngei an tum si a, an ruhte chu kulh bulah an dah ruih mai tur a nia tihte a hrilh a ni.

A vawithumnaah chuan a tina leh deuh va, thil engkim nasa takin an tibawrhbâng zo tawh si a, Kaptente hian khawngaihna nge an thawh dawn rorelna ka hre lo a ni tih thu a sawi a. An ṭana kawng hawn mai tura ko tur che uin min tir a ni e, a ti a, bûk lamah chuan a haw leh ta a.

Heng koh luihna pathumte hian a hnuhnung pawlnihte lek phei hi chuan Mansoul a tihrehawm em em mai a. An inrâwn khawm a, hetiang hian an ti a, "Lal Tumruha hi Bengkawngkaah han kal sela, tawtawrawtin Kaptente chu inbe turin han ko

rawh se," an ti a Tumruha chuan tawtawrawt chu a han hâm ta a ni. Tah chuan Kaptente chu an indo hriamhreite leh an sipai singkhat ṭheuhte nen chuan an han kal ta rup mai a. Khawpui mite chuan Kaptente hnenah chuan an koh luihna thawm chu an hriain an ngaihtuah a, an thu rawt ang Kaptente'n an pawm dawn chuan an lal Shaddaia nena inrem pawh an hnial lovang tih an hrilh a. Chung an thu rawt an han tarlante chu heng hi a ni :-

1. An pawl zinga mi, tuna an khawpui lal leh Pu Ṭhanghilha te, lal huaisen Pu Tumruha te ang hi khawpui Governor-ah te, Lal in vengtuah te, Mansoul kawngkhar vengtuah te la ṭang zel sela.

2. Tuna Milian ropui tak, Diabola rawngbawltu pangngaite hi tu mah Shaddaia chuan in ata emaw, lawng chawlh hmun ata emaw paih chhuak lo sela, tun hmaa Mansoul khawpuia zalenna an neih ang chu nei zel sela.

3. Mansoul khaw mi pangngaite chu tun hmaa in hmun lo rama an thil lo neih pangngaite chu neih zel phal ni sela, tun hmaa an lo phalsak tawh, an lal Diabola hnuaia rei tak an hman tawh ang dante chu tunah pawh phal ni zel rawh se.

4. Dan thar emaw, hotu thar emaw, dan hmangtu thar emaw chuan, anmahni remtih loh chuan an chungah thu nei suh sela.

Heng hi an thurawt, inremna tura an rawn tar chhuah, Shaddaia hnuaia an awm duhna tur dan chu a ni a.

Mahse, Kaptente chuan heng khawpui mite thu rawt chau tak mai hi an han hriat chuan, an thil phût sang tak leh huai tak kha an tithar leh a. An Kapten ropui tak, Kapten Boanargia chuan heti hian a han ti ta a :-

"Aw, Mansoul khawpui mite u, inbe tura in mi kohna tawtawrawt ri ka han hriat kha chuan ka lawm tak meuh a ni ka ti thei a; kan Lalber hnenah in inpe duh dawn tih ka hriat phei kha chuan ka lawm lehzual a ni. Mahse, in thurawt â tak leh thawrawng tak mai hi in han tar chhuah chuan nangmahni hma ngeiah in khawlohna chu tlukna lungah in dah a ni ngawt mai a, ka lawmna chu lungngaihnaah a chang a, in lo kir lehna bul tur nia ka beiseina chu chauhna nasa takah a chang ta ngawt a ni. Hmasang ata Mansoul hmelma fo, Pu Hamhaiha khan heng inremna tura in thu rawn tar chhuah zawng zawng hi a phuah niah ka ngai a ni. Shaddaia rawngbawltu intite reng reng bengah chuan heng hi tih rik tlak pawh a ni lo ve. Chuvangin, kan zavai hian thu khat vuain, khawlohna nasa ber anga ngaiin kan ten em em a, kan paih thla thak a ni.

"Mahse, Aw, Mansoul, kan kuta i inpek emaw, kan lalber kuta i inpek emaw zawngin chutiang awm dan tur chu i mit hmuha tha ber tur angin a siamsak ngei ngei ang chia (I sâwtna ber tur pawh a ni ang tih ka sawi ngam a ni). Tah chuan kan lawm ang chia, kan hnenah muang takin i awm tawh ang; mahse, kan Lalpa Shaddaia kuta i inkawltir lohva, tun a awm ngaia a awm reng chuan keini pawhin tih tur kan nei ang tih ka hria a ni," a ti a.

Tah chuan Pu Ringlova, khawpui lalpa kha a tu chhuak a, 'A nih, hmelma kut ata chhuakin, tuna kan awm ang hian mahni kuta tiang kha tu a ni tih hriat loh kuta dah turin tu nge â duh ang? Thurawt, bi pawh nei lem hlei lovah chuan kei zawng ka intulut ngai lo vang. An lal awm dan leh thinchhiatziate pawh ka hria em ni? Mi ṭhenkhat sawi dan phei chuan a khua leh tuite khan thil sual samzai tia lekte pawh han tipalh sela, a thin a ur em em zel a, an ti asin. Ṭhenkhat lah chuan, an tih theih loh tur pui kha ti turin a phût lui tlat zel an lo ti bawk si : Chuvangin Aw, nang Mansoul, he thil i tih dan turah hian fin thiam a ṭul a ni, vawi khat i inpek tawh chuan mi dang hnenah i inpe ta a ni a, mahni ta pawh i ni tawh lo. Chuvangin thiltihtheihna tawp nei lo hnena mahni han inpek chu, khawvelah hian thil atthlâk ber a ni lawm ni? I inchhir leh pawh a ni thei e, mahse i sawisel thei ngai tawh lo vang. Mahse a mite in lo nih chuan, tu emaw hi a that che uin, tu emaw hi a nungin a zuah dawn che u nge, kan zavai hian min ṭhen darhin hriat ngai loh ramah min tir bovin khawpui hi mi dang a luahtir dawn nge tih pawh in hria em ni?' a ti a.

He khawpui lal thu sawi hian engkim a ṭhiat vek mai a, Kaptente beiseina chu leiah a tla thalta der mai a. Chuvangin Kaptente chu an lei kulh lamah te, an puan in lamah te an kal a, a hma angin an awm leh ta mai a.

Tin, Diabola chuan Ringlova chu a lo nghak reng a, khawpui chhunga a lo luh leh chuan Diabola

chuan chibai a lo buk a, 'Chibai, ka lalpa, eng tin nge in inkarah thu a awm le?' a lo ti a. Ringlova chuan thil awmzia chu zawi tein a hrilh sur sur a, 'Shaddaia kaptente chuan chutin khatin an ti a, keiin chutin, khatin ka ti a,' a ti a. Diabola chuan ngaihthlak nuam a ti khawp mai a. 'Ka khawpui lal rinawm, Ringlova, tunah i rinawmzia chu a lêt sawmin ka fiah ta, nangmahah thil dik lo reng reng ka hmu lo. He inbeihna hi kan hnâwl kian hunah khawpui lal nih mai aia ropui zawkah ka dah ngei ngei ang che tih ka tiam a che. A ram pum pui chungah keimah dawttuah i awm ang a, hnam tin mai hi i thuhnuaiah i dah ang. A ni, an chungah kut i thlak ang a, tu mahin an dodal zo lovang chia, i thu anga awm duhte chauh lo chu kan hnuaia mite pawh mahni thua leng thei an awm lo vang,' a ti a.

Tichuan khawpui lal chu Diabola hnen ata duhsakna hmu inti takin a lo chhuak a, a awmna ngaiah chuan a kal ta a, a ropui lehzualna tur lo thlen hma loh chu beiseina tha tak neiin a awm ta a.

Amaherawhchu, chutiangin khawpui lal leh Diabola chu inrem tak mah sela, Kapten huaisen chuan Mansoul mi pangngaite chu an chungah an tihel ve thung a ni. Ringlova, thil lo awm dana a lalpa khawmpui tura lal ina a kal chhung khan, Diabola lo kal hmaa khawpui lal pangngai Lal Engkimhriaa leh thuziak vawngtu Pu Chhiatehthahriaa khan Bengkawngkaa thil awmziate chu eng emaw ti tiin an lo hre ve a; chutichuan khawpui mi pangngaite chu an

ko khawm a, Kaptente thil phût chu pawm mai an rawtpui ve ta a. Pu Ringlova thu sawiin pawi a khawih nasatziate chu an inhrilh hlawm a. Kaptente thurawtah, 'Ka inpe ngai lo vang, a tihzia hmangte kha, a aia pawi zawk eng nge awm thei ang? an ti hlawm a. Chu lovah pawh, keiniho hi chu khawngaihna min entir ai chuan tih pawh min tiboral vek mai tur asin,' an ti a. Mansoul mi pangngaite chuan Pu Ringlova thu sawi an hriat thiam chinah chuan a malte leh a rualte pawhin Mansoul kawtthlerahte chuan an tlan vel a, Pu Ringlova thu sawi dante chu an inhrilh a. A tirah chuan a rûk deuh hian zawi te tein an inhrilh a, a lo rei deuh hnu chuan ring tak takte pawhin an ṭawng ta a, an tlan vel a, an au va. Aw, Kapten huaisente leh an lal Shaddaia sorkar hnuaia awm kan duh,' an ti ve ta a. Khawpui lalpa Ringlova khan Mansoul a buai tih a hriat chuan thlem daih tumin a lo kal a, a mi lêmna leh a hmel hlauhawmzia chhuang chuan, a rawn inlan chuan an dai mai ang chu a ti rilru deuh rawk a, mahse a rawn inlan nâ chuan le, amah chu an bei ta a, an zuan a, an hâm sup sup ta mai a, inah tlan lut lo phei se chu an tina fe hman ang chu maw le! A tlan luhna in pawh chu an bei ta zel a, a beng hriat ngeiah ṭhiat an tum a nia, mahse a lo nghet ema an tithei ta lo a ni. Ani chu le, a rawn intihuai lui a, tukverh aṭangin mipuite hnenah chuan hetiang hian thu a rawn sawi a : 'Pute u, eng vang nge ni heti laia, chuti taka bengchheng a awm le?' a ti a.

Lal Engkimhriaa khan a chhang a, 'Nang leh i hotupa hian Shaddaia Kaptente hnenah in tih tur

angin thil in tih dik loh em vang a ni. Kawng thum-ah in dik lo a ni e. A hmasa berah chuan Pu Chhialehṭhahriaa leh kei hi i thu sawi min ngaihthlaktir phal loh avangin. Pahnihnaah chuan, Kaptente hnenah chuan remna tur thurawt i târ chhuak a, eng kawng maha remtihpui theih loh chiin, Shaddaia chu i hotupa hnuaia awm a; Mansoul chu a sual ngaia sual zel thei tur leh Diabola chauh lal thunei ni a, lal dang chu a hming mai ni tura i han rawt danah khan. Pathumnaah chuan, Kaptente chuan min khawngaih theihna dan tur an rawn tihlan hnua i thu sawi ṭha lo tak leh sakhaw mi lo fahrana i ṭhiatsak tel vet avang kha,' a ti a.

Pu Ringlova chuan hei hi a hriatin, 'Helna! Helna! Aw, Mansoul khuaa Diabola ṭhian rinawmte u, ralthuam chuh r'u, ralthuam chuh r'u,' tiin a au va. Engkimhriaa chuan, 'Ka pu, ka thu sawi kha i duh apiang i vuah thei a, mahse lal ropui tak Kaptente khan ṭha taka i tih chu an phu em em a ni,' a ti a.

Tichuan Pu Ringlova chuan, 'Chu zawng a ni bawk tak a, mahse ka pu, ka sawi kha ka hotupa leh a sorkar tan leh mipuite ngawih theih nan ka sawi a ni. Dan lo taka i thu sawi khan mipuite kan chungah i heltir alawm le!' a ti a.

Tichuan Thuvawngtu, a hming Chhialehṭhahriaa khan a chhang ve a, 'Ka pu, ka lal Engkimhriaa thu sawi kha hetiangin i bei tur a ni lo ve; thu dik

sawi tih a lang chiang si a; Mansoul khaw hmelna i ni rêng lawm ni? I ṭawng uangthuang tak leh chapo tak hi a sualzia leh Kaptente a tihlungnih lohziate kha hre ta che! A ni, i thu sawi khan Mansoul khuaah pawi a khawih nasa em em a ni. Tawtawrawtpuin a rawn sawi kha lo pawm ni ula chu Mansoul khuaah hian indo hlauhawmnate chu a reh vek tawh tur a ni a, mahse ri hlauhawm tak tak a la awm reng mai. I thu sawiah khan finna i tlakchham deuh avangin heng hi i chawk chhuak ta a nih hi!' a ti a.

Tichuan Ringlova chuan, 'Ka pu, ka dam chuan i thu chu Diabola ka han hrilh ang e, i thu chhanna chu i lo hmu mai ang. Mansoul ṭhatna tur chu kan zawng bawk ang a, râwn zawng ka râwn lem lovang che u,' a ti a.

Engkimhriaa chuan, 'Ka pu, nang leh i hotupa chu hemi ram mi ni lovin ram dang mi in ni alawm maw le! Nangmahni ngei pawh tlan bova him chauh tur in ni tih in hriatin keini chu hrehawm lehzualah min dahin, meite pawhin min hâl hlumin kan kâng êngan kan khu zingahte pawh in tlan bo mai thei ang asin, tu nge sawi thei ang?' a ti a.

Ringlova chuan, 'Ka pu, Governor hnuaia awm i ni tih i theihnghilh a ni. Khua leh tui angin i intihniam tur a ni e; ka lalpa Lalber chuan vawiina thil tih hi hria sela chuan in thil tih avang hian lawmthu a hrilh tlem teh tur che u a nia,' a ti a.

Tin, heng mite hetiang thua an lo inbauh vel lai hian, lal Tumruha leh Pu Bengkhawnlova leh Pu Hamhaiha te kha kulh aṭangin kawngkaahte chuan an lo chhuk a, khawpui roreltu thar ṭhenkhatte nen, heng mumal nei lo khawpa bengchhengte hi a vang an zawt a. Mi tin mai chu an ṭawng ta mur mur mai a, eng mah hriat theih a ni ta lo va. Tahchuan Sihal tar Ringlova khan ngawi turin thu a pe a, 'Ka lalpa, hetah hian mi ṭeu tak pahnih an awm a, an awm dan ṭhat loh avanga lawm thei lo, an ni si a; Lungawilova thurawn avangin vawiin hian ka chungah mipui an ko khawm a, kan hotupa chungah pawh khawpui hi an tihel dawn a ni,' a ti a.

Tichuan Diabola mi zawng zawngte chuan dingin, "A dik, a dik," an lo ti a.

Tin, lal Engkimhriaa leh Pu Chhialehṭhahriaa te thil tihpuite chuan an inhnialnaah chuan lehlam chan a ṭha zawk mah dawn, âwma an hriat avangin, an mahni pui turin an lo kal hlawm a, lehlam mi chu an tam ve ve ta hle mai a. Tichuan, Pu Ringlova lam mite chuan putar pahnihte kha tân ina khung thuai tur a ni, an ti a; lehlamte chuan khung lo vang an ti ve bawk si a. Tichuan, Diabola lam mite chu Pu Ringlova ṭanin an au va; Thanghilha te, khawpui roreltu thar te, Diabola chenin an au a ni. Lehlam pawh chu Shaddaia leh a Kaptente leh a dan ṭanin an au bawk a. Tichuan, bengchhheng chu a zual ta zel mai a, a tawpah awka mai ni lovin an inbei ta a, an inhnek piap piap ta mai a. Pu Chhialehṭhahriaa kha Diabola mi Chawlawla an tih chuan

awi hnih a hnek thlu a. Lal Engkimhriaa chuan ..ial thiam loh thilin pakhat tal chu tihhlum a duh le a; mahse, a kap fuh ta lo va. Lehlam pawh an ..m vek bik lo; lal Tumruha rawngbawltu Pu Rilrua khan Diabola mi Pawngnawra an tih chu thluak nnâm sawkin a vua a; Pu Bengkhawnlova an han pêt a, a petek a, chirhdiaka a han tlu chu ka nuih a za teh e! Mansoul tichhe tura pawl insiam, ho khat hotua siam a ni tawh na ale, tunah zawng lal Engkimhriaa hoten an han bei ta a, a lukhumte pawh an tikeh vek a ni

Pu Engpawha chu a bengchhengin a harh ber mai a; mahse, tu lam maha a ţangkai loh avangin khawi lam mah mahin an lawm lo. Mahse, a lo pingpei nasat avangin a ke lehlam chu a lo titliak ve a, a nghawng ni zawk se a ti hle a. A eng lam lam pawh an hliam nasa hle hlawm a; mahse, tunah chuan lal Tumruha meuh pawh kha pawm lam tur hre lovin a awm ta a ni tih hi theihnghilh tur a ni lo vang. Pawm lam nei chuang pawhin a lang lo va, Bengkhawnlova chirhdiaka a tlute kha a nuihsan ve vur vur mai a ni. Kapt. Engpawha kha lo kalin a hmaah a lo ding na a, a lo hmu lem hauh lo nia!

Tin, bengchheng a han reh chuan Diabola chuan lal Engkimhriaa leh Pu Chhialehţhahriaa kha a ko va. Mansoul khuaa hetiang buaina chawk chhuaktu in ni e, tiin a beng a; tichuan, bengchheng chu a reh leh ta rih a, mi tângte kha chu an tihrehawm lehzual a. A ni, tihboral vek mai pawh a duh a; mah-

se, a hunin a zir lo em a, kulh kawngka tinah indona a awm mek a ni si a, a ti duh rih lo a ni.

Aw le, kan titi ngai kha han sawi leh ila. Kaptente kha an kir leh ta a, an bukah khan an awm a, engtia tih zel tur nge ni ang tih ngaihtuah zel turin khawmpui an ko va. Ţhenkhat chuan, "I bei nghal vek mai ang u," tihte an rawt a; mahse, a tam berin inpe tura phut leh rih ţhain an ring ta a. Ţhaa an rin chhan chu tun hma ai chuan ţhenkhat an lo hnai deuh tawh tih an hria a, chutianga ţhenkhatin inpek an rawn âwn laia, an duh loh zawng taka an chêt vak mai chuan an hla leh sawt zawk ang tih an hlau a ni.

Tichuan, he ngaihtuah dan hi an remti tlang a, tawtawrawtpu chu an ko leh a, a tih dan turte an hrilh a, "Dam takin," an ti a. Tichuan, tawtawrawtpu chuan rei rial lovin a kal thuai a, Bengkawngkaah a tawtawrawt chu a han hâm a. Khaw chhunga mite chu eng nge ni ta tiin an lo chhuak chho va. Tawtawrawtpu chuan an hnenah,

"Aw, thinlung sak tak Mansoul khawngaihthlak, eng chen nge i sualna leh mawlna leh âtnaah hian in lawm dawn? Chhanchhuahna leh muanna kan rawn hlan che u hi in la hmusit fo vang maw? Shaddaia rangkachak chu duh lovin Diabola dawt thu chu in la thlang cheu ang maw? Shaddaia'n a rawn hneh hunah che u chuan, tuna a laka in awm dan hian remna leh muanna a pe dâwn che u em ni? A nih loh leh, thil tê tak têin amah chu khau ang mai

in in tihlau thei dawn em ni? A hlauh che u avangin a ţahawh ang che u maw? Amah aiin chakin in inring em ni? Vanvadak ula, arsite khi en teh u, an sânzia mai khi! Ni kalte hi in tiding theiin thla khi êng lo turin in khap thei em ni? Arsi tamziate khi in chhiar sengin, van tuithawlte bawlo turin in khap thei em ni? Hengte hi kan lalber kut chhuak an ni a, a thuhnuaia awmtir tur che uin vawiin hian ama hmingin in hnenah kan lo kal a ni. Chuvangin, ama hmingin a laka intulut turin ka ko leh che u a nih hi," a ti a.

He kohnaah hian Mansoul mite chu a ngaihna hre lovin an awm a, chhân ngaihna reng an hre lo va. Chu veleh Diabola chu a lo lang nghal a, aman chhan a tum a; mahse, anmahni Mansoul mite lam chu an bei ta rih zawk a, an hnenah, "Ka khua leh tui, mi nunnemte u, ko luituten an lal ropuizia an sawi hi ti tak a nih a, hlauhawmnaa vawn beh a tum che u a nih chuan, relhru bo mai rawh u. Ni e, engtin nge chutianga ropui chu a la hla teh nachungin in tuar ngam ang? Hla tak aţang pawha tuar ngam loh khawp a nih si chuan, a hmunah lek phei chuan engtin nge in awm ang le!! Kei, in hotupa, in tana nelawm tak hi chu in duh duhin min chhawnchhaih thei a, chuvangin, in tan eng nge hlawk ngaihtuah ula, zalenna ka phal nasatzia che u te kha hre reng ta che u. Chu lovah pawh, he mi hian a sawi zawng zawng kha a dik chuan, engtin nge Shaddaia mi zawng zawng hmun tinah bâwih ang an awm theih ang? Khawvel zawng zawng-

ah hian anni anga hlim lo leh rahbeh hi an awm em ni?

"Ngaihtuah teh u, ka Mansoul te u, keiin ṭhen che u ka hreh ang bawk hian mi ṭhen in hreh lâwm ni? Ngaihtuah teh u, [illegible]l chu in ke bulah a la awm, in hman thiam chuan zalenna in nei a ni; ni e, lal pawh in nei bawk a, amah hmangaih a, a thu âwih i thiam phawt chuan," a ti a.

He thu avang hian Mansoul mite chuan Shaddaia Kaptente chungah chuan an thinlung an tisak lehzual ta a. A ropuizia ngaihtuahna chuan a tichau va, a thianghlimzia ngaihtuahna chuan a tibeidawng a. Chuvangin, rei lo tê an inrâwn hnuah chuan Tawtawrawtpu hnenah chuan, an lal chu pawm zela, Shaddaia hnenah chuan intukluh hlek loh an tum a ni tih thu an hrilh ta a. Thih thleng pawha intukluh loh an tum avang chuan koh leh mi pawh an ni lo tih an hre ta a. Mahse, Kaptente chuan an Lalpa thiltihtheihzia an hriat avangin vawi khat chu a tawp ber atan vîn deuh pawhin han ko lui leh reng reng ila an ti ta a. An han ko na a, an kalsan tho va.

Kaptente chuan kawng danga beih dan an ngaihtuah a, an inkhawm a, Ṭhenkhatin kawng dang an sawi a, a dangin kawng dang an sawi a; Kapt. Thiamlohchantirtua chu a han ding a. "Ka unaute u, ka ngaih dan chu hei hi a ni: A hmasa berah chuan, khawpuiah chuan kan virvawm hi hmang chhen mai ila, chatlak lovin ralkheltir ila, chhun leh zan ṭibuai mai ila. Chutianga kan tih chuan an ril-

ru ţhang sang zel tur chu kan titawp ang a, sakcibaknei pawh tihbuai fo chuan a ngam mai theih si a.

"Kawng hnihnaah chuan kan Lal Shaddaia hnenah chuan thurual takin dilna thawn ila, kan Lal hnenah chuan Mansoul awm dan leh helai chanchinte hi chiang takin hrilh ila, hma kan sawn theih loh thu-ahte hian ngaihdam dil ila, sipai tam zawk leh ralthuam tam zawk leh hruaitu ţha zawkte rawn tir turin dil bawk ila, min ngaihthah hauhvin ka ring lo va, Mansoul hnehna puitlin chu a chak em emin ka ring a ni," a ti a.

Kapt. ropui Thiamlohchantirtua thu sawi chu an remti tlang ţhap mai a, dilna chu an siam ta a. Mi tirh tlak ber kutah Shaddaia thawn nghal turin an ti a. A thu chu hei hi a ni :-

"Lalber ngaihawm ber leh ropui ber, khawvel zawng zawng leh Mansoul khawpui siamtu, i hming ropui hi kan zah em em a, i thupek âwihin kan nun pek pawh kan huam a, nangma tirh ngeiin Mansoul khawpui hmingthang tak chu kan do ta a ni. Kan han beih tirh chuan kan thu hmuh dan ang zelin remna thu kan han sawi hmuh phawt a. Mahse, lal ropui ber, kan thurâwn chu an ngainep a, kan zilhnate chu an pawisa lo va. An kawng an khar tlat mai a, khawpui pawnah chuan kan awm reng mai. An laipuite an rawn chhuang a, min rawn bei a, min khawih pawi theih ang ang chuan min khawih pawi tawh a ni. Mahse, kan ûm a, an mangang hle a, kan thungrul ve hle tawh bawk.

Diabola leh Ringlova leh Tumruha hi min dotu buipui ber chu an ni mai. Tunah chuan kan thlasik bûkah kan awm rih a, mahse khawpui chu kan tibuai reng bawk e.

Khawpuiah chuan ṭhian nei ni ila, kan kohnate chu lo chhunzawm ṭhin se, an inpe mai thei tur a ni a, mahse hmelma hlir an ni mai tawh si a, kan lama ṭang rêng an awm lo a ni. Chuvangin kan theih tawp kan chhuah tawh na a, Mansoul chu an hel rgaiin an la hel reng mai.

Tin, tunah aw, Lalberte lalber, I chhiahhlawhte tlaktlai lohna hi ngaidam thei hram la, Mansoul hneh chakawm takah hian tih theih kan nei ta lo a ni e. Chuvangin aw Lalpa, sipai tam zawk leh an hotu, Mansoul miten an hmangaihna an hlauh tur ngei rawn tir thei la kan ti a ni.

Hetiang kan sawi hi, keini hi indo lovin âwl ila kan tihna a ni lo va, i lalna atan Mansoul kan hneh hma theihna kan duh vang a ni zawk e, Amen,' an ti a.

He dilna an siam hi mi ṭha tak, Mansoul hmangaihtua kutin lalber hnenah chuan an thawn ta a. He dilna hi lal in a han thlen chuan, a fapa lo chuan tuin nge lalber chu pe ang? A fapa chuan a lo la a, a han chhiar a, a chhung thu chuan a tilawm hle mai a, a siam ṭha deuh va, a thu ṭha tihte pawh a belhchhah a, lalber hnenah chuan amahin a kalpui ta a. Lalber chu chibai a buk hnuah a han pe a, amah ngei pawhin a sawi zawm bawk a.

Tin, lalber chuan chu dilna chu a hmuh chuan a lawm a, a fapa ngeiin a sawi belh avangin a lawm

lehzual a. A lawmna berte chu chhiahhlawhten tha tho taka Mansoul an beihzia te, an tum a ruhzia te leh Mansoul-ah dinhmun eng emawte an nei tawh pang tih a hriat vang a ni.

Tichuan, Lalber chuan a fapa Immanuela chu a han ko va, ani chuan, 'Heta hi ka awm, ka pa,' a ti a. Lalber chuan, 'Keimah ang bawkin Mansoul awmzia leh kan tum dante leh nangmah ngeiin i tlanziate pawh i hria a. Hawh teh, ka fapa, indo tur chuan nangmah ngei inbuatsaih rawh; Mansoul-ah chuan ka hmingin i kal ang a, i hmuingilin i hneh ang a, i hmingin i hneh ang a, Mansoul khawpui chu i la dawn nia,' a ti a.

Lalber Fapain chutiang thu a han sawi chu thâwklehni a, i duhzawng tih chu ka lawmna a ni. He ni hi ka nghahhlelh fo chu a ni a, he hna hi ka lo nghah kumtluan chu a ni. Chuvangin sipai ţha tawk âwma i ruat dan chu min phal rawh le! Mansoul khawpui boral mek chu Diabola leh a thiltihtheihna laka chhan chhuak turin ka kal ang e. Mansoul khawpui rethei tak mai ngaihtuah hian ka rilru a na em em fo a ni. Mahse tunah chuan ka hlim a, ka lawm ta!' a ti a, a lawm ta em em mai a. 'Mansoul khawpui tan chuan ka thinlungah engmah ui ka nei ta lo. Ka Mansoul khawpui tana phuba lakna chu ka ta a ni. Nang ka pa, hetianga chhandamna hotua min siam hi ka va lawm êm! Ka Mansoul khawpui atana hripuia insiamte tan chuan hripui ka ni ve ţan mai ang a, an kut ata Mansoul chu ka chhan chhuak ngei ang,' a ti a.

BUNG VII

IMMANUELA'N MANSOUL A BEI DAWN

Lalber fapain chutiang thu a han sawi chu thawk-lehkhatah kawlphe ang maiin Lal in hung chhungah chuan a thang chhuak vat mai a. Mansoul khaw pum maiah pawh chuan Immanuela lo kal tur thu hlir chu an sawi nghal huai huai mai a ni. Lalber mualkilho zawng zawng pawhin Lalber Fapa thil tih tum mak an han tihzia chu, in ngaihtuah thiam mah zawk lo vang. A ni, he hna hi an han ngainatzia leh indo a ṭulzia avanga Immanuela hnuaia kal ve tura ruatte chu a ram puma mi lian ṭha zawngte pawh khan an awt em em mai a; Shaddaia tana Mansoul han lak chhuah leh chu an châk em em ṭheuh mai a ni.

Tichuan, Immanuela chu Mansoul la leh turin sipai rual ropui tak, a dana dan rual loh nen an lo kal dawn tih thu hrilh turin kal hmasate hnena mi tirh ṭha an ti ta a. Mi ṭha, mi lian, ropui tak takte pawhin chutiang thu kengtua tirh nih chu an chak hlawm khawp mai si a. Kapten kal hmasahote lah chuan Lalberin a Fapa Immanuela a rawn tir dawn a, Immanuela pawhin chutianga a Pa Shaddaian a tirhna turah chuan a lawm ve em em mai, tih an han hriat chuan an lawm em em mai a, an au thawm chuan lei hi a nghawr keh lek lek mai bawk a. A ni, an au thangkhawk chuan a rawn chhawn ve a, Diabola meuh pawh a khûr hlawk hlawk mai a ni!

Tin, Lalber Fapa chu Mansoul la leh tura kal tumin a inbuatsaih tih leh a pain sipai hotu berah a siam tih kha ka hrilh tawh che u a, tunah chuan kal tura a inbuatsaih hun chhung chu a kim ta a, kal tur chuan a inpeih ta a ni. A hote atan chuan Kapten ropui tak tak panga, sipai singkhat nei ţheuh a hruai dawn a.

1. A hmasa ber chu Kapt. Ringa a ni a, a puanzar chu a sen a ni a, a putu chu Thutiama a ni. A lem chuang chu Beramno thianghlim leh Rangkachak phaw a ni a, a hnuaiah chuan sipai singkhat an awm a.

2. A pahnihna chu Kapt. hmingthang tak, Kapt. Beiseiţhaa a ni a, a puanzar chu a dumpawl a ni a. A puanzar putu chu Beiseia a ni a, a lem chuang chu Rangkachak Thirchakai pathum a ni a, a hnuaiah chuan sipai singkhat an awm a.

3. A pathumna chu Kapt. huaisen tak, Kapt. Hmangaiha a ni a, a puanzar putu chu Khawngaihtheia a ni. A puanzar zia chu a hring a ni a, a lem chuang chu Fahrah naupang pathum pawm a ni a, a hnuaiah chuan sipai singkhat an awm a.

4. A palina chu Kowmandar huai deuh mai, Kapt. Nuntlanga a ni a, a puanzar putu chu Pawikhawihlova a ni. A puanzar zia chu a var a ni a, a lem chuang chu Rangkachak Ţhuro pathum a ni.

5. A pangana chu Kapten nunnem tak leh ngainatawm tak, Kapt. Dawhtheia a ni a, a puanzar

kengtu chu Tuarchhela a ni. A puanzar zia chu a dum a ni a, a lem chuang chu thal pathum rangkachak lung chhun tlang a ni.

Heng hi Immanuela Kapten hruai te, an puanzar putu te, an puanzar zia leh a lem chuangte leh an hnuaia sipai rual ţheuhte chu an ni a. Lalber Fapa chuan Kapt. Ringa chu hmahruaituah a dah a, Kapt. Dawtheia chuan hnu a dal a, a dang pathumte chu a bawpui berah a dah a. Amah Lal Fapa chu tawlailir ropui taka chuangin hmasa berah a kal a. Mansoul pana kal an han rem chu a ennawm ngei mai! Kalrem tawtawrawt an han hâm chuai chuai mai a, an ralthuamte chu ni engah a tle zawr zawr mai bawk a, an puanzar khaite chu a lêng ven ven hlawm mai si a. Lalber Fapa ralthuam chu a vaiin rangkachak vek a ni a, kan chung vana Ni ang mai khian a tle a ni. Kaptenho ralthuamte lah chu arsi ang mai khian a tle chuai mai bawk a.

Immanuela chuan Mansoul lak nan a pa thupekin kulh sutchhiatna (Battering-ram) 54 leh virvawm 12 a keng bawk a. Hengte hi rangkachaka siam vek an ni a, sipaite khan an thinlung leh an taksaah khan an keng ţheuh a ni.

Tichuan an kal ta ţhuap ţhuap mai a, khawpui bul lek thlengin an kal a, tahchuan Kapten hmasa palite kha engkim hre turin an lo awm a. Anmahni pui turin mi thar an lo kal tih an han hmuh chuan an lawm au thawm chuan Diabola chu a tihlau leh em em mai a. A lo kal tharte chu khawpui bulah

chuan an han ṭhu khawm a, Kapten hmasate tih dan anga kawngka bula inrem mai lovin khawpui chu an hual a, kil tinah an awm chilh ta a. Mansoul mite chu han hawi vel sela, kil tinah sipai an hmu ta mai dawn a ni. Khawpui velah chuan Mual pawngte an siam a; pakhat chu 'Mual hlu' an ti a, a dang chu 'Dikna Mual' an ti a. Chung lo pawh 'Tlang pawng' te, 'Khamko' te an siam chiam bawk a, chungah chuan Mansoul beih nan an virvawmte kha an dah a. Pakhat chu 'Thutak tlang' an ti a, a dang chu, 'Sual lo khâmko' an ti a ni. 'Mual hlu' an tihah khan pali an dah a, 'Dikna mual' an tihah khan tam tak an dah bawk a. Kulh sutchhiatna ṭha ber ber leh lian ber berte, Ngaihthlaka tlangah an dah a; Bengkawngka bulah pawh Mual pawng an siamtir bawk a.

Tin, khawpui mite chuan a awm chilhtu sipai tamzia te, an kulh sutchhiatna leh virvawm tamzia, an Mual pawng siam te, an ralthuam tle sur sur maite leh an puanzar boruaka leng ven ven maite an hmuh chuan an danglam lo thei lo va, an ngaihtuah dan a danglam ta hle mai a ni. A piukhauh zawnga danglam phei chu an ni lo va, a zam zawngin a nia an danglam ni. Tun hma chuan invenghim zo ngei turah an inngai ṭhin a, tunah erawh chuan an chanchin tur reng reng an hre ngam ta lo a ni.

Lal Fapa ropui tak, Immanuela'n Mansoul a han huai chuan, 'Mual hlu' an tih virvawm tam tak an dahna ṭhinah chuan Puanzar var a han tar hmasa phawt a ni. A chhan pahnih a nei a : (1) Mansoul

mite chu a lam an lo hawi a, an lo kir leh duh phawt chuan an chungah a la ṭha em em dawn a ni tih hriattir turin. (2) A chunga an hel reng chuan tiboral vek mah sela, chhuanlam an nei thei hauh dawn lo a ni tih an hriat nan.

Tichuan, inngaihtuahna hun an neih theihna turin puanzar var, rangkachak Ṭhuro lem pathum chuang chu ni hnih chhung an han tar a. Mahse a hma lam ang bawk khan Lal Fapa duhsakna chu engah mah an ngai lo ni âwm takin chhânna an nei miah lo mai a. Tichuan Lal Fapa chuan, "Dikna Mual' an tih chungah khan Puanzar sen tar turin thu a pe leh ta a. Kapt. Rorela puanzar sen kha a ni a, a lem chuang chu Rawhtuina mei kang mek a ni. Hei pawh hi Mual pawng chungah chuan ni rei fe a han lêng leh van van mai a. Mahse, puanzar var ang bawk khan a sen pawh chu an pawisa chuang reng reng lo mai a.

Tichuan, anmahni cho nan a chhiahhlawhte chu Puanzar dum, ṭêk tla vawi thum êng chuang chu tar leh turin thu a pe leh a; mahse, hei pawh hi Mansoul chuan a hma ang bawkin a la pawisa chuang ta lo fo mai. Lal Fapa chuan zahngaihna emaw, rorelna emaw pawhin Mansoul rilru chu a khawih thei chuang hauh lo mai tih a hmuh chuan a thin a na em em mai a. "Hetianga Mansoul khawpui awm dan hi keimahni min pawisak loh vang ringawt ni lovin, indo awmzia leh hrehawmzia tur an hriat loh avang emaw, ka hmelma Diabola kan man huna kan tih dan turte an hriat loh vang a ni ngei ang a," a ti rilru vang vang a.

Chuvangin, Mansoul khawpui hnenah chuan, "Kan puanzar khaite kha eng kan tihna nge hria ula, khawngaihna leh zahngaihna nge in duh, rorelna leh phuba lakna? Thlang rawh u le," ti turin mi a tir a. Hetih chhung zawngte hian anniho chuan an kawngte chu an khar a, tala-tein a nghet thei ang berin an kalh tlat mai a. An râl vengtute chu a lêtin an tipung a, a nghet thei ang berin an veng a. Diabola lah chuan khawpui mite chu theihtawpa dodal turin a fuih sauh sauh bawk a.

Khawpui mite chuan Lalber Fapa mi tirh chu hetiang hian an lo chhang a; 'Ka pu ropui tak, I mi tirhin a zahngaihna nge kan thlan dawn, I dikna hnuaiah kan boral zawk dawn tih thu mi rawn hriattir thuah chuan, hemi hmun dan hian phuar kan ni a, chhanna tih tlak kan pe thei lovang che. Indo emaw inrem emawte chu kan lalber thu lo chuan tu ma sawi mi a ni lo va, sorkar dan kalh a ni e. Amaherawhchu hei hi kan ti thei ang; kan lal chu kulha lo chhuk turin kan han ngen ang a, kan tana sawt tura a ngaih dan angin chhanna a pe thei ang che,' an ti a.

Lal Fapa Immanuela chuan he chhanna hi a lo hriat a, an bawih tâng nghehzia leh Diabola thu hnuaia awm an lungnihzia a hmuh chuan a thin a khei em em mai a. Diabola hnuaia awmte pawh an lungni zel mai tih a hriat chhuah apiang chuan a thin a na ṭhin a ni.

Mahse a tum ngai chu a tum reng a. Khawpui mite chuan chung thu chu Diabola an hrilh a, Lal

Fapa chu an chhânna nghakin kulh pawn lamah a awm reng tih a hriat hnu pawh chuan a awih lo va, a la intikhauh hle a, mahse a rilru chuan a hlau hle. 'Keimah ngei kawngkaah chuan ka zuk chhuk ang a, ṭha ka tih angin ka chhang ang e,' a ti a. Tichuan Kakawngkaah chuan a zuk chhuk a, Immanuela chu a chhang a (a ṭawng erawh chu khawpuia mite hriat theih loh tur a ni a) hetiang hi a ni :—

'Aw, nang Immanuela ropui ber, khawvel zawng zawng Lalpa, nang ka hria a che. Shaddai ropui taka fapa i ni e. Min nghaisa tur leh ka awmna ata mi paih chhuak turin i lo kal em ni? I hriat angin he khawpui hi ka ta a nihna kawng hnih a awm asin!

1. Ka hneh avangin ka ta a ni. Tâmlaka ka hneh a ni; ka râllak, ka salte an ni alawm!

2. He Mansoul khawpui hi ka ta a nihna chu anmahni ngei ka hnenah an inpe a ni. An khawpui kawng min hawn a, ka hnena rinawm turin chhia an chham a, an lal atan mi thlang a ni. An lal in pawh ka kutah min pe a ni. Ni e, Mansoul chakna zawng zawng ka hnuaiah an dah a ni.

Chu lovah pawh, Mansoul khawpui hian a duh tawh lo che alawm; i dan te, i hming te, i lim te leh i thil engpawh mai an paih thla a, an hmunah chuan ka dan te, ka hming te, ka lim te leh ka ta apiang an dah ta zawk a nih kha! I Kaptenhote pawh kha zawt ta che, an koh luihna zawng zawng te pawh pawisa lo va, keimah min ngainatzia leh min pawm zawk ziate chu an hrilh thei ang che chu

Nang chu mi fel tak leh thianghlim tak i ni a, thil khawlo reng reng i ti lo va, i duh hek lo. Chuvangin ka ngen a che, kal bo mai la, ka chan ngaiah hian mi hnutchhiah mai rawh,' a ti a.

He thu hi Diabola chuan ama ṭawng ngeia a sawi a ni a. Mi tin hnenah an ṭawngin sawi thei mah sela (chutilochu a thlem thei dawn lo a ni), ama ṭawng bik chu a nei a ni. Hremhmun ṭawng, khuarkhurum thim ṭawng a ni. Chuvangin Mansoul mite chuan an hre thei tawp lo mai a. Lal Fapa Immanuela hmaa a ṭitzia leh a bawhphekziate pawh an hmu thei hek lo. A ni, hetih chhung zawngte hian mi chak ber leh thil ti thei ber, tu ma hneh rual lovah an ruat rêng a ni. Chuvang chuan a dil avanga a awm ngaia a la awm theih chhungte hi Immanuela chuan a la lui thei lovah an ruat a, khawpui mite chuan an chhuang hle mai a, 'Tu nge do thei ang?' an ti a ni.

Tin, hetiang intilal lem pa hian a thu sawi chu a zawh veleh Immanuela, Lal Fapa ropui deuh mai chu a ding a, a han sawi ve ta a! A thu sawi chu hetiang deuh hi a ni : 'Nang bumhmang pa, ka pa hming leh keima hming leh Mansoul rethei tak ṭhatna tur hian i hnena sawi tur ṭhenkhat ka nei a ni. He Mansoul khawpui rethei tak chunga lalna dik neiah chuan i han insawi tehchai a, ka pa rorelnaah chuan Mansoul kawngkaa i luh theihnate kha i dâwt sawi thiam avang a ni tih an hre chiang hle asin! Ka pa hming i sawichhia a, a dante i sawichhia a.

Mansoul mite i bum a nih kha! Mipuiten an lal atan leh an Kapten atan an thlang che a nì tih thu-te chu i sawì a, kha pawh, bum thuin ì thlemthlu a nih kha! Dawt thu leh vervekna thu zawng zawng hlemhle taka hmangin i bum a, ka pa rorelnaah chuan fiahin i la awm ngei dawn a ni. Mansoul i hneh theihna thu dik reng reng a awm lo va, dawt vek a nì tih tunah hian ka sawì thei a ni. Ka pa chunga i dâwt zozai leh Mansoul chunga i dawt zo-zaite hi dik i ti em ni? Khawvela bumtu ropui ber ì nih hi! Eng vangin nge, a dan thianghlim awm-ziate chu i tihkhawlohva thu dik lo i rintir ni? Hetiąng mi mawl leh thianghlim tihkhawlohva tih-retheih hi ţha i ti a ni maw? A ni, ka pa dan an bawhchhe chung pawhin Mansoul hi hlimna tiamin ì hneh a ni a, nangma chunga thil awm dan turte pawh hre reng chungin chu chu i ti ta a ni a, i chan ang changah i duh a ni maw? Aw, nang, hmelma hotu, ka pa hming chu hmusitìn Mansoul-a a Lim chu ì tichhia a, nangma lim te i din vei a, i sualna leh i tuar tur chu i tipung mai a ni e!

Chu lovah pawh. heng hmunte hi i sualna leh bawlhhlawhnain a tikhat chauh pawh ni lovin, an-mahni chhanchhuahna chu i la dâl leh ta nghal a; ka pa Kaptente do turin i fuihpawrh a, anmahni hruai chhuaktu tur chu i dotir lehnghal a. Chu-vangin ka pa chunga i pawikhawih zawng zawng leh ka pa hming i sawichhiat a, Mansoul i sawi chhiat-na zawng zawng phuba chu la turin ka lo kal a ni.

A ni, aw, nang, boralna lalpa, i lu chungah ngei a ni ka lâk dawn ni!

Kei zawng, aw, Diabol, thuneihna dik takin nangmah do tur che leh i kut ata he Mansoul khawpui hi la turin ka lo kal a ni; he Mansoul khawpui hi ka ta a ni si a. Aw Diabol, taima takin ziak hlui hmasa berte leh thu ziak dik berte pawh zawng chhuak la, rinhlelh rual lohvin ka ta a ni tih i hria ang.

Hmasa berah chuan Mansoul hi ka pa'n ama kut ngeia a siam a ni. Khawpui lai taka Lal In pawh hi ama lawm nana a siam a ni. Chuvangin he Mansoul khawpui hi ka pa ta a ni a, tu pawh hemi tichhia emaw, sawichhia emaw chu ka pa thin tinatu a ni.

Pahnihnaah chuan, aw nang, Dâwt pa, he Mansoul hi ka ta asin—

(1) Ka pa roluahtu, a fa tir, a thinlung lawmna ber ka ni asin! Chuvangin nangmah do tur che leh Mansoul hi ka tana la kir turin keima pual ngatin ka lo kal a ni; ka ro luah tur chu a ni si a.

(2) Chu lovah pawh, ka pa roluahtu ka nih avangin Mansoul hi ka ta a ni, ka pa'n min pek a ni. A ta a ni a, kei min pe a ni. Englai mahin ka pa chu ka tivui ngai lo vang a, min pek tawh hi min chhuhsak leh tawh reng reng lo vang a, keiin eng vang mahin ka hloh tawh reng reng lo vang a, Mansoul hi ka duh ber, ka thinlung lawmna ber a ni fo tawh dawn a ni.

(3) "Mansoul hi ka lei a ni a, ka ta a ni. Ka lei a ni, Aw Diabol, keima tan ngei ka lei a ni. Ka pa ta a nih avangin ka ta a ni, a ro luahtu ka ni si a. Ka lei chhuah ngei a ni a, ka ta a nihna hi kawng tam tak a awm asin! Nang chu mi nunrawng, lut lui. luah luitu i ni alawm! Ka leina chhan pawh hetiang hi asin : Mansoul mite chuan ka pa dan an bawhchhia a; ka pa chuan, "In bawhchhiat chuan in thi ang,' a lo ti tawh si a. Ka pa thu a thlen dik loh ai chuan lei leh van boral pawh a awl zawk ang. Chuvangin, Mansoul-in i dawt thu pawma thil a lo tih sual lai pawh khan, ka pa hriatah Mansoul siam ṭha leh tur chuan taksa atana taksa, thlarau atan thlarau pek ka huam tih ka sawi tawh reng a, ka pa pawhin a pawm a ni. Tichuan a hun a lo thlen khan, thlarau aiah thlarau, taksa aiah taksa, thisen aiah thisen pein ka Mansoul duh tak chu ka lo tlan tawh asin!

(4) Hei hi thu neia ti ka ni hek lo; ka pa dan leh a felna bawhchhiata hremnate pawh chu tlak kima, tihlungawi vek a ni: Mansoul chhanchhuahna turin.

(5) Nangmah bei tura ka lo kal pawh hi ka pa thupek lova lo kal ka ni hek lo. 'Mansoul khu zuk chhan chhuak rawh khai,' mi titu chu Amah a ni. Chuvangin aw nang, bumhmang pa, ka pa thu lovin ka lo kal lo tih hi, nang leh Mansoul khawpui â tak hian hre mawlh rawh u.

"Tin, tunah hian Mansoul khawpui hnenah pawh sawi tur ka nei," a ti a. Mahse, Mansoul khawpui

ngen turin sawi tur a nei tih an hriat veleh chuan kawngkhar vengtute chu a lehhnihin an tipung a, a thu chu tu ma'n ngaihthlak hauh loh tur, tih thu an pe bawk a. Tah chuan Lal Fapa chuan a han sawi ta a, "Aw, Mansoul khawpui riangvai, ka khawngaih thla i la lo thei nêm maw! Diabola thu i awih a, i lalah i lo pawm ta a, i lal ropui tak dovin Diabola rawngbawltu i lo ni ta. Ani chu kawng i la hawn a, kei chu mi kharhnan ta zawk a; ama thu chu i ngaithla a, kei chu i beng chhe lam min chhawn a. I chhiatna tur a rawn thlen chia, amah leh chhiatna chu i lo pawm ta. I chhandamna thu kengin i hnenah ka lo kal a, mahse, min pawisa lo va. Chu lovah pawh, nangmaha keima thil ṭha awm zawng zawng chu a hnenah i kalpui a, ka hmelmapa chu i pe vei a, ka pa hmelma ropui ber a ni asin! A hnenah i intulut a; chibai i buk a, ama ta ni turin chhia i chham a. Mansoul rethei, engtin nge ka tih tak ang che le? Ka chhandam ang che nge ka tiboral ang che? Engtin nge ka tih ang che? Ka bei chein ka rawt dip derh ang che nge, khawngaihna ropui tak hriatrengna atan ka siam ang che? Engtin nge ka tih ang che? Min ngaithla 'rawh, aw Mansoul khawpui, ka thu awih la, i nung ang. Mi khawngaih thei tak ka ni, Mansoul, chutiang mi ka ni tih i hre mai ang, kawng min khar hnan suh.

"Aw Mansoul, ka thu ken leh keima rilru rengah pawh tina tur che ka ni lo ve. Eng nge i ṭhian bul hnen ata tlan bova i hmelma i vawn tlat chu le? I sual avanga i lungngaih chuan lawm leh che ka tum alawm! Beidawng reng reng suh: heng sipai

rualte hi tiboral tur che ni lovin, bawih ata chhan chhuak a, thu âwihtir tum che an ni asin! Ka thu ken pawh Diabola, i lalpa leh a hote zawng zawng do hi a ni. Ani chu Michak, in vengtupa chu a ni a, amah chu ka phuar ang a, a railak zawng zawngte chu ka sem dawn a ni. A inralrinna zawng zawng ka mansak ang a, ka hnawt chhuak dawn a ni, a awmna chu keima awm nan ka siam ang. Amah chu ka man ang a, khaidiat buna ka hruai hunah chuan, aw, Mansoul, nang ngei pawh i la lawm ang.

"Ka chakna hmang duh ila chuan tunah pawh ka hnawt bo daih thei a ni; mahse, mi zawng zawngin ka dikna an hriat theih nan, a dova han do rih hi tha ka tih vang asin! Bum thu hmangin Mansoul hi a la awp bet a, a bum a, tunah hian thlirtute zawng zawng hmuh atan saruakin ka siam dawn a ni. Ka thu zawng zawng hi a dik a nia! Chhandam theitu ka nih hi. A kut ata Mansoul chu ka chhan chhuak ngei dawn a ni," a ti a.

He thu hi Mansoul ngaihthlak atan tih a ni ber a; mahse Mansoul chuan benga rawngah a thun hlek lo mai a, Bengkawngka chu an khar a, an kalh tlat mai a, vengtu nghet tak an siam a. Mansoul mi tumah chutah chuan chhuak hlek lo tur leh tu mah luhtir hlek lo turin thu an pe a. Diabola chuan a kaih nghet hlawm khawp a, a tan an bei a, an lal pangngai zawk chu an do tlat mai a ni. Chuvang chuan tu mah, tu aw mah khawpuiah chuan a lut thei reng reng lo mai.

Tichuan, Immanuela chuan heti tak hian Mansoul khawpui chu an sual a ni tih a hmuhin a sipai rualte chu a han ko khawm a, hun ruat atana inpeih diam turin thu a pe ta a. An kawngka, Bengkawngkaah emaw luh luih ngawt loh chuan kawng dang a awm dawn lo tih an hriat avangin Kaptente leh Kawmandar-te chu an mite kulh thiatna te, virvawm te rawn la a, khawpui bei tura Mitkawngka leh Bengkawngka bulahte dah turin thu a pe a. Immanuela chuan engkim a rem fel hnu chuan Mansoul khawpui hnenah chuan thu thain an rawn inpe dawn nge dawn lo, tiin mi a tir leh a. Tah chuan Mansoul mite chuan an lal Diabola hovin ralrel khawmpui an nei ta a; Immanuela hnena sawi tur thu rawt thenkhat an siam a, tuin nge Immanuela hnenah chuan kalpui ang, tih an ngaihtuah ta a ni. Mi pakhat, Diabola mi, a hming Tlawmhreha a lo awm hlauh va, thu an fah teuh a, Immanuela hnenah chuan an tir ta a. Ani chu Immanuela ho bûkah chuan a va kal a, anni chuan inbiak hun tur an lo ruatsak a. A hun a lo thlen chuan Immanuela ho bukah chuan a lo kal leh a, a hnenah, 'Ka pu ropui tak, ka lalpa chu lal tha tak mai a ni tih hi mi zawng zawngin hre rawh se; ani chuan i hnenah min tir a, "Indo ai chuan Mansoul khawpui tiave pawh hi nei mai ang hmiang," a ti che a ni. I ropuinain he thu hi a pawm ngei ang tih ka hria e,' a ti a.

Tahchuan Immanuela chuan, 'A zain ka ta a ni; ka lei asin, a tiave pawh ka hloh lo vang,' a ti a. Chutah Tlawmhreha chuan, 'Ka pu, ka hotupa chuan, "Athen azar ka chan ve phawt chuan, a hmingin lal

ni mai sela, ka lungawi mai ang," a ti a ni,' a ti leh a. Immanuela chuan, 'A pumin ka ta tak tak a ni, a hming mai emaw thu mai emaw a ni lo; chuvangin Mansoul khaw pum chunga lal, a puma neitu, tuma ṭawmpui loh ka ni tur a ni,' a ti a.

Tlawmhreha chuan a hnenah, 'Ka pu, ka hotupa intihhniam peihzia chu ngai teh, "A pum chunga lal pawh lo ni ta sela, Mansoul-ah hian mahnia lo khawsak ve nan hmun min kian ve hlek sela, ka lungawi mai ang e," a ti a ni,' a ti leh a.

Chutah Lal fapa ropui tak chuan, 'Pain mi pek zawng zawng chu ka hnenah an lo kal vek ang; anin mi pek zawng chu pakhat mah ka hloh lo vang. A ni, an samzai khat tê pawh a bo lo vang. Chuvangin Mansoul-ah chuan hmun ka kian reng reng lo vang; a ni, a kilkhawr tê pawh ka kian lo vang; a pumin ka ta a ni,' a ti a.

Chutah Tlawmhreha chuan, 'Amaherawhchu ka pu, ka lalpa chuan khawpui chu a pumin pe ta che sela, heng hmuna a lo kal leh chang tein, khualzin dang ang bawkin hmelhriat leh ṭhian hluite hnenah, ni hnih, ni thum, ni sawm leh thla khat laite pawh a châm thei ang chu maw? Hetiang thil tê nau te chu i phal thei dawn lawm ni, ka pu?' a ti leh a.

Immanuela chuan, "Hnai lo ve, Davida hnenah pawh khualzin pangngai angin a lo kal a, a hnenah chuan a châm rei lo na a, Davida chu a thlarau chawm ang mai a ni. Eng chawlh hmun mah ka pe [illegible] lo vang." a ti a

Chutah, Tlawmhreha chuan, "Ka pu, i biak a har deuh mang e, ka hotupa chuan i lalnain a phût ang che pe vek ta ang sela, Mansoul-a ṭhian hluite leh a laichinte chuan tuna an awmna ngaiah hian duh duha sumdawnnate pawh an hmang ve thei ang chu maw? Phal theih a ni dawn lawm ni, ka pu," a ti leh a.

Immanuela chuan, 'Hnai lo; ka Pa duh loh zawng tak a ni. Diabola mi reng reng khawpui chhunga hmuh an nih chuan, an awmna hmun leh bungruate chauh pawh ni lovin an nun lamin an chân tur a ni,' a ti a.

Chutah Tlawmhreha chuan, 'Mahse, ka pu, ka hotupa, lal ropui tak chuan engkim i hnena a tukluh tawh ahnu chuan, lehkhathawnin emaw, mi tirin emaw, Mansoul-a a ṭhian hluite chu a la hmang thei dawn lawm ni?' a ti leh a. Immanuela chuan, 'Thei lo vang; eng kawng mahin; chutianga engti kawng pawha inṭhianna te, innêlna te, inhmelhriatna te a awm phawt chuan Mansoul an tikhawlovin ka pa nena an inremna pawh a tiderthawng reng dawn a ni,' a ti a.

Tlawmhreha chuan a la sawi sei ta zel a, 'Mahse ka pu ropui tak, ka hotupa chuan Mansoul-ah hian ṭhian hlui ngainatawm tak tak a la nei ṭeuh si a, anmahni a hransan hnu pawhin a hausakna te, a thatna te, anmahni a ngainatzia entir nan a pe theiin, anni pawhin an lal hlui leh an hotu hlui a ni tih hriat reng nan eng emawte an la inpe thei ang chu maw?' a ti leh a.

Immanuela chuan, 'Thei lo vang; Mansoul chu ka kuta a lo awm leh phawt chuan Diabola mite chu sawi loh, a hnuhma reng reng, a kephaha vaivut kai pawh Mansoul-a a hnutchhiah chu ka remti lo vang. Thilpek eng emawte an la inhlan theih chuan an inpawlna tenawm tak hriatrengnate kha a lo chhuak leh dawn a ni,' a ti a. Tlawmhreha chuan, 'Aw le, ka pu, ka thu ken chu pakhat chauh sawi tur ka la nei, chu chu ka han rawt leh ang a, a tawp a ni tawh ang. Ka hotupa chu Mansoul ata chhuak ta ang sela, khawpuia la awmte khan thil eng emaw pawimawh tak tih tur neiin tihsak thei awm lo sela, tih loh va pawi tak tur ni si sela, chutiang thu thul-a hite tal chuan ka hotupa chu tirh theih a ni lawng maw? Khawpuia luh a rem loh pawhin chutianga berawn duh malte nen chuan Mansoul khaw pawn lam, khawi lai khaw teah emawte tal an inbiakrawn theih nan intawh khawm a rem ang em?' a ti leh a.

Hei hi Tlawmhreha'n a hotupa Diabola aia Immanuela hnena a thurawt hnuhnung ber chu a ni a, mahse Immanuela chuan a phal lo a ni. A hnen-a chuan, 'I hotupa chhuah hnuah Mansoul-ah hian ka pa ngaihtheih loh zawng tur chu engmah a hnutchhiah tur a ni lo; chu lo pawh, amah berâwn turin Mansoul atangin tu mah an chhuak tur a ni hek lo, thil engkimah tawngtaiin emaw, dilnain emaw ka pa an berâwn zawk tur a ni. Diabola tan emaw, a mite tan emaw Mansoul luh leh chhuahna kawng hawn a nih chuan, ka pa leh kei min tihtungngai tur-

in helna leh phiar ruknate a lo awm ang a, Mansoul boral derna a ni mai ang,' tiin a hrilh a ni.

Tin, Tlawmhreha chuan he chhanna hi a hriatin a hotupa hnenah heng thu zawng zawng hi hriattir turin Immanuela chu a kalsan ta a. Tichuan a kalsan ta chu Mansoul-ah Diabola hnen a lo thleng a, heng thu zawng zawng hi a hrilh a. Immanuelan enga mah a phal lohzia te leh, Diabola Mansoul ata a chhuah hnuah engah mah khawpui mite nen inchukhana an neih phal a nih loh tur ziate nen a hrilh vek a ni. Chu chu Diabola leh Mansoul miten an lo hriatin rilru hmun khatin Immanuela chu khawpuia lut tawp lo tura beih an tum ta a ni. Chu an thil tum chu Lal fapa leh a Kaptente hnena hrilh turin a hmaa kan hriat tawh Pu Hamhaiha chu Bengkawngkaah a lo dak a, buka mite chu a thu ngaithla turin a han au va, an hnenah, 'Ka lalpa ropui tak thupekin in Lal Fapa chu hrilh ula, Mansoul leh an lalpa chuan, "Kan din leh kan ding tlang ang a, kan tlûk leh kan tlu tlang ang," tiin rilru an siam ta. In Lal Fapa chuan a lak luih theih nghal loh chuan, Mansoul chu a kuta neih reng reng inring suh se,' a ti a. Tichuan thenkhatte chuan Pu Hamhaiha thu sawi chu Immanuela an va hrilh a. Tichuan Lal Fapa chuan, 'Chutianga Mansoul chu ka chunga a hel luih tlat chuanin ka kâwlhnam chakna hi ka hmang mai teh ang. Mansoul ka hual hi ka bâng dawn si lo va, a hmelma kut ata chu ka chhan chhuak ngei ngei dawn si a,' a ti a. Khawpui tiave pawh hi nei mai ang hmiang," an ti che. Tin, Kapt. Boanargia te, Kapten Thiam-

lohchantirtua te, Kapten Rorela te, Kapten Titlutua te chu Tawtawrawt hâm a; puanzar khai a, Bengkawngka lam chu haw-hawa han nawr turin thu a pe a. Kapten Ringa pawh anmahni pui turin a ti bawk a. Chu lovah pawh Immanuela chuan, Kapten Beiseiṭhaa leh Kapten Hmangaiha chu Mitkawngka lam pan turin thu a pe bawk a. A Kapten dangte chu khawpui vel khân ṭha lai laia ṭang turin a ti bawk a, a rel dan ang zel chuan engkim an ti ta a.

Tah chuan thu han than turin a tir ta a; an thu than tur chu, 'Immanuela' tih ngawt a ni. Tah chuan le! Raltuk tawtawrawt an han ham a, kulh sutchhiatna (Batteringram) an hmang a, an ri bur bur ta mai a, an virvawm te chu a vung thur thur ta mai a, indo an ṭan chu a ni ta mai a ni. Diabola ngei chuan kawngka tina inbei turin Mansoul mite chu a buatsaih a, hremhmun rim nam hulh hulh khawpin ṭan an khawh a, Immanuela pawh an nawr ve bawk a. Chutiang chuan Diabola leh Immanuela chu ni tam fe an inbei ta mai a; Shaddaia Kapten te han chet felzia chu a ennawm teh bawk e.

Hmasa berah chuan Kapten Boanargia chuan Beng-kawngkhar su hawng turin vawi thum indawt zatin a han nawr a; hlauhawm an ti ngei mai. Kapten Thiamlohchantirtua pawhin Boanargia ang bawkin nasa takin a bei a, Bengkawngka chu hawng mai dawna an hriat avangin kulh sutchhiatna kha la hmang zel turin thu an pe a. Tin, Kapten Thiamlohchantirtua kha Bengkawngka bul lawk thlengin a

va kal a, nasa takin an rawn nawr let a, a kâah hmun thum laiah a hliam nghe nghe a.

He mi Kapten huaisen pahnihte hi Lal Fapa chuan an intihharh theih nan ama buka chawl turin a tir a. Kapten Thiamlohchantirtua chu a hliam a a dam hma theih nan fimkhur taka enkawl tur a ti bawk a. Lal Fapa chuan he mite pahnih hi rangkachak khaidiat a pe ve ve a, zâm hlek lo turin a fuih bawk a.

Kapten Beiseiţhaa leh Kapten Hmangaiha pawh an duai bik lo; Mitkawngka lama an chet felzia mai chu an tihawng huai ţhelh a ni. He mite pahnih pawh hian an lal fapa lakah lawmman an hmu bawk a, Kapten dang zawng zawngte pawhin.

He inbeihnaah hian Diabola lam officer tam fê an thi a, khawpui mi pawh an hliam hle. Kapten Uanga chu an that a. Uanga chuan Bengkawngka bante chu tu mahin an tinghing zovin a ring ngai lo va, Diabola thinlung pawh an tichhe zovin a ring hek lo. A dawtah chuan Kapten Ngheta a thi bawk a. He Ngheta hian Immanuela lakah chuan mitdel leh kebai pawhin Mansoul khua chu an veng him zo vang chu a ti vei ţhin a. He Kapten Ngheta hi Kapten Thiamlohchantirtua tihliamtu kha a ni nghe nghe asin! Chu lo pawh Kapten Intiveia, mi verther deuh mai, thingthu keng pawl leh thal keng pawl chunga hotu a thi bawk. Mitkawngka bulah khan Kapten Beiseiţhaa'n a âwmah a hliam a, a thihpui ta a ni. Chu lo pawh Pu Tuarzuauva a thi bawk. Ani hi chu Kapten a ni lo va, Mansoul khuaa mipui hel

tura fuih veitu thin a ni. Boanargia sipaiin a mitah a hliam a, a kal thei ta lo va, Boanargia ngeiin a that ta a ni.

Mahse, Tumruha chu ka hmu hlek lo ka ti; ka hriat danin mi hlauhlawp hrim hrim a ni bawk a, a tih duh pawh a ti thei ngai lo a ni. Thenkhat chuan, "A keah a hliam a ni," te pawh an ti a, Immanuela sipai zinga thenkhatin kulh kotlanga bai ulh ulha kal an hmuin an sawi bawk.

Mansoul khuaa thi leh hliam zawng zawngte chu ka hrilh lo mai ang che u; an tam si a; thenkhat kut bul te, ke bul te an awm nual mai a, tuar chu an tuar hle mai. Bengkawngka bante chu a nghing nasa hle a. Mitkawngka pawh a inhawng vek thelh tawh a ni. An Kaptente pawh an thih nual tawh avangin Diabola meuh pawh a zam rilru hle maiin an sawi. Mansoul khaw chhunga an virvawm an han thlawh luhte chu a nasa bawk a, an tuar hle Khawpui mi Thaduhlova pawh a hliam nasa mai. He mi hi Mansoul mi pangngai ni lovin Diabola mi a ni a, a hliam chu thihpui ngei tura rin a ni.

Pu Hamhaiha pawh Mansoul thlem thluk tuma Diabola hnena lo kal ve kha a ni a, a luah a hliam nasa hle mai; thenkhat chuan a thluak tuamtu hamda pawh a chat a ni an ti a, a thih rinawm tak a ni. Ka chhinchhiah dan chuan hetih chia hi chuan Mansoul-ah pawi eng mah a khawih ta lo. Pu Bengkhawinlova leh Pu Engkima chu an tlan bo a ni.

Tin, inbeih an han ban chuan Lal Fapa chuan puanzar var kha mual lawah khan tar thut a pe leh

a, Mansoul khawpui rethei tak chuan an hmuh a, Immanuela'n a la khawngaih reng tih an hriat nan a ti a ni.

Diabola chuan chu puanzar var chu a hmu a, ama tan ni lovin Mansoul mite tan a ni tih a hria a, Immanuela chuan Mansoul hual chu bangin, insiamthat thutiam maiin a kal bo duh dawn emaw biak leh a ṭulin a hria a. Tichuan tlai lam ni tlak hnu deuh hian kawngka bulah a lo chhuk a, Immanuela chu a rawn au va, Immanuel chu kawngka bulah a chho thuai a. Diabola chuan a hnenah, "Puanzar var i rawn tar leh danah hian inrem a, awm hle hle i duh tih a lang a, keini pawhin chu chu kan duhzawng a ni a, hetiang dan hi i pawm thei dawn lawm ni, tia rawn biak leh che ṭhain ka hria a ni.

Mansoul tan hian i inpe hle tih leh thianghlimnaah i lawm a ni tih ka hria a. Ani, Mansoul i rawn do chhan pawh hi chenna thianghlima siam i duh vang a ni awm a; aw le, khawpui ata i sipai zawng zawngte hi la kir vek la, Mansoul chu i duh angin ka rawn siam mai ang.

Hmasa berah chuan, nangmah dona hriamhrei zawng zawng hi kan dah vek ang a, kei hi i aiawhtu ka ni ang a, tun hmaa ka do ṭhin ang lovin Mansoul khawpuiah hian i rawng ka bawl zawk tawh dawn nia. Han sawi chiang zual deuh ila:-

1) Mansoul khaw mi zawng zawng hi an lal atana pawm tur chein ka thlem thlu ang a; i aiawh-

ta ka nih dawn avangin engkim an hrethiam. tawk ang tih ka hre 'reng a ni.

3) Tun hmaa an bonate ka kawhhmuh ang a, an bawhchhiatnate pawh ka hrilh ang.

3) Dan thianghlim an zawm tur chu ka kawhhmuh ang a, an bawhchhiatnate pawh ka hrilh ang.

4) I dan ang zela insiamthat a tulzia ka hriattir bawk ang.

5) Chu lovah pawh heng zawng zawng hi hmaih hlek lovin ka tihtir ang a, keimah ngei pawhin keima sumin Mansoul-ah hian i rawngbawlna hrang hrang ka siam ang a, ka thawk zel ang.

6) I hnenah kan intukluhzia entir nan kum tin tawk i tih ang angin, kan zavaia lakah chhiah i la zel dawn nia a ti a.

Chutah Immanuela chuan, "Aw, bumnaa khat pa, i thu hi vawi eng zat nge i tihdanglam a, i tihdanglam leh thin ang? Chuti a nih chuan, Mansoul hi ka ta a ni, i tih tawh ang kha i la vawng reng thei dawn asin! thurawt eng emaw hi i nei fo mai a, tuna mi pawh hi a tha chuang hek lo. I ze ngai thiam taka bum turin i hriat loh leh i intidanglam a, eng tirhkohte i inchantir thûl a, tunah hian mi bum turin felna rawngbawltuah i insiam ang maw?

Hre rawh, Aw, Diabola, i thurawt reng reng chu eng mah pawisak a ni lo vang, bumna chauh lo chu eng mah i ti ngai si lo. Pathian pawisakna reng i nei lo va, Mansoul hmangaihna reng i nei hek lo.

Heng i thurawtte hi hlemhletna leh bumna aṭang chauh lo chuan khawi aṭangin nge a lo chhuah ang?

'Mansoul khua siamṭhat thute chu i sawi vel a, nangmah chu siam ṭha hotu atan i inruat lehnghal a, miin dan thu a hlen theih a, a felna a tlak theih si loh chuan Mansoul ânchhia chu engtin nge lak bovin a awm teh lul ang? Mansoul chuan dan a lo bawhchhe tawh a, Pathian ânchhia pawh a lo dawng tawh si. Engtin teh lul nge chu mi lakah chuan amaha a inchhanchhuah ang? Chung chu nang pawh-in i hre ngei tur a ni. Hlemhle tak leh bumna rilruin heng hi i sawi mai mai a ni e. A hmasa ang bawk khan tunah pawh thlem sual i tum a nih hi! I ke-kak seng sung nena i lan chuan mi tam tak chuan an hre mai ang che; i intihdanglam a, eng tirhkohva i insiam ṭhin avangin mi tlemtê chauhvin an hria che a ni. Mahse, chutiangin ka Mansoul hnenah hian i ti tur a ni lo ve. Aw, Diabola; ka Mansoul hi ka la hmangaih em em fo a ni.

Chu lovah pawh Mansoul hi thil tiha nung turin ka lo kal a ni hlei nem; chutiangin ti ila chuan nangmah ang lek bawk ka ni ang a, keimah leh ka thil tih avanga Mansoul hi ka pa nen an inrem theih nan ka lo kal zawk a ni. An sual avangin ka pa chu an tithinurin, dan avangin khawngaihna an hlawh zo tawh si lo.

He khawpui hi siamṭhat thute i sawi a, i kut ata tu mahin dawn an chak hlei nem! Anmahni nei tur leh an' duhzawng ang zela kaihruai turin ka pa'n min

tir a ni. Chuvangin, keiman ka nei ang a, nang chu ka hnawt chhuak dawn che asin! An zingah chuan ka dan duh tawk ka dah ang a, dan thar, hotu thar, rilru thar leh kawng tharin ro ka relsak dawn a ni. Ani, he khawpui hi ka thiat ang a, ka sa tha leh ang a hma aiin a tha ang a, khawvel pum pui ropuina a la ni ang," a ti a.

Diabola'n chu thu chu a hriatin a bum tumna zawng zawng chu hriat chhuahin a awm ta tih a inhria a, a bei a dawng hle mai a, eng mah tih leh tur a awm ta lo. Mahse khawlohna hnar ngang a ni a, Shaddaia leh a fapa leh Mansoul khaw chungah chuan a thinur zual sauh va, Lal Immanuela bei tur chuan a theihtawpin a intichak lehzual ta a. Tichuan, Mansoul khaw pawnah inbeihna chu an tan thar leh dawn ta a ni. Sipai che vel hmuh duh mite chu tlangahte lo lawn ula, Mansoul khawpui neih tuma lehlam lehlamin an tih nasatzia lo en teh u.

Diabola chuan a sipaite chu Mansoul khawpui chhung ata kulh lamah chuan a rawn hruai chhuak a, Immanuela chu an buk lamah a kal ta bawk a. An pahnih chuan kawng hrang hranga inbei turin an inrem tawn ta sauh sauh mai a ni.

Diabola chuan Mansoul khawpui neih hlen chu a iturin meuh tawh loh avangin Lal Fapa sipaite leh Mansoul mite lakah a pawikhawih theih ang bera pawikhawih a tum a. A thil tum chu Mansoul khawpui tuma hlimna lam tur ni hauh lo, boralna leh chhiatna lam tur ngawt a nia a ngaihtuah tâk ai.

Chuvangin, a officer-te hnenah chuan Mansoul khawpui an chelh zo dawn lova an hriat hun apiangah chuan an khawih pawi theih ang anga khawih pawi turin mipa te, hmeichhia te, naupangte pawh pawt thler ver vur mai turin thu a pe a. Immanuela chenna a nih ai chuan chenna tlak loh tawpa kan chhuahsan a ṭha zawk a ni a ti a ni.

Immanuela thung chuan inbeih leh huna Mansoul chu a ta a nih ngei theih nan a officer te, Kapten liante leh indo mite zawng zawng hnenah chuan lal thupek a chhuah a, "Diabola leh a mite hnenah chuan nasa takin kawlhsen ula, Mansoul khuaa cheng pangngaite hnenah erawh chuan ngilnei tak leh zahngai takin che rawh u," tiin.

BUNG VIII

IMMANUELA'N MANSOUL KHAWPUI A LA

Tichhuan, a ni a lo thleng ta a; thupek a lo chhuak a, Lal Fapa mite chuan ṭhuai takin an ralthuam chu an hmang a, a hma ang bawkin Bengkawngka leh Mitkawngka chu an chhu chhen mai a. An thupui ber chu, 'Mansoul hneh' tih a ni a, khawpui chu an bei nasa mai a ni.

Diabola pawhin chhung lam aṭangin a nghet thei ang berin ṭan a khawh a, hotu lalte leh Kapten liante chuan Lal Fapa sipai rual chu theihtawpin an bei bawk a.

Mahse vawi hnih vawi thum an han inbeih hnuah chuan Bengkawngka chu a keh ta a, Lal Fapa dan nana nghet taka an kalhna ṭhinte zawng zawng kha an chhu sawm vek ta mai a. Chutah Lal Fapa chuan tawtawrawt a hamtir a, Kaptente chuan hawhawin an nawr a, khawpui chu a nghing dur dur ta mai a; Diabola mangang chu a awmna ngai lal inah chuan biru turin a tlan lut ta ngawt mai a. Lal sipaite chuan kawngka chu zau takin an hawng a, Lal Fapa leh a mite chu an lo lut ta hmuk mai a ni. Immanuela chuan a puanzar chu a hmaa an tarna ṭhin, "Hriat ṭhatna tlang" an tihah khan an han tar leh a; amah chu kawngka bul chhung lamah khan a awm a, an virvawmte chu khawpuiah chuan hmang reng turin thu a pe a; lal in kha Diabola a bihruk avangin vawm ngun tur a ti bawk a. Tin, Bengkawngka aṭang khan Pu Thuvawngtua in thlengin

kawtthler ngil takin a kal a, Diabola'n Mansoul a lak hmaa thu vawngtu ṭhin kha a ni a, lal in bul lawk a ni. Chu lal in chu Diabola chenna pukah a hmang bawlhhlawh hle tawh a, Kaptente chuan an virvawmin kawtthlerte chu an tikaw hle tawh a, khawpui laili tak thlengin mi an awm ngam tawh lo. Tichuan, Lal Fapa chuan Kapten Boanargia te, Kapten Thiamlohchantirtua te, Kapten Rorela te chu, Thuvawngtua in thlenga kal turin thu a pe a. Tichuan, Kaptente chu indo dan ang bawkin an sipai rualte nen puanzarte khaiin an lo kal ṭhuap ṭhuap mai a, Pu Thuvawngtua in chu an lo thleng a. Chu in chu lal in tluk laia nghet a ni mai a, an han kik a, luh an han dil a, Thuvawngtua chuan an tum dan eng mah a hriat loh avangin a kawng chu a khar tlat mai si a. Kapt. Boanargia chuan a in hung chhung kawtlaia luh a han dil a, tu mahin an rawn chhang lo va, Lal in sut nana kulh sutchhiatna an ken (Batteringram) chuan an han su ta a, a inte chu a nghing ta dur dur mai a. (He Putar Thuvawngtua hi a hming tak chu Chhialehṭhahriaa a ni a). Tah chuan chu Putar Chhialehṭhahriaa chu khur hlawk hlawk chungin kawngka thleng chuan a lo kal a, tute nge an nih a zawt a. Kapten Boanargia chuan a chhang a, "Lal ropui tak Shaddaia leh a Fapa Immanuela Kaptente leh Kowmandar-te kan ni a, i in hi kan hotu Lal Immanuela hman atan kan duh a ni," a tih pahin an han su nghing leh a. Tahchuan chu Putar chuan a hawng lo ngam ta lo va, khur hlawk hlawk chungin kawng chu a hawng ta a, Lalber sipai Kapten pathum hote kha an lut ta

mup mai a. Pu Thuvawngtua in hi Immanuela tan chuan a remchang viau mai neng a; a ngheh leh lal in a hnaih vâng chhâuh pawh ni lovin; a zau leh lal in hmachhawn zâwng taka a awm bawk vâng pawh in a remchang a ni. Chu lal in chu Diabola tawm rukna puk a ni si a.

Pu Thuvawngtua kha zawng Kaptente khan eng mah an la hrilh lo va, Immanuela thil tum dante leh hotiang thil hlauhawm hi engtia tawp tur nge tihte chu a la hre hauh lo a ni. Khawpuiah pawh Pu Thuvawngtua in Immanuela hovin an luah a, a pindante chu ama chen nan leh indo thawmhnaw dah nan an hmang tih chu an hre hlim a la ni bawk a. An hriatna apiangah chuan an ralkhel a, an inhrilh chhawng zel a, khawpuia mi zawng zawng chuan boralna ngawt lo chu beisei dang an nei thei tawh lo. Thuvawngtua ngei pawhin a hlau va. Kaptente lah khan Thuvawngtua kha an hrilh zel si a. Mi tam tak an lo kal a, an mit ngeia lal in vela Kaptente leh kulh sutchhiatnate an hmuh chuan mak an ti a, an hlau em em zel mai a, boral vek mai loh chu Mansoul tan pawh eng mah beisei an nei thei tawh lo a ni.

Chu putar chuan, 'Hmana hmusitawm taka an sawi mantirtute kan lo nih kha, tunah Lal Immanuela chu hnehtu ropui tak a ni ta tih in vaiin in hria a; a sipai sualte nen, in hmuh ang hian khawpui chhung ngei an lo luh tak hi. A hmaah chuan Diabola chu a tlan bo va, a tawmna hmun lal in

bei turin Immanuela'n ka in hi ṭan hmunah a hmang dawn a ni tih in hmu bawk a. Kei zawng dan ka lo bawhchhe nasa tawh em a, ani zawng a thianghlim si a, hetia a tih hi a dik a nia. Ka ṭawngna turah ka ngawi reng a, felna ka hlen tur chu ka tikhawlo va, dan ka bawhchhe nasa ka tih tawh kha. A ni, Shaddaia dan ka ṭan avangin Diabola kut pawh ka tuar tawh a, mahse chu chu eng mah a hnemhnâng chuang lo. Ka lo tisual tawh a, Mansoul khawpuia i-he lo va, khâr khipin ka lo awm tawh a ni. Aw, he kan awm dan hi engtin nge a tawp dawn tih ka ngaihtuah chuan tirilah ka khur ṭhin a ni,' tiin a sawi a.

Tin, heng Kapten huaisente Pu Thuvawngtua in vela an ṭul hle lai bawk hian Kapten Titlutua kha khawpui hmun dang, kawtthlerahte leh kulh bang hrulahte a lo che ve hle mai a; Pu Tumruha kha a zawng nasa ber a; a ûm a, khawiah mah biru hman lovin a ûm nasat avangin lei kuaah hian a lû a thawlh rawk mai a. He Kapten hian Pu Tumruha Officer-te chu pathum a that a. Pakhat chu Putar, Bengkhawnlova kha a ni a, inbeihna hmasaah pawh khan a lûah a hliam tawh rêng a. He Bengkhawnlova hi Tumruha'n Bengkawngka vengtua a hman ṭhin kha a ni. A dang leh chu, Hnungtawlhthlâwna a ni a, Tumruha Officer a ni reng a, Bengkawngkaa laipui 2 an rawn chhuan hotu kha a ni. A pathumna chu Kapten Rinawmlova a ni a, Pu Tumruha mi rin ber pakhat a ni ṭhin. Heng mi pawimawh pa-

thumte leh mi dang tam tak nen Kapten Titlutua chuan a that a, a hlawhtling ve khawp mai. Diabola mi ţangkai tak tak tam tak a that a. Mansoul mi pangngaite erawh chu a zuah zel a ni.

Inbeihna hmun dang pawh a la awm a; Mitkawngka lamah khan Kapten Beiseiţhaa leh Kapten Hmangaiha chuan an lo bei ve bawk a, an ti nasa hle mai. Kapten Beiseiţhaa chuan ama kut ngeiin chu mi kawngka vengtu Kapten Khawhmulova chu a that a. Khawhmulova hi mi sangkhat lai chunga Kapten a ni a, talhtum hmang pawl an ni. Khawhmulova mite chu a ûm darh a, tam tak a that a, tam tak an hliam bawk a, a dangte chuan khawi lai kilah emaw an lûte an thawlh ta mai mai a ni.

Chu mi kawngkaah chuan Pu Hamhaiha, a hmaa a chanchin in hriat tawh kha a lo awm bawk a. Putar a ni a, khabe hmul sei tak kâwnghren thleng dulh hian a pu a. He putar hi Diabola'n thu sawitua a hman ţhin kha a ni a, Mansoul khua hi a tikbawlo em em a ni. Kapten Beiseiţhaa kutin a tlu ve ta a nih chu!

Eng nge ka la sawi leh ang aw! Hemi ni hian kil tinah Diabola mite chu an thi nasa em em a ni. Mansoul-ah him tam tak la awm mah sela. Tin, Pu Thuvawngtua leh Lal Ngaihnaţhriaa te chu, Mansoul mi lian tam tak te nen inrawn khawm turin an lo kal a, thu khat vuain Lal Immanuela hnenah Mansoul kawngka bula a la ţhut lai ngei hian dilna thawn an reimti tlang a. An thuphuah kalhmang

chu hetiang hi a ni : Mansoul khawpui khawngaihthlak taka chengte hi an lo sualzia leh Lal Fapa ropui tak duh loh zawnga an lo awmzia an puang a, a khawngaihna ropui tak avanga an nunna a zuahsak hram turin an dil a ni ber.

He dilna hi a lo chhang lo tawp mai a, chu chuan an mang a tiang lehzual a. Tin, Thuvawngtua ina Kaptente khan an kulh sutna khan lal in kha an lo suttir chhên bawk a, lal in luhna kawngka chu an su chhe ta a. Tichuan vawi eng emaw zat beih hnuah chuan lal in luhna kawngka, tihchet rual lohva an ruat ţhin kha an su chhiain lal in luhna kawng chu a inhawng ta a ni. Tichuan Immanuela, Bengkawngka bula la awm kha an han hrilh a; ani chuan tawtawrawt a han hamtir ta a, a buk vela mi zawng zawng kha chuan Mansoul indona a tawp dawn ta a, Mansoul pawh chhan chhuah a ni ngei dawn mai tih an hre ţhup mai a ni.

Tichuan Lal Fapa chu a hmun ata a tho va, a mite indo mi deuh deuh chu lal in bei tur tawk a ruatte chu hruaiin Thuvawngtua in lam panin kawtthlerah khan an kal rual ta ţhup ţhup mai a, Lal Fapa chu rangkachak ralthuam hlira inthuamin, a puanzar putu a hmaa kalin khawpuiah chuan a lo lut a, mahse a inthup deuh avangin hmangaih hmel nge thinur hmel tih tu mahin an hre thei lo. Khawpui kawtthlera a han kal chu an hmu duh khawpa in tin maiah hian mi chu, an lo dâk fer fur mai a ni. A ropuizia leh a nalhziate chuan a hip em em hlawm mai a, mahse an hmuh theih lohva a inthup

deuh tlat mai chu mak an ti a. Thu leh a hlim hmel ai mahin a chetzia leh a thil tih chuan kori a tu zawk a ni. Mansoul mite phei chuan a tawlailir an han ngaih dan chu Josepha a unauten an ngaih dan ang mai kha a ni a, 'Immanuela hian min hmangaih chuan a chetziaah emaw tal a lang ngei tur a ni a, engmah a lan si loh avangin min hua a ni ang maw le! Tin Immanuela hian min hua a nih chuan min tihlum vek ang a. Mansoul chu êkdûr a ni mai dawn a ni,' an ti a. A pa Dân thianghlim chu an bawhchhia tih leh a hmelma lian ber Diabola lamah an lo ṭang tawh tihte an inhre si a. Lal Immanuela hian chung zawng zawng chu a hre vek tih an hre bawk a. Chuvangin boral loh reng reng chu an inring ta lo a ni.

An ngaihtuah dan chuan, tunah hian Mansoulte pawh a kuta a awm tawh avangin a tan remchang ṭha ber a ni ta an ti a, an lungngai a ni. Tin, ka lo chhinchhiah a, Mansoul mi kawtthlera han kal tawh phawt chuan amah chibai bûk lova pel thei reng reng an awm lo va, a kephaha vaivut kaite pawh hi an liak duh nia maw le! An lal leh an Kapten anmahni hliahkhuhtu ni tura an duhzia chu an puang duh ṭheuh bawk a ni. Anmahni an han inbiak honaahte pawh a nalhziate leh a ropuizia leh a huai âwmzia te ngawt mai hi an sawi duh mai a. Tun hmaa an lo ngaih dan leh tuna an ngaih dan danglam tâkziate hlir hi an sawi huai huai mai a ni.

Tichuan Lal in hungaa kawngka chu a lo thleng a, Diabola chu lo chhuak a, a kuta inpe turin a

han phût a; mahse a han hrehzia mai chu le, sawiin a siak lo a ni. Hreh eng ang mah se a tawpah chuan a lo chhuak lo ngam ta lo va, Immanuela kutah chuan a rawn inpe ta a. Immanuela chuan a kuta khaidiata nghet taka hlin a, a ni ruata a chung thu la rêl turin thu a pe ta a. Mahse Diabola chuan Immanuela hnenah hremhmunah kaltir lo va, Mansoul khua ata chhuak tlang mai turin a dil a. Immanuela chuan khaidiatin nghet takin a hling a, Bazar hmunahte a hruai a, mipui hmuhah a ralthuam zawng zawng chu a hlip vek a. Hei hi Immanuela'n a hmelma chunga a hnehna thil tih pakhat chu a ni. A ralthuam an hlih chhung zawng zawng chuan Lal Fapa rangkachak tawtawrawt chu an han hâm reng mai a, Kaptente chu an au va, sipaite chu hlimin an zai bawk a.

Tun hmaa an mi rin em em ṭhin leh anmahni a fak der laia an chhuan em em ṭhina kha Immanuela'n a hneh tâk mai dante chu en turin Mansoul khaw mi zawng zawng chu sawm an ni a. Chutianga mipui mit hmuhah leh Lal Fapa Kapten liante hmaah saruaka siam a ni a, chutah Diabola chu khaidiata nghet taka Immanuela tawlailir kea ṭawn beh tlat turin thu a pe ta a ni.

Tichuan Diabola hovin an chuh leh hlauvin lal in luhna kawngka chu veng turin Kapten Boanargia leh Kapten Thiamlohchantirtua chu a hnutchhiah a, a ni chu. Hneh tih mi zawng zawngin an hriat nan tawlailir chunga chuangin Mansoul kawtthlerte chu a fang ta a, a bûk khuarna lampang Mitkawngka lam-

te kha a rawn fang a, mipuiin an en huai huai mai a. Chuta in awm ve ngawt loh zawngin in ngaihruat thiam mang lo vang. Kei zawng ka awm a nia, Immanuela bûka an han haw-haw nasatziate chu, mi nunrawnga lah kha a tawlailir keah chuan an phuar bet rûn mai si a.

'Mante chu salah a hruai a.
Boruaka Thuneihna lal
A hneh ta,' an ti huai huai mai a ni.

Diabola chu a khandaih hnuaiah a awm ta a, an chêksawlh huai huai ta mai. An officer-te leh indo rawn entute pawh kha an au dur dur mai a, ţhenkhatin hla an sa a, chungnung bera chengte pawhin an tukverhte hawngin an rawn bih ţhuap mai a ni.

Khawpui mite pawhin heng thilte hi an hmuh chuan lei leh van kara awm ang maiin an inhria a. 'Eng ang takin la awm ang maw!' an ti a, sawi ngaihna pawh an hre lo. Mahse engkim fel taka tih a ni a, a hmu apiang chuan Immanuela rorel dan chu ţha an ti em em zel a ni.

Tichuan Immanuela chuan Diabola a hneh thu chu a zo ta a, a chunga a tih dan tur ang zawng zawng chu a ti a. Mansoul khua chu nei leh ngai tawh lo turin a tiam a, a chhuah chuan, 'Tui awm lohna hmunahte chawlh hmun zawngin a vâk a vâk a, a hmu si lo va.'

Tin, Kapten Boanargia leh Kapten Thiamlohchantirtua hi mi ropui tak an ni ve ve a; an hmelte chu Sakeibaknei hmel ang mai, an awte lah chu tui-

pui fâwn ri ang hum hum mai hi an ni a. Chhialehţhahriaa inah khan an la cheng a, a hmaa sawi a nih tawh kha. Chuvangin Lal Fapain Diabola a hnehna a tihfel zawh hnuah chuan khawpui mite chuan Kaptente chetla ngawt mai kha an en ta a. Kaptente lah chu thupek an hmuh dan emaw ni, a hlauhawm zâwng deuh hlir hian an khawsa mai a, Mansoul mipuite chu hlau hlawp hlirin engtin nge kan tawp dawn tih hre lovin an awm reng mai a ni.

Lal Fapa ngei pawh kha Mansoul khawpuiah a la awm a ni a, an Buk khuarna lamah khan Ama lal puan inah a pa sipai rualte zingah a la cheng a ni. Tichuan remchang hmasa berah chuan Kapten Boanargia hnenah lal in hung chhung kawtlaia khawpui mi zawng zawng rawn ko khawm tur leh mipui mithmuh ngeia Lal Ngaihnahriaa leh Pu Chhialehţhahriaa lal Lal Tumruha kha rawn hruai a, an pathuma khung khawm a, an tana remchang dang awm leh hma chu vên tlat turin thu a pe a. Thupek zawng zawng chu Kaptente chuan an ti zo va, Mansoul mite tana hlauhawm tur engmah an belhchhah lo; Mansoul boral mawlh kha an hlau a ni a. An rilru buaina ber chu, engtin nge a tihhlum ang a, eng nge a zuah dawn? tihte leh Diabola tana buatsaih rip mawng nei lovah a thlak dawn nge ni ang? tihte hi a ni a. Diabola chan tur ang chu anni a thu awihtute pawh chuan chang ve tlakah an inngai a ni.

Tichuan Lal Fapa hnenah chuan dilna an siam ta a, mi pakhat a hming Nunduha kutin Immanuela

hnenah chuan an thawn a. Tichuan ani chu Lal Fapa awmna bûk lamah chuan a lo kal a, a dilna ken chu a pe a, an ziak dan chu hetiang deuh hi niin ka hria :—

'Lal Fa ropui tak leh mak tak, Diabola ngamtu leh Mansoul hnehtu, keini Mansoul khaw mi, rethei tak leh lungngaihpuiawm takte hian i khawngaihna nasa tak kan dil a, kan tun hma lam khawsak dante leh Mansoul khaw sualziate hi hre reng lo turin kan ngen a che. I khawngaihna ropui tak ang zia zelin kan nunna hi tihlum lo va, zuah zawk turin kan ngen bawk chia, tichuan i chhiahhlawh leh i bawih tlawm takte kan ni dawn nia, Amen,' tiin.

Tichuan he thu hi mi pakhatin Lal Fapa hnenah chuan a kalpui ta a; Lal Fapa chuan a lo la a, ngawi rengin a kaltir leh ta mai a. Chu chuan Mansoul mite chu a tilungngai lehzual a; mahse an inbe khawm a, dilna dang siam leh chu thain an ring a, tichuan an siam leh ta a. A thu chu a hmaa mi ang bawk niin ka hria.

Mahse, tu kutin nge kan thawn ang? tih hi ngaihtuah tul tak chu a ni ta a. A hmaa mi kha chu Lal hmaa chet dan a thiam lo deuhte pawh niin an ring si a. Kapten Thiamlohchantirtua khan mi thlen sak mai se, an ti deuh va, mahse ani chuan, 'Immanuela hnenah hel hmangte thu ka thlen ngam lo vang a, an tana dilsaktu angin ka intilang ngam ngai lo vang' Mahse ka hotupa chu tha tak a ni, mangmahni zinga mi khawpui mi ngei, a nghawnga

hruizên awrh chungin tir ula, zahngaihna ngawt dil sela a ṭha mai ang,' a ti a.

Mahse an lungngaih avangin an inngaihtuah khawtlai a, an tlai ta hle mai a. An tlai luat chuan an tan a hlauhawm deuh deuh dawn tih an ring bawk ṣi a, mi pakhat a hming Harhchaka kutin an dilna chu an thawn ta ngawt mai a. Harhchaka chu Mansoul khawpuia in chhe tea chêng ṭhin a ni a, a ṭhenawm khawvengte mamawh ti turin a lo kal ta a. Tichuan a tih dan tur engkim an hrilh a, an zaa aia Lal Fapa hnena kal tura an duh dante an sawi vek a.

Harhchaka chuan, 'Khawpui hmingthang tak, Mansoul tihboral tlak, chhan chhuak tur chuan engah nge ka theih tawp ka chhuah loh teh lul ang le?' an ti a. Chuvangin an dilna chu a kutah an pe a, Lal Fapa hmaa a va chet dan tur engkim an hrilh vek a, chibai tam tak nen an kaltir ta a. Tichuan, Lal Fapa Puan inah chuan a lo kal a, a ropuina hnena thu sawi a dil a. Immanuela chu an han hrilh a, ani chu a lo chhuak a, palaipa chu a rawn en a. Harhchaka chuan Lal Fapa chu a hmuh veleh a hmaah chuan bawkkhupin a tlu a, 'Aw, i hmaah hian Mansoul chu nung hrâm rawh se,' tiin a au va, a dilna ken chu a pe a. Lal Fapa chuan a han chhiar a, lehlam a hawi a, a ṭap a; a insûm leh hram a, mi hnenah chuan, 'I hmun lamah chuan kir leh ta la, i dilna thu hi ka rawn ngaihtuah ang e,' a ti a.

Tin, Mansoul mi, amah tirtute khan an dilna chu a lo pawm dawn nge dawn lo tiin nghakhlel tak si, hlauthawng tak siin an lo thlir rengin in ring thei e. A tawpah chuan an mi tirha chu a lo haw tih an han hmu ta a. Tichuan a lo thlen chuan, engtin nge a va chet a, Immanuela'n eng nge a lo sawi, an dilna kha eng nge a an tâk tihte an lo zawt a. Ani chuan, Lal Ngaihnahriaa te, Lal Tumruha te, Pu Thuvawngtua te tânnate a rawn en zet hma loh chuan a ngawi rih dawn a ni tiin a hrilh hlawm a. Mansoul mite phuara an awmna tân inte pawh a rawn en dawn a ni tihte a hrilh bawk a. Mahse a thu ngaithla tura lo kal khawmte chu an tam em em mai a. A lo thlena tân in kawngkaa a lo dah chuan Lal Ngaihnahriaa hlauthawng chu a dâng bâwm bâwm mai a, a hmei chu chhûm var ang mai a ni; Thuvawngtua pawh a khur nasa hle mai. Mahse, Palaipa hnenah chuan, 'Lo kal rawh ka pu, Lal Fapa chuan i hnenah eng nge a sawi?' an lo ti thuai a. Tichuan Harhchaka chuan, 'Lalpa puan ina ka va kal chuan ka han ko va, a lo chhuak a, kei chu a hmaah chuan bawkkhupin ka tlu a, "Aw, i hmaah hian Mansoul chu nung hram rawh se," tiin ka au va, ka dilna ken kha ka pe a. Ani chuan, "Kir leh ta la, i dilna hi ka rawn ngaihtuah ang e," a ti a. In mi tirhna Lal Fapa han mawizia leh roptuizia mai chu, a hmu apiang chuan an hmangaihin an tih lo thei lo vang. Kei pawh chuti mai chu ka ni. Mahse, engtin nge he thu hi a tawp dawn tih zawng ka hre lo,' tiin a sawi a.

He a chhânnaah hian tân ina mite leh Mi tirh rawn zuitute pawhin rin ngaihna an hre lo hle mai a; mipui an fihlim deuh hnu chuan tân ina mite chuan an sawi khawm ta a. Lal Ngaihnahriaa chuan, 'A ṭawng dan hi a chhe lam teh chiam chu a ni lo ve,' a ti a. Mahse Lal Tumruha chuan, 'A ṭha lo lam a kawk ber alawm maw!' a ti a. Pu Thuvawngtua chuan, 'Thihna thu a ni ngawt alawm,' a ti bawk a. Tin, mipui hnung lama dingte kha chuan an thu sawite kha an hre phak ve mang lo va, ṭhenkhatin thu kam khat lekte hi an hria a, a dangin chutiang lek bawk. Ṭhenkhat chuan mi tirha thu rawn thlente chu an hre ang lawi bawk si a, an buai rilru hle mai a.

Hetih lai hian mi an mangan khawp avangin thu hi a thang rang hle mai si a. Ṭhenkhatin thu dang an sawi a, ṭhenkhat in thu dang; an thu sawi chu dik ṭheuh turah an ngai si a. Ṭhenkhat chuan, "Min tihlum vek dawn alawm" an ti a; ṭhenkhat lah chuan, "Min chhandam vek dawn alawm" an ti a. A pawl thumnate chuan, "Lal Fapa hian Mansoul hi barah a khawn lo ve a," an lo ti bawk a. "Tan ina mite hi chu a rawt vek dawn a ni" lo ti mekte hi an awm a. Mansoul chu buai namenlovin a buai ta mai a.

Mahse ka hriat danin heti taka an buaina hi chu Pu Thuvawngtua'n Lal Fapa ṭawng a sawi chhawn dan, "Thihna thu a ni ngawt alawm!" a tih vang kha ni berin ka hria. He thu hian Mansoul khawpui a deng chhuak ta a, an buai a ni. Hmasangah

chuan Thuvawngtua hi Mansoul khawpuia zawlnei ang ngawta an ngaih ţhin a ni a, a thu hi dik lo thei lovah an ngai ţhin a ni. Chuvangin, a thu sawi hian Mansoul a tibuai zo reng tur a ni a.

Tunah chuan luhlul taka an lo hel leh dan lo taka an hotu pangngai an lo dodal ţhin rah kha an seng ta a ni a, an mangang ngei mai. An mangang chuan tih leh dan tur an ngaihtuah a, nunna leh thihna la inţhial fel lo a nih avangin vawi khat chu nun thu dil leh phawt mai ila, an ti a, a vawi thumna tur hetiang hian an ziak a:–

"Lal Immanuel ropui tak, khawvel zawng zawng lal leh Zahngaihna hotu, keini, i mi rethei tak leh lungngaihpuiawm tak, Mansoul khawpui mite hian i lalna leh ropuina hmaah hian nangmah leh i Pa chungah thil kan lo tisual a ni tih kan puang e; I Mansoul khua vuah tlak pawh kan ni ta lo va, khuarkhurumna paih mai tlak kan ni ta zawk. Min that mah la, thah tlak kan ni. Hremhmunah pawh min paih mah la, nang chu i fel kan ti lo thei lo vang che. Mahse, aw zahngai rawh, zahngai rawh; i zahngaihna kan chungah lo thleng rawh se! I zahngaihna chuan min hliahkhuhin min hum sela, tichuan, i hming fakin kan zai ang e, Amen" an ti a.

Hetiangin Lal Fapa hnena thawn turin dilna chu an han ziak tak naa, "Tu kutin nge kan thawn ang" tih a lo ni leh ta a. Ţhenkhat chuan a ngai bawk ni sela an ti a; ţhenkhatin, a ţha lo deuh a ni ang chu maw, a hlawhtling lo em mai an ti bawk a. Khawpuiah chuan mi upa tak a hming, Thilţhatia

a awm a, a hming mai zawng a ni a, ṭhenkhat chuan tirh an duh deuh a ni. Mahse Pu Thuvawngtua khan a ṭhain a ring lo tawp mai a. "Zahngaihna mamawha dil tur kan ni si a, hetiang hmingpu han tirh chu a ṭha dawn em ni? Kan thil dil tum leh a hming hi a inrem lo em mai! Lal Fapa chuan, "Tu nge i hming?" lo ti kher sela, "Thilṭhatia" han ti ta sela, "E hei, Thilṭhatia Mansoul-ah a la nung a ni maw? Thilṭhatia chuan in manganna ata chhandam che u ang hmiang?" a ti mai lawng maw? A lo tih mai chuan kan boral a ni mai! Thilṭhatih sang pawhin min chhandam awm si lo va," an ti ta a.

Pu Thuvawngtua'n hetianga a tih tak avang chuan mi tang dangte pawhin an awihpui ve ta a, Pu Thilṭhatia chu an duh ta lo va, a ngai Pu Harhchâka bawk kha an remti tlang ta a ni. Tichuan, Harhchâka chu an tîr leh dâwn ta a, an ko va, kal leh tûra an duhziate an hrilh a, ani pawhin kal leh chu a hnial lo tih a sawi bawk a. Mahse Lal Fapa duh loh zâwng âwm deuh thu chu va sawi rêng rêng lo tûr leh a chêtziate pawh fîmkhur êm êm tûrin an hrilh a, 'I va chêt sual vaih zawngin kan zaa boralna a ni tûr a nia,' an ti a.

Tin, Harhchâka chuan amah va kal pawh a hnial lo na a, Mittuitama hi a hnêna kal veah a duh a. Mittuitama chu Harhchâka ṭhenawmpa a ni a, thinlung lungchhe ngawih ngawih mi a ni a, an thil va dil tur pawh sawi thiam mi tak tur a ni. Tichuan, a kal ve chu an phal ta a. Tin, an kal dun ta chu Harhchâka chuan hruizen a awrh ngawt mai a, Mit-

tuitama chuan a bante phuar kawp sa angin a keng a, Lal Fapa puan in lam chu an pan ta a.

Tin, dilna kenga vawi thum lai kal mai chu Lal Fapa tan chuan kan ninawm awm mang e aw tihte ngaihtuah zel chungin an kal a, Lal Fapa puan in kawngka bul an lo thlen chuan thupha an han chawi hmasa ta a. An lo kal hi mi ninawm nih an duh vanga lo kal ni lo va, Mansoul khawpuiin Shaddaia leh a Fapa Immanuela chungah thil an lo tihsual nasat tawh avangin chhun leh zan mutmu pawh tuah lovin an lungngai a. Chu lovah pawh Harhchâka kha saruaka a lo haw leh ngawt mai avangin a chetzia engin emaw Lal Fapa kha a tilungni lo a ni ang e tiin an lungngai em em a ni tiin an sawi a. Chutianga an sawi zawh chuan Harhchâka chu a hma ang bawk khan Lal Fapa hmaah chuan leiah a tlu bawkkhup a, "Aw, i hmaah hian Mansoul chu nung lul rawh se," tiin a au va, a dilna ken chu a pe a. Lal Fapa chuan a han chhiar a, a hma ang bawk khan a han kal hrang rih a. A tlukna hmuna a lo kal leh chuan, tu nge a hming tih leh eng vangin nge Mansoul-in ani kher hi an rawn tirh chhan tih a zawt a.

Ani chuan Lal Fapa hnenah chuan, "Aw, ka Lalpa, thinur suh ang che; eng atan nge kei i chhiah-hlawh tlawm tak, ui thisawn ang mai hming hi i zawh chhuah le? Kal kan mai rawh, ka ngeu a che, chhinchhiah kher suh. I hriat angin nang leh kei zawng kan inkar a hla em mai; khawpui miten ka Lalpa hnenah he thuu min tirh chhan chu anmahnin an hre chiang zawk ang. Ka Lalpa khawngaih zawng

ka nih an rin avanga mi tir pawh an ni hek lo vang. Kei zawng mahni tan pawha ṭhatna nei lo mi ka ni; chuvangin, tu mahin min ngaina hek lo vang. Mahse, nun ka duh a, khawpui mite pawh nung se ka duh a ni. Kei leh anni pawh dan bawhchhetute kan lo nih avangin min tir a ni mai ang. Anmahni hminga lo kal ka ni a, i khawngaihna dil ngawt tura lo kal ka ni. Lalpa! hei hian tilungawi che sela, i zahngaihna kan chungah awm rawh se; i chhiahhlawh hming hi zawt kher suh khai!" a ti a.

Lal Fapa chuan, "A nih leh, hetiang thu pawimawha i rawn kalpui, i ṭhian hi eng nge a pawimawh dan?" a ti leh a. Harhchâka chuan, "Ka ṭhenawmpa rethei tak a ni a, ka ṭhian bul tak a ni. I ropuinain ngaithiam sela, a hming chu Mittuitama a ni a, Mansoul khawpui mi pangngai tak a ni. Hetiang hmingpu si mi dik lo tam tak an awm tih ka hria a; mahse he ka ṭhenawmpa ka rawn hruai ka Lalpan a ngaimawh lo vang tih ka beisei," a ti a.

Chutah Mittuitama chu leiah a tlu bawkkhup a, Lalpa hnena a ṭhenawmpa a rawn zui thuah thupha a chawi a.

"Aw, ka Lalpa, keimah pawh ka inhre lo va, ka hming hi a dik leh dik loh pawh ka hre lo ve. Ṭhenkhat sawi danin ka pa hi Sima a nih avangin he hming hi min vuah niin an sawi a. Mahse pa ṭha takte pawh hian fa sual tak an hring thei e, mi dik takte pawh hian vervek tak an hring thei bawk si. Ka sen têt ata ka nu chuan he hming hian min ko ṭhin zawng a ni; mahse, ka thluak hnawn avang

nge, ka thinlung nem vang tih pawh ka sawi thei lo. Ka mittuiah pawh hian bawlhhlawh ka hmu ṭhin a, ka ṭawngṭaina thuk berah pawh bawlhhlawh a tel si. Mahse, ka ngen a che (ṭap chungin a ti a), kan bawhchhiatnate hi hre reng suh la, i chhiahhlawhte tlaktlai lohnaah hian lunghnual suh ang che. Zah-ngai takin Mansoul sualnate chu kalsan la, i thinurna chu sûm hram hram ang che" a ti a.

Tichuan, Ama thupekin an tho dun a, khur hlawk hlawk chungin a hmaah chuan an ding a, hetiang hian an hnenah thu a sawi a:-

'Mansoul khawpui chu nasa takin ka pa chung-ah an hel a, an lal atan an duh lo va, mi dawthei tualthattu, chhiahhlawh tlan bo kha an hotuah an thlang ta zawk a. He Diabola, in hotua in siam, in ngaihhlut em em ṭhin kha ka pa leh keima chunga hel a ni asin, lal emaw ka nih tiin an Mansoul lal inte a luah ve a! Mahse tunah zawng hmuh chhuah leh man beha khaidiat bunin a awm ta a, a ṭhiante nen khuarkhuruma paih a ni tawh; in hnenah a in-sawi mawi a, nangnin in lo pawm vei a!

Tin, hei hi ka pa duh loh zawng tak a nih avangin titlawma thuawiha siam leh tur che uin in hnenah sipai rual chak tak a rawn tir a nih kha. Mahse heng mite leh an hotu Kaptente in lo ngaih dan leh in kuta thil an dawn dante kha in hria e. In lo be ṭha duh lo va, in kawng in khar a, indo pawh in ngam a, Diabola tan in lo do ve a! Annin ka pa leh kei min rawn hrilh a, ṭanpui a dil a, ka

hovin kan lo kal ta a ni. Mahse an hote in tih ang bawkin an Lalpa pawh in lo ti a. Mi tai ziain in khawsa la, ka la kah kawng in khar a, in beng chhe lam mih chhawn a, in theih ang chen chen chu min dodal a ni. Mahse tunah zawng ka hneh ta che a lo, min hneh theih in inrin ang chen khu zahngaihna min dil ang em? Khawpui chu ka la ta a, zahngaihna mi dil a; engati nge ka lak hma che ute khan min dil loh? Zahngaihna puanzar vâr te, dikna puanzar sen te, vauna puanzar dumte kan khai a, in tawte pawh a sai lo va, tunah in Diabola chu ka hneh ta a, khawngaihna dilin ka hnenah in lo kal a; engati nge he mi lian beihinaahte khan min puih loh? Mahse in dilna chu ka la rawn ngaihtuah ang a, ka ropuina tur angzia zelin ka rawn chhang ang che u. Kal ta ula, Kapten Boanargia leh Kapten Thiamlohchantirtua chu naktuka ka buka mi tangte chu rawn hruai turin ti rawh u; tin, Kapten Rorela leh Kapten Titlutuan Lal in chu lo veng sela, thu leh a awm hma chu khawpuiah buaina a awm loh nan fimkhur rawh se, a ti' ti bawk rawh u,'' a ti a. Chutia a thu zawhah chuan anmahni a hawisan a, a bûkah chuan a lut leh ta a.

Tichuan diltu chuan Lal Fapa laka chhanna hetiang hmuin a hma ang bawkin a pawlte hnenah chuan a kir leh ta a. Mahse thui pawh an la kal hmain an rilruah chuan Lal Fapa chuan Manspul chungah zah a ngai dawn lo aw! tih ngaihtuahna a lo chhuak leh a. Tichuan mi tâng awm khawmnaah

chuan an lo kal a. Mansoul chan tur chu eng ang tak ni maw! tih ngaihtuahna chu a nasa deuh deuh ta mai a, an tirtute hnena an lo thlen leh chuan an thu hawn pawh chu an sawi ngam lo ṭhelh ṭhelh a ni.

Mahse a tawp a tawpah chuan Mansoul chu an lo thleng a, mipui chuan le, an lo thlen hlan nghakhlel takin an lo thlir ṭhup mai a. 'Lal Fapa thu chu eng nge ni? Immanuela chuan eng nge a lo sawi le?' an lo ti a. Mahse anni chuan, 'Tân in thlengin kan kal rih ang a, tah chuan kan sawi chauh ang,' an ti a. Tichuan an kal ta a, mipui chuan an zui hum hum mai a. Tân in chu an lo thleng a, Immanuela thu sawi, amah leh a pa chunga an helzia te, a hmelma Diabola lala an lo thlanzia te, a thu an awih a, an lal pangngai an lo dozia te a lo sawi a, an han tih chuan mi tangte chu an dâng sawp sawp mai a. 'In dilna chu ka rawn ngaihtuah ang a, keima ropuina tur angzia zelin ka chhâng ang che u, a ti,' an ti a Hetiang thu an sawi laite hian Mittuitama kha chu a inhnip hlawp hlawp reng mai a. Mi dang chu an ngawi ṭhup mai a, an thauvah a man hlawm a, engmah sawi tur an hre lo; thihna chu an tan ngasa ni majin an hre si a.

Tin, an zingah khan mi pakhat nuih tiza tak, mi chhe ve bawk tak si hi a awm a, a hming chu Dilchhuta a ni a. He pa hian mi tangte chu a zawt a, 'Immanuela thu lo sawi zawng zawng chu an sawi tawh em ni?' a ti a. 'Sawi lo ve,' an ti a. Ani chuan, 'Ka ring a ni. Engte nge in hnena a sawi la sawi loh? ka zawt a che u,' a ti a. An han

ngawi ţhap a. E! Lal Fapa chuan, "Kapten Boanargia leh Kapten Thiamlohchhantirtua chuan mi ţângte kha naktukah rawn hruai sela, Kapten Rorela leh Kapten Titlutua chuan Lal in kha him takin lo veng rawh se,' a ti tak asin! Chutia a tih hnuah chuan a tukkhum min chhawn a, a puan inah a lut ta vat a ni,' an ti a.

Mahse aw, he thu a han thang vel a, mi ţângte Lal Fapa bûka kal tur a ni tih an han hriat chuanin an chau sulh vek mai a ni. An ţap a, an ţap râwl chuan van a tawng ngawt mai. Mi ţâng pathumte chu thi turin an inruat ta ngawt mai a, Thuvawngtua chuan an hnenah hei hi ka hlau reng a ni, a ti a. Naktuk ni tlakah chuan khawvel an chhuahsan dawn niin an hre ta ngawt mai a. Khawpui mi dangte pawhin engmah dang an beisei bik lo va, a hunah chuan no thuhmun an in dawnah an inngai ţhup mai. Chuvangin chumi zan chuan khawpui chu kâwlla puan sinin vut zingah an ţhu a, an rûm tlaivar a ni mai. Mi ţângte lah kha an hun a lo thleng a, Lal Fapa bûkah chuan lungngai thuama inthuamin, an lua hruizên vêt chungin an kal a. Mansoul mi zawng pawh, Lal Fapain min khawngaih thei dah law maw, tiin lungngaih puan sinin kulh kotlangah an intâr lang chiam bawk a. Mi ţhenkhat mangang chu Mansoul kawtthlerah an pingpei ruai bawk a; ţhenkhat thu dangin an au va, ţhenkhat thu dangin; an buai em em mai a ni.

Tin, mi ţângte bûka an chhuk a. Lal Fapa hmaa an inlan hun chu a lo thleng ta a. An kal thlâk

dan chu hetiang hi a ni: Kapten Boanargia chu a vengtute nen hma an hruai a, Kapten Thlamlohchantirtu chuan hnu a dal a, mi tangte chu a laiah khaidiat bun chungin an kal a. Tichuan, mi tangte a laia an kal chu, vengtute chu puanzar khai chungin thung lam leh hma lamah an kal a, mi tângte chu lungngai hmel pu takin an kal a ni. Hruizên bât chungin, an âwm inchûm inchûmin an kal a, an vanvadâk ngam reng reng lo. Chutiangin Mansoul kawngka ata an lo chhuak chu, Lal Fapa sipai rual awmna thlengin an lo kal a, an thil hmuh ropuiziate chu anmahni tilungngai zualtu an ni vek mai. An ngawi hle hle thei tawh lo va, 'Aw, mi chan chhia, Mansoul rethei' tiin an tap an tap mai. An hruizen bah leh an lungngai rûm thawmte chuan lung a tichhe zual a ni.

Tichuan Lal Fapa puan in kawngka an lo thlen chuan leiah an tlu thuai mai a; mi pakhatin mi tângte an lo thleng tih Lalpa chu a hrilh a. Lal Fapa chu a lalthutthlengah a han thu a, mi tângte chu a hmaa lo kal turin a ti a. Anni chu le khur zawih zawih chungin an lo kal a, an hmelte chu zahmain a khat mai a. An lo kal a, a hmaah chuan an tlu bawkkhup a; chutah Lal Fapa chuan Kapten Boanargia hnenah, 'Mi tangte chu dintir rawh,' a han ti a; an lo ding a, an hnenah, 'Tun hmaa Shaddaia rawngbawltu thin in ni em?' a han ti a. Anni chuan, 'Aw, Lalpa ni e,' an ti a. Ani chuan, 'Diabola, mi tenawm, tihbawlhhlawha inphalte kha in ni em?' a ti leh a, anni chuan, 'Phphal mai aia nasa kan ti Lalpa, keimahni ngeiin kan thlang a ni,' an

ti a. Ani chuan a zawt zel a, 'In dam chhung pawhin a bawih ni ta ula, in lungawi zel thei ang em?' a ti a. Anni chuan, 'Aw, Lalpa a dante chu kan tisa châk zawng a ni a, kan nghet deuh deuh mai a ni,' an ti a. Ani chuan, 'Aw, Mansoul khawpui ka rawn beih khan ka hneha ka lak chu in duh lo takzet a ni maw?' a ti a. Anni chuan, 'Aw, Lalpa,' an ti a. Ani chuan, 'Hetiang khawpa in sual avang hian ka kut ata eng ang hremna nge dawng tlak nia in inngaih?' a ti leh a. Anni chuan, 'Thi tlak leh hremhmuna paih tlâk kan ni,' an ti a. Ani chuan, 'Nangmahni pawhin chutianga thi tlak nia in inhriat si chuan eng vangin nge chutiang chuan in chunga thu ka tih tluk loh ving?' a ti leh a. Anni chuan, 'Engmah kan sawi thei lo, Lalpa; nang chu i dik reng reng ang, keini kan sual a ni,' an ti a. Tahchuan Lal Fapa chuan, 'A nih leh, in nghawnga hruizente kha eng atan nge?' tiin a zawt leh a, anni chuan, 'Heng hruizente hi i mit hmuha khawngaihna kan hmuh ngaing loh chuan min awhhlumtirna tur a ni,' an ti a. Ani chuan, 'Khawpui mi zawng zawngin nangmahni ang hian an inngai theuh em ni?' tiin a zawt leh a, anni chuan, 'Lalpa, Mansoul mi pangngai zawng zawng chu keimahni ang theuh hi an ni. Mahse Diabolan min lak lai khan a mite tam tak an lo lut ve a, chung mite chanchin zawng kan sawi thei lo,' an ti a.

Tahchuan Lal Fapa chuan Tlangau a ko va, tawtawrawt nen khawpuiah leh Immanuela buk vel zawng zawngah, Lal Fapa Shaddaia Fapa ngei chuan a Pa hmingin a Pa ropui nan, Mansoul chu a hneh

chhiang ta ngei mai tih puang turin thu a pe a; tin, mi tangte khan zui a, "Amen" lo ti zel turin a ti bawk a. A thupek ang chuan an ti ta a; Lal Fapa chuan a hnehna kha chawimawi turin Hmun chungnunga mite khan mawi taka hla rem a, Kaptente kha an buka au va, sipaite puanzar khai chunga zai a, hmun tina lawmna ni siam turin thu a pe bawk a.

Chutih hnuah chuan Lal Fapa chuan mi tangte kha lo kal a, a hmaa lo ding turin a ti a; an lo kal a, khur chungin a hmaah chuan an lo ding a. An hnenah, "In sualna te, bawhchhiatna te, khawlohna te, Mansoul pum puiin ka Pa leh keima chunga in tih fo thin kha ngaidam turin ka Pa thupek ka hmu a, chuvangin, ka ngaidam a che u," a ti a. Chutia a tih zawhah chuan a ngaihdamna lehkha chu ziaka chhinchhiahna pasariha chhinchhiah tlatin a pe a. Lal Ngaihnahriaa leh Lal Tumruha leh Pu Thuvawngtua chu naktuk ni tlang san deuhva heng thu zawng zawng hi Mansoul khaw pum puia puang turin thu a pe bawk a Chu lo pawh, Lal Fapa chuan mi tangte chu an lungngaih silhfen chu hlipin, mawina vut aiah a pe a; lungngaih aiah hlimna hriak a thih ta zawk a. Tichuan, an pathum chuan rangkachak leh lunghlu thi hrui a pe theuh va, an hruizen awrh chu la bovin rangkachak khaidiat a awrhtir a, rangkachak bengbeh a behtir bawk a. Tin, mi tangte chuan Immanuela tawngkam hlu tak mai an han hriat a, a hmel mawi tak mai han hmuh chuan, an lawm lutuk chu an thidang lek lek mai zawk a, a khawngaihna an dawn nasatzia leh a ngaihdamna makziate chu an

dawl lo ṭhelh ṭhelh mai a ni; ni e, Lal Tumruha phei chu a thidang deuh asin! Mahse, Lal Fapa chu a lo kal a, a chungah kut nghatin a fawp a, thlamuang turin a tir a. Mi dang pahnihte pawh kha a pawm a, a fawp a, "Hei hi ka ngainatzia che u chhinchhiahna a ni tih hria ang che u." a ti a. Tin, an tih turte a hrilh hlawm a, Thuvawngtua hnenah chuan, "Nang Thuvawngtu, i thil hmuh leh hriat zawng zawng hi Mansoul khuaah chuan sawi ang che," a ti a.

An kawl bunte chu a tisawm vek a, a paih bo va. Tin, anni chu Lal Fapa ke bulah chuan an tlu a, a kephahte chu an fawp a, an mittuiin an tihuh a, aw ring takin, "Lalpa ropuina chu he hmunah hian chawimawiin awm rawh se" tiin an au va. Tichuan, ani chuan tho turin a ti a. Mansoul khuaah kal a, Lal Fapa thil tihte chu puang turin a ti a, an hmaah chuan khuangte leh hamrik tumte kal zel turin a ti bawk a. Tichuan, an beisei phak ngai hlek loh chu tihtirin an awm ta a, mumangah pawh an hmuh ngai lohte chu an nei ta a ni.

Lal Fapa chuan Kapten ropui tak, Ringa kha a ko bawk a, a officer leh sipaite nen puanzar khaia Mansoul kawtthlera kal rem turin thu a pe a. Tin, an kalna apiangah chuan Thuvawngtua kha Lal Fapain Mansoul a ngaihdam dan chu chhiar chhuahtir zel turin a ti bawk a; Tin, Mitkawngka lamte rawn fang a, kawtthler ropui Lal in awmna thlenga lo kal zel tur leh a Lalpa a lo kal hma chu amahin Lal inte pawh chu lo vawng turin a ti bawk a. Chu lo

pawh, Kapten Rorela leh Titlutua chu Mansoul kulh chhunga awm lo va, buk lama Lal Fapa hnena lo kin turin a ti bawk a ni.

Chung mi tangte Jasmanuela'n a tih dan te, a hmaa an chetzia te, tumrikte nen an in lama a tirh hawn dante chu ka hriat ta chiah lo a. An inhettih chungchang zawng hian khawpui mite chuan an thihna mai nghakin lungngai takin an awm in a ring thei e. Chu rilru chuan an thinlung chu hmingangin a chhun reng mai a, rilru dang reng reng an pu thei lo mai. Mahse nakin deuhvah chuan khawpui kulh lam chu an han en a, khawpui lam hawia lo kalte an hmu a, tute nge ni ang aw an ti deuh va. A tawpah chuan mi tangte kha an ni tih an hre thei ta a. An rilru tur in ngaihtuatsak thei em? Engtia lo chhuak ni tak ang maw! tün an ngaihtuah theuh awm e. Mi tâng kawr nen Lal Fapa buk lam kha an pan a ni a, puan var sinin an lo haw ta zawk a. Hruizen awrh chung khan an kal a, rangkachak khaidiat awrhin an lo kir a. an kea kawl bun chung khan an kal a, tunah chuan duh tawk tawkin an pên thei a. Thih inringin an kal kha a ni a, tunah nung tih inhre takin an lo kir a ni. Ngui tak mai khan an kal a ni a, tunah zawng khuangte leh tumrikte nen an lo kir a ni. Tichuan, Mitkawngka an lo thlen chuan Mansoul an retheite chu an au ngam ta chauh va, an au ta dur dur mai a. Lal Fapa sipai rual zinga Kaptente pawh an zuang zawk zawk mai. An thlamte tur tura an ngaih kha nungin an lo haw a ni a, mitthi tho leh ang maiah an ngai a, an lawm ta em em mai a ni!

Tichuan le, an lo thlen nak chuan mi tinin chibai an lo buk huai huai mai a. "In nunna zuahtu chu dam reng rawh se, in vannei hle tih kan hria a, Mansoul khawpui tan engti ang tur nge ni ang le? Mansoul khawpui tan a tha lam em ni ve dawn" an ti a. Tin, Thuvawngtua leh Lal Ngaihnahriaa chuan an chhang a, "Tha lam e," tha lam e: Mansoul tan chanchin tha, chanchin tha lam leh lawmawm em em," an ti a. Chu mi hnuah chuan an han au leh a, lei hi a nghawr keh dawn mai a! Chumi zawhah chuan kulmut deuhvin an buk vela thil kal dan te, Mansoul tana Immanuela laka thu an hmuh dante an zawt a, anni chuan an chhang zel a. Heng thu hian Mansoul khaw pum pui chu Immanuela finzia mak a tihtîr ta em em mai a ni. Thuvawngtua chuan hetiang hian a sawi chhuak a: "Ngaihdam, ngaihdam, ngaihdam; Mansoul chuan naktukah a hria ang," tiin. Tin, a tukah chuan Mansoul mi zawng zawng chu Bazar hmunah a koh khawm tir a, vantlang ngaihdamna chu an hriatah a chhiar chhuahtir a, Mansoul tana a han danglam tâkzia leh Mansoul khaw lawmna a nasatzia mai chu sawi thiam rual pawh a ni lo. Chu mi zan chuan Mansoul mi chu lawmna avangin tumah an muhil thei lo. In tin maiah hian lawmna zai thawm a awm a, chutiang khawp lawmna chu Mansoul khuaah a la awm ngai lo. An hla thuawm chu hetiang deuh hi niin ka hria:—

Naktuk ni chhuahin zual zel rawh se.
Nimin khan tunge hetiang hi tur a nih hria,
Kan mi tang thirkawl bunte'n
Rangkachak khaidiat an awh tur tu nge hria?

Ani, rorelsaka awmte'n an chang, chhuahna,
An fel, an ṭhat vang chu ni lo;
Lal Fapa ngilneih vangin.
A tir hawng e, perhkhuang, lâm dar nen,
Amah râl dova dotu;
Hei hi Shaddaia ram dan a ni;
A Fapa, Lal Immanuela," tih hi.

Tin, atuk chu a lo thleng a, Lal Ngaihnahriaa leh Lal Tumruba leh Thuvawngtua chu Bazar hmunah an lo chhuk a; Lal Fapain a lo ruat tawhna hmun a ni a, mipuiin an lo nghak hmur mai a. An lo chhuk chu an inchei ropui em em mai a, a hma leka Lal Fapain ropuina a pek kha an ni bawk a, an ropuinain kawtthlerte chu a ên a ni mai e. Tichuan, Lal Ngaihnahriaa leh Thuvawngtua leh Lal Tumruba chu Kakawngka Bazar hmun thlang lam tawpa awmah khan an lo chhuk a, chu hmun chu hman lai pawha vantlang thu an puanna hmun ṭhin a ni. Chuvang chuan an puan ropui nen an lo chhuk a, an ṭhuihruaite chu an kal a. Mipui chuan le, an lo nghahhlelhzia mai chu!

Thuvawngtua chu a han ding a, mipuite chu ngawi turin kutin a'n zap a, aw ring takin ngaihdam thu chu a han chhiar chhuak ta a ni. Mahse Lalpa, Lalpa Pathian, zahngaihna leh ṭhatnaa khat chuan, khawlohna te, bawhchhiatna te, suahna sual tinreng leh Pathian sawi chhiatnate pawh a ngaidam e," tih lai a han chhiar meuh chuan lawm avangin an zuang lo thei lo a ni e! Hetih avang hian Mansoula mi tin hming chu ngaihdam tel a ni tih hriat

tur a ni a, ngaihdam chhinchhiahna pek vek an nih avangin an ṭlangnel ta ṭheuh a ni.

Thuvawngtua'n agaihdamna thu a han chhiar zawh meuh chuan, khawpui mite chu lawm avangin kêlte tualchaiin an zuang vel a, khawpui kulh kotlangahte an zuang kaiin an ṭum thla a, awm ngaihna reng reng an hre lo mai a. Immanuela puan in lam hawiin, chibai bukin vawi sarih laite an han bu ṭhin; an lawm chu an au vak vak mai a, "Immanuela dam reng rawh se," tiin an au rual a, tlangval hote chu dârte an vuaktir a, hlate an sa a, an ri chel chul ta mai a.

Immanuela pawhin a Kaptente leh Officer dangte pawh thu a pe a, chumi ni chuan an bûk velahte tawtawrawtte an hâm a, "Mual hlu"-ah tih leh "Dikna mual"-ahte khan puanzar an khai a, an ti nasa em em mai a. Kaptente ropui taka inthuam a, sipaite chu lawm avanga au rual turin a ti bawk a; Kapten Ringa, Lal ina mi pawh kha a ngawi mai mai thei bik lo. An nasa teh a nia aw!!

BUNG IX

IMMANUELA'N MANSOUL A LUAH LEH THU

Immanuela'n Diabola thiltihtheihna nuai ata Mansoul khawpui a chhanchhuah dan chu ka entir ta che u a, Lal Fapain Mansoul hneh a lawmna thute pawh an zo ta a. Tunah chuan Mansoul rîkrâp nan Immanuela'n a Kaptente leh sipai rual zawng zawngte chu indo lem a tihtir leh thung dawn a ni. Anniho chuan chutiang tih chu an lo inpeih sa vat mai a. Mansoul-ho hmuha ah han zam ran ziate leh an han huai hmelziate chu mak an ti ngei mai.

An han kal rual a, an han let leh thul a, an han inthen a, an han infin leh thul a an thla sir ding lam leh vei lamte chu an veng zo em em mai a, Mansoul mite chuan mak an ti ngei mai. Heng zawng zawng hi an tih zawhah chuan Mansoul mite chuan thukhat vuain Lal Fapa buk lam chu an rawn pan a, a thil tih zawng zawng leh a khawngaihnate thu-ah chuan lawm thu an hrilh a, a mite zawng zawng nen an hnena lo kala awm kumkhua tawh turin an sawm a. Inngaitlawm takin a hmaa vawi sarih lai lei sia chibai bukin an ti a ni. Ani chuan an hnenah, "In chungah thlamuanna awm rawh se," a ti a. Tichuan, khawpui mite chu an lo kal hnai a, a rangkachak lal tiangte chu an kutin an khawih a, "Aw, Lal Immanuela, a Kaptente leh a mite zawng zawng nen, Mansoul-ah awm kumkhua rawh se. An kulh sutchhiatna leh virvawmte chu Lal Fapa

rawngbawl nan leh Mansoul chak nan awm rawh se. Lo kal rawh, I tan leh i mite tan hmun kan nei; I ralthuam dah nan hmun kan nei, hmang rawh aw, Immanuela, Mansoul lal leh Kapten ni ang che. I duh angin ro rel la, i Kaptente leh indo mite chu lal leh awptu-ahte siam ang che; keini chu i chhiahhlawhte kan ni ang a, i dan thu chu kan hruaitu lo ni rawh se," an ti a.

Chu lo pawh a lalnain a ngaihtuah tur chu an la dil a, I Mansoul khaw rethei tana khawngaihna hei ang hi i vur tawh hnu pawhin nang leh i Kaptente hi in kal bo leh mai zawngin Mansoul khawpui hi a thi thei ang. A ni, aw Immanuel, kan tana thil tha hei zat i tih hnuah leh zahngaihna hei zat i entir hnuah pawh hian i kal bo leh mai zawngin kan lawmna zawng zawngte hi a bo leh mai ang a, kan hmelmapa pawh kha thinur lehzualin a lo kal leh mai dawn lawm ni? Chuvangin kan ngen a che. Aw, nang kan mit tlaina ber leh Mansoul khaw rethei tana chakna kan ngaih dan hi min pawmsak la, kan lal atan kan siam a che; lo kal la, kan zingah, i mite zingah hian cheng rawh. Chu lo pawh, aw, kan Lalpa, kan zingah hian Diabola mi eng zat nge la biru tih pawh kan hre lo va, nangin mi kalsan chuan Diabola hnenah min mantir leh mai ang. Tunah pawh hian an inbetawn fo mahna; an remruat dan te, an tum dante tu nge hria ang? A kuta tluk tuh leh chu kan hreh tawh em em dawn si a, chuvangin kan lal in hi i chenna hmun lo ni sela, kan khawpuia mi tha inte hi i sipaite leh an bungraw awmna lo ni rawh se,' an ti a.

Lal Fapa chuan, 'In khawpui ka lo kal chuan, keimah leh nangni hmelmate chu ṭha ka tih ang tawka ka ngaihtuah zal in phal ang em? Chutiangah chuan mi ṭanpui duh ang em?' a ti a. Anni chuan, 'Eng nge kan tih dawn chu kan hre lo vel. Tun hma angin Shaddaia chunga hel mi chu kan ni tawh ngai lo vang, tih chu kan ring. Mahse kan Lalpa hnenah eng nge ka sawi ang aw? Lalpa chuan a mite chungah hian rinna nghat suh sela, lo kalin kan lal inah hian lo cheng sela, kan khawpui hi vênna kulh ni mai rawh se. A kapten ropuite leh a sipai indo mite chu mi vengtu ni sela, a ni, a hmangaihnain min hnehin a ṭhatnain mi tutlawm sela, ka ngaihdamna puan nia kan hnena a awm ang khan kan hnenah awm ngawt rawh se. Tichuan a thu kan zawm ang a, a dan engkim kan pawm ang a, a hmelma chu kan bei dawn nia,' an ti a.

Tichuan Lal Fapa chuan an hnenah, 'Thlamuang takin in inah haw ta ula, in châkna ang zel hian ka rawn ti ang e. Naktukah hian Mitkawngkhua ka puan inte ka rawn sawn ang a, ka sipaite nen Mansoul khua kan lo lut ang. In Mansoul lai in chu keimah ngeiin ka luah ang a, ka sipaite chu in chungah ka dah ang. A ni, van hnuaia tu hnam leh tu ram mahin a tluk loh turin Mansoul-ah chuan thil ka la ti zel dawn nia,' a ti a.

Tichuan Mansoul mite chu lawmin an au va, an in lamah chuan an haw ta a. An thiante leh an vengte hnenah chuan Immanuela'n Mansoul luah ngei a lo tiam dante chu an sawi a, an hlim hle mai

a. 'Naktukah hian Immanuela leh a mite chu an lo lut ang a, Mansoul-ah hian an cheng tawh dawn a nia,' an ti a.

Tichuan khawpui mite chu hmanhmawh takin an kal chhuak a, hnahchhâwl te, thingzar te an sat thla a. Lal Fapa, Shaddaia Fapa ngei lo kal nana kawng tinem turin pangparte nen kawngah an phah a. Immanuela Mansoul lo lut an lawmzia entir nan pâr ṭhi hruite an siam a, an ṭul em em ta mai a ni. A ni, Mitkawngka aṭanga lal in rawn chhuntu kawtthler zawng zawng kha chu an lo kalna tur a nih avangin an lo chei mawi vek mai a ni. A lo kal huna chawimawina turin hlate pawh an lo buatsaih diam mai a.

Chutichuan hun ruatah chuan Mansoul chu a rawn pan a. Mansoul kawngka chu zau takin an lo hawng a, a lo luh dawn chuan Monsoul upate chuan, 'Kan lawm a che, kan vawi sangkhat lai auvin chibai an lo buk a, a hmaah chuan lal In hungna kawngka thlengin an lâm zel a ni. A lo lal dan hmang chu hetiang hi a ni a :-

A rangkachak ralthuam chu a rawn inthuam a, lal tawlailir ropuiah chuan a lo chuang a, a ding lam leh vei lamah chuan tawtawrawtpu an kal a, an hâm chuai chuai mai bawk a; a hnungah chuan a sipai rual sang sawm lai chu puanzar khaiin kein an kal ṭhuap ṭhuap mai a; upate lah kha a hmaah khan an lâm zel bawk a, a ennawm teh bawk e! A entu chu le, khawpui kulh ko tlangte chu an khat

[illegible] mai a Immanuela hnen a hlahlanh te, tihverhna ta, chungah Mansoul chu tihbuai mai a ni.

Tichuan khawpui a lo lut chu Thuvawngtua in thlengin a lo kal a, Mansoul lal in chu Lal Chenna tlaka buatsaih a nih leh nih loh zawt turin Kapten Ringa hnenah mi a tir a, buatsaih a ni tih an hrilh nghal a. Tin, Kapten Ringa chu lo chhuaka Lal Fapa chu hmuak turin thupek a ni bawk a; a lo chhuak a, Immanuela chu lal Inah chuan a hruai lut a, chumi zan chuan Mansoul-ho lawm atan a Kapten ropuite leh an sipaite nen an riak ta rup mai a ni.

Tin, khawpui mite tana ngaihtuah tul ta chu, Lal Fapa Kaptente leh a sipaite chu khawiah [illegible] nge an awm ang? tih thu a ni ta a. Mansoula mi tin mai chuan Immanuela leh a sipaite chu an ngainlu em em mai si a, kan dang tawk lo vang tih hlauh kha an hlau mai zawk a ni. Tichuan a tawp-ah chuan hetiang hian an ti ta a ni:

1. Kapten Nunnghanga chu Ngaihtuahna inah thleng sela.

2. Kapten Dawhtheia chu Rilrua inah. He pa Rilrua hi an hel hma kha chuan Lal Tumruha ziak-tu a ni thin a.

3. Kapten Hmangaina chu Pumngaihna inah thleng turin ruat a ni bawk a.

4. Kapten Beiseiţhaa chu lal Ngaihnahrian inah. Amah chuan Pu Thuvawngtua in chu, Lal In a hnaih avang leh Lal in aţanga Lal Fapa thupek a chhuah ţhin dawn avangin a duh zawk hle a, Kapten Boanargia leh Kapten Thiamlohchantirtuate chu an mite nen a hnenah awm ve mai se a ti zawk a ni.

5. Kapten Rorela leh Kapten Titlutuate zawng lal Tumruha'n an mite nen a inah a hruai a; Diabola hnuaia a hotu ang bawk khan Immanuela hnuaiah pawh a hotu leh dawn avang a ni.

6. Mansoul khaw pum maiah chuan Immanuela sipaite chu an inughat ta hlawm a; Kapten Ringa leh a mite chu Lal Inah khan an la awm ta reng a ni. Chutiang chuan Lal Fapa leh a Kaptente leh a sipai rualte chu Mansoul khawpuiah chuan an riak ta a.

Tin, Mansoul khawpuia upate leh an mi ute zawng zawng chuan Immanuela an hmuh dan chu tawk an la ti lo tawp mai a; a mizia te, a chetzia te, a thute leh a hawiherte chu an ngainat zawng tak a ni vek mai a, en zawha en leh ţul hi ni ngawtin an hria a ni. Chuvangin, Mansoul Lal In chu a chenna ber a ni chungin, Mansoul kawtthler te, in te, mihringte pawh rawn tlawh ţhin turin an ngen a. 'I mi awmpuina te, i hmel hmuh te, i thu hriat te hi Mansoul khawpui tan nunna, chakna leh thahrui ber tur a ni e,' an ti a ni.

Chu lo rengah pawh, englai pawha a hnena kal theih ni se tihte an chak em em mai a; chu chu, a thil tih vel dan te, a inven dan te, a lal in chhunga a chetziate hmuh an duh vang a ni a, chuvangin englai pawha kawng inhawng turin thu a pe ta a ni.

An hnena thu a han sawi chuan ka âng meuhvin an ngaithla mai a, a han kal leh a kal dante zirin a dân lak ţalh an tum mai a ni.

Nakin deuhvah chuan Immanuela'n Mansoul khaw tan ruai a ţheh ta a. A ruai ţheh ei tur chuan Mansoul mite chu an lo kal khawm a; ei tur an hriat ngai loh, Mansoul lei lunga ţo ni lo, he khawvel rama mi pawh ni lo, Pa hnen ata hlir mai hian ruai a han ţheh a. Thleng chu le, an rawn hung zut zut mai a, duh tawka ei turin thu a pe a. Mahse, an han ei dawn chuan an hre si lo va, 'Hei hi eng nge ni?' tiin an inberu sup sup mai a ni. Tui, uain-a changte hi an in a, an hlim em em mai a. Thil tumrik nen, zai nen an hmeh a, van chaw an ei a ni ngawt mai.

Hetih lai hian zai thiamte pawh an awm tih hrilh che u ka theihnghilh tur a ni lo va. Mansoul mi pawh a ni lo va, Shaddaia hung chhunga zai hotute an ni.

Tin, ruai ţheh fihlim hnuah chuan Immanuela chuan thu hriat har eng engin emaw Mansoul mite chu a chhawnchhaih hlawm a. A pa ziaktuin Shaddaia fin leh thiam a lak a ni a, chutiang reng reng

khawii ramah mah a awm ngai lo. Heng thu hriat tharte hi Shaddaia ngei chungchang te, a fapa Immanuela chungchang te, a Mansoul do chungchangte a ni a. Immanuela chuan a ţhente chu a hrilhfiah hlawm a, an harh sawt ngei mai. An hriat ngai lohte chu an hre ta a, mak an ti em em mai a ni. A ţhente chu amah Immanuela ngei chungchangte a ni bawk a, an han hriatthiam chuan dik an ti a, an lawm em em zel mai a ni. "Hei hi Beramno a lo ni, hei hi inthawina a ni, hei hi kawngka a lo ni, hei hi kawng leh thutak a lo ni," an ti ta ziah ziah mai a, an lawm a ni.

Tin, Mansoul khawpui mite chu a ţintir ta a. Mahse an inkhawmna hian khawpui mite chunga thu a neih dan tur chu in ngaihtuah thei ang! An han lawmzia leh an hriat ngai loh an hriata mak an han tihzia maite chu theihnghilh leh zen zen tur an ni lo. An ina awmte nuam an han tih takzia leh an lal, Lal Immanuela an hmuha an lawmziate chu sawi sen rual pawh a ni lo a nia!

Tin, Lal Immanuela chuan Mansoul khawpui chu tihdanglam a ngaihtuah a, ţha a tih zawng anga siam thar a tum a ni. A him theihna leh a hmuingil theihna ber tura siam a duh a; a khaw chhung aţanga helna te, pawn lam aţanga rawn rûnnate a awm theih loh nan tihngheh a tum ta a.

Chuvangin, hmasa berah chuan Mansoul do dawna a Pa hnen aţanga vir awm a rawn kente kha a ţhen lal in ven nan leh, a ţhen chu Mansoul khawpui kulh ven nana dah turin thu a pe a. Immanuela

pawhin Mansoul kulhte chu a siam thar bawk a, chung ven nan chuan a ti ber a ni. Immanuela chuan hmanraw tharte a ngaihtuah chhuak bawk a. Mansoul lal in aṭanga Kakawngka lama lung han vawm theihna khawl, tu ma dan theih loh chite a siam a ni. Chuvangin, thil a ti thei khawp mai a, Kapten huaisen tak, Kapten Ringa kutah a kawltir a.

Hetiang a tih hnu hian Immanuela chuan Lal Tumruha kha a ko va, Mansoul kawngka te, kulh bang te, kulhbîngsangte ṭha taka vawng turin thu a pe a, sipai eng emaw zat a kutah a pe bawk a, khawpui chhungah helna te, bengchhengte awm lo va, Mansoul khawpui muang taka a awm theih nan ṭha taka veng turin thu a pe a. Mansoul khawpui kilkhawr khawi lai emawa Diabola mi lo la chambâng a hmuh phawt chuan man nghal tur leh dan ang zela an chungthu rel turin tân ina khung zel turin thu a pe bawk a.

Tin, khawpui lal (Lord Mayor) Lal Ngaihnahriaa kha a ko leh a; Diabola'n khawpui a lak laia a hmun sawnsak kha a ni a, a hmun ngaiah a dam chhunga ṭang turin a dah leh ta a. Mitkawngka kiangah khan in ṭha tak, khawpui venna ang chi tura sa turin thu a pe bawk a. A hna chu ṭha taka a tih theih nan a dam chhungin thuril puanna bute chhiar ṭhin turin a tir bawk a.

Pu Hriaa chu thuvawngtuah a siam a, Pu Chhialehṭhahriaa kha a tham loh vang phei chu a ni lo va, a lal rilruin ṭha a tihzawngin Chhialehṭha-

hriaa chu kawng dang thawhtir a tum a, "Tun hnuah i la hre deuh deuh vang," tiin a hrilh mai a ni. Tichuan, Diabola lim chu an dinna hmuna mi chu titlu a, chhu keh a, rawt dip a, khawpui kulh pawn lama paih darh vek tur leh a Pa Shaddaia lim leh ama lim, khawpui lal in luhna kawngka chhak-ah chuan din leh zawk turin thu a pe a. A pa leh amah ngei pawh khawngaihna nasa tak leh zahngaih-na ropui taka lo kal an nih avangin an lim pawh chu a mawi thei ang bera siam turin a ti bawk a ni. Tin, khawpui chawimawi nan khawpui hma zawnah chuan ama hming a mawi thei ang bera Rangka Dartuia ziak tur a ti bawk a ni.

Immanuela chuan heng hi a tih zawhin Diabola mi ropui tak tak pathumte kha rawn man turin thu a pe a. Chung chu khawpui lal hlui pahnih, Ring-duhlova leh Sualchâka leh Thuvawngtu hlui Ṭhang-hilha an ni. Heng lo pawh hi roreltu siam tawh zingahte pawh khan Diabola mi an lo awm ta fo mai a, Lal Tumruha khan a rawn man khawm hlawm a. An hmingte chu Pathianawmringlova te, Thinlung-saka te, Muangsuala te, Thudiklova te, khawngaih-lova te, Induha te an ni hlawm a. Hengte hi tân inah an khung a, an vengtu hming chu Midika a ni a. He Midika hi Immanuel-a'n Diabola a do tirha a pa hnen ata a rawn hruai a ni a.

Lal Fapa chuan hetiang a tihzawh hnu chuan kulh ropui pathum, Diabola thua Mansoul khuaa an lo sak kha ṭhiat tur thu a pe a. Chung kulh hming leh a vengtu hmingte pawh in chhiar tawh

âwm kha maw! Mahse, hei hi ropui tak takte an nih avang leh, a lung te, a thing hmanrua te, a thir hmanruate leh a nawi zawng pawh khawpui pawna paih vek tur a nih avangin an bei rei khawp mai.

Heng hi a han tihzawh chuan Lal Faoa chuan khawpui lal leh a rorelpuite chu Inkhawm a, Diabola mi khawpuia la châmbâng an man khawm a, tângvengtu Midika'n a vente kha ngaihtuah turin thu a pe a. Tin, a hun a lo thlen chuan thuneitute chuan tâng vengtu Midika chu tân in chhunga mi tângte chu rawn hruai chhuak turin thu an pe a. Tichuan, Mansoul khaw dan angin mi tangte chu khaidiat bun chungin an lo chhuak a, khawpui lal leh Thuvawngtu hmaah chuan an dintir a; tin, roreltu pawl (Jury)-te chu an thu hriatpui ţhintute nen an ko khawm bawk a. An hmingte chu heng hi an ni : Ringa, Thinlungdika, Ngila, Chhehuaa, Pathianhmangaiha, Thudikhmua, Van Rilrupua, Thulaia, Lawma, Tiţhaa, Pathianţana leh Iongaitlawma an ni a.

An thuhretute chu Hrekima, Sawidika leh Dawthuaa te an ni a, a ţul chuan Lal Tumruha leh a mite pawh an ni thei bawk

Tichuan, mi tangte chu rorelna hmunah an rawn hruai a. Tah chuan Tidika (Khawpui ziaktu) chuan tang vêngtu hnênah, 'Pathianawmringlova kha han hruai chhuak rawh khai a ti a. A rawn hruai chhuak a, ziaktu chuan, Pathianawmringlo, i ban phar rawh a ti a, ani chuan a han phar a. Ani chuan, "He hming pu hian hetah i tâng a ni; Mansoul khuaa Diabola mi lo lut lui ve i ni a, Mansoul mite chung-

ah pawi i khawih nasa hle tawh an ti che a ni. Kan Lal ropuina tur leh zahawmna a tikiam a, Mansoul himna leh muanna tur pawh i tikiam an ti a ni. Eng nge sawi tur i neih? Chutiang mi chu i ni ngei em?" a ti a. Ani chuan, "Ngei lo," a ti a. Ziaktu chuan, "Hrekima te, Sawidika te, Dâwthuaa te kha han ko teh u," a ti a. An han ko va, an lo lang a. Chutah ziaktu chuan, "Nangni kan lalber tana thuhretute u, rorelna hmuna mi tâng kha en teh u, u, in hriat ngai a ni em?" a ti a. Hrekima chuan, "Ni e, Lalpa, kan hria e, a hming pawh Pathian-awmringlova a ni; Mansoul khuaah kum rei tak chhung khan mi pawi khawih hmang tak a ni," a ti a Ziaktu chuan, "I hre ngei maw?" a ti a. Hrekima chuan, "Hre ngei e Lalpa, hre lo tur ka ni nen; tun hma phei chuan kan inkawm fo asin!" a ti a. Ziaktu chuan, "A nih leh, a tân chhan hi "Pathian awm a ring lo ve," tih a ni a, chutianga a chet dan leh mite a zirtir ve ṭhin tihte leh sakhua hi a ngaihsak ngai lo tihte hi kan lalber tana thuhretute hian in hria en maw le?" a ti a. Hrekima chuan, "Ka Lalpa, vawi khat chu Rawkrailo vengah kan lêng dun a, ngaih dan hrang hrang sawiin a ṭawng phar phar mai a, ani chuan Pathian awmte chu a ring lo tih thu a sawi chu ka hre ngei mai. "Amaherawhchu, ka kawmte zir zirin; ring mi ka kawm chuan ring awmin ka awm ve thei mai a ni," a tih pawh ka hria a ti a. Ziaktu chuan, "I hre ngei maw?" a ti a. Hrekima chuan, "Hre ngei tuk e," a ti a.

Ziaktu chuan, "Sawidika pawhin Lalber roreltu hnenah hian he mi tâng thu hi sawi tur i nei em

aw?" a ti a. Ani chuan, "Ka Lalpa, hman lai chuan kan inkawm hle ṭhin a, ka simsan ta pawh a, Pathian awm te, vantirhkohte leh thlarau awmte chu a ring lo tih uangthuang takin a sawi fo mai," a ti a. Ziaktu chuan, "Khawiah nge chutiang a sawi chu i hriat?" a ti a. Sawidika chuan, "Ṭawngtlaran venga Pathian sawichhetu thlerah leh hmun dang dangahte pawh," a ti a. Ziaktu chuan, "A chanchin i hre tam em?" a ti leh a; ani chuan, "Diabola mi fapa pawh ni ngeiin ka hria. Pathian tih lam thu hi chu duh lo nasa tak a ni a, a pa pawh Ṭhangailova a ni. Amah lo pawh hi fa dang a nei asin!" a ti a.

Ziaktu chuan, 'Nang Dawthua, mi tâng hi en teh, i hre ngai em?' a ti a. Dawthuaa chuan, 'Ka lalpa, he mi Pathianawmringlova hi ka mi hriatah chuan sual ber pawl a ni. Pathian a awm lo a tih chu ka hre ṭhin. Khawvel lo awm tur tih te, Hremhmun tih te hi a awm lo tia a sawi pawh ka hria a, sermon ngaihthlak ai chuan nawhchizuarte ina kal pawh a ṭha zawk a tihte pawh ka hria,' a ti a Ziaktu chuan, 'Khawi hmunah nge heng thu a sawi hi i hriat?' a ti leh a; ani chuan, 'Lawilo veng tawp, Zungawlvei thler, Pathianngaihsaklova inah,' a ti a.

Ziaktu chuan tangvengtu hnenah, 'Kalpui ta la, Sualchâka kha han hruai chhuak rawh,' a ti a. Sualchâka chu a rawn hruai a. Ziaktu chuan, 'Sualchâk, he hmingpu hian hetah i tâng a ni. Diabola mi, Mansoul khuaa lo lut lui ve i ni a, thu leh thil tihte pawhin ṭha lo takin mi i zirtir ṭhin, an ti a ni.

I hming hi Sualchâka a ni em? An puhna zawng zawng che hi i ti ngei nge ti ngei lo, eng nge sawi tur i neih? a ti a.

Sualchâka chuan, 'Ka lalpa, mi piang bul tak ka ni a, tun hma lamte chuan duh duha awm ṭhin ka ni; thil tihah hian ka tîm ngai lo, ka duhzawng chu dan a ni mai. Tuna taka min han chhuahchhâl ta hi mak pawh ka ti a ni; kei chang ka ni nem, mi zawng zawng tih theih hian aruk emaw, alang emaw pawh-in in ti ṭheuh alawm!' a ti a. Ziaktu chuan, 'Ka pu, i pian bul leh ropui thu ka ngaihtuah lo va, (I ropui chuan i ṭha zawk tur pawh a ni na a) heta i tân chhan, i hming leh i pawi khawih thu an sawi-te hi a dik ngei em? kan ti zawk che a ni,' a ti a. Ani chuan, 'Dik ngei lo,' a ti ta a. Ziaktu chuan, 'Tlangau khan Thuhretute kha an hriat dan sawi tur-in han ko rawh khai,' a ti a. Tlangau chuan, 'Pute u, nangni lalber tana thu hretute kha lo lut ula, he mi tâng thuah hian in hriat ang chu rawn sawi teh u khai!' a ti a. Ziaktu chuan, 'Hrekima kha lo kal la, mi tâng hi en teh, i hria em?' a ti a. Hrekima chuan, 'Hria e, ka pu, ka hria asin,' a ti a. Ziaktu chuan, 'A hming eng nge ni?' a ti a. Hrekima chuan, 'A hming chu Sualchaka a ni a. Rannungianga fapa a ni; a nu'n Tisa thlera a hrin a ni a, a hringtu pawh chu Sualchâki vêk fanu a nih kha; an chhungkua chu ka hre khawp mai,' a ti a. Ziaktu chuan, 'A nih leh, an puhna thute hi i hria em? An heknate hi a dik leh dik loh thu eng nge sawi tur i neih?' a ti a. Hrekima chuan, 'Ka pu, aman a sawi tawh angin mi ropui tak chu a ni; sual lamah phei chuan

a thlahtute chenah sang tam tak aia ropui a ni,' a ti a.

Ziaktu chuan, 'An hêkna lam ang thuah hian a thil tih eng emaw bik hriat i nei em?' a ti leh a. Hrekima chuan, 'Chhia a chham te, dâwt a sawi te, chawlhni a bawhchhiat te chu ka hria; inngaih ching mi, mi bawlhhlawh tak a ni tih ka hre bawk a, ka hriat dan chuan mi bawlhhlawh ber a ni mai,' a ti a. Ziaktu chuan, 'Heng a tih i hriatna hmun chu khawiahte nge?' a ti leh a. Hrekima chuan, 'Khawpui zawng zawngah hian a ni mai ka pu,' a ti a.

Ziaktu chuan, 'Pu Sawidik, lo kal la, kan Lalpa tan mi tâng chungchangah hian eng nge sawi tur i neih?' a ti a. Sawidika chuan, 'Ka pu, thuhretu hmasain a sawi kha a dik vekin ka hria a, a dang pawh a la tam,' a ti a.

Ziaktu chuan, 'Nang, Sualchâka, heng miten an sawi chu i hria em?' a ti a. Ani chuan, 'Khawvela nun nuam ber chu mi a chakzawng ang anga awm hi niin ka hre mai a, ka hriat dan chu a dik lohna pawh ka hre hek lo; ka dam chhung hian ka ngaih dan ang angin ka awm mai ţhin a ni Mi nghal tak pawh ka ni ngai hek lo, keima nun dan ang hi nuam ka ti ve hrim hrim a, mi dang mi sawi mawi pawh ka phut ngai hek lo,' a ti a. Roreltute chuan, 'A! a ţawng dânah thiam loh a inchantir chawp alâwm maw le! Tângvêngtu, dah bo la, Ringduhlova kha han hruai chhuak rawh khai!' an ti a. Ringduhlova chu a rawn hruai chhuak a. Ziaktu chuan, 'Nang, Ringduho, he hming pu hian tûnah hetah i tâng a ni;

Diâbola mi Mansoul khuaa lo lût lui ve i ni a, Mansoul-h hian pawi i khawih nasa êm êm tawh a ni. Lalber ipaite an lo kal laite khan Mansoul mite fuihpawrhin i lo taitîr a, Diabola duhzawng tiin Immanuela leh a sipai i chopui a, i dotîr a, tûnah hian eng nge sawi tûr i neih? I tisual ngei nge ngei lo?' a ti a.

Ringduhlova chuan, 'Shaddaia ka hre hek lo, ka hotupa chu ka hmangaih a ni. Min kawltîr chunga rinawm hi ka hna tûr niin hria a, Mansoul mite rilru ka man theih ang ang chu man a, pawn lam mi lo lût tûr taitîr chu ka hna ni bawkin ka hria a ni. Tûnah hian a hmun leh thuneihna chu in chang tak na a, buaina hlauh thuhlaah ka ngaih dan chu ka sawn hek lo vang,' a ti a.

Chutah roreltu chuan, 'Hei le, vantlang hriatah hetiang hian a ṭawng a, amah ngei thiam loh a in-chantir a ni alawm maw! Tângvengtu, la bo la, Pu Ṭhanghilha kha han hruai chhuak rawh,' an ti a. Ṭhanghilha chu a rawn dah chhuak a.

Ziaktu chuan, 'Nang Ṭhanghilh, he hming pu hian tunah hetah i tâng a ni; Mansoul khawpuia lo lut lui ve i ni a, Mansoul khawpui i kuta a awm lai khan a rawngbawlna tur thil ṭha zawng zawng i theihnghilh vek a, Diabola lamah ṭangin lalber Shaddaia leh a Kaptente kha i lo tai a, Mansoul khaw hmingthang tak hi Shaddaia dan i bawhchhiattir a, boral hlauhthawnawm takin i siam, an ti che a ni. He thuah hian eng nge sawi tur i neih? I thiam nge, thiam lo?' a ti a.

Ṭhanghilha chuan, 'Pute u, tuna ka ro rel tura heta awmte u, ka thil ṭha theihnghilh hman hi ka tihluih hi lova ka upat vangah ruat turin ka ngen a che u. Ka fimkhur loh vang ni lovin ka thluak a dik tawh loh vang a ni zawk e. Thiam lo teh mah ila, min hrem loh hram ka beisei a ni,' a ti a.

Roreltute chuan, 'Ṭhanghilh, Ṭhanghilh, thil ṭha i theihnghilh hi i thluak ṭhat loh vang ni lovin i tum reng a ni zawk e. Thil ṭha apiang chu i ten a, a ṭha lo apiang i vawng duh zawk a ni; thil ṭha chu ngaih pawh i ngaihtuah duh hlei nem! Chuvangin i upat thute leh i thluak ṭhat loh thute zawng chhuan-lam lo mai rawh; i sual khuh bo i tumna mai mai a ni e. Amaherawhchu thuhretuten kan lalber tan mi tângte thuah hian sawi tur eng nge an neih, i ngaithla ang u,' an ti a.

Dawthuaa chuan, 'Ka Lalpa, he Ṭhanghilha hian "Thil ṭha reng reng chu ka ngaihtuah hlei thei lo, darkar chanve lek pawh," a tih chu ka hre ngei mai, a ti a. Ziaktu chuan, 'Khawi lai hmunah nge, chu-tiang a sawi chu i hriat?' a ti a. Dawthuaa chuan, 'Tlaktlai lo vengah, chhia leh ṭha hriatna thir linga dehte in dawtah khan,' a ti a. Ziaktu chuan, 'Hrekim, nang, kan Lalber tan mi tâng thuah hian eng nge sawi tur i neih?' a ti a. Hrekima chuan, 'Ka Lalpa, he mi hi ka hre hle asin. Diabola mi, Diabola mi fapa a ni ngei mai; a pa hming chu Lalohmangaiha a ni a, khawvelah hian thil ṭha ngaih-tuah hi chu phurrit takah ka ngai a ni, a tih ka hre fo mai,' a ti a. Ziaktu chuan, 'Khawiahte nge i

hriat?' a ti a. Hrekima chuan, 'Tisa vengah, biak in ral ep takah khan,' a ti a. Chutah ziaktu chuan, 'Sawidika kha lo kal teh khai, he mi tâng hi i hriat dan han sawi ve teh, a tân chhan hi a dik nge, dik lo,' a ti a. Sawidika chuan, 'Ka pu, he mi hi chuan, "Pathian thu thianghlimte ai hi chuan thil bawlhhlawh berte hi ka ngaihtuah duh zawk a ni," a tih ka hre fo mai,' a ti a. Ziaktu chuan, 'Khawi hmunah nge chutiang thu ţha lo chu sawia i hriat?' a ti a. Sawidika chuan, 'Khawi hmunah nge â maw? Hmun tam takah le! A bik deuhvah chuan, Tuitanglo thlera Zaktheilova inah leh Bawlhhlawh venga duh tlak loh hmun, khuarkhuruma chhuk turte dawtah khan!' a ti a.

Roreltute chuan, "Pute u, mi tâng tân dan leh thuhretute hriattir dante in hre tawh a. Tângvengtu, Thinlungsaka kha han dah chhuak rawh khai," a ti a. A rawn dah a. Ziaktu chuan, "Thinlungsak, he hming pu hian tunah hetah i tâng a ni; Mansoul khuaa lo lut lui ve kha i ni a, Mansoul hi an sim lohna turzia thawktu i ni. Lalber Shaddaia dân an bawhchhiat pawha lungngaihna leh pawi tihna nei lo tura thawktu i ni an ti bawk. Eng nge sawi tur i neih? I ni na ngei nge, ngei lo?" a ti a.

Thinlungsaka chuan, "Ka pu, ka dam chhung hian 'Lungngaih pawi tih' tihte chu ka hre ngai lo, deh chet zawh loh mi ka ni. Mi tu mah ka pawisa lo va, mite lungngaihna ang hian mi khawih phak hek lo; an rûmte pawh hi ka thinlungah a lut ngai lo a nia! Tu pawh khawih pawiin, tu pawh tidik lo

mah ila, mi tana lungngaihna angte kha chu ka tan chuan hla mawi tak lek a ni," a ti a.

Roreltu chuan, "He mi hi Diabola mi a ni a, amah a intilang a ni tih in hmu a. Tangvengtu, dah bo la, Muangdiklova kha rawn dah chhuak rawh khai," a ti a, Muangdiklova a rawn dah a. Ziaktu chuan, "Muangdiklo, he h ning pu hian hetah i tâng a ni; Mansoul khuaa lo lut lui ve kha i ni a, kawng dik lovah Mansoul mite i hruai a, hlauhawm takte pawh hlauhawm lovah i ngaihtir a, i timuang khaw-lo vek mai a; Mansoul khuaah hian pawi i khawih nasa tawh em em mai an ti a ni. Eng nge sawi tur i neih? An puhna che hi a dik em?" a ti a. Muang-diklova chuan, "Pute u, heta ka chungthu rel tura ruatte u, ka hming chu 'Muang' mai a ni tih ka hrilh a che u; 'Diklova' tih leh hi zawng ka hnial tlat a nia. In duh chuan mi hre bultu ber te, ka pian laia mi chhartu te, ka hming satute pawh zawt ula, ka hming chu 'Muangdiklova' ni lovin, 'Muanga' mai a ni tih an sawi thei ţheuh vang. Chuvangin, in mi puhna hi ka pawm thei lo vang, ka hmingah 'Diklova' tih chu tel hek lo! Ka hming tak ang hi ka awm dan pawh a ni a, ngawi renga awm hi ka duh ţhin a ni. Keimah hi ka inngaina a, mi pawhin mi ngainain ka hria. Chuvangin, ka ţhenawmte pawhin ngawi renga hna an thawh chuan ka lawm-zawng a nih avangin ka theih ang tawk chuan ka pui chawk a ni. Hetianga nungchang ţha hi ka awm danin a tihlanna pawh sawi tur chu ka nei thei viau vang :-

1) "A tira kan Mansoul khawpuiin Shaddaia dan lam an âwn leh laite pawh khan mi ţhenkhat chu an thil tih avangin awmngaihna pawh an hre lo va, kei chu ngawi rengin ka awm a, mi dangte pawh tih ngawih ka tum ve zawk a ni.

2) Khawvel hlui dan, Sodom dante pawhin tunlai dante a tihbuai dawn chuan, kei chuan ngawihtir tumin ka bei a, ka buai lohtir hram ţhin a ni.

3) Lo hnai leh deuhvah pawh, Shaddaia leh Diabola indo laite khan Mansoul mi tu pawh, boral hlau fahrante ka hmuh phawt chuan engtin tin emaw an thlamuanna turin ka thawk hram hram ţhin a ni. Chuvangin, mi nungchang mawi tak leh ţhenkhat sawi danin, remna siamtu kan nih fo avang leh, remna siamtu chu miten chawimawi tlak nia an sawi ang ngei hian pute u, Mansoul khuaa mi pawimawh takah mi ngai rawh u; ngilnei lo taka hrem tlak ni lovin mi tam tak ţhatna duhtu ka ni zawk a ni," a ti a.

Tichuan Ziaktu chuan, "Tlangau, puang rawh khai!" a ti a. Tlangau chuan, "Khaih, khaih, khaih! Rorelna hmuna mitâng chuan a hming leh a tân chhan a phat avangin, heng laiah hian a hming dik tak hria in awm chuan, roreltuten an mamawh che u a, lo chhuak teh u khai! Mitâng chu a insawithiam hle mai a nia," tiin a han au va. Mi pahnih an lo chhuak a, pakhata hming chu Thudikzawnga a ni a, a dang chu Thudikţana a ni. Roreltu chuan mitâng chanchin an hriat dan chu sawi turin an han sawm a.

Thudikṭawnga chuan, "Ka pu, he mi hi chu a naupan têta ka hriat tawh a ni a, a hming pawh Muangdiklova tih ka sawi ngam e. A pa pawh ka hria, a hming chu Fakderthiama a ni a, a nu hming pawh Sawitlawri a ni. He mite pahnih an inneih hian ṭa an nei thuai a, a hmingah pawh Muangdiklova an sa a ni. Ani ai chuan ka upa deuh na a, kan inkawm fo ṭhin a nia, a nuin, 'Muangdiklo, lo haw thuai rawh,' tia a koh awr awr ṭhin pawh ka la hre reng mai. Ni e, a hnute hnêk laite pawh ka hria alawm! Chutih lai chuan naupang ve bawk ka ni na a, a nuin kawngkaa ṭhua a chawi a. 'Ka Muangdiklova tê hi, Muangdiklo mawia tê hi, Muangdiklo, suala tê hi, Muangdiklo, vatê-a hi, ka fa ka hmangaiha hi,' tia a sêp a sêp ṭhinte pawh ka hria a ni. Roreltu hnenah a phat mai na a, mi tinin an hria a ni," a ti a.

Thudikṭana chu an han ko ve a, mitângte thu chu sawi tur a nei emaw tiin an zawt a. Ani chuan, "Ka pu, he mi thu chu thuhretu hmasain a sawi tawhte kha a dik vek a ni. A pa chu Fakderṭhiama a ni a, a nu pawh Sawitlawri a ni. Tun hmaa ka hriat dan chuan miin, 'Muangdiklova' ti lova hming danga an koh chuan a haw viau ṭhin asin! 'Hming lo lovin mi in ko va,' a ti a, a thinur ṭhin a ni. Amaherawhchu, chutianga tih lai chu Mansoul khuaa Diabola ho an lal lai kha a ni a, chu mi lai chuan hming ropui tak a ni," a ti a,

Roreltu chuan, "Pute u, heng mi pahnihten mitâng chungchang an sawi in hria e. Tin, nang pawh Muangdiklo, i hming Muangdiklova tih hi i phat a,

heng mi rinawm tak pahnihte hian i ni ngei an ti tlat a ni. Tin, i thil dil, an puhna che bakah eng mah i ti lo va, i awm hle hle a ni tihte kha chu i thil tih pawi leh pawi loh thua man i ni lo va, Mansoulin Shaddaia dan a bawhchhe chung pawha hlauhthawnna eng mah nei lova muang taka awm tura fuihtu i ni, an tih avanga man i ni zawk alawm! Lalber Shaddaia dan an tluksan pawha hlauhthawnna eih nei lo tura fuihte chu Setana hna a ni reng asin! I insawithiamna zawng zawngte pawh kha, i hming i phat thu hian a huap vek mai a ni. I ṭhenawmte zinga muang taka i awm a, i ṭhenawmte i tihmuan dante pawh kha muanna dik a ni hlei nem! I duh chuan hretu dang pawh i ko leh ang hmiang," a ti a.

Ziaktu chuan, "Hrekim, mitâng thu-ahṭhian kan Lalber tan sawi tur i nei em?" a ti a. Hrekima chuan, "Ka Lalpa, ka hriat dan chuan he mi hian Mansoul khawpui a tihkhawlohna chu a rei tawh mai. Sual tak leh bawlhhlawh taka an awm laite pawha thlamuang taka awm zel tura fuihtu a ni a, 'Hawh u, hawh u, buainate i tlan bosan ang u; engti kawnga lo kal pawh ni sela, ngawi renga buai lova awm hi a ṭha mai a nia,' a ti ṭhin a ni," a ti a. Ziaktu chuan, "Dawthuaa kha lo kal teh, eng nge sawi tur i neih?" a ti leh a. Dawthuaa chuan, "Ka lalpa, he mi hian, 'Thudik sawia buai hle ai chuan dik lo deuhva muang taka awm theih chu a ṭha zawk e,' a tih chu ka hria," a ti a.

Ziaktu chuan, "Khawiah nge chutianga a sawi chu i hriat?" a ti a. Dawthuaa chuan, "Mi â venga

mi pakhat, Mawla inah, Mahniinbuma in dawt a ni. A ni, chumi hmunah chuan chu thu chu vawi sawmhnih lai a sawi ka hria," a ti a. Ziaktu chuan, "Hretu dang chu kan ko tawh lo mai ang a, kan thu hriat chu a chiang tawk alawm maw! Tangvengtu, Thudiklova kha han dah chhuak rawh," a ti a. A han dah a. Ziaktu chuan, "Thudiklo, nang he hming pu hian tunah hetah i tâng a ni. Mansoul khawpuia lo lut lui ve kha i ni a, pawi tam tak i khawih tawh a ni. Shaddaia tai zawngin i khawsa a, Mansoul khawpui hlauhthawnawm takin i siam a. Shaddaia dânte leh a limte i tichhia a, Diabola, îtsîk hmanga limin i thlak a. Eng nge sawi tur i neih, i thiam lo na ngei em?" a ti a. Thudiklova chuan, "Ngei lo, ka Lalpa," a ti a. Tichuan, thuhretute chu an han ko va. Hrekima chuan a sawi hmasa ber a. Hrekima'n, "Ka Lalpa, he mi hi Shaddaia lim tichhetu chu a ni ngei mai; ni e, ama kut ngeiin a tichhia a ni. A kiangah ka ding a, ka hmu reng a nia. Diabola thupekin a tichhia a ni. He Thudiklova hian hei chauh hi a ti pawh a ni hlei nem! A hmun ngaiah chuan Diabola lim a din lehnghal bawk a ni. Hei pawh hi amah Diabola thupeka ti a ni. Lalber Shaddaia dan awmchhun zawng zawngte chu tiboral vektu a ni bawk. Mansoul chunga kut thlak chu nuam a han tihzia mai chu!" a ti a

Ziaktu chuan, "Nang lo hi hmu ve dang an awm em?" a ti a. Dawthuaa chuan, "Ka hmu asin, ka Lalpa, hmu ve dang pawh an tam. Heng hi a ruka tih a ni lo va, in kila tih a ni hek lo; mi tin hmuha tih a ni zawk. Amah ngei ti turin a inthlang chhuak

a ni a, a tihchâkzawng tak a ni," a ti a. Ziaktu chuan, "Thudiklo, engti ang hmel puin nge, 'Thiam lo suh e,' i tih theih chu le? He thil sual tak titu hi i ni tih a lang chiang hle mai si a," a ti a.

Ani chuan, "Ni lo ve, ka pu, eng emaw chu ka sawi tur niin ka ring; ka hming ang mai hi ka thu sawi pawh a ni mai a. Tun hma pawhin ka lo hlawk phah tawh a, ka thu sawi hi thudik a ni lo tih mai loh phei chu eng mah ka hre lo. Tun hmaa kan lo hlawkpui tawh ang bawkin ka tuh ang chu ka seng ang chu," a ti a.

Ziaktu chuan, "Tangvengtu, dah bo ula, Khawngaihlova kha han dah chhuak rawh u," a ti a. An rawn dah a. Ziaktu chuan, "Nang Khawngaihlo, he hming pu hian i tâng a ni. Diabola mi, Mansoula lo lut lui ve i ni a, Khawngaihna thinlung reng reng chu tihbo tumin i thawk a. Mansoul-in a lal dik tak chunga thil a tihsual lai pawhin lungngaihna nei miah lo turin i awmtir thei an ti a ni. Eng nge sawi tur i neih, i thiam lo na ngei em?" a ti a. Ani chuan, "Khawngaih loh kawngah chuan thiam lo suh e! Ka tih ber thin chu ka hming ang zelin tihhlim a ni. Ka hming hi Khawngaihlova ni lovin, Tihlima a ni zawk. Mansoul hi lungngai taka a awm chu ka duh hlei nem!" a ti a. Ziaktu chuan, "Engtin a! I hming chu i phat elo? Khawngaihlova ni lovin, Tihlima i ti a ni maw! Hretute kha han ko teh u, Hretute u, a phatna hi engtin nge in ngaih?" a ti a.

Hrekima chuan, "Ka Lalpa, a hming chu Khawngaihlova a ni e; amah pawhin a thil tih tur eng-

kimah a ziak ziah alawm! Mahse Diabola mite hian hming lem invuah an hmang hle a ni. Awta pawhin Enkawltuthaa emaw te a inti thei a, Chapova pawhin Cheifela emaw, Duhama emaw a inti thei mai a ni" a ti a. Ziaktu chuan, "Sawidik, nang eng nge sawi tur i neih?" a ti a. Sawidika chuan, "Ka Lalpa, a hming chu Khawngaihlova a ni e. A têt têa ka hriat tawh a ni a, thil sual tam tak tia puh pawh a ni tawh a ni. Mahse hetiang mi hi tam tak an awm a, thiam loh chan tihte chu hlauh nachang reng reng an hre lo," a ti a.

Ziaktu chuan, "Tangvengtu, Uangthuanga kha han dah chhuak rawh," a ti a, a han dah chhuak a, Ziaktu chuan, "Uangthuang, he hming pu hian hetah i tâng a ni a, Diabola mi Mansoul-a lo lut lui ve i ni a. Mansoul hi sual takin Shaddaia leh a Kaptente pawisa lo turin i zirtir an ti a ni. Eng nge sawi tur i neih? An hêkna che hi i ti na ngei em?" a ti a.

Uangthuanga chuan, "Pute u, huaisen tak leh ngawltawt tak ka ni a, khawdur chhumpui nasa tak hnuaiah pawh relhru mai mai leh phairuang ang ziazanga khaikhin mai mai mi ka ni ngai lo. Mite anmahni dodaltute laka an hmai an khuh mai angte hi ka lawmzawng a ni hek lo; ani, an hmelmate chu engtia nasa pawh ni rawh se. Ka hmelmate chu tu nge ni a, kan inbeihna eng nge ni tih pawh ka ngaihtuah ngai lo. Huai takin ka kal mai a, mipa takin ka bei mai a, ka hneh mai a, a tâwk a ni mai!" a ti a.

Roreltu chuan, "Uangthuang, i huaisen leh hreh-awm i pawisak loh thua tâng i ni lo va, huaisen i intihna hi hmangin Mansoul mite i hruai sual a, Lal ropui tak leh a fapa Immanuela chungah i tihel zo a ni an ti che alawm! Chumi thu-ah chuan eng nge sawi tur i neih," a han ti leh a. Ani chu a ngawi ta reng a, engmahin a chhang lo.

Tichuan, ziaktu chuan mi tângte tam fe thu an ngaihthlak hnu a, Thuhretute pawhin an chung thua an hriat dan angte an sawi hnuah chuan, Rorel pawl-in hmun hranah an va ngaihtuah a, an tihtluk theih nan an hnenah chuan, "Pute u, heng mite hi tunah in hmu a, an tân chhan te, an phatna te, Thuhre-tute hriat dante pawh in ngaithla ta a. In tih leh tur ni ber awm chu hmun dangah nangmahnia in kal hrana in va inrawn khawm huna in tihtlûk âwm a ni e," a ti a.

Roreltu hming chu heng hi an ni a : Ringa, Thinlungdika, Ngila, Chhehuaa, Vanngaia, Hmudika, Thulaia, Lâwma, Inngaitlawmna, Tiţhaa leh Pathian-ţana an ni. Hengte hi rorel tur chuan an va kal hrang ta a. Kawng an inkharkhung hnuin an thu ngaihtuah chu titlu turin an thlur ta a.

Tichuan, Ringa chuan, hotu deuh ber a ni bawk a, "Pute u, kan mi tâng, an thu kan rêl turte hi kei ka ngaih chuan thi tlak an niin ka hria e," a han ti a. Thinlungdika chuan, "A dik a ni, i ngaih ang chiah chu ka ngaih dan a ni," a lo han ti a. Chhe-huaa chuan, "Zahngaihna tihte hi eng nge maw ni?

Mi sual tawpa man an ni hlawm a ni lawm ni?" a lo han ti bawk a. Pathianṭana lah chuan, "E khai, vawiin hi ka dam chhunga ni lawmawm ka tih ber a ni," a ti bawk. Tichuan, Hmudika chuan, "Thi tura kan tihtluk phawt chuan kan thu chhuak chu Shaddaia hma ngeiah pawh a ding nghet ngei ang tih ka hria a ni," a han ti a. Vanngaia pawh chuan, "Rinhlelhna eng mah ka nei lo," a lo ti bawk a. Chu lovah pawh, "Heng ransa ang maite hi kan paih chhuah chuan Mansoul chu a nuam dawn em asin," a ti bawk a ni. Thulaia pawh khan, "Hmanhmawh taka rorel hi ka tihloh zawng a ni chungin he mite hi chu an sual hian a phu ngang a, "Thi tur an ni lo," titu chuan a hmu ṭhelh lui mai maiah ka ngai e," a ti a.

Lawma chuan, "Heng mi sualte an lo man khawm theih avang hian Pathian hnenah lawmthu awm rawh se," a ti a. Inngaitlawma chuan, "He thu-ah hian ka thlawp ngawt mai che a," a lo ti a Tiṭhaa chuan, "Kei pawh ka lawm a ni," a ti bawk a. Pathianṭana pawh khan, "Ti bo rawh u, Mansoul chhiatna zawngtute an ni a, hripui an ni ngawt alawm maw!" a lo han ti ve bawk a.

Tichuan, an thu tihtluk danah chuan an inthurual hle avangin rorelna hmun ngaiah chuan an lo kal khawm leh ta nghal a, an zain mi sawmpahnih an ni.

Ziaktu chuan, "Mi ṭha tak leh rinawm takte u, in rorel thu chhuakah chuan in lawm tlangin in inthurual alawm maw," a ti a. Roreltute'n, "Aw Lalpa," an ti a. Ziaktu chuan, "Tu'n nge sawi ang che u,"

a ti a. Roreltuten, "Kan hmaa ṭawngtu," an ti a. Ziakṭu chuan, "Nangni roreltu pawl, kan Lalber tana ṭangrùalte u, in rawngbawl hna chu thih leh nun thu a ni a, heng kan mitangte thu hi a mal mal pawhin in hre ṭheuh tawh âwm a; an tan chhan ṭheuhte leh thuhretute sawi dante pawh in ngaithla tawh a, engtin nge in ngaih le? An sual ngeiin in hria nge hre lo?" a han ti a. Hmahruaitun, "Sual ngei e, Lalpa," a ti a. Ziaktu chuan, "Tângvengtu, mi tângte hi la bo rawh khai," a ti ta a.

Heng hi zing lam a ni a, tlai lamah chuan Dan angin an thi tur a ni tih thu an hmu ta a. Chu-vangin, tângvengtu chuan rip chhung nungah a khung ṭha ta a, tah chuan a tuk leh lama khaihlum hun chu nghakin an awm ta a ni.

BUNG X

RINGDUHLOVA CHHUAH THU LEH KAPTEN HRECHIKA RUAT THU

Amaherawhchu,mi tâng pakhat, Ringduhlova kha khai hlum ni thlen hma chuan tân in kha eng emaw tiin a lo titawp a, a lo chhuak ru daih mai a ni. Mansoul khuaa pawi khawih leh theihna zawngin a vak bo ru ta daih mai a ni.

Tângvengtu, Midika chu a mangang ta hle mai a; a mitâng chhuak ru chu a sual zual pawl tak a ni hlauh bawk si a. A mangang chuan khawpui lalpa te, Thuziakvawngtua te, Lal Tumruha te chu a rawn râwn a. Mansoul khua chu theihtawpin an han zawng a, an hmu si lo va. Khawpui pâwn khawi lai daitâmah emawte chuan min an hmu angrengte chuan an sawi a. Khawi lai laia mi emawte chuan Mansoul-a a chhuak lai hmua insawite pawh hi an awm nual bawk a. Hmuṭhina chuan, tui awm lohna hmunah a vak a vak a, Hremhmun kawngka tlang an tihah chuan Diabola a ṭhian hlui nen khan an inhmuin a sawi bawk.

Ringduhlova chuan Diabola chu thu eng emaw pui pui hi a hrilh a hrilh mai a, Immanuela'n Mansoul a tihdanglam nasatziate chu a sawi nasa hle mai a. Heti hian a ti a:–

"Mansoul chuan rei lotêah Immanuela lakah a zatlanga ngaihdamna a ban hmu phawt a, anni chuan Immanuela chu khawpui chhunga chengah an sawm

a, Lal in chu a chen nan an pe a. A sipai rualte chu an ko lut leh a, khawpui chhunga awmah an ti leh bawk a. Ţingţang te, perhkhuang te, ri thei zawng zawng tumin hlate nen an lawm a, an lâm bûng bûng mai. Pawi ka tihzual ber chu maw ka pa, khawpuia i lim kha a tichhia a, ama Lim a din ta zawk a. I hotu siamte a titlawm a, ama pualin a din bawk a.

Ni e, Tumruha lek phei kha chu khawi dang mah hawi theia mawi pawh kha a ni lo va nia, tunah chuan i hnena a awm ang chauh bawk khan, Immanuela hnenah chuan a tlatlum leh tawh a ni. Chu chauh lo pawh, he Tumruha hi chuan khawpui chhunga i mite la awm apiang zawng chhuak a, man turin leh tihlum tur pawhin a hotupa thupek a nei bawk a; a ni, Tumruha hian ka lalpa mi rinawm ţha ţha pariat chu kei nen pakua a manin tân inah a khung tawh nia, kei hi ka fel a, ka lo tlan chhuak thei mai pawh a ni. He mi pariatte hi chu thi tura ruat an ni tawh nghe nghe a ni," a ti a.

Diabola chuan chung thu zawng zawng chu a hriatin a chiau ta vak mai a, Dragon ang maiin a hnar a tum dut dut mai a, a rûm thawmah chuan van a thim khup khup thei mai a ni. He thu hi Mansoul chungah phuba ka la ngei ngei ang tiin a tiam bawk a. Tichuan, Diabola leh Ringduhlova chuan Mansoul khawpui chu lak leh ngei tumin an inrawn a, thu an intiam dun ta a ni.

Tin, hemi hma lawk hian Mansoul khawpuia mitîngte khaihlum nî tur chu a lo thleng a. Mansoul

mite chuan mitângte chu Kraws bulah an rawn hruai a, Lal Fapa chuan, "Mansoul mi ngeiin tihlum sela ka duh a ni; ka Mansoul tlansate hian ka thu an vawn dan leh ka thupek an awihzia ka hriatna tur a ni ang a, Mansoul chu mal ka sawm dawn nia," a lo ti tawh reng a ni. "Heng Diabola mite chungah hian Mansoul mite ngeiin kut thlak hmasa sela, ka thu an awihna chuan mi tilawm dawn a ni," a ti a.

Tichuan, Lal Fapa thu ang chuan khawpui mite chuan an tihlum dawn ta a. Mahse mitângte chu thi tura Kraws bula an rawn hruai chuan, an thih hreh chuan, Mansoul mite chu an hmelmâk nasa bawk si a, an bei ta vak mai a, Mansoul mite chu chhan ngaiin an chiau chûl ta mai zawk a. Chuvangin, Mansoul mite chuan Kaptente leh an mite chhan an ngen ta hial a. Khawpuiah chuan Shaddaia'n ziaktu a nei a, Mansoul mite hmangaih em em ṭhintu a ni bawk a; khaihlumna tur hmunah chuan a lo awm ve a. Mansoul mite chu a ṭanpui ta a, chutichuan, Diabola mi, khawpui tana hripui ni ngawt mai ṭhin, mi tilungngai ṭhintute chu an khaihlum thei ta a ni.

Tin, he thil hi an tih tâk avangin Lal Fapa chu an hnathawh en turin a lo chhuak a. Mansoul mite chu rawn tlawhin an hnenah thlamuanna thute a sawi a, an kut a tichak ta a. An hnenah chuan, "He thil in tih danah hian min ngainatu leh ka dan zawmtu in ni ngei tih in intilang ta a. He mite in chân avang hian in khawpuiin a chak loh phah lo vang a, a chak phah daih zawk dawn a nia; khaw-

pui ţhang lai ţhatna tur leh sawtna tur hian mi sangkhat chunga roreltu Kapten pawh ka siam belh ang che u," a ti a.

Tichuan, mi pakhat a hming Nghaka chu a ko va, a hnenah, Lal in kawngka lamah chuan han kal ta thuai la, "Mi pakhat a hming Hrechîka han zawt chhuak tawh; Kapten Ringa kaiza vengtu ţhin a nih kha; ka hnena lo kal turin hrilh ang che," a ti a. Tichuan, zualko Immanuela vengtu ţhin chu a tlan ta a, thupek a dawn ang chuan a ti a. Lal in kawngka velah chuan Hrechîka chu a hmu a, Nghaka chuan, "Ka pu, Lal fapa chuan a hnena lo kal nghal turin a duh che a ni e," a ti a. Tichuan, Immanuela chu chibai a buk a, khawpui mite chuan Hrechîka chu an hriat zawng tak a ni a; Mansoul khuaa pianga seilian a ni reng a. Chêtzia fel tak, pasalţha tak, engkima remhre tak, amah pawh nalh tak, ţawnghmang thiam tak, a thil tuma hlawhtling thei tak niin an hria a ni.

Chuvangin, Lal Fapain Hrechîka a lo duh a, hotua siam a tum tih an hriat chuan khawpui mite chu an lawm em em mai a ni. Tichuan, rilru hmunkhatin Immanuela hmaah chuan an ţhingţhi a, "Immanuela dam reng rawh se," tiin an au va. Lal Fapa chuan Hrechîka chu, "Ka Mansoul khawpuiah hian mi sâng chungah hian Kapten i ni tur a ni," a ti a. Kapten chuan, "Lalber dam reng rawh se," a ti a. Tichuan, Lal Fapa chuan, Lalber ziaktu hnenah chuan thupek a chhuah a, hotute ko khawm a, Hrechîka hi mi sangkhat chunga Kaptena siam turin

a hrilh a. "Min rawn hriattir leh ula, kei pawhin ka chhinchhiahna ka bel ang e," a ti a. Tichuan, thupek ang chuan an ti ta a, Immanuela chu an hrilh leh a, a chhinchhiahnate chu a bel ta a.

Tichuan, Kapten chuan nemngheha a awm veleh chuan mi a hmena rawn inpe turin a tawtawrawtpu chu a hamtir a. Tlangvalte chu an rawn inpe chum chum mai a, khawpuia hotu deuh deuhte pawhin an fate an rawn tir hlawm a; Kapten Hrechika chuan mi chu a ngah thuai mai. Chutiang chuan Kapten Hrechîka chu Immanuela hnuaiah a lo awm ta a. Amah puitu tur chu Themthiama a ni a. A tawtawrâwtpu chu Hrerenga a ni. A hnuaia hotu dangte chu sawi a ngai lo vang e. A puanzar zia chu a vâr a ni a, a lem chuang chu sakeibaknei thi leh savawm thi a ni. Tichuan, Lalpa chu ama lal in lamah a haw leh ta a.

Tin, chutianga a lo kir leh tâk chuan khawpui hotu, khawpui lal, Thuziakvawngtu leh Lal Tumruha kha an lo kal a. Khawpui mite a hmangaihna a entir avangin lawmthu an rawn hrilh a. Rei lotê an inbiakka an inkawm hnu chuan mahni hmunah an haw leh ta a.

Hetih lai hian Immanuela chuan khawpui mite ko zânna turin an dante a titharin a tizau va. Heng hi an dil avanga ti pawh a ni lo va, ama rilru puakchhuakin a thatna avangin a ti mai a ni. "Thil hluite chu an ral tur a ni a, Mansoul chu thil siam thar a ni tur a ni a, engkim a thar tur a ni," a ti a. Hetiang hian a chham a:—

"Kei Immanuela, Remna Lal fa hian ka Mansoul duh tak tan hian heng hi ka pein ka phal a ni:

1) Ka pa leh keima chungah leh an ṭhenawm khawveng leh anmahni chung ngeia an thil tihsual leh tihdik lohna zawng zawng ngaihdamna fa̍mkim ka phal a.

(2) Ka Dan thianghlim leh ka Thuthlung, a chhunga an chatuan lawmna leh thlamuanna tur awm chu an hnenah ka pe a.

(3) Ka pa leh keima thinlunga khawngaihna leh ṭhatna awmte chu anmahni ka pe bawk a.

(4) An ṭhatna turin khawvela thil awmte pawh hi phal takin an chungah ka vûr bawk a; ka pa leh keima ropuina tur a nih phawt chuan an chungah an duh duhin thu an nei tur a ni. Nunna leh thihna thute pawh an tan ka phal a, thil awmsa leh thil lo awm turte pawh ka phal a ni. Khawpui dangin an neih ngai lohte chu ka Mansoul khawpui chuan an nei tur a ni.

(5) Chawlh ka pein, englai pawhin, eng hunah pawh ka lal in, chung lama mi leh hnuai lama mi-ah pawh, duh duha kal ka phalsak bawk ang, an mamawh apiang ka hnena an sawi theih nan leh an vuinate ka hriatpui a, siam ṭhatsak zel pawh ka tiam bawk a ni.

(6) Mansoul khawpui mite chu Diabola mite zawng chhuak a, man a, tiboral turin thiltihtheihna leh thuneihna famkim ka pe bawk a, englai pawhin khawia mi pawh, Diabola mi tawh phawt chu,

Mansoul khaw vela mi, an mana an tihboral theih nan.

(7) Chu lo pawh, ka Mansoul khaw duh takte chu, mikhual emaw, an fate emaw mahni thu thua Mansoul khaw chhunga an luh phal loh theihna thuneihna ka pe bawk a. Mansoul nawmna leh nihlawhnate an ţawmpui ve loh nan. Mansoul khawpui hmingthang tak chunga malsawmna te, nihlawhnate ka vur tawh zawng zawngte chu, anmahni Mansoul khuaa cheng pangngaite leh an thlahte dik tak tan ngei a ni tur a ni. Diabola mite reng reng chuan engti kawng zawng mahin an chang ve tur a ni lo,' a ti a.

Chutichuan Mansoul mite chuan, Immanuela dan thar zau tak an dawn tâk chu bazar hmunah vantlang hriatah an puang a. Thuziakvawngtu khan mipui hriatah a chhiar chhuak a ni. Hetianga an tih zawh hnuah hian lal in kawngka lamah chuan an la phei a, Mansoul miten kumkhuaa an hmuh theih leh an hriat theih atan kawngkharah chuan rangkachak dâr tuiin an ziak a, Zalenna eng ang chauh nge an Lal fapain a phalsak tih an hriat theih a; amah Immanuel ropuia chu an hmangaihna a thar leh ţhin theihna tur a ni.

Lawmna leh thlamuanna eng ang chauh nge Mansoul mite thinlungah chuan pût in hre thei ang. Dâr an khawng ri a, hamrikte nen mipui an lâm a; kaptente chu ring tak ţakin an au va, an puanzârte an khai a, ţangkaraw tawtawrawt an ham a, Diabola

mite chu le, an inlukhûp a, mitthi hlui ang maiin an mûm reng hlawm mai.

Heng hi an tihzawhah chuan Lal fapa chuan khawpui upate chu a ko leh a, an zinga rawngbawl hna turte chu tuna an awm dan nen inrem tak tak turte an ni chungin tun hnua an awm dan tur an zir theihna turte pawh a ni hlawm a. 'Zirtirtu in nei lo va, nangmahni mai zawngin ka pa duhzawng tih dan in thiam lo vang e,' a tih avang a ni a.

He thu hi Mansoul upaten mipuite hnena an rawn thlen chuan mipuite chu an lo tlan khawm a (an lawm em si a) rilru hmun khatin chutiang rawngbawl hna, a dan leh rorelna te, a thupekte an zir theihna dan tur chu, an zinga tinghet turin Lal Fapa chu an ngen a, thil ṭha leh ziktluak tur apiangah chuan ziak ngheha an awm theih nan. Tichuan ani chuan an dil ang chuan a phalsak ang tih a hrilh hlawm a. Mi pahnih a dah ang a, pakhat chu a pa office-a mi a ni ang a, a dang chu Mansoul mi ngei a ni ang, a ti a.

Tin, a pa office-a mi tur chu amah leh a pa ai pawha eng kawng maha te chuang lo, a pa in chhung ziaktu pangngai, a pa dan engkim kawpi ṭhintu, thurîl hriatna kawnga amah leh Pa ang bawka themthiam a ni. Pianphungah te, hmangaihnaah te, rinawmnaah te leh Mansoul khawpui chungchang reng rengah chuan anmahni ang chiah bawk a ni a ti a.

Tin, Lal Fapa chuan, 'Chutiang mi chu a nih avangin in zirtirtu tur a ni ang a, engkim thil thûk

leh sang zawng zawng chu chiang takin a hriattir ṭhin ang che u. Amah chauh chu ka pa, duhzawng engkim hretu a ni a, Mansoul thu a, englai pawha thil engkima ka pa duhzawng chu amah anga hria tum ah an awm lo vang. Mihring rilrute pawh ama rilru vek lo chuan tu man an hre lo va, chutiang bawkin ka pa rilru pawh a ziaktu pangngai anga hria tu mah an awm lo vang. In thil theihnghilh tawh hnute pawh hriat chhuahtir leh theitu a ni ang a, thil lo thleng turte pawh a hriattir ang che u. Chuvangin he zirtirtu hi in zirtirtu dangte ai chuan in ngainain in pawisa tur a ni a, ama mize ropuina leh a zirtirna ropuina avangin a thu pawh in zawm tur a ni. Pa hnena thil in dilte pawh a ṭanpuia a tihhlawhtlin theihna tur che uin amah hi tihlawm in tum tur a ni a, in tivui tur a ni lo ve.

He mi hi chuan a thil sawi zawng zawngah chuan nunna leh chakna a thun thei a, a ni, in thinlungah pawh a thun thei a ni. He mi hi chuan hmu theituah pawh a siam thei che u a, tun hnu lam thu sawi thei tur pawhin a siam thei che u a ni. He mi hian ka pa leh keima hnena in thil dil turte pawh a siamremsak thei che u a ni. Ama remtih leh phalna chauh lo chuan Mansoul khawpuiah emaw, lal inah emaw pawh tu mah an lut tur a ni lo, amah in tivui dah ang e. "He rawngbawltu hi tivui reng reng suh u," ka tih che u kha! In tihvui zawngin aman a bei mai tur che u a nia; vawi khat in tihvui tawh chuan, a do ang che u a, ka pa hnena sipai singkhat leh sanghnihin an do che u ai pawhin a hrehawm in ti zawk ang.

Mahse a thu in awih chuan a hmangaih ang che u a, a zirtirnate in pawm a, amah in pawl fo chuan-in khawvel pum neitu ai pawhin nuam in ti zawk ang. A ni, in thinlungah ka Pa hmangaihnate a leih ang a, Mansoul chu mipui dang zawng zawng aia fing ber leh nihlawh ber a ni mai ang,' a ti a.

Tichuan, Lal Fapa chuan khawpui upa hlui, a hmaa Thuziakvawngtu ṭhin a hming, Chhialehṭhahriaa chu a hnenah a ko va, a hnenah chuan, Mansoul khaw dan leh sorkar thu engkim thiam leh sawifiah thiam a nih avangin Shaddaia duhzawng engkim, a dan leh a thurelte Mansoul mite hnenah hriattir thiam ber tur a ni a, Mansoul khaw rawngbawltuah ka siam dawn a ni tih a hrilh a. Lal Fapa chuan, 'Thatna dan zirtir kawngah leh sorkar lam leh sa-khaw lama an tih tur kawngahte inhmang ber la, heng ṭhuril leh thuruk sang tak, ka Pa Shaddaia thinlung chhunga awmte tilangtuah chuan inngai suh ang che. Chung thute chu zawng tu mahin an hre, phak lo va, ka pa Ziaktu chauhvin a puang thei a ni.

Nang chu Mansoul khaw mi pangngai i ni a, ka pa ziaktu erawh chu ka pa hnena mi a ni. Chu-vangin nang chuan khawpui dan engkim i hriat ang bawkin ani chuan ka pa thil leh a duhzawngte a hria a ni.

Chuvangin, Aw, Nang Chhialehṭhahria, khawpui rawngbawltu leh Thuhriltu-ah ka siam tak na chia, Ziaktu lal thil hriat leh heng khawpui mite a zirtir tur angahte chuan nang chu mi dang ang bawkin zirtu i ni ve mai a nia.

Chuvangin thil sang leh Pathian lam thu reng rengah chuan hriatna dik hmu turin a hnenah i kal ţhin tur a ni. Mihringah hian thlarau awm bawk mah sela, he mi hriattirna hi zawng a ţha bik a ni. Chuvangin nang Thuziakvawngtu, intihniam la in-ngaitlawm rawh; Diabola mi, an awm dan pangngai pawm lova tluksantute chu tunah khuarkhurumah an tâng a ni tih hre reng ang che. Chuvang chuan i dinhmunah hian lungawi hle rawh. Tun hmaa ka sawi tawh zawng zawng thuah khan lei chungah hian aiawhtuah ka siam che hi; Mansoul zirtir turin i thuneihna chu hmang rawh; i thupekte chu an awih lo emaw, ngaihthlak loh emaw chuan zilhna leh thu-nunna pawh nei ţhin ang che.

"Tin, Thuziakvawngtu, i upat tawh leh an hman dik loh ţhin che avangin i kal chak lo va, chawlh ka pe ang chia, ka tuidâwt lamah kal ang che, a thlawna uain i in theih nan; ka tuidawt chuan uain a rawn chik chhuak fo ţhin si a. Chu chuan i lung leh i pumpuia thil ţha lo awmte chu a lên chhuak dawn nia. I mit a tifiah bawk ang a, i hriatrengnate pawh a tiţhain, Lalber ziaktu ropui tak zirtirnate pawh i vawng ţha thei ang," a ti a.

Chutianga Lal fapain Thuziakvawngtua chu, a hmaa a awm anga Mansoul rawngbawltua a dah leh tak chuan ani chuan lawm takin a pawm a. Immanuela chuan hetiang hian Mansoul mite hnenah chuan thu a sawi a :-

"Ngai rawh u, Mansoul mite u, ka hmangaihzia leh ka ngaihsakzia che u hi; tun hma lam awm dan

aia khawngaihna ka belhchhah che u chu, Thuhriltu ka ruatsak che u hi. Ka Pa ziaktu ropui tak thuril zawng zawng zirtirtu tur che u leh, Pu Chhialehṭhahriaa, mihring lam leh tualchhung thu engkim hietu a ni a, ziaktu lal hnena a thu hriat apiangte Mansoul hnena hrilh zeltu tur a ni. Amah ngei chu thuhrilte tilangtu angin a inentir lo vang a, ziaktu lal hnena a dawn chhawn Mansoul hnena hrilhchhawngtu a ni chauh dawn a ni; thuril tihlan hi chu ziaktu lal hna a ni si a. A ni, hunin a zir chuan an zavaia sawt tlan turin mi mal malte pawh ṭha taka ti turin a fuih ṭheuh thei ang. Chuvangin, heng thilte hi in ṭhat tlanna tur a nih avangin chhinchhiah a, ti zel turin ka ti ṭheuh che u a ni.

Chu lo pawh, ka duh tak Thuziakvawngtua leh Mansoul khawpui mi zawng zawngte u, khawvel dan in rin dan thuah a zirtirna che u chungah chuan in innghat lutuk tur a ni lo ve. Thuziakvawngtua ngei pawhin ama zirtirnaah chuan a awm emaw a ti tur a ni lo ve. Thuhriltu dang chunga innghat tur a nih a inhre reng zawk tur a ni. Zirtirna sang zawk laka a dawn tih loh chu amahin Doctrine eng mah a nei lo a nia," a ti a.

Tichuan, Lal Fapa chuan hetianga Mansoul khawpuia thil a tihfel hnuah chuan khawpui mite chu engkima an fimkhur nan leh a Pa hmun ata Kapten ropui tak tak, Mansoula a rawn hruaite kha an pawisakna turin a zilh leh hlawm a.

"Heng Kaptente hian Marsoul hi an hmangaih em em a, vawn hima a awm theihna turin Shad-

daia'n Diabola a donaa beitu atan mi tam tak, tlaktlai deuh deuh an thlang chhuak a ni. Chuvang-in, aw Mansoul mite u, ka ti a che u, heng Kapten te leh an mite hi in pawisa lo tur a ni lo ve; mi thlante an ni ka tih kha hre reng rawh u, Mansoul ṭhatna tura mi tam tak zing ata thlan chhuah an ni a ni. Mansoul hmelma bei tura koh an nih laite khan sakeibaknei hmel leh thinlung pu ni mah sela, an lung tiawi lo zawng deuhva in awm zawngin an hmel a lo hlim lo vang a, an chak loh phahin an huaisennate pawh a chuai mai dah ang e. Chuvangin ka duhtakte u, ka Kapten huaisen leh indo mite chungah hian che dik lo suh ula, hmangaih ula, ei tur pe ula, ṭanpui zawk rawh u; in thinlungah cheng reng rawh se. Tichuan, in tan an bei zel chauh pawh ni lovin Diabola mi, in chhiatna duha zawng-tute chu an hnawh bosak vek dawn che u nia.

"Chuvangin, a tute pawh dam lovin emaw lo chak lo sela, hmangaihna an tih duh takte kha ti thei lovin lo awm mah sela, tham lovin hmusit suh ula, an chak nan fuih sauh sauh zawk rawh u; in dai ngul leh in vengtu, in kulh bang, in kawngka leh a kalhnate an ni si a. An lo chak lovin tlemtê chauh an ti thei te a nih pawhin, an laka thil in beisei aiin in ṭanpui an ngai zawk a ni ang a, eng thilte leh indonate nge in tan an tih theih ang? Ṭanpui sauh sauh zawk rawh u.

"Chu lovah pawh, anni an chak loh phawt chuan Mansoul a chak thei dawn lo a ni; anni an chak chawh chuan Mansoul pawh a chak dawn a ni mai.

Chuvangin, in himna ber tur chu anni an dam a, an hrisel athu a ni mai bawk. Anni an dam loh chuan Mansoul chaklohna bul a ni mai dawn a ni.

"Heng thil in hnena ka sawite hi in ṭhatna leh in mawina ka duh avang a ni a; chuvangin, aw ka Mansoulte u, tih tur ka tuk apiang che u hi dik taka ti turin hre reng rawh u. Nangni khawpui chung-changah chauh pawh ni lovin, in hotute, in vengtu te, in hruaitute pawh; in Lalpa dan leh thupekte in zawm ṭhat chu in ṭhatna ber tur a ni dawn a ni.

"A dawt lehah chuan, aw, ka Mansoulte u, in zingah siamṭhatna a awm avang hian in fimkhur nan ka ti ṭheuh a che u, taima taka ka thu hi ngaithla ṭhin tur in ni e. Tunah in zinga ka la awm lai hian bei nghal ula, ka awm loh hnuah pawh bei zual sauh sauh rawh u. Chutilochuan an phiar che uin, rem an ruatin an lo hel leh ang a, Aigupta bâwih tânna aia hrehawm zawkin in awm mai ang. Diabola ṭhian bul takte an ni a, chuvangin an enthla reng che u a nia. Ringduhlova khawpui lal a nih laite khan lal inahte a nih kha an awm ve ni. Mahse, ka lo kal achinah erawh chuan kulh pawn lamah te an awm ta zawk a; khâmah te, pûkah te, lei kuaah te an cheng a, chung chu kulhpui berah an nei ta a ni. Chuvangin aw, ka Mansoulte u, hemi thua in tih tur hi a har telh telh mai dawn a ni. Ka pa duhzawng ang taka in tihhlum vek theih chuan a ṭha tur a ni. Tih lah in tihlum vek thei hek lo vang, in khawpui bangte in ṭhiah vek nghal loh chuan; chu lah chu ka duhzawng a ni si lo. 'A nih leh, engtin nge ka

tih ang?' in ti em ni? Eng nge? Taima takin bei ula, an kuate leh an chen duhnate chhinchhiah ula, awm hle hle hman hlek lovin bei rawh u. Khawiah pawh chengin chambang sela, remna thu eng ang pawh hlan che u sela, duh hlek lo mai ula, kei leh nangni inkar thu chu a ṭha a ni mai.

"Tin, Mansoul mi pangngaite lakah anni chu in hre ṭha thei ber ang a, an hotu deuh deuh hming ziak khawmte chu ka pe ang che u; hengte hi an ni: Lal Ngaihchinga, Lal Uirea, Lal Sualchaka, Lal Tualthata, Lal Thinrima, Lal Bumhmanga, Lal Khawhringneia, Lal Zungawlveia, Pu Huauhuaulawma, Pu Milembiaa, Pu Dawithiama, Pu Danglamsama, Pu Elrela, Pu Thinura, Pu Inkhinduha, Pu Chawkbuaia, Pu Rinhranga te hi.

"Aw, Mansoul mite u, heng hi tih chhiat tum rengtu che u chu an ni e. Heng hi Mansoula la chambang ka tihate kha an ni. In Lalpa dan chu ṭha takin bih ula, an hmel lan danah leh chetziaah pawh in hre thei mai ang.

"Aw, ka Mansoul mite u, heng hi in hriat ka duh a ni. Mansoula an chettlat fo phal a nih chuan rûl tûr nei ang maiin an tichhe thuai ang che u. A ni, in Kaptente hi tur an pe ang a, in sipaite hi an tithaṭhum ang a, in kawngkhar kalhnate hi an titliak ang a, in khawpui ṭhanglai hi an tiṭiau dah ang e. Chuvangin, intihuai ula, heng mite hi in hmuh apiang chu man rawh u. Hotu, khawpui Ldl, Lal Tumruha leh Thuziakvawngtu ka pe che u a, Mansoul khawpui luahtu zawng zawng tan a ni. Diabola mi tawh

phawt chu khawpui chh n a chambang emaw, khaw-pui pawn mi pawh, n hmuhna apiang ah man a, khengbeta tihhlum turin thu eihna leh thiltihtheihna famkim ka pe che u a ni.

"Rawngbawl a nghet in zingah ka siam ang tih a hmaa ka hrilh tawh che u kha; chung chauh chu in nei dawn pawh a ni lo va ka Kapten hmasa pali, Mansoul khuaa Diabola mite hnch tura lo kalte khan a rûk pawh ni lo, a langchang pawhin thu hri-sel tak an hrilh thei ang che u a, chung thute chu nangmahni hruaina a ni fo vang. A ni, chawlhkar tin, a ni, a ṭul phei chuan ni tin thuhril inkhawm-nate pawh an siam thei ang a. Aw, Mansoul mite u, thu sawt tak tak turte pawh an zirtir che uin, kun khuaa in ṭ atna tur pawh an sawi thei dawn a ni. Tin, mi in mana, khengbet tura thupek in neih kha hmang ṭha rawh u.

"Tin, tlan bo va chambang'e hmi g pawh ka hrilh tawh che u kha; an zinga ṭhenkhat intidang lamin, sakhaw mi tak leh tul ti tak anga langin in zingah an lo tel ve mai thei In famkhur loh zawng-in, in rin loh ang taka awmin, in pawi an khawih hle mai thei ang. Hengte hi ka sawi tawh angin, a hma aia ze dang tak pawhin in hrenah an inentir thei ang Chuvangin, aw Mansoul mite u, mantira in awm loh nan inralring reng rawh u." a ti a.

Hetinga Lal Fapain Mansoul chu a siam thar a, thu hriat tur pawimawh tak taka anmahni a zirtir zawh chuan, Mansoul mite inhmuh khawm lehna tur ni a ruat a, tah chuan Mansoul mite chawimawina

leh chhinchhiahna tur eng emaw khawvel ram zawng zawnga mite aia an danglamzia tilangtu tur bel a ţul a ni. Tin, rei vak lovah a hun ruat chu a lo thleng ta a, tah chuan, Lal Fapa chuan mipuite chu Lalber in, Immanuela'n an hnena thu tawi tê a sawina hmunah khan a hmu-khawm a, an hnena a sawi ang leh a tiam ang chu an tân a ti a.

An hnenah chuan, "Ka Mansoul-te u, tuna ka tih tur chu khawvelah hian ka mite in nihzia tilang tur leh mantirtu in zinga lut rute laka in danglamzia nangmahni ngei pawhin in hriatna tur a nia," a ti a. Tichuan, amah lo nghak ţhintute chu a robawmma kawrpui vâr, tle tak mai va la turin a tir a, "Ka Mansoul thuam nana ka khêkkhal a ni," a ti a. Tichuan, a robawm ata kawrpui vâr chu an va la chhuak a, mipuite mithmuhah an dah chhuak a. Chu lo pawh chu mi mal mal hak tawk ţheuh zel a phalsak bawk a, tichuan, mipuite chu puan zai sin, var tak leh fai taka inthuamin an awm ta hlawm a.

Chutichuan, Lal Fapa chuan an hnenah, "Hei hi ka Mansoul tana uniform leh thil bel, ka mite an nihzia hriatna tur chu a ni. Ani, ka mite apiang tana ka phalsak chu a ni a, hemi tel lo chuan tu mahin ka hmel an hmu thei lo vâng. Tichuan, kei a petu che u avang hian hmang rawh u, khawvelin ka mite in nihzia an hriatna tur a ni e," a ti a.

Tunah chuan, Mansoul a han ên tawhzia mai chu, in ngaihtuah thei em? Ni ang maia êng, thla vanglai ang maia chiang, sipai rual ang mai a ţihbaiawm a ni tawh nia! Lal Fapa chuan a sawi zel a,

"Lal fa, tu mah leh khawvel mi lian dang pawhin ka uniform ang hi zawng an pe ngai lo a ni. Chuvangin, ngai teh u, a hmaa ka sawi ang khan, hemi hian ka mite in nihzia a tilang dawn a ni. Tin, ka uniform hi ka pe che u a, hemi chungchangah hian thupek eng emaw ka han sawi ang a, ka thu chu pawisa tur in nihzia hre reng ang che u:–

1) Mi dangte hnena ka ta ni lo anga in lan loh nan ni tin inbel reng ang che u.

2) Fai tak, vâr takin vawng reng ang che u; in tihbawlhhlawh zawngin ka hming chhiatna a ni ang.

3) Chuvangin, lei khawih lovin tichhing reng ula, vaivut leh bawlhhlawh reng reng kai suh se.

4) Tibo lo turin fimkhur rawh u, chutilochuan, saruakin in awm ang a, in zahmawh an hmu dah ang e.

5) In tihbawlhhlawh emaw, in tihbalh emaw chu ka duh lohzawng tak a ni a, Diabola lawmzawng tak tur a ni. Ka dana ziak ang chu tih tum ula, ka hmaah leh ka lalṭhutthleng hmaah emaw in tluk loh nan ding nghet rawh u. Hei hi ka kalsan lohna tur che u leh Mansoul khawpuia ka awm reng theihnazia tur a ni e," a ti a.

Tunah chuan Mansoul leh a chhunga chengte chu Immanuela kut ding lama zungbun ang a ni ta ngawt mai a, tu khawpui nen mah tehkhin rual a

ni ta lo. Diabola thiltihtheihna lakа chhanchhuahte khawpui, Shaddaia'n a hmangaiha Hremhmun lalpa laka chhanchhuak tura Immanuela a tirhna kha a ni a; ani, khawpui, Immanuela ngeiin chên a châkna, a lalna khawpui atana a thlan, ama tan ngeia a kulh ṭhat, a sipaite ven khawpui a ni a. Engtin nge ka sawi ang aw? Mansoul chuan lal ropui tak a nei ta a, Kapten ropui tak takte leh indo mi te, indona hriamhreite leh puan var ropui, vur ang maia varte a nei ta a ni. Heng nihlawhnate hi a ngainep lo va, a ngai ropui viau va, Lalpan a pek chhan ang takin a hmang ṭha ang emaw chu aw?

Chutianga Lal Fapa chuan khawpui chei mawi a zawh a, a kut chhuak chungahte chuan a lawmzia entir tur leh Mansoul khawpui ṭhang lai mek tana a thil tih chunga a lawmzia entir turin thu a pe a. A duh dan chu:-

1) Anmahni tlawh fo leh anni pawh amah chu a lal inah tlawh fo tur a ni a. A thil tih ropui tak takte chu sawi ho tura an lenho ṭhinte a duh a, Mansoul khawpui tan tam zawk tihsakte pawh a tiam a. Chung chu khawpui lal leh Lal Tumruhа leh Thuhriltu tê zawk, Chhialehṭhahriaa te hnenah pawh a ti ṭhin a; Mansoul tana a thil tihsakte chu a ropui em em mai a ni. Kawtthler zawng zawngah te, huanah te, thei hmunahte leh hmun dangahte pawh a lo kalna apiangah chuan miretheite chuan an nihlawh phah em em mai a, ani, anmahni a fawp duhin an lo dam lohte chuan an chungah kut nghatin a tidam zel mai a. A Kaptente pawh kha ni tin, a chang chuan dar-

kar tinte pawh thu ṭha tak takin a fuih ṭhin a. Van hnuaia thil dang eng ai pawhin an lam hawia a han nui var var mai kha chuan nunna te, chakna te, nghehnate a pe thei nia maw le!

Lal Fapa chuan an tan ruaite a ṭhehsak a, an hnenah a awm fo mai a ni. Chawhlui kilho lovin chawlhkar khat pawh a ral meuh lo ve! Achiang phei chuan ni tinin ruai an theh tih mai theih a ni a. Mahni hmuna an haw leh pawhin kut ruakin a ṭintir ngai lo va, zungbun emaw, ringkachhak khaidiat emaw, lungvar emaw, bânbun emawte tal chu a hûm hâwntir ziah ṭhin a. A tan Mansoul chu a hluin a duhawm em em tawh mai a ni.

2) An Upate leh khawpui mite a hnena an lo kal loh chang chuan thil châkkhaite aman a thawn ṭhin a; sa te, uain te, chhang te, a pa dawhkana buatsaih a thawn a; ani, chutiang thil tui hmel tak takte chu a thawn a, dawhkana mi, miten an hmuh pawhin khawi ramah mah a ang hmuh theih a ni lo tih an hre mai ang.

3) Mansoul miten amah an tlawh fo chu a duh naa, an theih loh changte chuan amah an hnenah a kal a, an kawngkhar a kik a, an kara inṭhian bulna tak a awm zel theih nan an hnena chên a duh ṭhin a ni. A aw an hriat a, an tih tur anga kawng an lo hawn chuan an innel a, anmahni a hmangaihnate a ṭithar a, anmahni a duhsak zel tih chhinchhiahna tharte pawh a tinghet ṭhin a

Tin, tun angahte pawh Diabola'n hmun a lo chang thei fo tih hriat chu a mak hle a, Mansoul

tihchhiat der tuma a mite a ṭuk khawm chang chuan Lalte Lal chu an hnena ei leh in turin a ṭhu a, a Kapten ropui te, indo mi te, a tawtawrawtpu te, a Pa hnena ata zai mi, hmeichhia leh mipate a velah an ding a, an veng ṭhin a. Mansoul chu a no a liam reng a, a tuidawtah chuan uain thlum tak mai a chik chhuak reng a, Mansoul chuan chhangphut ṭha mite a ei a, hnute tui leh khawizu lungpuia lo chhuak chu a in reng mai a. "A khawngaihna ka hmuh achin chu mi duhsak em em mai a, a ṭhatna chu a va nasa tak em aw!" a ti vawng vawng mai a.

Lal Fa ropui tak chuan khawpuiah chuan hotu thar a siam bawk a; mi ṭha deuh mai a ni a. A hming chu Pathianthlamuana a ni a. He mi hi chu Lal Tumruha te, Khawpui lal te, Thuziakvawngtua te leh hotu tê zawk Pu Rilrua te ang chunga awm tura tih a ni a, Mansoul mi zawng zawng chunga awm tur pawh a ni. Amah hi Mansoul mi pangngai pawh a ni lo va, Lal Immanuela rama mi a ni a, Kapten Ringa te, Kapten Beiseiṭhaa te hmelhriat bul tak a ni a; ṭhenkhat phei chuan, "Inlaichin hnai an ni e," an ti a, kei pawh ka ring deuh a ni. He mi hi ka sawi tawh ang khan, khawpui pum awptu atan ruat a ni a, Lal in chu a enkawl bik a. chu miah chuan Kapten Ringa khan a pui ang. Tin, Mansoul-a thil awmzia zawng zawng ka lo chhinchhiah danin he mi ṭha tak hetianga an dah chin hi chu khawpui chu a hlimin ka hria. Mansoul khawpuiah inhnialna te, inhauhna te, intihbuaina te, hlemhle thil tihte reng reng a awm tâ ngai lo va, mi tinin mahni hna ngun takin an thawk ṭheuh

mai a ni. Mi ţha pangngai te, hotu te, sipai te leh mi reng rengin mahni hmun dik an luah ţheuh va; khawpui hmeichhiate leh naupangte pawhin mahni hna ngun takin an thawk ţheuh va, tu mah an buai lo. Mi tinin zai chungin hna an thawk a, zing aţang-in tlai thlengin an thawk a, tichuan, Mansoul khaw-pui chu a reh ţhuap mai a, buaina reng reng a awm lo mai. Remna, muanna, hlimna, hriselnate chauh lo chu Mansoul-ah hmuh tur a awm lo a ni mai e! Hei hian ţhâl chhung zawng chu a awh a ni.

BUNG XI

MANSOUL BUAI LEH THU

Amaherawhchu Mansoul khawpuiah chuan mi pakhat a hming, Tisamia a lo awm reng mai a; he mi hian Mansoul khawpui chuti taka malsawmna vur hnuah pawh, bawih tânna ṭha lo takah a hnuk lut leh thei ta mai a ni. Ama chanchin leh a thil tih chanchin chu tawi tein han sawi ila, hetiang hi a ni :—

Diabola'n Mansoul khawpui a laka a neih tirh lai khan ama mite, ama zia ang tak takte a rawn hruai lut thiam a ni a. Chu mite zingah chuan mi pakhat a hming Mahniinduha, mi viak ṭha tak mai hi a lo awm a, Mansoul khawpuiah chuan a langsar hle mai a. Diabola chuan viak ṭha leh tlangnel âwm tak nia a hriat avangin thil khirhkhan tak tak ti turin a tir a; khawpui lo kal ve dang zawng zawng aiin a tiṭhain a lalpa chu a tilawm ber mai a. Chuvangin a tlak ber awmin a hria a, a hmaa kan sawi ṭhin Lal Tumruha dawttuah a siam a. Lal Tumruha pawh chuan ani chu a duh hle mai a, a fanu Ṭihneilovi chu a neihtir a ni. Tichuan, Ṭihneilovi leh Mahniinduha chuan Tisamia kha an hring a ni a. Tichuan Mansoul khawpuiah khan mi an inpawlh nasat avangin an inhre chin lo hle mai a, Mansoul mi pangngai leh pangngai lote pawh an inhre mang lo va, Tisamia pawh chu a pa Diabola mi ni mah sela, a nu lampangah chuan Lal Tumruha thlah a lo ni a.

He Tisamia hian a nu leh a pa a chhun tawn hle mai a; mahni induh tak, hlauh reng reng nei lo a ni a, mi ţul tak mai, engkima inrawlh ve thei zel a ni. Thu engpawh lo awm sela, zirtirna thu emaw chanchin engah pawh hmahruaitu emaw, hnu daltu emaw a ni thei zel mai a. Amaherawhchu chak lo tura a ngaihte kha chu a hawisin a, a chak lama a rin apiang kha a pawm mai a ni.

Tichuan, Shaddai Chaka leh a fapa Immanuela'n Mansoul an do va, an lak laite khan he Tisamia hi khawpuia awm a ni a, helhote chu lal sipai dova intikhauh lehzual turin a fuih a, a hmanhlel mai a ni a; mahse Mansoul an la a. Lal Immanuela'n a tidanglam dawn tih leh Diabola chan chhiatzia, lal in ata hmusitawm taka hnuh chhuah a nih ziate leh Mansoul chu kapten te, indo mi te, indo khâwlte leh chakkhaitein a khat ta mai tih a han hmuh meuh chuan a relhru zel zel mai a, Diabola rawng a bawl ang biwk khan Lal Fapa rawngbawl chu a tum leh ta mai a ni.

Immanuela thil sawi dan tlem a han thiam chuan, a huai bawk a, khawpui mite zingah chuan a zuang lut a, thukhawchânpui ngial a tum ta mai a ni. Mansoul khawpui chakna leh thiltihtheihna ropuizia chu a hria a, an chakna leh a ropuizia a aupui chuan a lawm lo thei ang a ti ta a. Chuvangin Mansoul thiltihtheihna leh chakna, a nghehzia leh tihchet rual loh a nihziate chu a sawi ţan ta ngial mai a ni. An kapten te, an virvawm te, an kulh sutchhiatnate chu a sawi ropui ta khawp mai a; an kulhpui leh kulhbing ropuiziate chu a aupui ta ngial

mai a. A tawp berah chuan, an Lal laka an dawn a ni bawk a, Mansoul chu kumkhuain a hlim ang, tih a hrilh ta a ni. Tichuan, a thu sawiin ṭhenkhatte chu a tilawm tih a hmuhin, a ṭul ta chhên mai a, kawtthlerahte a kal tlang zung zung a, in tin a tlawh a, mi tin a be bawk a, a tawpah chuan Mansoul chu a phenglawng tumah a tilâm thei ta mai a, amah ang mai chuan tisa hlimin an hlim ta hle mai a ni. Ṭawng mai ni lovin ruaite an ṭheh a, ruaiṭheh mai pawh ni lovin ennawmte an siam a, an hlim nasa ta mai a.

Hetih[1] lai hian Immanuela pawh Mansoul khawpuiah a la awm a nia, an thil tih chu ngun takin a chhinchhiah a. Khawpui lalpa leh, Lal Tumruha leh Thuziakvawngtua pawh he Diabola mi, Tisamia thu sawiah hian an phûr hle mai a, hman ni lawka Diabola mi laka fimkhur tura a hrilhnate kha an theihnghilh hman tawh nia. Mansoul himna tur chu an tunlai kulhpui leh an sipaiahte a innghat lo va, an thil neih an hman ṭhat leh Immanuela an zinga an chentir renga thu a ni zawk, tihte pawh kha a hrilh a ni a. Immanuela thu zirtir tak chu, Mansoul khawpuiin Pa hmangaihna leh ama hmangaihna an theihnghilh tur a ni lo tih a ni a. Chu lo pawh, an invawn ṭhat theihna tur chu anmahni kha an intitlawm tur a ni tih a ni bawk a. Heng hi tih loh turte chu an ni : 'Diabola mite chu an ngaina tur a ni lo va, Tisamia te ang hruai chhuah leh hruai chhohvin an awm tur a ni lo. An Lalpa chu an ngaithla tur a ni a, an ṭih tur a ni a, an hmangaih tur a ni. A dan kawng chu an zawh tur a ni a,

ṭichuan an muanna chu luipui angin a luang ang a, an felna chu tuipui fawn ang a ni ang,' a ti a.

Tin, Immanuela chuan Tisamia thil tih dan avangin Mansoul thinlung chu a lo dai a, amah an hmangaihnate pawh a chawl ta hle tih a hria a, a hmasa berah chuan anmahni a han hnemin a han ṭawng thlamuan ta a, an hnenah, 'Aw, ka mite hian min ngaithlain, ka Mansoul hian ka dan zawm sela chuan, chhangphut ṭha ber chi leh khawizu lungpui ata lo chhuak chuan ka han chawmin ka tung nung tur a ni a,' a ti a. A rilru chuan, hei hi tih ni sela chuan ka hmunah chuan ka kir leh ang a, Mansoul-in an sual an hriat a, an inpuan thlengin ka hmunah chuan ka awm tur. An laka ka kal bona chhan chu hengah hian a lang chiang ang, a ti a ni :—

(1) Tun hmaa min tlawh fo ṭhin dan kha an bansan a, ka chenna lal in hi an tlawh ta ngai reng reng lo va.

(2) An hnena ka kal leh kal loh hi an pawisa chuang reng reng lo va.

(3) Khawngaihna ruai, an tana a siam ṭhin kha a la siam reng na a, lo kal pawh an tum ta ngai lo va, an lawm chuang bawk hek lo.

A thurâwn an ngaichang lo va, mahni an inring ta zawk a. Chak tawk leh him tawkin an inhria a, hmelma reng reng tihchet theih pawh niin an inring ta lo va.

Tin, Immanuela chuan Tisamia finrawl avangin Mansoul chu amah leh a Pa chungah an innghat ta

lo va, mahnia din hran an tum ta zawk tih a hriatin, ka sawi tawh ang khan an awm dan chu pawi a ti a, an kal dan chu hlauhawm tak a nihzia hriat thiamtir a tum ta a. Chutiang kawng chu an zawh loh nan an hnenah chuan ziaktu Lal kha a tir a. Mahse, an hnenah vawi hnih lai a lo kal pawhin Tisamia hnena chawhlui an kil lai a lo ni ţhin a, chutiang an ţhatna lam sawipui chu an duh lo a ni tih a hriatin lungni lo takin a kal bo ta a. Chutiang thu chu Lal Immanuela a hrilh chuan a lungni lo hle a, a lungngai a, a Pa hnena kirna tur kawng a siam ta a.

A inhnuhkir dan tur kawng chu a hmaa sawi tawh ang khan hetiang hi a ni :—

(1) Mansoula an hnena a awm lai pawhin anni chu a vuan bul hle na a, a hma ai chuan an hnungtawlh tawh reng a ni.

(2) Anmahni a rawn kawm pawhin a hma ai chuan a thu sawite pawh an ngai tui tawh lo reng mai.

(3) A hmaa a tih ţhin ang chuan Mansoul mite hnenah chuan thil tuihnaite pawh a thawn ta ngai lo a ni.

(4) Amah an rawn tlawh chang pawhin tun hma angin an inbe ngai mang tawh lo va, kawngkhar an rawn kikte pawhin a pawisa tawh meuh lo a ni. Tun hmate chuan le, an ke pen ri a hriat phawt chuan a va hmuak vat a, a hruai lut a, a ângchhungah a dah ţhin a.

Amaherawhchu hetianga Immanuela'n a tih hian anmahni an inngaihtuah a, a hnena an kir leh nan a

ti a ni a; mahse, an ngaihtuah awzawng lo mai a, a kawng an hre hek lo. Heng thute hian a khawih lo reng reng mai a, tun hma lama a ṭhatnate pawh hriatrengna an nei hek lo. Chuvangin a ruk têin an lak ata a inthiar fihlim ve ta a; a hmasa berin lal in aṭangin, tin, khawpui luhna kawngka ata, an thiamlohna an hriata amah an auh hma loh chu a hawisan ve ta a. Pathian thlamuanna meuh pawhin a nihna thlauhthlain, tuna an thil tih avang chuan khawpuiah a awm duh ta lo va.

Hetiang hian amah kalh zâwngin an khawsanaa, ani pawhin thungrul ang ziazangin anmahni kalh zawngin a khawsa ve ta a ni. Mahse, hetih lai hian an rilru a khauh em em mai a, Tisamia zirtirna chu an rui a ni ngawt mai a, an Lalpa kal bo thu pawh chuan a khawih chuang der lo va, hriatrengna pawh an nei hek lo, a awm lo chu pawi an ti reng reng lo mai.

Tin, he putar Tisamia hian Mansoul mite tan ruai a ṭheh changte a awm a; chutih lai chuan khawpuiah hian mi pakhat, Pathianhlauva a awm a, Tisamia chuan a ngaimawh hle mai a, bum a, tih khawloh va, mi dangte a tih ang bawka inhman sualtir a tum a, chuvangin a ṭhenawmte hnena ruai ṭheh ve turin a tir a. Tichuan a nî a lo thleng a, mi dang zingah chuan ani pawh chu a lo lang ve a. Chawhlui chu an han kil a, an eiin an in a, mi dang zawng zawng chu an hlim ta em em mai a, ani chauh hi a hlim lo va; mikhual ang maiin ani chu a ṭhu reng mai a, a eiin a in hek lo. Chu chu Tisamia chuan a hriatin hetiang hian a hnenah chuan thu a sawi a :–

"Pu Pathianhlau, i dam na nge maw? Taksa natna emaw, rilru natna emaw, a pahnihin emaw nei âwmin i lang e! Ţhanghilha siam damdawi ka nei asin, chu chu tlemte ei la, a tihlimin a tilawm ang chia, kan tan ruai ţhehpui tlak i ni dawn nia," a ti a.

Chu chu he upa ţha tak hian a chhang a, "Ka pu, i ţawngkam ţha leh i mi pawisak der thuah chuan ka lawm e. Mahse, i damdawi sawi chu ka châk hauh lo mai. Mahse, Mansoul mite hnenah thu kam khat ka sawi duh e; nang leh Mansoul upate leh hotute, Mansoul khawpui hlauhthawnawm taka a awm laia in hlim thei hi mak ka ti che u a ni," a ti a. Tichuan Tisamia'n, "Ka pu, muthilh i duh a ni law maw? I duh chuan han mu sek la, keini kan lo hlim dawn nia," a ti a. Tichuan he mi ţha hian hetiang hian a chhang a; "Ka pu, thinlung dik tak i tlachham a nih loh chuan tuna i tih ang hi i ti thei lo vang," a ti a. Tisamia chuan, "Engah maw?" a ti a.

Pathianhlauva chuan, "Ngawi teh, mi lo tibuai teh suh! Mansoul khawpui chu ngheh zawng a nghet a ni, tihnghin rual pawh a ni lo. Mahse, nangni khawpui mite hian in tinghet lo mai a ni; tunah chuan hmelma tana zuamawm tak a ni tawh alawm! Fak der emaw, ngawihsan emaw a hun tawh lo a ni; nangmah tak hi a nia Tisami, Mansoul tichhumbaltu ni, a ropuina pawh i tikiam vek tawh alawm! A kulhbingte i ţhiat a, a kawngkate i titliak a, a kalhnate pawh i tichhe tawh a ni.

"Tin, keima'n han hrilhfiah ila, khatia ka Mansoul lalte leh nang ngei ka pu, in ropui hle lai khan Mansoul chakna a lo chhia a, a tho va, a kal bo ta a nih kha. Miin ka thu hi an rinhlelh dawn chuan hetiang deuh hian ka chhang thei ang. Khawnge Lal Immanuela hi? Eng laiin nge hmeichhia emaw, mipa emaw pawhin an hmuh? A laka thu engtik khan nge in hriata, a hnena in eia in bâr? Tunah hian Diabola hnenah ruai in ṭheh a ni mai lo'm ni? Mahse, in lal a ni lo ve. Chuvangin ka ti a che u, pawnah in hmelmate chu awm mah se in pawisa em ni? An man mai dawn che u alawm! In lal chunga in sual avangin chhung lama in hmelma in tuar dawn lo a nih hi," a ti a.

Chutah Tisamia chuan, "Khai khai! Pathianhlau, i dawizepna hi i la thing fai na nge? Chawngzawng thla zapte hi i hlau em ni? Tuin nge tina che? Ngai rawh, i lama ṭang ka nih hi! I ringhlel mai pawh a ni, rin ngam tur ka ni e. Chu lo rengah pawh hei hi lungngaihna hmun em ni? Ruaite hi hlim nana siam asin; engah nge i tana zahthlak leh keini tana buaithlak turin lâwm lo fahrana i awm lêm le, ei leh ina intihhlim tur a ni lo'm ni?" a ti a.

Chutah Pathianhlauva chuan, "Ka lungngai chêk ang chu le, khawpui ata Immanuela a bo tawh alawm! Ka pu, ka ti a che, a hnawt botu chu nangmah hi i ni a; a ni, khawpuia mi lian deuhte pawhin a dan thilte an hriat hmain a bo ta mai a ni, a thinur vang a nih loh chuan Pathian ngaihsak dan hi ka thiam lo a ni ang.

Tin, tunah ka lal leh ka pute u, in hnenah thu sawi tur ka la nei cheu a ni; a lakah in hlat sawt em avangin ani pawh in lakah a inthiar fihlim ta deuh deuh a ni. Chu chu tun hma deuhva a tih tawh kha a ni a, pawisa ni ula chu, inngaitlawma insiamţha tawh tur in ni a, in pawisa lo êm tih a hriat avangin he hmun ata hi a kal bo ta a ni, hei hi keimah pawhin ka hmu reng a nia. Chuvangin, tunah zawng in chakna in chhuan ţhin kha a awm tawh lo; he in ruai, in lalpa lak ata hi inthing fai ula, ni danga in tih ang bawkin ti rawh u, amah lo chuan eng mah in tithei si lo va, a lak ata in kal bo tawh si a; in ruai ţheh chu sim ula, in hlimna chu lungngaihnaah chang rawh se," a ti a.

Tichuan, Thuhriltu hnuai zawk, putar a hming, Chhialehţhahriaa, Mansoul khuaa thu ziak vawngtu hlui chu an thu sawi chuan a chawk tho va, hetiang hian a sawi ve a :-

"A ni tak e, unaute u, Pathianhlauva thu min hrilh chu a dikin ka ring a, kan Lal Fapa hi ka hmuh lohna a rei ta mai a! Ka hmuh ni pawh ka hre reng ta lo ve; Pathianhlauva thu zawh lah kha kei chuan ka chhang thei hek lo, Mansoul mipui tan hian eng mah a awm tawh lo a ni ang tih ka hlau ve," a ti a.

Pathianhlauva chuan, "Mansoul-ah in hmu tawh lo vang, a kal bo tawh tih ka hria a ni; a ni, upate dik lohna avangin a kal bo a ni, a khawngaihna chungah chuan lawm nachang an hre lo êm a ni," a ti a.

Tichuan Thuhriltu hnuai zawk chu a dawhkana tla hlum ang maiin a lang a, chuta awmhote chu in neitupa chauh lo chu an dang sâwp sâwp mai a. An han harh leh deuh hlek hnu chuan Pathianhlauva leh a thu sawi chu an ring ta em em mai a, engtia tih nge ţha ber ang tiin an inrawn ta a (chumi lai lai chuan Tisamia chu pindan ril takah a awm a, eng mah a hre lem lo va); Immanuela hmangaihna an dawn leh theihna zia an ngaihtuah a.

Chutih lai chuan Lal Fapa thu sawi, zawlnei derte laka fimkhur tura a fuihna kha an thinlungah chiang takin a lo lang ta a. Tisamia chu zawlnei der ni ngeia ngaiin a in chu an hâl ta mai a; amah hi a pa lamah chuan Diabola mi a ni bawk si a.

Chutichuan hmanhmawh takin Lal Fapa Immanuela chu an han zawng ta a, an hmu lo va, Pathianhlauva thu sawi chu an âwih lehzual ta a ni. An sakhawmi lohna leh, amah hmangaih ve thungna an neih loh avanga kal bo a nih chu an ring ta em em mai a, an thiam lohna chu an inhre ta em em mai a.

Tichuan, Ziaktu Lal hnena kal an remti tlang ta a (tun hmaa an ngaihthlak duh loh leh an tih vui kha a ni a); ani chu hmutheitu a ni a, Immanuela awmna pawh a hrilh theiin an ring a, a hnena dil dan pawh a kawhhmuh an duh bawk a ni. Mahse, Ziaktu Lal chuan heng thuah hian anmahni nena inbiak a duh lo va, a lal ina an luh pawh a phal lo va, anmahni hmu tur pawhin a lo chhuak duh hek lo.

Tichuan Mansoul tan chuan khua a thim a ni ta mai! An âtzia chu an inhmu chiang ta a, Tisamia an pawl avanga an chân ropuizia te, a thil tihin Mansoul a hruai bozia te chu an hre ţan ta a ni. Mahse, an la tuar chin tur pawh an hre si lo. Pathianhlauva chu an ngai hlu ţan ta em em mai a, a ni, zawlnei ang ngawtin an ngai ta a ni.

Tin, Pathianni a lo thlen chuan an thuhriltu hnuai zawk ngaithla turin an kal a, a han nghawr nasatzia mai chu le! A chang thlan chu Zawlnei Jona bua mi, "Thil lawi lo, dâwt mai mai ngaihsaktute chuan, etc." tih (2:8) kha a ni a. Chumi lai chuan chu thu sawiah chuan thiltihtheihna a awm ngei mai. A ngaithlatute chu mahni inah emaw, hna hmunah emaw pawh an kal thei lo ţhelh a ni. Chu thu sawi chuan a dek nasa khawp mai a, engtia awm tur nge tih pawh an hre lo a ni mai.

Mansoul mite chu an sualna a entir chauh pawh a ni lo va, ama inhriatna avangin an hmaah chuan a khur a, an hnena a thu sawi zâwngte chuan a ţap zel a, 'Thil sual tak ka ti a, ka va hlim lo em! Kei thuhriltu, Lal Fapain a dante Mansoul mite zirtir tura a dah meuh hian mahni thua rui bovin dan bawhchhe hmasa ka lo ni ang maw! Heng dan bawhchhiatna te hi keima bial chhung a ni si a; an suahsual avangin ka lo hrem tawh tur a ni a, mahse chutiang sualah chuan Mansoul hi Immanuela'n a chhuahsan khawpin ka lo tâltir ta mai a,' a ti a.

Chutiang thuah chuan Mansoul hotu deuhte leh mi liante pawh thu a pe ţheuh bawk a ni.

Hetih hun lai hian Mansoul khawpui chu an awm a nuam lo hle mai a, a chhunga cheng zawng zawngte chuan an tuar nasa a ni. A ni, kaptente leh indo mite pawh, rei tak chhung chu an awm a nuam lo em em mai a, hetih lai hian rûnte tawk ang sela chu khawpui mi leh hotute pawhin engmah an ti thei mang lo vang. Hmel dang tak tak te, kut uaithla te, khup zawi te an han tamzia mai chu; Mansoul kawtthlerahte chuan an kal dîr awih awih hlawm mai a ni. Ţhenkhat an rûm a, ţhenkhat an thaw hlawp hlawp a, ţhenkhat chau dawn mekte pawh an awm a ni.

An silhfente pawh, Immanuela'n a pekte kha, tlak-tlai lo takin a lang tawh a. Ţhenkhat a thler a, ţhen-khat a mawih a, tihtlâk loh tak an ni hlawm tawh. Ţhenkhat chuan dul takin an chungah an zar mai mai bawk a.

Hetianga awm dan lungngaihthlak taka rei fe an awm hnu chuan, Thuhriltu hnuai zawk khan Shaddaia leh a Fapa chunga an sualna avanga chaw ngheina leh inngaihtlawmna ni a ruat a, Kapten Boanargia chu thu sawitu-ah a duh a, ani chuan a remti bawk a. Ani chu a lo thleng a, a chang thlan chu, 'Kit mai rawh, engah nge kawng a awh reng ni?' tih kha a ni a. A hmun nena inrem tak mai Sermon a han sawi ta a. He changin a sawi hi theipui rah lo thu a ni tih a kawhhmuh phawt a, a awmzia chu sim

nge boral tihna a ni tih a hrilh leh a. He thu hi, tu thupeka sawi nge, Shaddaia thu ngei a ni tih a kawhhmuh leh a ni. A tawpah chuan a awmzia hrang hrangte chu a kawhhmuh leh a, a titawp ta a. Mahse a sermon chuan Mansoul a tikhur nasa a, a remchang em em a ni. He Sermon leh a hmaa mite pawh khan Mansoul thinlung a khawih nasa em em mai a; a ni, tun hmaa thu sawiin a tihharh tawhte phei kha chu a ṭanpui nasa em em a ni. Tichuan, khawpui pum puiah chuan lungngaih leh lusun leh chungpik thu ngawt lo chu engmah dang hriat tur a awm lo.

Tin, thu sawi zawhah chuan an kal khawm a, eng nge tih ṭha ber ang tih an inrawn a. Thuhriltu hnuai zawk chuan, 'Ka ṭhenawmpa Pathianhlauva râwn lo chuan keima thuin engmah ka ti lo vang, keini ai chuan kan Lalpa duhzawng a hrethiam ẓawk em em si a,' a ti a.

Tichuan Pathianhlauva chu a va ko va, ani chu a lo lang thuai a. Tichuan, 'Thil eng nge tih ṭha ber ang,' tih thu-ah chuan a ngaih dan hriat an duhzia an hrilh a. Ani chuan, 'Ka ngaih dan chuan hetianga Mansoul rilru retheih lai hi chuan Immanuela hnenah chuan inngaitlawm takin dilna thawn ila, a khawngaihna ropui tak avang chuan in hnenah a lo kir leh maiin ka ring; a thinur kumkhua lo vang chu maw!' a ti a.

Khawpui mite chuan he thu hi an hriatin a thurâwn chu lungrual takin an pawm ṭhap mai a, dilna chu an siam ta a. Mahse, an dilna chu tuin nge pe

ang? tih chu zawhna pawimawh tak a ni leh ta. A tawpah chuan khawpui Lalpa (Lord Mayor) kuta thawn an remti tlang ta a. Ani pawh chuan chu hna chu beih a hnial lo va, zin tur chuan a inbuatsaih ta a. A kal ta a, Immanuela kalna Shaddaia hung chhung chu a lo thleng a. Mahse kawng an lo khar a, an lo veng ngun hle mai si a, thil diltu tur chu pawnah rei tak a ding ta mai a. Tu emaw Lal Fapa hnenah chuan va kal a, lal in hungna kawngka pawn lamah a din reng leh sawi a neihzia site chu va hrilh turin a duh a. Mi pakhat chu a va kal a, Shaddaia leh a Fapa Immanuela hnenah chuan, Mansoul khawpui Lal chu lal in hung chhunga luh duhin pawn lam kawngka bulah a ding reng mai, tih a va hrilh a, biak a duhna chhan, a thu rawn kente pawh chu a hrilh bawk a. Mahse, Lal Fapa chu a lo chhuk duh lo va, a tana kawng hawn pawh a remti hek lo; hetiang hian thu a thawn ta zawk a : 'An hmai êng ni lovin an tukkhum chhah min chhawn a; an mangan meuh chuan, "Tho la, min chhandam rawh," an ti leh si a. Tisamia hnenah chuan an kal thei ta a nih kha! An nawmsak lai zawngin mi tlan bosan a, an hrehawm veleh ka lam an hawi ang maw?" tiin.

A chhanna chuan khawpui lalpa hmel chu a tinûrin a timangang hle mai a, Diabola mi Tisamia te an lo kawmngeih a pawizia chu a hmu chiang ta hle mai a ni. Amah leh Mansoul mite tan ţanpuina reng reng a awm dawn lo tih a hriat chuan a âwm a chûm a, ţap chungin a haw ta a, kawng

tluanin Mansoul chan chhiatzia chu a tuar em em mai a.

Khawpui lang thei chin a lo thlen chuan Mansual upate leh mi lian deuh deuhte chu, amah hmuak turin an lo chhuak a, chibai an buk a, Immanuela a va biak dante chu an zawt a. Ani chuan a chanchin rawn hawn chu engmah ṭha lam a awm lo va, lungngaihthlak tak vek an ni tih a han sawi chuan an vaiin an ṭap ta a. An lu-ah te vaivut phulin saiip puan sinin Mansoul khawlaiah chuan an lo ṭap haw a, khawpui mite chuan an han hriat ve chuan an ṭap ta mur mur mai a, chumi ni chu Mansoul khawpui lungngaihna leh manganna ni a ni ngawt ta mai a ni.

Rei deuh hnua an han innuai hul theih deuh hnu chuan engtia tih leh tur nge ni ber ang tih ngaihtuah turin an kal khawm a, a hma pawha an râwn ṭhin Pathianhlauva kha an râwn bawk a. Ani chuan an tih tawh aia ṭha zawk engmah a awm chuang lo va, vawi khata hlawhtlin loh avanga zâm mai lo turin a fuih a, Shaddaia chuan an duh tak takzia leh an sual an sim tak takzia hriat nan a lo chhinna a ni mai thei tihte a hrilh bawk a.

Tah chuan an huai ta sawt a, an tir an tir ta mai a; palai tirh loh ni reng reng nei lovin, ni tin, darkar tin an tir ta mai a ni. Chutianga Shaddaia hnena lehkha tlanpuitute chu Shaddaia hmun lam panin, seki hâmin Mansoul kawngah chuan chatlak lova tawh tur hi an awm mai a, an lehkha ken apiang chu, 'Immanuela Mansoul-ah lo kir leh rawh

se,' tihna vek a ni mai bawk a. A rei tulh tulh a, an tam tulh tulh a, Mansoul kawngah chuan kal lam leh haw lam an insul zut zut ta mai a; thlasik khaw vawh lai takte pawhin chuti reng chu a ni ta mai a.

Tin, a hmaa ka sawi tawh kha in la theihnghilh lo vang a; Immanuela'n Mansoul a lak leh khan a thianfaiin a chei danglam hle na a, Diabola mi atira a rawn luhpui ţhenkhatte chu khawi khawiah emaw biruin an la chambang hlawm a. Chung zinga an hotu deuhte chu, 'Lal Ngaihchinga te, Lal Uirea te, Lal Tualthata te, Lal Thinrima te, Lal Sualchâka te, Lal Bumhmanga te, Lal Khawhringneia te, Lal Pathiansawichhiaa te leh lal hlauhawm tak Lal Awhhmanga te an ni a. Ka sawi tawh ang khan hengte leh mi dangte pawh, an hotupa Diabola Immanuelan a hnawhchhuah hnu khan, Mansoul-ah chuan an la chambang ta a ni.

Hengte hi zawng chhuak a, mana tiboral turin Lal Fapa chuan Lal Tumruha leh mi dang, Mansoul mite reng reng pawh thu a pe kha a ni a; Diabola mi an nih avang khan an awm ve reng chuan Mansoul chu a him dawn lo a ni. Mahse, Mansoul mite khan he thupek hi an thlen lo va, chuvang chuan heng mi sual, Diabola mi tih hriat rengte pawh hi an ngampa leh ta a, khawpui mite hnenah pawh an intilang ngam leh ta a ni. Ani, ţhenkhatin min hrilh dan chuan khawpui mi ţhenkhatte pawhin an kawmngeih a, chuvangin, an ngampa leh ta a ni. An chanchin chu kan la hre zel na ve ang.

Tichuan, Diabola ho zinga milianten Mansoul-in an lal Immanuela an tivui a, a kal bosan tih an hriat chuan Mansoul khawpui chu an phiar leh ta a. An kal khawm a, Pawikhawiha tawmna kuaah khan amah pawh Diabola mi a ni reng a, Diabola hnena Mansoul khawpui pêk leh theihna dan an ngaihtuah ta a. An remhriat dan chu a inang mang lo va, ţhenkhatin kawng dang an sawi a, ţhenkhatin kawng dang; a tawpah chuan lal Sualchâka khan thu a han rawt ta a. "Mansoul khuaa Diabola mi awmte hi a khaw mi pangngaite chhiahhlawhah va ţang seh, annin an hman duh phawt chuan kan tan, ani, Diabola tan Mansoul lak dan remchang an hre mai dawn lawm ni aw! a ti a.

Mahse lal Tualthata kha a lo ding ve a, "Chu zawng tun ang hun lai atan a ţha lo vang; kan ţhian Tisamia avangin Mansoul hi a thinur lai tak a ni a, Diabola mite chu min hmuh chhuah phawt chuan min that zel mai dawn a ni si a, chuvangin, sihal anga fingin i awm ang u; kan thih tawhin eng nge kan tih theih ang? Kan nun erawh chuan tihna remchang kan hmu thei mahna!" a ti a. Tichuan, an thurawt chu a inrem thei si lo va, Diabola hnenah lehkha thawn nghal mai ila, Mansoul khaw awmziate hi hrilh chiang ila, aman rawn rel mai rawh se, tiin an inthurual ta a. Lehkhathawn chu an siam nghal a, hetiang hian an ziak niin ka hria:-

"Kan lal ropui tak, Diabola, hremhmun puka awm, kan pa ropui tak leh lal lian Diabola; keini i mite, Mansoul khawpui hel hmang zinga la

awmte hian kan nunna hi i laka kan hmuh a ni a, kan ei leh bar zawng zawng pawh i kuta mi a ni a; hetianga Mansoul mite zinga hming chhe tak leh hmusitawma i awm hi kan duh lo em em mai a, hetianga i awm bo rei tate hi kan lawmzawng a ni hek lo, i awm loh hi keinin kan neu phah em em si a.

Kan lehkha rawn thawn chhan ber chu Mansoul hi i chen nan siam leh theih a ni law maw kan ti a ni; Lal Immanuela chu an chungah a lungni lo em em a, a kal bosan tawh a ni. Lo kir leh turin lehkhate an thawn an thawn mai naa, a ṭawngkam ṭha pawh an la hmu si lo.

Tun tlaiah phei hi chuan an zingah natna te, chauhnate a awm a, khawpui mirethei zingah chauh ni lovin lal te, Kapten te leh mi lian dangte pawh (keini, pianken Diabola mi rengte chauh hi kan harhin kan chak a ni); chutichuan, an bawhchhiatna nasa tak avang leh an natna hlauhawm tak avang chuan i la leh thei mai dawnin kan ring a ni. Chuvang chuan i finrawl nasa tak leh i hnena mi lian dangte finrawl nasa tak chuan Mansoul hi lak leh han tum ula, tin, thu min rawn than ula, keinin theihtawp chhuahin in kuta pek kan lo tum dawn nia. Tin, kan sawi ang hi nang Pa ber rilruin âwm a tih loh chuan i remruat ang chu tawi tê pawhin mi rawn hrilh la, i thurâwn chu kan nun chân khawp pawhin zawm hram kan tum ang a, chu lo pawh,

"Rawn ziak langin a hun leh nî,
Pawikhawiha inah inrawnin
Mansoul khawpuiah hmun a chang,"

an ti a. Pawlawha kutin an thawn a; hremhmun kawngka tlangah chuan a rawn kalpui a, dâr kawngkhar chu luh tumin a han kik a, kawngkhar vengtu Cerbera chuan Pawlawha chu a hawn a, ani chuan Mansoul khuaa Diabola hnenah a va kalpui a, "Ka pu, hei chanchin Mansoul khuaa kan ṭhian rinawmte laka mi a ni," a ti a, a pe a. Tichuan, puk vela mite chu Beelzibuba te, Lusifara te, Apoliona te chu thu ngaithla turin an lo kal khawm a. Lehkha chu tlang hriata an han chhiar chuan a thu chu puk kilkhawr thlengin a thang nghal vat mai a. Chawp leh chilhin lawmna dar vaw turin thupek a lo chhuak a, dar chu an vua a, hotute chu an lawm em em mai a. Dar vawtu chu, "Mansoul khawpui kan hnenah a lo awm leh dawn e; Mansoul tan hmun kian rawh u," tiin a tlan vel a.

Tin, Mansoul-a an unaute chu engtia chhan tur nge ni ang tiin an inko khawm a, ro an rel a. Thenkhatin thu dang an sawi a, a dangin thu dang, an inrem theih loh avangin a thu a hmanhmawh bawk si a, an hotupa Diabola'n a thu thua a tih turin a kutah an dah ta a. Tin, Diabola chuan a ngaihtuah a, ṭha a tih angin chhanna chu a siam a, a rawn kengtupa Pawlawha kut vek chuan a thawn leh ta a, a thu chu hetiang deuh hi niin ka hria:-

"Kan hrin kan sawr, Diabola mi
Ropui leh chak, Mansoul khua-
A la chengte hnenah;
Mansoul lal ropui ṭak Diabola chuan
Kan ropuina tur in duh a,
Mansoul in phiarna leh

Remruat kawnga in hmuingil
Leh Mansoul lak leh dan tur
Thinlung taka in tum a duh e.

Ka naute leh zirtir duh tak, Lal Ngaihchînga leh lal Uirêa leh mi dangte nen he kan awmna khaw ram pukah hian kan mirinawm Pawlawha kutah in lehkha lawmawm tak chu kan lo hmu a, in thu-a kan lawmzia entir nan dârte pawh kan tum a ni. Mansoul-ah ṭhiante kan la nei tih kan hriat chuan kan lawm em em tak meuh a ni. Mansoul chu an hnungtawlhin an Lalpa chu an tivui a, a kal bosan tih hriatte pawh hi a lawmawm ngawt mai. An natnate pawh hian nangai hriselna leh chakna ang bawkin min tilawm a ni. Khawpui hi kan man leh theih chuanin kan va lawm lehzual dawn em! Kan lak leh theih dawn phawt chuan he in thil lo ṭan tawh hi puitlin turin kan finrawl te, themthiamna te, hremhmun thil tharte pawh engmah kan ui lo vang.

Tin, heng hi in thlamuanna ni rawh se. In hmelmate chu kâwlhnam nen kan han ṭhawngin, kan han bei leh phawt ang a, kan lâk theih chuan lalah te, Kaptenahte kan siam dawn che u nia. Kan lâk leh phawt chuan hnawh chhuah lehte chu in hlau tur a ni lo va, chak lehzualin kan rawn insiam ang a, tun hma aia nghet zawk deuhvin kan awm dawn a ni. "A vawi hnihna chu a nghet lehzual ang," tih a ni. Chuvangin, kan Diabola mi rinawmte u, ngun lehzualin bihthla ula, Mansoul chak lohna lai berte chu hriat tum rawh u. Nangmahni ngei

pawhin tihchak loh hret hret tum ula kan duh a ni. Kan rawn beih dan tur ṭhaa in rin dante pawh min rawn hrilh ula a ṭha ang. Inthlahdah taka awm tura thlem nge ṭha, an beidawnna tura ringhlel zel tur thlem? Nge, chapona hlova khawpui chu tawn darhtir mai? Aw, nangni Diabola mi huaisente u, puk thim fate u, keinin pawn lama kan rawn beih chuan nangnin chhung lama nasa taka beih tum rawh u. In thil tumah chuan hmanhmawh ula, chu chu in lal Diabola duhzawng a ni e. Kan lehkha chu he hla hian kan titawp ang e:-

"Thim lalho zawngte remtihin
Puk kawngkâah chuan pek a ni:
Mansoul Diabola mite thawn tur chu
Pu Pawlawha kut ngeiah".

He hlain a sawi ang hian Mansoul-a Diabola mi la châmbangte hnenah chuan he lehkha hi Pu Pawlawha kutin an thawn a. Pu Pawlawha chu he lehkha keng hian Mansoul a lo thleng leh ta a, a tih dan pangngai angin Pawikhawiha in lam, hotu thlanna thin pindan awmna chu a pan a, tah chuan Mansoul phiartuteho chu an awm khawm a ni. An zualko tirh lo kir leh an han hmuh chuan an lawm em em mai a; ani chuan, Diabola lehkha a ken chu a han pe a. Chu lehkha chu an phelha an han chhiar chuan an lawm lehzual a. "Engtin nge, lal Diabola leh Lusifara leh Beelzebula te chu an awm le?" tiin an zawt a. Pawlawha chuan, "An dam e, an dam tlang lai tak a ni" a ti a.

Tin, sawi tawh ang khan lehkha chu an han chhiar chuan an thil tum dan lama fuihnate a lo ni a, Mansoul tihchhiat an tum thu chu an ngaihtuah lehzual ta a. An thu tihtluk hmasa ber chu, "Kan thil tum hi a ruk thei ang berin vawng ila, Mansoul mi tu mahin hre reng reng suh se," tih a ni a. A dawt lehah chuan tih chhiat dan tur kawng an han ngaihtuah leh dawn a; pakhatin thu dang a sawi a, a dangin thu dang, an inrem thei ta lo va. Bum-hmanga chu a lo ding chhuak a, "Ka ṭhian dik tak Diabola mite u, kan lalpa leh êkdur lal hote chuan kan hnenah thil pathum an rawt a :—

(1) 'Mansoul tihchhiatna turin dawngdah taka awmtir nge ṭha

(2) Thudik rinhlelhtir tum em ni?

(3) Nge chapona hlova hâl puah mai,' an ti a.

"Ka ngaih dan chuan chapona hlote han hman chu ṭha bawk pawh a ni thei e, dawngdah taka awmtir tum pawh ṭhatna chu a awm thei ang; mahse, ka rilru tak chuan beidawnnaa kan khalh luh theih chuan an bekbawra thir khen hem luh ang a ni ang a, an chauh phah berin ka ring. An lalpain an laka hmangaihna eng mah a nei tawh lo tihte kan rintir theih chuan an nguai zo mai ang. Hetianga kan thawh ṭhat chuan a hnena an thil dil fote pawh hi an bang ang a, dil pawh an dil ngai tawh lo vang," a ti a. He thurawt hi thurual takin an pawm ta a.

A dawt lehah chuan a beih dan tur an han sawi leh a, mi pangngai vek khan, "Kan zinga mi ṭhen khat hian tlawmngaih chhuah sela, an lal chawimawi

chak mi tak angin an hming leh an silhfente pawh tidanglam sela, ram hla taka lo kal angin bazar hmunah te hnathawh tur va zawng se, Mansoul mi-ten an lo rawih duh chuan rei lo teah khawpui chu an tibawlhhlawh vek thei mai ang. Tichuan an lal kha an tilungni lo lehzual ang a, 'A kâ ata a chhak mai dawn nia'. Hetiang kan tih zawh hnuah chuan kan lalpa Diabola chuan sam tein a la mai ang a; a ni, anmahni pawhin an lo tlu lut dawn a ni," a ti a.

He rawtna hi an hriat veleh an pawm ta nghal a, Diabola mi zawng zawngte chuan an bei zui ta a. Mahse, mi zawng zawng tih mi ni lova an hriat avangin mi pahnih pathum an thlang chhuak ta zawk a; chungte chu : lal Awta, lal Sualchâka, lal Thinura te an ni. Lal Awta chuan a hming a tidanglam a, Inrenthiama a inti a; lal Sualchâka chuan Hlimtluang-tlama a inti bawk a; lal Thinura lah khan Ţhahnem-ngaia a inti bawk a.

Tichuan bazar niah chuan bazar hmunah an lo kal a, en mai pawha sual âwm hmel tak an ni a. Beram hmul puan an sin a, Mansoul milim kawrpui var ang mai bawkin an var a ni. Mansoul ţawngte chu an thiam hle mai bawk si a, bazar hmuna an lo kal chuan hlawh tlem tê pawhin ruai duh an awm emaw tiin hna an zawng a, an Lalpa pawh theih-tawpin rawng an bawlsak peih ang tih an intiam bawk si a, Mansoul mite chuan an inchuh mai a ni.

Pu Rilrua khan Inrenthiama a ruai a, Pathian-hlauva khan Ţhahnemngaia kha a ruai bawk a;

Hlimtluangtlama kha erawh chu a han chuang dawn deuh a, khawpuiin ni sawmli chawnghei (Lent) an serh lai a lo ni bawk a, an serh zawhah erawh chuan lal Tumruha khan a hnung zuituah leh tirhchhiahah a hmang ta a. Tichuan hotu chu an nei ta ţheuh a ni.

Heng misualte hi le, Mansoul khaw in pawimawh tak takah chuan an han chêng ta a, pawi an khawih thei hle mai a. An bawlhhlawh a, vertherna leh depdenate chuan an awmna chhungkuate chu a tikhawlo ta vek thei mai a. Inrenthiama lek phei chu a thei nasa, Hlimtluangtlama pawh; Ţhahnemngaia inti phei kha chu a hotupain a duh vak lo ni awm a ni. Mi dik lo niin a hre thuai a, ani chuan mi hria tih a hriat veleh tlan bo ruk a tum a, a hotupa chuan a khaihlum ta ni awmin ka hria.

Tichuan, heng misual ho hian an tum angin khawpui chu an tikhawlo thei hle mai a. Engtikah nge an lalpa Diabola chuan pawn lamah a rawn nawr ang a, annin chhung lama an beihpui hun tur chu ni ang aw? tih hi an ngaihtuah leh ta a. 'Bazar nî ni sela,' an ti ta deuh ţheuh a ni. Chumi an han tih chhan chu, bazar ni chuan khawpui mite chu an ţul hle dawn a, dan naranin bazar ni chu ţûl nî a ni si a, inralrin nachang pawh an hre lo ber ang, an ti a ni. Chu lovah pawh, keimahniho inkoh khawmna pawh a rem ang a, mi hlauhthawn ngaihna pawh an hre lo vang, an ti bawk a. A ni, chutiang niah chuan hlawhtling ta lo mah ila, mipui kara bihruknate pawh a rem ang a, kan sa a him ber ang an ţi bawk a.

Heng hi an remtih tlan hnuah pawh Diabola hrilh turin lehkhathawn an siam leh a, Pawlawha kut bawkin an thawn leh a, an ziak dan chu :—

'Dawngdahna lalten
Mansoul khawpui kulh vela,
An tawmrukna puk leh kua,
Leh khuarkhurum kulh aṭangin
Diabola ropui leh Chungnunga
Hnena an thawn; chibai,

Kan lal ropui tak, kan nunna chawmtu Diabola, Mansoul beih kawnga kan remruat dan puitlin tura min remtihpui dan, pa ber rilru i put kawngah hian kan va lawm em! Mansoul tih chhiat dan tur kan relbawl dante chu a beitute chauh lo chuan tu man an hre lo vang.

I lal ropuinain kan beih dan leh kan phiar ruk dan kawng, bei zel tura min fuihna thu-ah hian kan lawm a, an mitmei en a, a beih dan ṭha zir zel tura min fuihnate pawh hian min tibengvar ngei mai. Mansoul hi i lal lehna tura sam tea i lak theihna turin kan fin vervek theihtawpin kan la phiar ta zel a ni.

Hmasa berah chuan i lehkha hnuhnung bera thurawt pathum i neih thu-ah khan kan hremhmun fin vervekna ṭha berin kan ngaihtuah zui zel a, chapona hlova hal puah maite pawhin ṭhatna a neih chu kan ring; dawngdah taka awm tura thlemte pawh a ṭhat bawk chu kan ring chungin, an beidawnna lam tura thawh kha ṭhain kan ring ta ber a ni.

Keini i thu nghaka awmte hian an tihsual theih-tawpa tisual turin kan han bei ang a, nangin, hun ruatah chuan bei mai thei turin ringhleltu zawng zawng lo ţukkhawm bawk la, chumiina kan han tlâkbuak huk chuan Mansoul chu lak mai theih niin kan ring a ni. Tichuan, puk chuan a kâ a âng ang a, beidawnna chuan a chhun thla vek hlawm mai ang.

He kan phiar dan hi puitlin turin Diabola mi rinawm deuh deuh pathum kan tir a, an inchei dang-lam a, an hmingte pawh an thlak a, Mansoul mite pawhin an lo pawm tawh pang a ni. Chung mite chu Awta, Sualchâka leh Thinura an ni a. Awta chuan Inrenthiamà a inti a, Sualchâka chuan Hlim-tluangtlama a inti bawk a ni. Inrenthiama chu Pu Rilrua'n a ruai a, a ruaitu pawh hi keimahni ang chiah a ni mai tawh. Hlimtluangtlama chu lal Tum-ruha'n a ruai a, Tumruha pawh a chhe sawt ngeì mai. Ţhahnemngaia kha erawh chu a ruaitupa, Pathianhlauva khan a ţhatlohna a hmu chhuak thuai a, hmarcha khu ur ang maia tuar theih loh mi niin a hria a, a in ata a hnawt chhuak emaw ni, a khai hlum emaw a ni nghe nghe âwm e.

Tin, hetia Mansoul chunga tih kan tum danah hian hma kan sawn hle mai a, Pu Thinura hauh hmang rilru avanga hlawhtling ta lo kan sawi kha tih lòh chu, pahnihte kha chuan an tiţha em em a ni.

Kan ngaihtuah dan dang leh chu, i rawn beih ni tur pawh kha bazar ni ni se kan ti a; chumi kan han tih chhân chu, bazar ni chu an ţul ni ber a ni dawn

a, inbei turin an inralring lo tawp dawn a ni. Chu chang ni lovin anmahni invenna pawh an nei lo vang a, kan tum danah chuan hma kan hlen thei mai ang. Keini i mi rinte hian pâwn lama i rawn beih hunah chuan, chhung lama'n kan rawn bei ve dawn a nia, Mansoul chu kan tibuai thei em em ang a, an inkoh khawm theih hmain kan lem zo thei mai dawn nia. Amaherawhchu i rûl lua i dragon finna, kan ngaihhlut em em ţhin chuan heng aia rem ţha zawk a hriat chuan min rawn hrilh hma ang che.

"Hremhmun pûka mi mak tak hnenah,
Mansoul Pawikhawiha in aţang chuan
Pu Pawlawha kutin," tiin an ziak a.

Hetih chhung zawng hian diabola mi tlan bo thinur leh hremhmun mite chuan Mansoul chhiatna tur an phiar a, Mansoul awm dan ngei pawh chu a ţha lo hle mai a. A ţhenah chuan Shaddaia leh a Fapa an tihvui vang a ni a, a ţhenah chuan Diabola miten chhung lamah chakna an neih thar vang a ni bawk a. Vawi tam tak lal Immanuela leh a pa Shaddaia hnena ţilna an thawn pawhin chhân ahneklin a lungawi lohzia hmêl pawh an la hmuh loh avang pawh a ni bawk a, Diabola mite finrawl leh vervekna avangin an tan khua a durin a thim deuh deuh mai a, Immanuela lah chu a hla telh telh mai si atin a ni.

Mansoul-ah lah chuan kapten leh mipuite zingah pawh natna hri chu nasa fein a la lêng reng mai bawk a; an hmelmate chu an harhin an chak si a,

anni chu Lû ni dawn a, Mansoul chu mei ni lek dawnin an lang a ni.

Hemi ṭum pawh hian Mansoula Diabola mi la chambangte'n Pawlawha kut bawkin Diabola, pûk thima awm hnenah lehkha an thawn a. Lehkha chu Hremhmun kawngka tlangah chuan Pawlawha chuan a lalpa hnena pek turin kawngkhar vengtu Cerbera chu a pe a.

Mahse, Cerbera leh Pawlawha an han inhmuh chuan Mansoul chanchin leh a beih dan turte chu an sawi dun ta vak vak mai a ni. Cerbera chuan, 'E, ṭhiana, Hremhmun kawngka tlangah hian i lo kal leh a ni maw? Mari Thianghlim hmingin ka hmu che hi ka lawm e,' a han ti a. Pawlawha chuan, 'Ni e, ka lalpa, Mansoul khawpui thu-ah ka lo kal leh a ni,' a ti a. Cerbera chuan, 'A ni tak, tunlai Mansoul khawpui chu engtin a, a awm min hrilh teh khai!' a ti a. Pawlawha chuan, 'Kan tana ṭha tak mai a ni, ka lalpa, ka lalpa leh hemi hmun lalpa tante pawh; an Pathian ngaihsakna lamah chuan an chhe hle mai a, keini duhthusam angin an awm a ni. An lalpa chu an lakah a vui hle mai a, chu pawh chu keini tan chuan a lawmawm a nia. Kan mi pawimawh tak takte chu an mi lian lian inahte an awm a, Mansoul kan chang ve a ni mai tawh e, kan lalpa hi a la kal lo mai pawh a ni, Chu lo rengah pawh, kan mi rinawm deuh deuhte chu Mansoul khuaah an la awm reng a, he khawpui hi kan lalpa hnena pek theihna zia an ngaihtuahin an phiar reng bawk a ni. Tin, an zingah natna hri a leng

bawk a, chu chuan mi ţanpui hle bawk a, kan la hneh theih ngei kan beisei a ni,' a ti a.

Tin, Hremhmun kawngka uicho chuan, 'Tun anga beih hun rem hi a awm lo vang e; kan hlawhtlin hma theihna turin nawr hma mai a ni ka duh ni â! A ni, Mansoul khawpuia Diabola mite hlauthawng renga an awm fo avang hian nawr hma ka chak a ni," a ti a.

Pawlawha chuan, 'An phiar velna chu an zo lek lek a ni; Mansoula Diabola mi hotu deuh deuh awmte chu chhun leh zanin an ţang a nia, a chhiat chu a hnai hle tawh ang. Chu lovah pawh, a zavaia ngaihtuah khawm vek chuan Diabola chuan a rawn beih hun apiangah a hneh ngei ang tih a rinawm tawh a ni,' a ti a.

Cerbera chuan, 'A awm ang takin i sawi a ni; thil hetianga a awm hi ka va lawm em! Ka lalpa hnenah chuan lut tawh rawh le, Pawlawh huaisen, an lo lâwm nasa ta ve'ng che; lehkha pawh kha ka thawn tawh reng a nia,' a ti a.

Tichuan, Pawlawha chu pûkah chuan a lut ta a; Diabola chuan a lo hmuak a, 'Chibai, bawih ţha leh rinawm, i lehkha rawn ken chuan mi tilawm ngei a!' a ti a. Pûk thim hotu dangte pawh chuan chibai an bûk ve hlawm a. Tin, Palawha chuan chibai a han bûk ve hlawm zawhah chuan, 'Mansoul chu ka lalpa Diabola hnenah pek ni sela, Mansoul lal ni kumkhua rawh se,' a han ti a. Tah chuan le, Diabola ho chu an rûm ta chur chur mai a, chu chu

an hla ve a ni si a; an rûm chuan tlangte hi a nghawr dur dur thei nia maw le!

Tin, lehkha chu an han chhiar a, an ngaihthlak hnu chuan, engtia chhân tur nge ni ang tiin an inrâwn a. Lusifara chuan a sawi hmasa ber a, heti hian a ti a: 'Mansoula Diabola mite thil tum hmasa ber kha a ţha dawn a ni ang; chu chu, engti kawng zâwng pawhin Mansoul chu a bawlhhlawh theihna angzia bera beih ni sela, tih kha a ni a, hei aia thlarau tihboralna kawng ţha a awm chuang lo ve. Kan ţhian hlui Balaama pawh khan he kawng hi a zawh a, a lo hlawhtling hle tawh a nih kha. Hetiang dan hi a ţha thei ang berin hmang ila, keini Diabola mite tan kan kumkhaw beih dan tur ni rawh se. Khawngaihna, tih chauh lo chuan engmah dangin a tihlawhchham lo vang a, chu khawngaihna lah chu Mansoul tan chuan beiseiawm pawh a ni tawh bawk hek lo. Mahse 'Bazar niin bei ila,' tih thute ang kha chu sawi ho rih ila, ţha ka ti. Sawi ho rih ţha ka tihna chhan chu, kan thil tum pum pui hi kan beih dan tur chungah a innghat a ni a, hunte hi kan tuat dik loh vaih chuan kan hlawhchham thei mai dawn a ni. Kan laichin unau Mansoula awmte chuan Bazar ni chu ţha an ti a ni a, mi zawng zawng an bazar lêm dawn em ni? Chung nite chuan ralveng an indah ţha zawk a ni mai thei a, chung nite chuan hriamhrei an inchhawp reng pawh a ni mai thei asin! Chuvangin pute u, in thil tumah chuan in hlawhchham ang a, kan laichin unau Mansoula mite tan thih zawh vekna a ni mai thei a ni,' a ti a,

Tin, Beelzebuba'n a sawi ve thung a, 'Ka pu thu sawi chu a ţha bawk viau mai; mahse, a zeldin thu kha chu a dik thei a, a dik lo thei bawk a ni. A thu kha sût leh loh tawp tura a tih a nih pawh ka ring lo bawk a; Inhnialna nasa tak chawh chhuahna mai tura sawi a ni tih ka hre si a. Chuvangin Mansoul. hian chhiat lam a pan tih a inhriat leh hriat loh te, keini'n beih kan tum thu a hriat leh hriat loh te, hriat chian kan tum phawt tur a ni a, kan thuin a chawh thawh a, Bazar ni tea ralveng a dah ţhat zawkte chu kan ring lêm tur a ni lo ve a Chutianga kan hriat chian a, an mutthluk laite a lo nih hlauh chuan eng ni pawh a ţha mai ang a, bazar ni erawh chu a ţha ber. Hei hi kei ka thu a ni mai e,' a ti a.

Tichuan, Diabola chu a lo ţawng ve a, 'Hei hi engtin nge kan hriat ang?' a ti a. 'Pawlawha zawt ila, kan hre mai ang,' tiin a chhang a. Pawlawha chu an han ko lut a, an zawt a, heti hian a chhang a, 'Pute u, ka hriat ang tawk chuan tunlaia Mansoul awm dan chu hetiang hi a ni. An rinna leh hmangaihnaah chuan an chau hle mai a; an lal Immanuela lah chuan tukkhum chhah a chhawn reng mai a. Lo kir leh tura dilna phei chu an thawn fo va, a la chhang duh chuang hauh lo mai; anmahni lah an insiam ţha chuang bawk si lo,' a ti a.

Diabola chuan, "An insiam ţha chuang lo chu ka lawm a ni; mahse an dil fo chu ka hlau va. Engpawh ni se, an inthlahdah hle chu thinlung taka

tuina an nei lo tihna a ni a, thinlung taka tih loh hi zawng engmah hi a tlâktlai thei lo a nia. Mahse, sawi zel rawh, hotupa ka tibahlah lo vang che," a ti a.

Beelzebuba chuan, Mansoul awm dan chu Pawlawha sawi ang tak kha a nih chuan, engtikah nge kan beih ang tih chu a pawimawh vak lo ve; an ṭawngṭainate, an chaknate chuan a tisawt vak dawn lo a ni a," a ti a.

Beelzebuban a sawi zawh chuan Appoliona khan a sawi ve a. "He thu-ah hian ka ngaih dan chu zawi takin tluang takin kal mai ila. Mansoul-a kan laichin unaute chuan theihtawpin suala hruai luh tumin bei reng sela (Sual aia Mansoul tichhe thei zawk tur hi a awm lo a nia), chutianga ṭha taka kan tih chuan Mansoul chuan ama thuin a ral ven te, a thil dilte leh a him nana a thil ṭul reng rengte kha a hluihlawn mai ang a, a lal Immanuela pawh a theihnghilhin a kianga awm chȃknate pawh a nei lo vang a, a lalpa pawhin a hnena lo kal chu a tum lo mai ang.

Kan ṭhian rinawm Tisamia pawhin a finrawl nena khawpui ata Immanuela chu a tichhuak mai ang khan Lalawta leh Sualchȃka pawhin engah nge an tihchhuah loh vang? Tin, hei hi ka hrilh ang che u (in hriat loh vang ni lovin), Diabola mi pahnih pathum Mansoul-in an kawla an chenpui phawt chuan, sipai tam tak tirha ṭmah do ai pawhin Immanuela chu a tihla ang a, Mansoul chu in ta a ni mai dawn alawm.

Chuvangin, tum dan hmasa ang khan heng kan ţhiante hi che sela, an fin vervekna nen thiam tawpin bei sela, an thiam ang tawka intidanglamin Mansoul mite chu bei fo sela, do pawh an ngai lo ang a, an sual zawh poh leh keini tan hneh an awl dawn a ni. Chutianga kan tih theih chuan Immanuela pawh lo kal ta sela, hman ang bawkin an lo hnawt chhuak leh mai dawn a ni. Ani, an lo sual tawh em avangin kumkhuain a duh lo mai tur asin. Tin, hetiang a lo nih tak tak phei chuan a kulh sut chhiatna te, a virvawm te, a Kaptente, a sipaite pawh an bo vek ang a, Mansoul chu saruakin a awm mai dawn a ni. Ani, he khawpui hian chutianga kalsan a nihzia a hriat phawt chuan, ama thuin hman ang bawk khan, kawng min hawn mai dawn lawm ni? Mahse, hei hi zawi awia tih tur a ni ang; ni rei lo tê chuan hetiang hna ropui hi a puitling mai lo vang e," a ti a.

Appoliona'n thu sawi a tihtawp veleh chuan, Diabola chuan a chhiat a rawn chhuah a, ama pual ngatin a sawi ta a. "Pute u, puk thiltihtheihna zawng zawng ka ţhian rinawm takte u, kei zawng in thu sawi vuaicha leh ninawm takte hi ka tuar thei tawh lo a ni. Ka hrawk hriam leh ka kaw ruak hian Mansoul khawpui hmingthang tak hi neih leh hlan a nghakhlel a, in remruat vuaicha tak hi a nghak thei tawh lo, khêk khêk lovin, ka theih ang angin ka châkna titlai tur hian beih ka tum dawn a ni. Chuvangin, ka Mansoul khawpui neih leh ka tum thu-ah hian in theihtawpin mi ţanpui mai rawh u," a ti a.

Tichuan, puk thim lal leh hotu deuh deuhte chuan Diabola châkna nasatzia chu an hmuhin hnial an tum ta lo va, an theih ang anga ṭanpui chu an tum ṭa zawk a. Chuvangin, a lawmzawng tur chu an ngaihtuahpui ta a, Mansoul la thei âwm tawk sipai an nei thei dawn em tihte an ngaihtuahpui ta a. Mansoul bei tur chuan ringhleltu hlir lo chu an tlak lo vang an ti a. Chuvangin, Mansoul bei tur chuan ringhleltu sipai rual tirh an remti tlang ta a ni. An tam lamah chuan sîngbnih emaw, sîngthum emaw tawkin ka ring a. Tichuan, an mi ropui leh mi lian inkhawmpui chu an zo ta a, Diabola chuan rinhlehna rama mi zawng zawng thawm chhuak turin a khuang chu vua sela, an ti ta a ni. Chu chu ram, "Hremhmun kawngka tlang," an tih ram chhung bawk kha a ni a. An mi liante leh lalte pawh chuan an pui ve tur a ni a, mite hotuah leh hruaituahte an ṭang tur a ni tih hi an titlu bawk a. Tichuan, Mansoul-a Diabola mite hnena thawn tur chuan lehkha an siam a, Palawha khan a lo nghak reng bawk a. An lehkha ziak dan chu hetiang hi niin ka hria :-

Hremhmun hmun pûk thim aṭang leh
Diabola leh thim lal dangte hnen aṭangin
Ṭhian rinawm tak, Mansoul kulh bang vela awmte
Kan chhanna nghakhleltute hnenah
Mansoul chunga kan remruat dan
Tûr ṭha tak mai kan thawn e.

Kan laichîn-unau ni tina kan chhuan te, thil tih zawng zawnga min tilawm ṭhintu. In mi lawm-

na lehkha lawmawm tak, ṭhian rinawm leh ngaihnatawm em em Pawlawha kutah kan lo hmu e. Kan han phelh a, kan chhiara kan ngaihthlak chuan, in mi hriatrengna leh kan tana rinawm taka in ṭanzia kan hriatin kan lawm a, kan au dur ḍur mai a, Hremhmun kawngka tlang vela tlang awmte chu kan au thawmah chuan an nghing dur dur mai a ni.

Kan tana in rinawmzia leh Mansoul chungchanga kan rawng in bawl ṭhatziate kan hriatin kan lawm lo thei lo va, in remruat dan leh fin dante pawh mak kan ti a ni. Mansoul mipui beih dan tur in ruahman dante hi ṭha kan ti em em mai a, hremhmun finna dang zawng aiin finna pawh in nei ṭhain kan hria. Chuvangin, in thurawtte chu kan hmuh veleh tha kan ti a, kan pawm em em mai.

In finrawl theihtawp chhuah a, lo bei zel turin kan fuih che u a, heta pûk lalpa leh hotu pung khawmte pawhin in remruat dan chu ṭha an ti a, Mansoul lak a, kan neih leh theihna dan tur rem ṭha zawk eng mah an hre chuang lo a nia.

A tawp berah chuan, thurawt dang zawng zawng chu a tla vek a, in thurawt kha lal Diabola chuan a pawm ber mai a, a hrawk hriam leh a rilṭum hian Mansoul neih leh hlan chu a nghakhlel em em mai a ni.

Chuvangin, kan lal chak tak, thinur, khawngaihna nei lo Diabola chuan Mansoul tihchhiata nangmahni chhan chhuahna ngawt a ngaihtuah a, sipai sṭughnih sia tam a ko chhuak tawh a ni tih hi in

hriat loh kan duh lo ve. Chungte chu mi chak tak tak leh ringhleltu ţhiau, indo dan engkim hre mi an ni a, kan ring em em a ni. Kan lal Diabola chuan a châk em em tawh a, kan tih kha a rilru-ah chuan Mansoul beih thu ngawt a khat tawh a ni. Chuvang-in, tun hma lama min vuan nghet a, tih dan tur engkim min hrilh ţhin ang khan awm ula kan thu pawh pawm ve bawk rawh u. Tichuan, hlohtu ni lovin hleptu in ni zawk ang a, Mansoul hotu-ahte siam kan tum che u a ni.

Thil pakhat chu theihnghilh bik tur a ni lo vang a, Mansoul mi keini mi pawmtute chuan in finna te, in chakna te, vervekna te, vertherna te, a sual zawnga thlem thiamnate in hmang reng tur a ni a, Mansoul khawpui chu a sual thei ang bera hruai sual in tum tur a ni.

Hei hi kan tihtluk dan a ni a, khawpui chu a sual zawh poh leh Immanuela pawhin a hnuchhawn zual ang a, eng kawng mahin chhan chhuah a tum lo vang. Ani, an suala an chak loh chuan kan beih hunah pawh mi dodal thei an awm lo vang a, hneh an sam dawn a ni. An lal Shaddaia ngei pawhin a hum duh lo vang a, a Kapten te, sipai te, an indo hriamhreite nen a tir haw vek mai thei ang a, Mansoul chu saruakin a awm mai ang. Chutih hunah chuan, Mansoul chuan kawng min hawn ang a, theipui rah ang maiin a eitu kâah a tla lut mai dawn zuk nia. Ani, chutih hunah chuan sam têin kan la mai thei dawn a ni.

Mansoul beih hun turah chuan hun ruat ngheh a la awm meuh lo va, kan zinga ţhenkhat chuan nangmahni ang bawkin bazar nî ţhain an ring; ba zar nî zan chu a ţha ber mai ang. Engpawh ni sela, inpeih renga in awm a ţha ang, khuang nena kan haw-haw pawn lama in hriat veleh, a buai thei ang bera chhung lama in lo tihbuai theih nan. Chutichuan, Mansoul chuan hnung lam leh hma lamah hrehawm a ti em em ang a, kan lal Diabola hnena inpek mai pawh a hnial lo vang," an ti a.

Heti hi Mansoul chan vanduaithlak tak chu a ni ta mai a; a Lalpa chu a tivui a, a kal bosan ta si a; a ât avangin Hremhmun chakna chu tithatho va, tihchhiat der tumin an lo kal dawn a ni.

Mansoul chuan a sualna ţhenkhatte chu a hre ta ngei naa, a chhungah Diabola mite an lo lut thuk khawp tawh si a, a ţap a, Immanuela chu a kal bo tawh si a, a ţap chuan a au kir zo tawh si lo. Mansoul-a a lo kal leh dawn leh dawn loh pawh a hre ngam tawh si lo. An hmelmate chakzia leh thil tih chanchin an phiar ruk dan zawng zawngte pawh an hre hek lo.

An lal hnenah chuan sawmna chu an la thawn fo va; mahse, chhanna chu ngawih reng a ni mai. Insiam thar lah chu an tum chuang si lo va, chu chu Diabola duh zawng tak a ni; an thinlunga khawlohnate an pawm chuan an lal Shaddaia chuan an ţawngţaina a chhang lo vang tih a hre si a. Tichuan an chak lo deuh deuh mai a, thil lir thei, ţhâwngaleivir lak ang mai an ni. An lalpa hnenah

chuan ţanpui dilin an ţap a, Diabola mite chu an pawm bawk si. A ni, Mansoul chu inchawhpawlhna hmun a lo ni ta a. Mansoul mite leh Diabola mite chu kawtthlerah an leng za ta. A ni, muannate zawng an zawng ţan na a, an natnate kha a nasa bawk a, an hlawhtling si lo. Mansoul chaklohna chu an hmelmate chakna a lo ni a, an sualna chu Diabola mite tana ţha a ni bawk si. Mansoul hmelmate chuan khawpui chu neih an intiam ve tlat si a, danglamna nasa vak a awm tawh lo a ni. Mansoul mi leh Diabola mite chu Mansoul mi an ni ta vek mai. Diabola mite lah chu an pung sâwt nasa mai si a. Mansoul hriatah khan mi singkhat leh sangkhat lai an thi bawk a ni.

BUNG XII

BIHNGUNA THU HRIAT CHHUAH : DIADOLA'N MANSOUL BEIH LEH A TUM THU

Tin, mi pakhat a hming, Bihnguna a awm a, Mansoul hmangaihtu tak a ni a. A dan rengah thil hriat tum tak ṭhin a ni a; thil eng emaw hriaṭ tur a awm law maw tiin, Mansoul khua chu a fang fo ṭhin a. Amah hi thikthu chhe tak a ni bawk a, Mansoul hi eng emaw tia lo khualkhem leh phiar rute hi an awm law maw; khaw chhunga Diabola mite leh pawn lama mite pawhin a chhiatna tur an lo rel law maw tih hlauvin a fang ṭhin a ni. Vawi khat chu Bihnguna chu mi en thlithlai tura a vah laiin Mansoul khaw chhunga Sualna tlang an tihah chuan a lo kal a, zan a ni a; mi phun ru hi a hria a, zawi tein a va hnaih a, "Rei lo te-ah Diabola'n Mansoul hi a rawn nei leh mai dawn, Diabola miten Mansoul mite chu an Kaptente chenin an that vek dawn a ni," an ti a lo ni a. Chu lo pawh, "Diabola chuan indo mi singhnih aia tam mah a nei reng tawh mai a, thla tam a ni lo vang, an bei mai dawn a ni," an tih a hre bawk a.

Bihnguna chuan a thu hriat chu dikin a ring hle mai a, khawpui lal hnenah chuan a kal thuai a, a hriattir vek a. Khawpui lal chuan Thuhriltu hnuai zawk kha a ko va, a hna chu a kawltir vek a; Ziaktu lal kha a dam loh avangin ani hi thuhriltu lal a ni mai a ni. Tichuan, khawpui mite chawk tho turin râlkhêl a siam ta a, thu ngaithla fel tura

an lo kal khawm nan dar an vaw bawk a. Tichuan mipuite chu an lo kal khawm a, an hnenah chuan inralring tura fuihna thu tlem a sawi a. Bihnguna thu hriat kha an thupui ber chu a ni a. "Mansoul hi ni khat thil thua min thah vek tumin min lo phiar nasa em em mai a lo ni a. He thu hi ngaihneu tur a ni lo vang a, Bihnguna hriat a ni a. Bihnguna chu Mansoul hmangaih em emtu a ni si a, mi rinawm tak, mi dik tak, thu uar lo mi, ngun taka en a, dika hriaa, fel taka sawi mi a ni si.

Amah chu ka ko vang a, ama kâ ngei atangin hria ang che u," a ti a. Tichuan a han ko va, a lo kal a, a thu hriat chu chiang takin a sawi a, a hriatna dante pawh fel takin a hrilh a, Mansoul mite chuan an âwih hle mai. Thuhriltu khan a lo ţanpui bawk a; "Pute u, keini tan chuan rinhlelh tur a awm lo ve; Shaddaia kan tivui tawh a, Immanuela lahin khawpui a chhuahsan ta si a. Diabola mite kan kawppui em em a, kan awm dan hlui kan tluksan a ni e. Kan hmelmaten min zuam tawh a, kan chhiatna tur an phiarte chu mak pawh a ni lo ve. Khawpuiah hian natna hri a leng bawk a, mi ţha tam tak an thi a, chuvangin, kan chak lo em em a ni. Diabola mite erawh chu an lo pung a, an chak deuh deuh reng a ni.

Chu lovah, he thuhretu fel tak aţang hian thuruk dang pawh ka la hria asin. 'Keimahni min phiar hian-Diabola leh Mansoula mite hi lehkha an inthawn zut mai.' a ti a. Mansoul miten he thu hi an hriat chuan an hnial thei si lo va, an lungngai

a, an ţap a. Bîhnguna pawhin an thuhriltuin an hnena a sawi zawng zawng kha a dik a ni tih a nemnghehpui bawk a.

Chuvangin an lo âtzia chu an inhre thar ta a, Shaddaia leh a Fapa hnenah pawh dilna a leta tih pun an tum ta a. Kapten tè, Manding liante leh Mansoula indo mite reng reng pawh hna an pe·a, intikhauhva, inti mipa turin an ngen a; an ralthuam turte chu mipuiin an ngaihtuah ang a, Diabola chu khawpui hual tura lo kal ngei tura an sawi ang chuan chhunah emaw, zanah emaw pawh lo kal sela, do thei ngei tura siam an tum a.

Kaptente'n he thu hi an lo hriat chuan Mansoul hmangaihtute an ni bawk a, Samsona tam tak ang maiin an nghing suk mai a. Diabola leh a mite phiarrukna, hremhmun finrawl chu hneh ngei turin an inrawn khawm a, heti hian an titlu a ni :-

1. Mansoul kawngkhar hi khar tlat ila, nghet taka kalh tur a ni. Mi lut leh chhuakte chu ngun taka Kapten hovin en fiah zel tur a ni; a tawpa min phiartu ngei te, lut lam emaw, chhuak lam emaw kan hmuh fuh chuan man tur a ni a, kan zing ata kan chhiatna phiartu pawh hmuh chhuah ngei tum tur a ni.

2. Mansoul khaw chhunga Diabola mi reng reng chu zawn chhuah vek tur a ni a, in tin pawh ngun taka dap chhuah vek tur a ni; an thil rilruat vel thua thil tih sahrang lo nei vete pawh hriat chhuah ngei tur.

3. Khawiah pawh, tu hnenah pawh, Diabola mi hmuh chhuah a nih phawt chuan khawpui mi chutianga awmhmun emaw, riahhmun emaw lo petu tan chuan thil zahthlak a ni a, nasa taka vau tur a ni.

4. Chu lo pawh, Mansoul khawpui hmingthang tak chuan a huap chhung zawngah chuan, lal Fapa leh a Pa Shaddaia dan an bawhchhiat avanga inngaihtlawmna ni, vantlang chaw nghei ni ruat tur a ni. Chumi huna Mansoul sual inhriatna chaw nghei ni leh inngaihtlawmna ni hmang lo va, anmahni khawvel hna thawk emaw, kawtthlera veivak mai emaw an awm chuan Diabola mi, tia man tur an ni a, an thil tih sual tâk avang chuan Diabola mi tuarin an tuar ang.

5. Chu chauh lo pawh, sual vanga inngaihtlawmna chu an theih ang angin an tithar tur a ni a, Shaddaia hnenah pawh ṭanpui dilin dilna an thawn ṭheuh bawk tur a ni.

6. Khawpui mite chuan Bihnguna'n an ṭhatna tur a lo ngaihtuah em avangin a hnenah lawmthu sawi ṭheuh tur a ni. Tin, a piankena an ṭhatna ngaihtuah leh hmelma hnehna ngaihtuah mi a nih avangin Mansoul khawpui ṭhatna tura enthlatu pawl hotu lian berah an siam ta a.

Tin, khawpui chuan, an kaptente nen chutianga an tih tak avangin an sawi ang chuan an ti a. An kawng zawng zawng chu an khar a, Diabola mite chu ngun takin an zawng chhuak a, an hmuh apiang chu sual ṣim entirna an tihtir zel a. Chaw

nghei ni chu an serh a, Bihnguna pawh chuan Mansoulin hna an pek ang chu puithu takin a thawk bawk a. A hnaah chuan a inpe zo ngei mai; khawpui chhung chang pawh ni lovin, pawnah te pawh a kal vel a, ngun takin, hmu turin, hre turin a bih a ni.

Tin, rei vak lovah chuan zin tumin a inbuatsaih a, ringhleltute awmna, Hremhmun kawngka tlang, an tihah chuan a lo kal a, tah chuan mi tinin Mansoul hlir an sawi mai tih leh Diabola pawh rawn bei turin a inpeih ṭep a ni tih a rawn hria a. Tichuan hmanhmawh takin a lo kir a, kaptente leh Mansoul upate chu a ko khawm a, a zinnaa thil a va hmuhte leh a va hriatte chu a hrilh hlawm a. 'Diabola pawh a lo thawk lek lek tawh a, hmana tâng chhuak, Ringduhlova kha a sipai General-ah a hmang a, a sipaite lah chu ringhleltu hlir singhnih aia tam an ni, tihte a hrilh a. Diabola chuan hremhmun pûk hotute kha rawn hruai a tum a, ringhleltute chungah Kaptenahte a siam hlawm a ni, tih te a hrilh bawk a. Mansoul chu Diabola thu hnuaia dah an tum ngei tih chu a hriat hle mai,' a ti a.

Ringhleltute General lian bera Ringduhlova a siamna chhan chu Diabola tan a rinawm em vang a ni a, Mansoul tihchhiat duhtu tak a ni bawk a ni. Mansoul-in a chunga an tih dan anga an chunga tih ve a chak hle si a.

Manse hotu hângho chu Manding lianahte siam an ni ang a, Ringduhlova chu an zaa chungah a awm dawn a ni a. Chu lo rengah pawh Ring-

duhlova chu hotu dang ai chuan Mansoul deh vel thiam ber tur a ni.

Tin, Mansoul Kaptente leh Mansoul upate chuan Pu Bihnguna thu rawn hawn chu an hriatin rei rial lova tih nghal mai ṭhain an hria a, an Lal-pa-in dan a lo pek tawh angin Diabola mite chung-ah chuan an ti dawn ta a ni. Taima takin, hleih nei hek lovin Mansoul in zawng zawng chu an dap chhuak vek a, Pu Rilrua inah leh lal Tumruha ina mi chu lal Awta a ni ngeiin an hria a, a hming a tidanglam a, Inrenthiama a inti a. Lal Tumruha ina mi pawh chu Sualchâka a ni a, Hlimtluangtlama a lo inti a. He mite pahnih hi Kaptente leh khaw-pui upate chuan an man ta a, tângvengtu Midika hnenah, tân inah an dah ta a. He mite pahnih hi tângvengtu chuan a tihrehawm hle mai a, thir rit takte a phurhtir a, a rei deuh hnu chuan an ngawr ta a, tân inah chuan an thi ta a. An pute pawh kha Kaptente leh khaw upate inremna angin, an dik lohzia hriat nan leh Mansoul mi dangte tihṭhaih nan mualah sim entirna chu an tihtir a ni.

Chutih laia sim entirna an tihtir dan chu, a ti-diklotu-a te kha an dik lohzia an hriattir a, an sual an inpuang a, khermei takin sim an tiamtir ṭhin a ni.

Hetih hnu pawh hian Kaptente leh upate chuan Diabola mite chu an la zawng ta zel a; Mansoul khâwpui kulh bang vela pûk te, kua te, khuarkhu-rumte an zawng a; an hniakte chu an hmu ngeiin, an kuaah chuan an rimte pawh an hria a, mahse an hmu theiin an man thei lo va, engmah an ti thei

lo. An kawngte chu a kawiin an kuate pawh a thuk si a, an biru daih thei zel a ni.

Mahse, Mansoul miten chuti taka Diabola mite an beih nasat tâk avang chuan a kil kilah an lut a, an leng chhuak ngam ta mang lo va. Hmanah chuan Mansoul mite nen an lengza ṭhin a, tunah zawng hmelma nasa tak an ni tih an hriat tak avangin an lang ngam ta lo a ni. Pu Bihnguna thil tih chuan Mansoul a tidanglam ngei mai.

Hetih chhung hian Diabola chuan a sipaite a lo buatsaih peih tawh a, Mansoul tichhe turin rawn hruai a tum a ni. An chungah chuan Kaptente leh hotute a dah hlawm a. Amah ngei chu a pum pui hotu a ni a; Ringduhlova kha sipai chunga hotu lian ber a ni a, hotu lian dangte chu nakina sawiah hotu te, an puanzarte leh a lem chuangte pawh.

1. An Kapten hmasa ber chu Kapten Thinthawka a ni a, thlan thu ringhleltute Kapten a ni. A puanzar chu a sen a ni a, a putu Tichhetua a ni. A lem chuang chu Dragon sen hlur a ni a.

2. Kapten pahnihna chu Kapten Thinkheia a ni a, kohna ringhleltute Kapten a ni. A puanzar putu chu Thima a ni a, a zia chu a dâng a ni a, a lem chuang chu rûl dumdê a ni.

3. Kapten pathumna chu Kapten Borala a ni a, khawngaihna ringhleltute Kapten a ni. A puanzar zia chu a sen a ni a, a putu chu Nunglova a ni a, a lem chuang chu Pûkthima a ni.

4. Kapten palina chu Kapten Kohama a ni a, Rinna ringhleltute Kapten a ni. A puanzar zia chu a sen a ni a, a putu chu Eizotua a ni a, a lem chuang chu khabe ang a ni.

5. Kapten pangana chu Kapten Kângduha a ni a, vawnhimna ringhleltute Kapten a ni. A puanzar zia pawh hi a sen bawk a ni a, a putu chu Mûta a ni a, a lem chuang chu meialh dum a ni.

6. Kapten parukna chu Kapten Nghaisatua a ni a, thawhlehna ringhleltute Kapten a ni A puanzar zia chu a dâng a ni, a putu chu Hachangṭhiala a ni a, a lem chuang chu rulhût dum a ni.

7. Kapten pasarihna chu Kapten Awmnuamlova a ni a, chhandamna ringhleltute Kapten a ni. A puanzar zia chu a sen a ni a, a putu chu Chawlhhmulova a ni a, a lem chuang chu Thihna hlimkawr a ni.

8. Kapten pariatna chu Kapten Thlâna a ni a, ropuina ringhleltute Kapten a ni. A puanzar zia chu a dâng a ni a, a putu chu Ṭawiha a ni a, a lem chuang chu luruh leh mitthi ruhte a ni.

9. Kapten pakuana chu Kapten Beiseibova a ni a, lawmna ringhleltute Kapten a ni. A puanzar putu chu Beidawnga a ni a, a puan zia chu a sen a ni a, a lem chuang chu thir ling leh thinlung sak a ni.

Heng hi an Kapten te, an sipai te, an puanzar leh a putu te, a lem chuangte chu an ni a. Heng

chungah hian Diabola chuan Kapten-hrante-a siam a, pasarih an ni a, an hmingte chu— lal Beelzebuba, lal Lusifara, lal Legiona, lal Appoliana, lal Pythona, lal Cerbera leh lal Beliala an ni. Heng pasarihte hi Kaptente chungah an awm a. Ringduhlova chu General lian ber a ni a, Diabola chu lalber a ni. Sipai dangte pawh za chunga Kapten te, tam zawk deuh chunga Kapten-ahte an siam bawk a. Ringduhlova sipaite chu an kokim tâwk ta a ni.

Tichuan, "Hremhmun kawngka tlang," an tihah chuan an lo chuang chhuak a, chu chu an inkoh khawmna thin a ni reng a, khawi lam atang pawhin lo kal sela, Mansoul pana kal tur an ni a. Tin, a hma pawhin Shaddai-a'n Bihnguna kâ atangin emaw ni hriat thawithamna a lo nei tawh a, ralkhêlte pawh an lo siam a. Kawngka apiangah ralvengte a letin an ti tam a, hmun remchang deuh deuhvah chuan an virvawmte an dah bawk a, an hmelmate vawm buaina turin lung lian tak takte pawh an dah a.

Mansoul mite an lo harh ve tâk avangin khawpuia Diabola mi awm rute pawh khan an tih tum ang chuan an ti thei ta lo va. Mahse an hmelmate an lo lan chuan Mansoul mite chu an thlaphang ta khawp mai a. Khuang nen an rawn nawr a, an khuang rite chuan a tizam em em mai a, hriat nuam an ti lo tawp mai a; mel sarih bial chhunga mi chu a tizam deuh vek mai. An puanzarte leh a lem chuangte pawh rapthlak an ti a ni.

Diabola chu a lo thlen chuan beng kawngka a rawn pan a, chhung lama an mite khan an belh ring-

in a han bei nasa mai a ni. Mahse, Kaptente an fimkhurin an inralring ve bawk a, an virvawmte khan an lo bei a, lung chu a vung thur thur mai a, Diabola chuan khawpui chhunga mite ṭanpuina a beisei kha a lo awm mang si lo va, Kaptente chu Mansoul hri vei thu avanga an chak lohzia ngaihtuahin an che ṭha em em mai a, Diabola chu a zâm ta deuh va, a hnungtawlh a, virvawm vawm phak loh chinah a inkulh ta a.

Tichuan, lei kulha a inrem ngheh chhung chuan Mansoul beihna turin tlang pawng pali a siam a. A hmasa ber chu ama hming chawiin, "Diabola tlang," a ti a, chuta ṭanga Mansoul chu han rikrap tur a ni a. A dang pathumte chu, "Alecto tlang," "Megara tlang," "Tisophone tlang" tiin an vuah a. Heng mite hi Hremhmun mi hlauhawm tak takte an ni. Hetiang hian Mansoul chu a bei a, sakeibaknei sa seh ang maiin a che a, a intihhlauhawmna avang chuan Mansoul chu tlu maiin a ring a ni. Mahse, ka sawi tawh ang khan Kaptente leh sipaite chuan ṭha takin an do va, an virvawm chuan hna an thawk ṭha hle mai a, Diabola chu a tawlh kir leh ta a, Mansoul chu a huai ta sawt a ni.

Tin, Diabola'n khawpui hmar lama tlang pawng a siamah khan a puanzarte chu a khai a, a en a hlauhawm hle mai; ama ramhuai finin puanzarah khan meialh zuai zuai mai hi a siam a, chu chuan Mansoul chu a tikâng dur dur mai dawn tih a entirna a ni a.

Diabola chuan chutianga a tih zawhah chuan khuangpute chu zan tina Mansoul kulh bula anmah-

ni biak nan khuang va tum ţhin turin ţhu a pe a. Chhunah zawng virvawmin an lo sai dah ang e tiin zanah a tihtir ţhin a ni. Diabola chuan, anmahni biak ka duh ble a, a tirah hre thiam lo mah sela, an chauh hunah zawng an la biak theih mai mahna," a ti a ni.

Tichuan, khuangpu chuan thupek angin a ti a, a tho va, a khuang chu a tum ţhin a. Mahse, a khuang chu a rik veleh, khawpui chu han en ila, khua a lo dur a, van a lo thim a, ri reng reng, Shaddaia thu sawi aw chauh lo chu a aia a hlauh zawk a awm lo. Mahse, Mansoul chu a khur thlu mai tawh a, lem zawha an awm mai mai loh chu engmah dang beisei a nei tawh lo.

Khuangpuin inbiakna tura khuang a han tum chuan, Mansoul mite hnenah heti hian ţhu a sawi a; "Ka hotupa chuan hei hi hrilh tur che uin min tir a, nangmahnia lungawi taka in rawn inpek loh chuan ka la lui tho dawn che u a ni," tiin a ti a. Mahse, chutia a tih zawng chuan a khuang chu a han vua a, Mansoul mite chuan Kaptente hnenah lal inah khan an kalsan vek a, khuangpu chu tu mahin an chhang lo va; chumi zan chuan a rawn nawn leh ta lo va, hotupa hnen lamah bukah chuan a kir leh ta a.

Diabola chuan khuangin Mansoul mite chu a kuai her zo lo tih a hriatin khuang lovin a khuangpu chu a tir leh a, khawpui mite nena inbiak a duhzia chu a hriattir a. Mahse, an inbiak chuan inpe tura koh luihna a ni mai ang tih an hriat theuh

avangin an ngaithla duh lo va, a hma ang bawkin thu tlêm tê ngaihthlak pawh tam tak man a ni mai ang tih an hre si a.

A zan lehah chuan a tir leh a; tu nge a tirh ang? Kapten Thlâna kha a tir a ni. Kapten Thlâna chu Mansoul kulh bulah chuan a lo kal a, khawpui mite hnenah chuan thu a sawi a:–

"Aw, Mansoul khawpui hel hmang taka chengte u, eng mah dang ti lova in khawpui kawngkharte hawng a, lal ropui tak hi luhtir turin ka ko lui a che u. Mahse, in hel luih reng zawngin chaknaa kan lâk hunah che u chuan thlân ang maiin kan dawlh vek mai ang che u. Chuvangin, ka koh luihna hi in pawisa dawn nge dawn lo mi hriattir rawh u.

Ka han koh chhan che u chu, ka lalpa chu rinhlelh rual lohvin in lal a ni a, hmanah nangmahni ngeiin in pawm a nih kha. Immanuela'n thu hnu dawn lo taka ka lalpa a beih a, a hneh a, a chanvo zawng zawng a chhuhsak khan bei let lo turin a insum ta a nih kha! Chuvangin, Aw Mansoul, nangmah ngeiin ngaihtuah la, inrem i duh nge duh lo? Ngawi renga nangmaha i inpek mai chuan kan inthianna pawh tihthar a ni ang a, mahse, i hnial a, i hel reng chuan mei leh khandaih mai lo chu eng mah beisei suh," a ti a.

Mansoul khawpui ngui tak chuan he ko luitu leh a koh luihna a hriat pawhin a la ngawi reng mai a, chhanna reng reng eng mah a pe lo va, chuvangin a buk lamah a haw leh ta a.

Mahse, anmahni an inrawn hnuah, Ziaktu lal kha râwn theuh turin an inti ta a. He Ziaktu lal hi an Thuhriltu lal ber a ni a (a hma pawhin sawi a nih tawh kha), tunah hian a dam lo deuh mai pawh a ni; heng thil pahnih pathumah hian a khawngaihna an dil a.

1. Hmanlai anga mahni inla hrang lovin thlamuanthlak taka anmahni a rawn en an duh a ni. A hnena an awm dan hrehawm takte an rawn thlen chuan a lo ngaihthlaksak an duh bawk a. Mahse, he thu-ah hian a dam loh deuh avang chuan hmanlai angin a tangkai thei vak lo a ni, tih a hrilh nghal a.

2. A pahnihnaah chuan, tun anga an awm dan pawimawh tak, khawpui bula Diabola'n a sipai rual singhnih lai ringhleltu thiau a rawn dah laite hian engtia tih tur nge tih a ngaihtuahsak an duhzia an hrilh bawk a. Chu lovah, Diabola leh a Kaptente chu mi nunrawng tak an ni a, an hlau va ni, an ti bawk a. Mahse, he mi thu-ah chuan, Lal Fapa danah in chungthu engtia ziak nge tih in en thin tur a ni tih a hrilh a.

3. A lalna chuan Shaddaia leh a Fapa, Immanuela hnena dil dan tur rem a ruatsak an duhzia leh amah ngei pawh an zinga pakhat, diltu anga a intihlan an duhzia an hrilh bawk a. "Keimahni mai zawngin vawi tam kan dil tawh a, chhanna eng mah kan hmu lo va, nanga kut a tel zawngin Mansoul thatna tur a thawk chhuak ngei ta ve ang," an ti a.

Mahse, heng zawng zawng a chhanna chu Immanuela an tivui a, an tilungngai bawk a, chuvangin

mahni mal chunga sa chan an ni ta a ni, tih a hrilh chauh mai a ni.

He Ziaktu lalin a chhanna hi an tan chuan rawtsawmna lung ang mai a ni a, a delh rit hle mai a, tihngaihna reng an hre lo; Diabola phûtna lah chu an zawm ngam rih si lo va, a lai laklawhah chep takin an awm ta mai a. An hmelmapa lah chuan dawlh mai a tum a, an ṭhian lah chuan a chhan duh rih si lo.

Tin, khawpui lalpa, a hming Ngaihnahriaa kha a lo ding chhuak a, a han kher a han kher a, an ziaktu lal thu sawi lungngaihthlak taka langah khan thlamuanna a han kher chhuak ta a ni. An ziaktu lal thu sawi a han chhui chhuah dan chu, "Hmasa berah chuan ka lalpa thu sawi kha pumpelh theih a ni lo, 'mahni malchunga sa chan' kan ni a, kan sual man chu kan tuar rih phawt tur a ni. Mahse, a ṭawng danah khan a tawpah chuan kan hmelma lak ata min chhandam ngei dawn. Rei lo te kan lungngaih hnuah chuan Immanuela a lo kal ang a, min pui ang," a ti a. Khawpui lal chuan Ziaktu thu sawi han chîk vel chu a lo thiam ngei mai; zâwlnei ai mahni hre thiam a nih avang leh, Ziaktu lal thu hian englai pawhin awmzia a neih ṭhin avangin khawpui mite chuan ngun deuhva bih ṭhin tur leh, an thiam ang tawka hrilh fiah ṭhin turin an ti ta a.

Tichuan Lalpa chu an kalsan a, an lo kir a, an Kaptente hnenah chuan an lo kal a, chung thute chu an hrilh a. A hria apiangte chuan khawpui

lalpa thu chu an pawm a. Chuvangin an Kaptente pawh chuan an huai phah sawt a, hmelma buk chu bei turin huai takin an inpuahchah a. Mansoul tih chhiat tuma ringhleltuho, Diabola rawn hruaite chu tihboral vek an tum ta a.

Chutichuan an vaiin mahni hmun ţheuhvah an kal ta a; Kaptente an hmunah, Khawpui lal a hmunah, Thuhriltu hnuai zawk a hmunah, lal Tumruha pawh a hmunah. Kaptente chuan an lalpa tana thil tih chu an châk a, indo ang lam thilte chu an châk zâwng a ni si a. A nî lehah chuan inrâwn turin an kal khawm a, Diabola Kaptente chu virvawma chhân an tum ta a. Diabola mite an lo kal hnai bawk a, a tûk nı chhuah sârah chuan an bei ta a ni. An virvawm chu chatlak lovin an han vawm ta mai a; Mansoul tan Diabola khuang rı a hlauhawm hle ang bawkin, Diabola tan chuan Immanuela virvawm chu a hlauhawm ber a ni. Chuvangın Diabola chu khawpui aţanga hla deuhvah a tawlh kir leh ta rih a. Tıchuan Mansoul khawpui lalpa chuan a lawm avangin dar a vua a, Thuhriltu hnuai zawka chuan, lawm thute Ziaktu lal hnenah chuan a thawn a. A ţawngkam chhuak Kaptente leh khawpui upate'n an huaı phah avang khan a ni.

Diabola chuan a Kapten hote, sipai te, mi hotu leh hming nei zawng zawngte pawh Mansoul lai virvawm avangin an zam hle tih a hriat chuan, "Fakder leh Ngamthlema man ka tum zawk teh ang," a ti ta a. Chuvangin, rei lo deuh hnuah chuan Mansoul kulh bulah khuang beng lovin, Kap-

ten Thlâna pawh hruai lovin a lo kal a; ṭawngkam thlum tak mai, remna lal ni âwm fahranin, Mansoul-in a pawi an khawihte pawh chu thinur lo va, nuihzaa lain a lo che a, khawpui leh mipuite sawtna tur ngaihtuah ngawtin a nia ka lo kal ni," a ti a.

Chuvang chuan a thu ngaithla turin mite a ko va, a hnena an inpek theihna turin heti hian thu a sawi ta a: "Aw, Mansoul khawpui hmingthang tak, i ṭhatna tur tih ka châk avang hian zan eng zât nge ka tlaivar tawh a, chau tak chungin mel eng chen nge ka kal tawh; nangni nena indote chu ka duh hnaisai lo mai, lungawi taka nangmahni ka hnena in inpek nghal loh chuan!

Hmanah chuan ka ta in nih kha in la hria ang chu maw! In lal atana min pawm a, ka khua leh tui in nih chhung khan lei hlimnate chu eng mah in tlachham lo tih hi hre reng bawk ang che u. In lal leh hotu ka ni a, in mawina tur leh in hlimna tur engkim ka ngaihtuah ṭhin a nih kha. Ka ta in nih lai khan tuna in neih ang hian harsatna leh buaina, hrehawmna leh manganna eng mah in nei ngai lo a ni tih hi ngaihtuah bawk rawh u. Nangni leh kei kan inzawm leh hma zawng muanna pawh in nei lo vang

"Amaherawhchu, kei min pawm phawt chuan, in zalenna ka tizau vang a, in nihlawhna ka titam ang a, nawm mâka in tlat theihna kawng ka zawnsak zel dawn che u a ni. Tin, heng in thil tih, min tihlungnih lohna zawng zawngte hi chu, nî leh thla a ên chhung chu ka sawi ngai lo vang. Tin, ka mi-

te khawpuia lo cham bang rute khan in pawi eng pawh an lo khawih a nih chuan anni chu chhiahhlawh an ni ang a, anmahni neihin in rawng an bawlsak ang che u. Ka sawi tam pawh a ngai lo va, anmahni pawh in hria a, inpawl nuam in ti hle ṭhin a nih kha! Engah nge tunah hian kan inrem loh vang? Kan inhmelhriatna leh inṭhianna hi i tithar leh ang u hmiang.

"In ṭhiante chu ngaidam rawh u. Tunah hian in hnenah duhtawkin ka sawi a ni, ka hmangaihna che u hian min tir lui a ni, sawi lo thei ka ni lo. Tibuai thar turah chuan min puh suh u. Indo emaw, emaw, inrem emaw thu-ah chuan in duh chen chen ka duh; nangmahni infak chawpin in Kaptente chakna emaw, nangmahni pui tura Immanuela a lo kal thuai tur thu emaw chu chhuang hek suh u, chung chuan a tilawm lo vang che u.

"Sipai rual chak tak nen nangmahni bei turin ka lo kal a ni a, puk hotu zawng zawngte chu an hruaitute an ni a. Chu lovah, ka Kaptente chu mupui aia ṭuanrang, sakeibaknei aia chak an ni a, tlai lam chinghnia aia koham zawk an ni. Basan ram Oga kha eng nge a nih? Gath mi Goliatha kha eng nge a nih? Ka Kapten tê berte pawh khan a khan lo vang. Chuvang chuan, Mansoul hi engtin nge ka kut tuar lova an chhuah theih ang?" a ti a.

Diabola chuan hetianga bum tum leh ngamthlem thu chu, Mansoul mite hnenah chuan a sawi ta a; khawpui lalpa (Lord Mayor) chuan heti hian a chhang a :-

'Aw, Thim lal, Diabola, bumhmangpa, dawt thua i fakderna chu kan lo chhin a, kan tem a, kan hre tawk ta zet mai. Chuvangin kan lal ropui tak, Shaddaia thupek chu bawhchhiain kan ngaithla dawn che em ni? Nang kan zawm che chuan kan Lalpa chuan min paih kumkhua dawn lawm ni? I tana hremhmun a buatsaih chu kan tan chawlhhmun a ni dawn em ni? Chu lovah, aw, nang thutak zawng zawng tlachhampa, i bum thu pawma i hnena tluk luh leh ai chuan i kuta thih pawh kan huam a ni,' tiin.

Diabola chuan khawpui lal a biak chu engmah a sawt dawn lo tih a hriat chuan a thin a ur viau ta mai a, a ringhleltu sipaiho nen chuan Mansoul chu beih leh a tum ta a.

Tichuan a khuangpu kha a ko va, Mansoul bei tura a mite koh khawm nan khuang chu a tumtir a (a tum chuan Mansoul chu a lo khur a ni); Diabola chu a sipai rual nen chuan a lo hnai a, a mite chu a sem darh a. Kapten Nunrawnga leh Kapten Nghaisatua chu Hriatnakawngka châng turin a dah a, kawngka zâwnah chuan ṭhu turin a ti a. A ṭul chuan Kapten Awmnuamlova'n a rawn thlak mai thei, a ti bawk a. Hnârkawngkaah chuan Kapten Kângduha leh Kapten Thlâna a dah a, ngun taka veng turin thu a pe a. Mitkawngkaah chuan hmel tur ngun mai, Kapten Beiseibova a dah a, a puanzar ẖlauhawm tak chu a khai vuh mai a. Tin, Kapten Kohama kha chu Diabola tawlailirpu a ni

a, hmelma laka rallak engpawh, mi emaw, bungrua emaw pawh vengtuah a dah bawk a.

Tin, Mansoul mite chuan Kakawngka chu rîk-rum chawlh hmuna an siam a ni a, an veng ngun em em mai a; khawpui miten an lal Immanuela hnena dilna an thawn chhuahna ṭhin a ni bawk a. Chu lovah pawh, Kaptente'n an virvawm an han vawm chhuahna ṭhin a ni a, a pawimawh rêng bawk a. Chu kawngka chu han chhoh ṭanna dawn laia awm a ni a, chuta thil dah emaw leh thawn chhuah emaw chu a rem viau va, hmelma han beihna rem tak pawh a ni rêng a ni. Chuvang chuan Diabola pawhin tihbawlhhlawh a tum fo rêng a ni.

Tin, Diabola chu Mansoul beih tuma a inbuat-saihnaah chuan a ṭulin a taima hle mai a, khaw-pui chhunga Kapten leh sipaite chu an inbuatsaihin an ṭul hle bawk a. An virvawmte chu an rem a, an puanzarte an khai a, tawtawrawt an hâm a, an intlar a, sipaite chu inralring reng turin thu an pe bawk a, Mansoul tana ṭha thei ang bera beih an tum a ni. Lal Tumruha kha khawpui chhunga mi helte leh a pawn lama kulh bang bul kua leh pûka awm rute kha bei tura ruat a ni a. Dik tak chuan Diabola mi a lo awmpui avanga sual sim entirna tihtir a nih chinah kha chuan a thinurin a huai ta deuh reng a, a chhiahhlawh Hlimtluangtlama fate pahnih, Lepchiaha leh Lêra pawh a man reng tawh mai a. An pa Hlimtluangtlama an man hnu pawh khan he mite pahnih hi Tumruha inah khan an la awm reng a, chuvangin ama kut ngeiin a man a, a awhhlumtir a ni. An pa kha chu Tângvengtu, Mi-

dika kutah an pe kha a ni a, he mite pahnih hi an la ngampa fo alawm maw le! Tumruha chu a la fimkhur hle a, a man hnu pawh chuan Diabola mi an ni ngei em tih a zawt chiang a, a chhiahhlawh dang pahnih, Hmuchhuaka leh Sawiveka'n an hrilh chiang a ni. Chutiang an sawi chian hnuah chuan kraws sâng tak an siam a, Mitkawngka bulah khan an Kapten Beiseibova cho nan he mite pahnih hi an khengbet ta vuah mai a ni.

Tichuan, lal Tumruha thil tih huaizia chuan Kapten Beiseibova chu a tihniam rawp mai reng a, Diabola sipaite chu an zâm deuh vek mai; Immanuela sipaite erawh chu an huai sawt mai thung. Chuvang chuan Mansoul chu an tha a tho va, Diabola mite beih chu an châk ta a. Chu chauh ni lovin lal Tumruha chu Immanuela lama a ṭanzia pawh a lang chiang a, an huai phah ta bawk a ni.

Tin, Inrenthiama, Pu Rilrua ina awm pawh khan fapa pahnih, Mannghetia leh Lelova a hnutchhiah bawk a, Pu Rilrua sâwn, Chhevuani laka a fate an ni a. Heng mite hian Pu Tumruha tih dan kha an hriatin tuar ve hlauvin tlan bo ruk an tum a, zan a ni a, mahse Pu Rilrua chuan a man a, a tuk zing thlengin a inah chuan a hrêng a. Mansoul danin Diabola mi reng reng chu tihhlum tur a ni si a. He mite hi an pa lamah Diabola mi an ni a, ṭhenkhat sawi dan phei chuan an nu lamah pawh an ni. Khaidiatin an hling a, Tumruha'n a khaihlumnaah khan an hruai a, Pu Rilrua chuan a khaihlum ve ta a.

Pu Rilrua thil tih chuan khawpui mite chu a ti-huai sâwt em em mai a, Mansoul tibuai ţhintu Diabola mite tam lehzual man an tum ta a. Mahse an lo fimkhur tawh em avangin an man thei lem lo va, taima takin an chang ta a.

Lal Tumruha'n Diabola mi pahnih a khenbeh avangin Diabola pawh a zâm hle tih kha ka hrilh tawh che u a; mahse, tun ţumah chuan Mansoul chungah a thinur em em mai a ni. Mansoul chu beih a tum nasa ta mai. Khaw chhunga khawpui mite leh Kaptente pawh an beiseina a sang ta zawk a, a tawpah chuan an hneh ngei dawna an rin avang chuan an hlau ta lo zawk a. An thuhriltu hnuai zawk pawh chuan thute a hril a, a tawpah chuan hneh ngei turin a ti hlawm a. Mansoul chuan atir-ah chuan a tuar hle pawh a ni thei e, mahse a tawpah chuan a hneh ang tih a kawhhmuh a ni.

Tichuan, Diabola chuan a khuangpu chu Man-soul beihna khuang tum turin thu a pe a. Khaw chhunga Kaptente pawhin anmahni bei turin an mite chu thu an pe bawk a; khuang erawh chu an nei lo. Tangkarua tawtawrawt an ham khum ve mai a ni. Tichuan, Diabola chu a bûk ata a lo chhuk a, khawpui chhunga Kaptente chuan Kakawngkaah khan an virvawmin an lo bei bawk a. Diabola bûkah chuan thinur thu leh Pathian sawichhiatna ngawt lo chu engmah hriat tur a awm lo va, mah-se khawpuia mite chuan thu ţha tak tak an sawi a, an ţawngţai a, hlate an sa a. Hmelmate chuan an duh lohna ţawng hlauhawm tak tak leh an khuang

ţihbaiawm tak khan an rawn chhang a; khawpui mite chuan an virvawm leh tawtawrawt mawi takin an thâwm ve ţhin a. Chutiang chuan ni tam fe an inbei a, rei lotê têtê chu an chawl ţhin a, chutih chhung chuan khawpui mite chu an intiharh a, Kaptente pawh inbeih leh hun atan an inbuatsaih zel ţhin a ni.

Immanuela Kaptente chu tangkaraw ralthuam hlirin an inthuam a, sipaite pawh thal kah theih lohvin; Diabola sipaite pawh thir kawrin khawpuia ţhenkhatte chu an hliam hlawm a, an ţhat loh zualna ber chu khawpuiah chuan dâktor an tlem em a ni, Immanuela awm loh hlan a ni bawk si a. Mahse thinghnah eng emawin hliamte chu thi lovin an vawng thei a, mahse an pân nasa hle ţhin. Khawpui mi hliamte chu Ngaihtuaha a lu-ah a hliam a, a dang chu khawpui Lal kha a mitah a hliam a, Pu Rilrua pawh kha a hliam bawk, a pumah Thuhriltu hnuai zawk pawh kha a thinhnun kiangah hian a hliam bawk a, mahse thihna khawp zawng a ni hlawm lo. Mi tênau deuh zawkte chu a thite pawh an awm nual mai.

Diabola buka mite pawh an thi nasa hle mai; an mi liante pawh Kapten Thinthawka kha a hliam a, Kapten Nunrawnga pawh. Kapten Borala kha Mansoul aţanga hla takah a tawlh kir a, lei kulh a insiam a. Diabola puanzar pawh a tla a, a putu Hliamkunga chu virvawm lengin a lu-ah thluak hnâm sawkin a khawih a ni; Diabola tan pawh a tlawmthlakin a zahthlak ngei mai.

Ringhleltute pawh tam tak chu an thi; mahse, Mansoul tikhur khawp chu an la awm a ni. Hemi nî hi chuan Mansoul an dingchang zawk, Diabola Bûk chung chu khua a thim mup mai. Mahse hei hi a tithinur zual zawk mahtu a ni. Chutichuan, a nî lehah chuan, Mansoul chu a chawl ta rih a; darte vua a, hlımna tawtawrawtte hâm turin thu an pe a, Kaptente chu khawpui velah ring tak takin an au va.

Lal Tumruha pawh kha a dawngdah lo hle mai a, khawpui chhunga Diabola mite chu a zawng chhuak a, a man a, mi pakhat Pu Engpawha, tun hma pawha a chanchin sawi tawh, Kapten Boanargia sipaite zinga mi pathum lo mana Diabola hnena rawn hruaitu kha a man bawk a ni. Chu lo pawh chu Lal Tumruha chuan Diabola mi hmingthang tak, Ngalchaka an tih pawh man a ni. He mi hi Mansoul-a Diabola mite leh amah Diabola awmna pûk inkara thu thlen tawn ṭhintu a ni a, Diabola mi pawimawh tak a ni. He mite pahnih hi Tumruha chuan tângvengtu Midika hnenah Jel chhunga dah turin a pe ve ve a; Mansoul mite remchan nî bera Kraws-a khenbeh la nì sela a ti a ni. Chutiang tih chu Diabola buka mite tihhlauhna tur a ni. Khawpui lal pawhin a hliam avang khan tun hma angin a chak vak lo naa, Mansoul mì pangngai zawng zawngte hnenah thupek a chhuah a, mi tinin mahni chan ṭheuh chu ṭha taka ven tur a ti bawk a.

Pu Chhialehṭhahriaa pawh an thuhriltu ber a ni a, a thuziak vawnte chu a mite rilrua nung thei ang bera vawn nun a tum bawk a.

Nakin deuhvah chuan Kaptente leh Mansoul khawpuia mi rinawm deuhte chuan zana Diabola buk thâwm an rawt a, an remti tlang ta a. Zan hi chu Diabola ho chet theih hun a ni a, Mansoul tan chuan a rem lo hle na a, an beisei a sang a, hneh theih mai an inring a, beih an tum a ni.

Tichuan, an zan ruat hun chu a lo thleng a, Immanuela Kapten huaisente chuan Diabola sipaite beih kan tumnaah hian tu nge hma hruai ang tiin ai an sân a, an aisân chu Kapten Ringa, Kapten Hrechîka leh Kapten Beiseiţhaa te chungah a tlu a. (He Kapten Hrechîka hi amah Lal Fapa ngeiin Mansoul-a a awm laia a siam kha a ni a). Tichuan, Diabola sipai khawpui awmchilhtute chu an han bei ta maia le! Hmelma sipaite bawh darh an tum a ni ber a; anni chuan zan inbeihte an thiam zawng tak a lo ni si a, khel an han siam a, a hmaa hrilhlawk ang maiin an inpeih nghal ţhup mai a, kil tinah an inbei ta a, an hremhmun khuang chu an han vua a, Lal Fapa ho chuan tawtawrawt chu mawi deuhvin an hâm bawk a, an ri ta rum rum mai a. Kapten Kohama khan hmelma tawlailir chu a en a, a man theih tur mi chu a châng a.

Lal Fapa Kaptente chuan ţha deuhvin an bei bawk a, beisei aia ţhain an bei a ni. Tam tak chu an hliam a, Diabola sipaite chu an tawlh kir ta a. Kapten huaisen tak tak Kapten Ringa te, Kapten Beiseiţhaa te, Kapten Hrechîka te chuan an ûm zel a, engtizia nge ka hre lo va, Kapten Ringa chu a tlu a, a intina hle mai a, Kapten Hrechîka'n a rawn

puih hma chu amah pawh a tho thei lo va. Chu Kapten chuan nâ a ti ngang a ni ang chu a ţap ta vak mai a, Kapten pahnihte pawh chuan Kapten Ringa hian thihna khawp hliam a tuar a nih dawn hi tiin an thlaphan phah ta a, an ţan theih lohna bul a lo ni ta. An mite pawh chu an darhsarh a, an bei thei ta lo va.

Diabola chuan min rawn ûm zel thei ta lo tih hriain Kaptente an hliam emaw, an thi emaw a nih ringin a ding a, a lehhawi a, Lal Fapa sipaite chu thinur lehzualin a rawn bei a; Kapten pathum, Kapten Ringa, Kapten Beiseiţhaa leh Kapten Hrechîka chu bawh darh a, hliam a, tlanchhiattir a tum a ni a.

Tin, Lal Fapa sipai rualte chuan Kapten pathumte chu an che thei ta lo hle tih an hriatin tawlhkir mai ţha berin an ring ta a, an chhuah ţanna hmunah khan an lo kir leh ta a. An inbeihna chu a tawp leh ta rih a ni. Mahse, Diabola chuan zan inbeihna avang chuan hah a inti deuh va, rei lotêah Mansoul chu hneh vek a intiam a. Chuvangin, a tuk leh lamah chuan zuam tak mai hian a lo kal a, kawng hawn a, luh a, a lama inpe vek turin a ngen a. Khawpui chhunga Diabola mite pawh chu an lo harh ţan a, kan la hmu zel dawn nia.

Mahse khawpui lalpa chuan huai takin a chhang a. Chaknaa a lak theih chauh loh chuan eng mah a hmu lo vang a ti a. An Lal Immanuela a nun chhung chu (tunah an hnenah awm lo mah sela),

tu ma hnenah Mansoul chu kan pe lo vang, a ti a ni.

Tin, Lal Tumruha kha a lo ding a, a hnenah, "Diabol, puk hotupa, ṭhatna zawng zawng malmakpa, keini khawpui mi rethei tê tête hian i sawrkar dan leh rorel dan chu kan hre em em tawh a, keimahni thu zawngin i hnenah kan inpe hauh lo vang. I chanchin kan hriat chian hma khan (sava thang hre lo ang maiin), i hnenah kan inpe mai tawh a, tunah zawng thim ata engah kan chhuak tawh a, Setana thiltihtheihna ata Pathian hnenah kan kir tawh a ni. I finrawl avang leh khawpui chhunga i mite finrawl avangin thil nasa tak kan chân tawh a, buai nasa takah kan lut tawh a ni. Chuti chung chuan kan ralthuamnate kan dah ang a, i hnenah kan inpe ang maw? Hnai lo ve! inpek ai chuan a hmunah pawh hian kan thi vek zawk ang. Chu lovah, nakinah chuan mi chhanchhuak tur an lo kal ang a, chutih hunah chuan kan la do tak tak ang che," a ti a.

He lal Tumruha thu sawi huai tak leh khawpui lal thu sawi avang pawh khan Diabola zuamna chu a nep sawt a, mahse a thin chu a ur hle a ni. Khawpui mite leh Kaptente pawh a tihuai sawt mai a; a ni Kapten Ringa hliam tuamna ang mai a ni.

Lal Tumruha chuan khawpui chhungah pawh thil a tiṭha hle mai; indona hmuna Kaptente leh sipaite an awm lai khan, khawpui chhungah a in ralthuam a, khawiah pawh Diabola mi a hmuh phawt chuan a kut an tuar hle zel a ni, a khandaih hriamte

nen. Chutianga Diabola mi a kut tuarte chu lal Hnialhrâta, lal Harha, lal Sumduha, lal Phunchiara an ni a, mi têнau deuhte phei chu kut ke bûl an tam mai; a thah nghal maite pawh an tam a, tah hian sawi sen a ni lo zawk a ni. Hetianga lal Tumruha chet theihna kha Kaptente indo hmuna an thang bo hlan kha a ni a; Diabola miten Kaptente awm loh hlana pun khawma khawpui chhung chu namen lova tihbuai an tum a ni a, Tumruha leh a hoten heti taka an suasam theih avangin an tlân darh a, an kuaahte khan an lut bo zo leh ta a.

He Tumruha thil tih huai tak hian Diabola Kaptente chunga a thil tih phuba kha a la tih theih a ni a, Mansoul chu vawi hnih khat chetsual avang mai chuan pek a ni lo vang tih hriattirna tur a ni bawk. Chuvangin, mi nunrawnga thla chu tan tawi a ni ta, chu chu a tih tur ang a ti thei ta lo tihna a ni a.

Mahsela Diabola chuan Mansoul beih chu kawng dang deuhvin a tum leh a. "Vawi khat ka hneh tawh chu ka hneh leh thei phawt ang e," a ti rilru a. Chuvangin, a mite chu zana Mansoul bei thar leh tura englai pawha inpeih reng tûrin thu a pe a. An beih hun apiangah Hriatna (feeling) kawngkâa bei bik turin thu a pe a, chu kawngkâ chu tawn tlang hrâm turin a ti bawk a ni. Tin, a Kaptente leh sipaite hnena thu a pek chu, "Hremhmun mei,' tih a ni a. 'Kan tâwn tlang theih phawt chuan, thenkhatin emaw, kan za pawhin emaw, kan hriat reng tura ka duh chu he thu hi a ni. Man-

soul-ah chuan thu dang reng reng "Hremhmun mei! Hremhmun mei! Hremhmun mei!" tih chauh lo chu hriat ni suh se,' a ti a. Khuangpu chuan khuang a vaw reng tur a ni a, puanzarte pawh a putuin chawi sang sela, sipaite lah an intihhuai theihtawpa intihhuai tur a ni a, khawpui mite chu mipa takin bei rawh se, a ti a.

Zan chu a lo thleng a, lal Nunrâwnga'n a buatsaih peih ang ngei chuan Hriatna kawngka chu an han tlâkbuak ta a, an han beih ngial hnuah chuan kawngka chu zau takin a inhawng ta mai a. A derdêp lai tak a ni rêng a, a tlu hma a ni. Tichuan, Diabola chuan Kapten pahnih, nghaisatua leh Awmnuamlova a ventir a, hmasâwn zel a tum ta a. Lal Fapa Kaptente chuan an bei ṭha a, hmasawn chu a rin aiin har a ti ta a An theihtawp chuan an dang na a, Kapten pathum lai an hliam ta mai a, an bei thei ta lo va, a dangte lah chuan ringhleltu an bitumte kha an tam em em mai si a, an tam hneh lutuk a, an bei thei ta lo bawk a. Lal inah khan an tlan lut leh ta mai a. Kha kha Mansoula kulh ṭha ber a ni a, anmahni himna tur a ni chungin Mansoul vênhim theihna ber a ni bawk a; chu lovah Immanuela awmna ber ṭhin a ni a, a pual bîka serh thianghlim a ni bawk a.

Chutichuan Kaptente chu lal inah an tlan lut ta bawk a, khawpui hmun dangah chuan Diabola-ho chu, daltu awm lovin an insem darh ta a, kil tin maiah an awm a, an lal Nunrâwnga thupek ang ngei khan, 'Hremhmun mei, Hremhmun mei,' tiin

an au rual a, an kal rual ţhup ţhup mai a, engemawlti chhung chu Mansoul-ah chuan, 'Hremhmun mei,' tih chauh lo chu hriat tur a awm lo. Tunah chuan Mansoul chungah khua a dur a, chhiatna chauh lo chu engmah beisei tur a awm lo. Diabola chuan a sipaite pawh Mansoul mite inahte chuan a awmtir a; a ni, Thuhriltu hnuai zawk in ngei pawh ringhleltute chu an khat heng hung mai a, khawpui lal inahte leh lal Tumruha inahte pawh. A ni, kil tinah, in teah te, buh inah te, vawk inahte pawh mi bawlhhlawhho chu an khat heng hung zel ta mai. A ni, in neitute chu an hnawt chhuak zâwk a, an khumahte an muin an dawhkanahte an ţhu a. Aw, Mansoul rethei, sual rah chu engnge ni, i hre ta a nih hi. Mi bawlhhlawhhote chuan Tisamia chu an fak em em mai. Khawpui chu an tichhe nasa em em mai a; hmun ţhenkhatte chu an hâl a, nausente chu an sât sawm a, an che rapthlak em em mai a.

.Tunah chuan, Mansoul chu dragon pûk hremhmun lem, thim chhah ber hmun a ni ta ngawt mai. Mansoul chu thlaler ram ang a ni ta; buar te, hling te, hnimhlingneitein a khuh zo ta. A hma khan Diabola miten Mansoul mite chu an hnawt chhuak zâwk a, an khumahte an mu a, tih ka hrilh tawh che u a, chu chang a ni lo; an vua a, an vel a, an tirethei em em a ni. Chhialehţhahriaa ngei pawh a hliamte chu a pûn a, nawm ni hmel pawh a hmu lo. Shaddaia'n ro a rel a, chuti lo phei se, an that ang chu. Khawpui lal pawn kha an tirethei khawp mai a, a mitte an khawih chhuak lek lek a ni. Lal Tumruha pawh kha lal inah lo tlan lut

hman hlauh lo phei se chu sa'h sawm vek an tum a ni. Mansoul mi zawng zawng zinga Diabolo chunga sual ber niin an hria a ni. A intimipa viau rêng a, a chanchin chu in la hre zel ang.

Tunah chuan Mansoul khaw chhungah mi sakhaw mi reng reng hmuh tur an awm ta mang lo. Aw, Mansoul chanchin chhiatzia tak chu! Kil tin mai hi ringhleltuin an khat a, kawr sen ha leh kawr dum ha hi a hlawp pui puiin kawtthlerah te an kal tup tup mai a, in tinah hian bengchheng ngaihthlak hrehawm tak tak, hla lêlo mai mai leh thu lêlo mai mai te, Shaddaia leh a Fapa chunga ṭawng bengtla lo tak takte hriat tur a awm reng mai a ni. Diabola mi Mansoul kulh bul vel kuaa tawm rute kha an lo chhuak a, ringhleltute nen chuan khawlai an leng hova, an chimawm em em mai. In tinte kha an tlawh a, in neitupa aiin an tlangnel zawk daih zel a ni.

Mahse, Diabola leh a mite chu Mansoul-ah chuan an muang lo ve; tu mahin Immanuela Kaptente leh sipaite angin an lawm si lo va, khawpui mite chuan an theih ang angin an mitmei kawi ngawt an hmuhtir mai si a. Mansoul thil pawimawh engmah hlânin an pe lo va, anmahni'n khawpui mite duh lohzawnga an lak luih ngawt loh chu engmah an hmu lo. An lakah chuan engkim an thukru zawk a, engmah an pe lo. Anni kawm ai chuan an pindanute chu chhuahsan sela an duh zawk a ni. Mahse, tunah chuan an sal an ni mai a, an tilui ṭhin a ni.

Mansoul mite chuan an duh lo em em a, an mitmei kawi chauh lo chu engmah an hmuhtir lo.

Lal in kulh chhunga Kaptente khan an hmelmate tibuai leh timangang tawk chuan an virvawm kha an rawn vawm reng bawk a. Diabola'n luhkhung a tum leh, a kawngkhar vengtu kha Pathianhlauva a ni a, mi huaisen tak mai, a nuna a nun chhung chu engmah hlau lo mi a ni a, a hawn duh dêr si lo va, Diabola chu a hlawhchham leh ţhin a ni. Chu mi chuan Mansoul pum puiah thu nei sela ka ti ngei mai.

Hetiang hian Mansoul chu kum hnih leh a chanve lai a awm a, a khawpui khur chu indona hmun a ni ber mai. A mite chuan hnawhchhuahte an tawk a, khawpui ropuina chu vaivutah a tla ta a ni ber e. Mansoul chuan eng nge a tih leh ang a, engtikah nge Mansoul chungah ni a ên ang? Hmelmate chuan eng chen nge khawpui chu an awm chilh ang a, rilţama an siam ang? Tunah chuan Mansoul chu a chhunga an awm tawh avangin an puan in a ni mai a, an lei kulh a ni mai. Mansoul aţangin a lal in chu an bei dawn a ni mai a, an lei kulh a ni mai. khawpui leh khawpui an indo dawn em ni? Engtikah nge lal in chu an luhkhung ang a, an ţhiat theih ang? Chumi hun chu man tak tak tur a ni a. Hei hi Mansoul dinhmun chu a ni mai.

BUNG XIII

IMMANUELA HNENAH ȚANPUI AN DIL

Mansoul khawpui chu hetianga hrehawm leh khawngaihthlak taka rei tak a awm chhunga an Lal Fapa hnena dilna vawi tam tak an thawn pawha an hlawhtlin theih loh hnu hian Mansoul upate leh hotute chu an kal khawm a, an Lalpa hnenah chuan țanpui tura dilna i thawn leh teh reng ang, tih an rel thlu a.

Mahse, Pathianhlauva kha a lo ding chhuak a, "Lalpa chuan dilna reng reng, tu kuta mi pawh, Ziaktu lalin a hming a ziak vena chauh lo chu a chhang duh ngai lo va ni; chu chu a ni, tun hma lam zawng zawng pawh khan in hlawhtlin țhin lohna chhan chu," a ti a. Anni chuan, "Dilna chu siam ila, ziaktu lal chu hming ziaktir ila, a țhat dawn chu," an ti a. Pathianhlauva chuan a chhang leh a, "Amah ngei a thu phuahnaa a tel loh chuan hming a ziak duh lo viau a ni. Chu lovah, Lal Fapa khan ziaktu lal kuthnu chu khawvel zawng zawng kuthnu zingah pawh a hre viau mai a, bum theih rual a ni lo va nia. Chuvang chuan, kei ka ngaih dan chu, ama hnenah kal hmasa ula, țanpuina dil ula, a țha ang," a ti a (Chumi lai chuan lal in kulh chhung, Kaptente leh indo mite zawng zawng zingah khan a la awm ve reng a ni).

Tichuan, Pathianhlauva chu lawmthu an hrilh a, a thurawn chu an pawm ta a, a hrilh ang chuan an ti a. Tichuan, ziaktu lal hnenah chuan an lo

kal a, a hnena an kal chhante chu an hrilh a. Ani chuan, "Dilna eng ang nge ka phuahsak ang che u?" a ti a. Anni chuan, "Lalpa, nangma'n a ṭha chu i hre zawk ang. Kan chanchin hi i hria a, Mansoul awm dante pawh i hria a; kan lal chu kan lo tluksan zia leh kan tihvui dante, keini kan lo sual sawtzia leh mi rawn beitute chanchin leh Mansoul chu indona hmun a nih tak ziate i hria a. Mi dotute nunrawnzia, a hmei a pa, a pui a panga an kut kan tuar nasatzia te, Mansoul kawtthlera a neitu ai maha Diabola mite tlangnelzia te hi i hria a. Chuvangin, i finna zawng zawnga ṭha i tih ang berin lal Imanuela hnenah chuan min dilsak turin i chhiahhlawhte hian kan ngen che a ni," an ti a. Ziaktu lal chuan, "Aw le, dilna chu ka han siam ang che u, ka hming pawh ka ziak ang e," a ti a. Anni chuan, "Engtikah nge kan rawn lam ang," an ti a. "Awi, a ziaknaah chuan in tel ve tur a lawm! In duhzawng chu in sawi dawn nia. A ziakna kut leh pen chu ka ta a ni ang a, a tui leh laisuih (lehkhapuan) chu in ta a ni ang chu; Chutilochuan, engtin nge, 'Kan dilna' in tih theih ang? Kei ka tan chuan dil a ngai hlei nem, ka tivui ve si lo va," a ti a. "Tun hmain Lal Fapa hnenah emaw pawh ka hmingin dilna a la kal ngai lo va, mi, duhzawng leh tumna inthuhmunate khan an dil mai ṭhin a, ka hming hi tel tur asin maw le," a ti bawk a.

Tichuan Ziaktu lal thu-ah chuan an lawm em em a, dilna chu an siam ta a, "Tu nge pe ang?" tih chu ngaihtuah leh tur a ni ta a ni. Ziaktu lal vek chuan, "Kapten Ringa'n pe sela, ṭawnghmang a

thlam bawk a," a ti a. Chuvang chuan an han ko va, a lo kal a, an duhna chu an han hrilh a. Ani chuan, "Ni e maw le! In thu chu ka pawm e; ka ke a bai deuh na a, he thu chu a rang thei ang leh a ṭha ang berin ka bei hrâm ang e," a ti a. An dilna thu chu hetiang deuh hi a ni a :-

"Aw kan Lalpa, lal chungnung ber Immanuela, lal fa chak tak leh dawhthei tak, i chungah kan lo hel ta na a, i ka aṭangin khawngaihna a liam a, zahngaihna leh ngaihdamnate i ta a ni. Keini, i Mansoul vuah tlak loh, i malsawmna pawh dawng tlak tawh lote hian kan ngen chia, i pa nen pawh, kan bawhchhiatna zawng zawngte thai bo vang che. I tan chuan paih bo daih tlak kan ni tih kan hria a, i hming avang chauhvin min paih bo lo a ni; Lalpa chuan kan retheihnate leh mangannate hi mi khawngaihna remchangah hmang sela kan va ti êm! Kil tinah hualin kan awm a ni. Lalpa, kan hnungtawlhnate hian min tizak a, khawpui chhunga kan zinga Diabola mite hian min tihlau va, khuarkhurum mawng nei lo sipaite hian mi tihrehawm a ni. I khawngaihna chu kan chhandamna a ni thei a, i hnenah chauh lo chuan kalna kan hre lo ve.

"Chu lovah, Aw Lalpa, kan Kaptente pawh kan tichak lo zo va, kan zâm a, kan nâ a, ṭhenkhatin Diabola kut kan tuar a; tun hmaa kan Kapten tha kan rinpui ber ṭhenkhatte an hliam bawk a. Kan hmelmate lah chu an chakin an harh khawp si a, râllâk atan min vau reng a ni. Ringhleltu tam takin min bei a, Lalpa, engtia tih tur nge tih pawh kan hre lo.

"Kan hnena i awm loh avangin kan finnate a bo zo va, kan chaknate a bo zo ta; kan neihte chu sualna te, zahna te, buaina te a ni mai. Min khawngaih rawh, min khawngaih rawh, aw Lalpa, i Mansoul rethei tak hi hmelma lak ata chhandam ang che, Amen," an ti a ni.

He dilna hi ziaktu lal chuan a pe a, Kapten Ringa chuan a kalpui ta a, Immanuela hmun chu a rawn thlenpui a. Engtin nge, tih chu ka hre lo va, a thain ka ring mai a. Diabola paw'n a lo hre ve a, a thinur hle mai a. Mansoul chu a hau ta a. "Nang Mansoul helhmang leh luhlul, dil thei lo khawpin ka siam ang che; tanpuinate i la dil vei maw? Ka hnawt chhuak ang che," a ti a. Lal Fapa hnenah chuan tu nge an kaltir tih a hre si a, a hlau va, a thinur bawk a ni.

Chuvangin a khuang kha vaw turin thu a pe a, Mansoul-in an tuar thei lo hle tih a hre si a. Mahse, Diabola'n a khuang a vuak pawhin Mansoul chuan a tuar tak dawn a ni. Khuang chu an han vua a, Diabola mite chu an rawn inkhawm a.

Diabola chuan, "Aw, Diabola mi chak takte u, hei hi hre rawh u, Mansoul khuaah hian mi rinhlelhna a chhuak ta pek, tih hi. Mahse, in hriat ang hian khawpui chu kan kutah a awm a ni. Chuti chung chuan Mansoul mi sualte hian Immanuela hnenah tanpuina an la dil ngam zuk nia! He thu hi khawpui hmun tina in sawi darh theih nan ka hrilh che u a ni. Chuvangin, aw, ka mi rinawm te u, he Mansoul khua hi tirethei deuh deuh

rawh u; in finrawl hmang ula, an hmeichhiate nghaisa ula, an nausênte tihhlumsak rawh u. An inte halsak ula, in pawikhawih theih tawpin khawih pawi rawh u; hei hi ka chunga an hel fo avanga an lawmman hmuh ni rawh se," a ti a.

A han tih dan chu hei hi a ni a, tihhlum vek mai a châk a, a thinurzia ngaihtuah chuan a ṭawng tlem zawk mah a ni.

Chutianga a tih zawh chuan lal in hungna kawngkâ lam chu a pan a, kawng hawnsaka a mite nena luh a phut a, thih ngamin a bei a ni. Pathianhlauva khan kawngka vengtu a nih avangin a chhang a, "Kawngka chu hawnsak i ni lo vang a, i mite pawh an ni hek lo vang. Mansoul chuan tunah hian tuar rih mah sela, rei lotêah tihfamkimin, tihngheh a ni dawn a ni," a ti a.

Diabola chuan, "A nih leh, in lal hnena ṭanpuina diltu Kapten Ringa kha min pe rawh, tichuan, khawpui ka kalsan ang e," a ti a. Chu veleh Diabola mi pakhat a hming, Pathuahkhata an tih chuan, "Ka lalpa thu chu a ṭha teh alawm maw le; mi zawng zawng thih aia mi pakhat thih chu in tan a ṭha a ni," a lo ti a. Chu chu Pathianhlauva chuan a chhang nawn leh a. "Diabola hnenah a mi rinte pe sela, Mansoul hi eng chen nge hrehawma a awm ang? Kapten Ringa chân chu thil ṭha ber chân tihna a ni; pakhat a bo chuan mi dang pawhin a zui thei, Pathuahkhata thu sawi kha eng mah a ni lo ve," a ti a.

Chutah khawpui lal khan a han chhang ve a, "Aw, nang mi nunrawngpa, i thu chu pakhat mah kan ngaithla lo tih hre rawh. Mansoul khawpuiah hian Kapten pakhat leh virvawm pakhat chauh pawh a awm chhung chu kan dodal tlat dawn che a nia," a ti a.

Mahse, Diabola chuan a chhang ve a, "Chu chu in beisei maw? In nghak vei maw? Ṭanpuina leh chhanchhuahna in zawng em ni? Immanuela hnenah dilna in thawn a; mahse, in suahsualna chu in puanfenah a kai nghet tawh si a, engtin nge dilna thianghlim in chhâk chhuah theih ang? In hlawhtling ang emaw in ti elo? In duh chu in hmu lo vang; in tih tum chu in hlawhtling lo vang. Kei chu ka ni hlei nem, Immanuela pawhin a do che u asin! Ni e, amah alawm, nangmahni hneh tura mi tirtu chu! Eng nge in la beisei cheu? Engtin nge in tlan chhuah theih ang?" a ti a.

Tichuan, khawpui lal chuan, "Sual chu kan sual ngei tak a, chu chu nanga tan hlawkna a awm chuang lo; lal Immanuela ngei chuan rinawm takin, "Tupawh ka hnena lo kal chu ka hnawt chhuak tawp lo vang," a ti a ni. Aw, kan hmelma pa, "Mihringte sual eng pawh, Pathian sawichhiatna pawh ngaihdam a ni ang," tih pawh min hrilh bawk asin! Chuvangin, kan beidawng lo vang, chhanchhuahna chu kan dil ang, kan beisei cheu vang," a ti a.

Hetih lai hian Kapten Ringa chu Immanuela hnen ata Mansoul lal inah chuan a lo thleng leh tawh a. Khawpui lal chuan Kapten Ringa a thleng

tih a hriat avangin Minunrawnga bengchheng chu a hawisan a, khawpui kulh bangahte chuan a iak iakin iak rawh se, tiin Kapten Ringa chibai buk turin Kaptente awmnaah chuan a kalsan ta a. Kapten Ringa chu chibai a buk a, a zinna chanchin chu a ţha emaw tihte a zawt a, chutia a zawh laite chuan a mittui chu a tling puau mai a. Kapten Ringa chuan, "Thlamuang rawh, ka lalpa, a hunah chuan engkim a la ţha ang," a ti a. Khawpui lal leh Kapten dangte chuan chanchin ţha chhinchhiahnaah ngaiin an la thuai a. Tin, khawngaihna hun chu a lo thleng a ni ta, "Kapten Ringa chu a zinna ata a lo thleng a, chanchin hrilh tur che uin eng emaw a rawn hawn hlawm e," tiin lal in kulh chhunga Kaptente leh vengtute chu an hrilh hlawm a. Tichuan, a hnenah chuan an lo kal khawm a, chibai an buk hlawm a, a zinna lam thu a ţhat leh ţhat lohte an zawt hlawm a. Ani chuan khawpui lal a chhân ang khan a tawpah zawng a la ţha ang tiin a chhang mai a. Chutia a tih pah chuan a thil fun hawn chu a han phelh a, chanchin eng emaw hrilhnate a lo ni hlawm a.

Khawpui lal chu a han pe hmasa ber a, "Lal Immanuela'n khawpui lalin a hna pual chu a vawng ţha hle a, Immanuela ţanin Diabola pawh huai takin a dodal a ni tih a lo hria a, rei lotêah lawmman a la hmu ang," tihna a lo ni a.

Lal Tumruha chu a han pe leh a, chu pawh chu, "Lal Immanuela'n a awm loh hlana Diabola'n a hming a hmusit zual lai pawhin Tumruha'n a lal-

pa mawina tura thil a tih nasatzia leh a huaiţiate a lo hria a; Mansoul khawpui tana a rinawmzia leh khawpui chhunga Diabola mi tawm rute a deh nasatziate pawh a lo hria a ni. Chuvangin, rei lotêah a Lalpa chuan lawmman a pe ngei ang," tihna a lo ni leh a.

Tin, a pathumna chu Thuhriltu hnuai zawk atan a ni leh a. "A lalpa chuan Thuhriltu rinawmzia leh a hna a vawn ţhatzia khawpui dan anga awm tura a mite a fuih a, a zilhziate a lo hria a; Mansoul hel laia chawnghei ni leh inngaihtlawmna ni serh a rawt dan te, chung ni hrehawma Kapten Boanargia ţanpuina a dil dante pawh a lo hria a ni; rei lotêah lawmman a hmu thuai ang," tihna a lo ni a.

Tin, palina chu Pathianhlauva tan a ni leh a: "A Lalpa chuan Pathianhlauva chu Mansoul khuaa Tisamia finrawl leh khawpui chhiatna bul hmu chhuak hmasatu a nihziate a lo hria a, Mansoul awm dân pawitia a mittuite pawh kha a hre reng a ni. Ama ina, ama dawhkâna hlim taka chawhlui kil laia Tisamia ţhat loh dan a hriat chhuahziate kha Lalpa chuan a hre reng a nia; chu lo pawh lal Immanuela chuan Pathianhlauva zahawmzia, Mansoul lai in kawngka venga hual taka a dinzia leh Diabola vauna leh hrâwkna hlau lova kawngka a venhim zawhziate pawh a hre reng a, rei lotêah lawmman a la hmu ang," tih a ni a.

Chung zawng zawng hnuah chuan khawpui mi zawng zawng tana a ziak chu a la rawn phawrh ta

cheu a; an lalpa chuan a hnena ṭanpui an dil fo ziate pawh a chhinchhiah a, a hunah chuan lawmman an la hmu ang, tih leh Diabola'n a bei nasa hle chungin a hnena thinlung an pek tlatzia, fak derna leh vaunate pawh pawm lo va, Diabola rawng an bawl duh lohziate chu a hre reng a, khawpui chu ziaktu lal kutah a dah a ni a, tunah Kapten Ringa'n ziaktu lal hming chuang lehkha a rawn tlanpui hnu hian lo fimkhur ula, a hun têah lawmman in la hmu dawn nia, tihna a ni leh a.

Chutichuan, Kapten Ringa'n a lehkha rawn hawn a sem zawh chuan ziaktu lal awmnaah chuan a lut a, an inbe ta reng mai a. Mi ropui pahnih an ni a, mi dang zawng zawng ai chuan Mansoul chanchin leh a ṭhatna tur thute pawh hre ber tur an ni reng a. Ziaktu lal chuan Kapten Ringa chu a ngaina em em a, eng eng emawte pawh a thawn ṭhin a ni. Mansoul khawpui chunga khua a dur hle laite pawhin Kapten Ringa hi chuan hmel hlim tak a pu thei fo bik a ni. Ziaktu lal nena an inbiak zawh chuan ama pindanah chawl turin a lut ta a. Mahse, nei lotêah ziaktu lal chuan Kapten Ringa chu a ko leh a, a lo kal a, chibaite an han inbuk a, Kapten Ringa chuan, "Ka lalpa chuan engah nge min tih le?" a ti a. Ani chuan a sirah a han kai a, duhsakna eng eng emaw a hmuhtir hnuah, "Mansoul vengtu sipai zawng zawng zingah hian mi dawltuah ka siam che a, tun hnuah chuan i thu thu a ni tawh ang. Mansoul-a mi hruai lut leh hruai chhuaktu i ni ang a, engkim nangman i relbawl tur a ni. I Lalpa tan leh Mansoul tana Diabola chakna dotu i ni

ang a, Kapten dangte pawh i thu hnuaiah an awm ang," a ti a.

Tin, khawpui mite chuan Kapten Ringa hian Immanuela lakah leh Ziaktu lal lakah pawh thil eng nge a dawn tih an hriat chuan, tun hmain tumahin Immanuela lakah thil ṭha an paw chhuak ngai si lo va; tun hma pawha an mangan zual laitea an lo ruai lo chu an inchhir a, pawi an ti em em mai a, tunah chuan engkim a hnuaia dah an châk ta reng bawk a ni.

Tichuan, an thuhriltu khan ziaktu lal hnenah thu a rawn thlen a, chhanna a kâ aṭanga a hmuh avangin, Kapten Ringa chu lalber sipai ta, lalber hmelma do tur leh Mansoul ṭhatna turin a ṭha em êm ang, a ti a. Ziaktu lal chu lei siin chibai a buk a, lawm thu a hrilh a, a lo kir a, khawpui mite hnenah chuan chung thu chu a hrilh a. Mahse, khawpuiah chuan hmelma an la chak êm avangin hengte hi a rûk têa tih vek a ni.

Mahse, kan sawi ngai kha han chhunzawm leh ila, Diabola chuan khawpui lal pawhin amah ngei huai taka a dodal ngam avangin Pathianhlauva chakzia tur chu a ngaihtuah a, a thinur ta a. Mansoul chhunga phuba a lak theih nan Indo Committee a ko va. Tichuan pûk thim hotu ber a ni a, an han inrawn a; an ngaihtuah ber chu "Lal in hi engtin nge kan lak theih ang? Hei hi hmelma kuta a awm chhung chu Mansoul neitu kan inti thei dawn si lo va," tih a ni a.

Tichuan, pakhatin kawng dang a sawi a, a dangin kawng dang; an inrem theih loh tak hnuah chuan an Committee hotu Appoliana chu a han ding chhuak a, "Unaute u, thil pahnih rawt tur ka nei a, pakhat chu hei hi a ni: Khawpui ata hi indûk chhuak ila, phaizawlah i awm ang u; lal in hmelma kuta a la awm si avangin heta kan awm hi kan tan eng mah ṭhatna a awm lo ve. Kapten huaisen tak tak a chhunga an la awm chhung leh, he mi huaisen tak Pathianhlauva kawngka vengtu a nih chhung chu lâk lah kan la thei âwm si lo va. Phaizawl lama kan chhuahsan chuan thawventhlak an ti ang a, an lawmin kan lakah an ngampa leh hma zawk ang. A nih loh leh Kapten chuan kan chhuak chu min ûm zui ang a, phaizawla inbeih chuan hmanah pawh an tuarzia kha in hre tawh a, kan lo lambun ang a, kan che fuh hle thei ang; tin, chutia an chhuah bo hlan chuan Lal in pawh kan luah khalh thei mai ang," a ti a,

Mahse Beelzebuba kha a lo ding a, a han chhâng ta a. "An zavaia lal in ata hîp chhuahte chu tih mi a ni lo vang; a veng tawk chu an awm ngei ang tih hre rawh u. Chuvangin, an zavaiin an chhuak ang tih hriatnate kan neih si loh chuan, chutianga beih tumte chu a thlawn a ni mai," a ti a. "Chuvangin," a ti leh a. ',Tih tur a nih chuan kawng dangin tih tur a ni. Hmana Appoliana rawt ang, khawpui mite sual thei ang bera sualtir tum kha a la ṭha ber fo mai thei. Khawpui neitua min siam thei ber tur chu, khawpuia kan awm maite hi ni lovin, phaizawla inbeih a, an mi ṭhenkhatte kan

thahtc pawh ai hek lovin, keimahni anga kan awmtir theih hun apiang kha a ni zawk ang. Khawpuiah chuan tlêm tê chauh pawh ni sela, keini mi duh lohva, Immanuela an la pawm phawt chuan a tihsak zel dawn a ni. Chuvangin, kei ka ngaih dan ber chuan an sual zawh pohva keimahni min pawm duhna tur apiang chu beih dan ţha ber a ni ang. Ringhleltute kha a hmuna hnutchhiahtê kan la nei emaw? Chungte chu roreltuah te, Lal in vengtuah te an ţan theih hun apiangah Mansoul chu kan ta a ni mai ang," a ti a. Ka hriat dan chuan he Beelzebuba thu sawi hi an pawm tlang ta hle niin ka hria. An thu leh chu, engtianga tih tur nge ni ang? tih a ni leh ta a.

Lusifara chu a han ding a, "Beelzebuba thu sawi kha chu a dik hle mai. Hemi beih zel dan tura ka ngaih dan chu hei hi a ni; kan sipaite chu Mansoul ata la chhuak ila, Mansoul mite hi ţihlauvin tihţhaih tawh hlek lo ila, koh luih emaw, khuang ri emaw, engti kawng mahin tihlau tawh lo ila. Anmahni ngaihsak lo tawp angin hla deuh takah awm mai ila; kan tihhlauh zawngin kan tiharh a, an rakhuam an chuh ve mai zawk a ni. Ngamthlemna dang pawh ka la nei; Mansoul hi Bazar hmun a ni tih in hria a, sumdawn ngaihsak mi pawh an ni. Chuvangin, kan mi tute emaw hi intidanglamin hla tak ațanga lo kal anga insiamin kan thil eng emawte hi zuar ve sela, an bungraw zawrh ai tlawm deuh pawhin zuar ta sela, eng nge pawi ang? Tin, chutianga lo dawrtute chu min hre thiam a, kan laka dikte an ni ang a, rulh leh atan chuan

kan lallukhum pawh kan dahkham duh ang chu. Chutianga lo kal duh tur chu chi hnih an awmin ka hria; Pawisaafinga, Tangkaa-â-a leh Duhdahvang ahlohliana te ang hi. Heng hming sei takte hi mi dang aiin an tê bik tawp lova nia. A nih loh leh, Khawvelnuama leh Ṭhatawia te ang hi in rawih chuan fing tak leh mi zahder thiam an ni a. Kan ṭhian leh min ṭanpuitute an ni bawk a ni. Hengte leh a dangte pawh hetiang hnaah chuan ruai ila, duh leh Mansoul chu lo hausa sela, kan invawn nghehna tur a ni dawn a ni. Laodikei kohhrante pawh kha chutiang chuan kan hneh a ni tih in la hre reng lawm ni? Tunlaite pawh hemi thang hian mi kan man tam zia hi! Tin, an lo ṭhanlen chuan an retheih laite kha an theihnghilh ang a, kan tih-hlauh hlek loh chuan an la muhil leh mai ang a, an khawpui ven te, an lal in ven te, an kawngka vênte an theihnghilh mai ang.

A ni, hetiang hian Mansoul chu kan tibahlah thei ber dawn lo'm ni? An lo hausak chuan an lal inte chu kulhah hmang lovin, sum dah nan an hmang mai ang a, indo mite ṭanhmunah pawh an hmang ngai tawh lo vang. Chutianga kan ram thil leh bungruate dah khawmna a lo nih chuan lal in tumbung chu kan taah kan ngai mai. Chu lovah hun-pawh, chutianga bungraw dah nantea an hman hun-ah chuan thawk khatah ṭhawng phut ila, Kapten tan pawh bihruk nan hman a har tawh ang. 'Hausak-nain thu ṭha a dîp,' tih thufing kha in hre lawm ni? Chu lovah, 'Ei puar lutuk leh zu ruih leh, dam chhung khawsak ngaihtuahnaa an rilru a lo khah

tawh chuan,' pawi khawihna chu an hriat lohvin an chungah a thleng reng a ni mai.

Chu lo pawh, pute u, mi tu tân pawh kan ram thila intihkhah leh, an in rawngbawltua Diabola mi neih loh chu har tak tur a ni tih in hria e. Mansoul mi pangngai tak, khawvel thila khât leh an rawngbawltua, Tilutuka te, Khawhtlarana te ang nei lo tu nge awm? A nih loh leh, Diabola mi dangho Nuamlenga te, Intifinga te, Dawhâ-a te ang chi pawh? Hengho hian Mansoul lal in chu an la mai thei dawn lâwm ni? A nih loh leh, an hâl puak ruin Immanuela tana kulh ni tlak lo turin, tu pawhin an siam thei ang chu! A ni, hetianga kan tih chuan sipai singhnih ai pawhin kan tàn a sâwt ang tih ka hre reng a ni. Chuvangin, ka ṭanna ang bawka tâwp turin a rûk tea Mansoul hi kan chhuahsan a, tun ṭumah tal hi chuan lal in beih pawh tum hauh lo ila a ṭha ang. Kan tum dan thar ang khan kein kal chhuak mai ila, anmahni an intichhe mai dawn em maw i chhin rêng rêng ang u," a ti a.

He thu hi an zavaiin an pawm em em mai a. hetiang taka a Mansoul chhiatna ruat thiam hi chu hremhmun thil tih ni hialin an ring a. Mahsela, engtin nge thil a lo awm zel, i en ang u. Diabola ho khawmpui an tiak veleh chuan Kapten Ringa chuan Immanuela lehkha a hmu a; a thu chu hei hi a ni: "Ni thum niah chuan Mansoul phaiah inhmu ang," tih hi. Kapten Ringa chuan, "Inhmu ang," tih chu eng atan nge ni ang aw! tiin a ngaihna a

hre lo va. Ziaktu lal chu a rawn a; ziaktu lal chuan a lehkha chu a han en a, ziaktu lal chu le, hmu thei ngang a ni a, Lal Fapa chungthu leh Mansoul ṭhatna tur lam chu a hre em em mai a. Rei lo te a han en hnu chuan, 'Vawiin maiah khan Diabola hote chu Mansoul chungthu-ah an inrawn nasa em em mai a, an inrawn thu tlukna chu, "Mansoul hi amaha an intihchhiat theihna turin keini chuan chhuahsan mai ila, phaizawlah, ramahte awm ila, kan tum dan hi a ṭhat dawn leh dawn loh i en thlithlai ang u," an ti a ni. Tichuan lalpa mite nen chuan inpeihsain thawk langin ni thum niah chuan phaizawl an thleng ang a, Diabola mite chu in bei dawn nia, Lal fapa chu chutih hunah chuan a hmunah chuan a awm ve ang a, a ni, zingah, ni chhuah sur sur laiin emaw, a hma mah pawhin chakna nasa tak nen a lo kal ang. Tichuan, ani chu an hmaah a awm ang a, nang chu an hnungah an sipaite chu ruangchaicheh thlakin in tiboral dawn nia,' tiin a hrilh a.

Tichuan, Kapten Ringa chuan chu thu chu a hriatin Kapten dangte hnenah chuan a kal ta a, Immanuela lehkha a hmuh thu leh, chu lehkha awmzia ziaktu lalin a hrilh dante chu a hrilh hlawm a. Amah leh annihote nena an Lalpa rilru duhzawng an tih tur dante pawh a hrilh hlawm a; Kapten Ringa chuan lalber tawtawrawtpute chu, lal in hungkulh tlangah han chuang a, Diabola hriat atan an tawtawrawtte chu a mawi thei ang bera hâm turin thu a pe a. Tichuan kulh tlangah chuan an chuang chhuak a, an hâm ta a. Diabola chuan, 'Chu, eng-

tizia nge ni ta?' a ti hru ta mai a; 'Engtiziaa heng mi âte hian chutiang thâwm siam ta mai nge an nih?' a ti a. Mi pakhat hian, 'Lâwm entirna a nih chu; anmahni chhan chhuak turin khawpuiah Immanuela a lo kal a, hetiang ti tur hian sipai hotu a la ni bawk si a, chhan chhuahna a hnai tih an hria tihna a nih chu,' tiin a hrilh a.

Mansoul mite pawhin he tawtawrawt ri mawi tak hi lawmawm an ti khawp mai a, 'Hei chu kan tan a pawi hauh lo vang, ka tan a pawi lo vang,' an ti nuk nuk mai a. Diabola mite chuan, 'Eng nge kan tih tak ang?' an inti thung a; chhanna chu, 'Mansoul chhuahsan mai tur a ni, chu chu kan thu rawt hnuhnung ber pawh a ni lawm ni? Min rawn bei ta pawh ni sela, Mansoul pâwn lamah chuan kan bei tha thei zawk ang,' an ti a. Tichuan, a ni hnih niah chuan an inthiar chhuak tan ta a; phaizawlah, mitkawngka zawn takah chuan, a hlauhawm thei ang berin bûk an khuar ta a. Inthiar chhuah thaa an hriat chhan chu anmahnin an sawi tawh ang khan, 'khawpuiah chuan kulh tha an chang si lo va, chu lovah, khawpui pawn chu a tul tâk leh thlawh bo mai a rem zawk dawn bawk a, an ti a ni. Chu lo pawh, khawpui chu Immanuela a lo kal phei chuan, himna a nih aiin khuarkhurum thuk a ni mai dawn a, min tichêp nghal mai a ni, an ti a, chuvang chuan an inthiar chhuak ta mai a ni. Khawpuia an awm a, virvawmin a vawm vet pawh kha a ningawm a; virvawm rawm phak lohva awm chu a thawventhlak zawk e, an ti bawk a ni.

Tin, Kapten-hovin Diabola mite an beih hun tur chu a lo thleng a, chak taka inbuatsaih an ni bawk a; Kapten Ringa chuan Kapten dangte chu, chumi hmunah chuan, "Lal Immanuela an hmu dawn a ni," tih a hrilh zankhua mai bawk a. Chu ṭak chu hmelmate beih an châk chhan chu a ni bawk a. 'Naktukah chu hmunah chuan Lal Fapa chu in hmu ang,' tih ri chu meialha hriak theh ang mai a ni a, an châkna a zual phut phut mai a ni. An inhmuh lohna a rei ta bawk a, Lal Fapa an hmuh dawn avangin chu hna chu an châk phah a ni a. Tichuan, 'An inbeih hun a lo thleng,' ka tih ang khan Kapten Ringa chuan, indo mi dangte nen, khawpui inbeih ṭanna hmun pangngaiah khan a sipaite chu a hruai chhuak a. Kapten Ringa chu hotu ber a nih avangin Kapten dangte chu thu a han pe a, anni'n an hnuaia mite an pe chhawng a; an indo au hla chu, 'Lal Immanuela ngûnhnam leh Kapten Ringa phaw,' tih a ni a; chu chu Mansoul mite ṭawngah chuan, 'Pathian Thu leh Rinna,' tih a ni. Tichuan, Kaptente chuan an nawr ta a, Diabola ho bûk chu an kal hual pup mai a.

Tin, Kapten Hrechika kha, inbeih hnuhnung bera Diabola miten an hliam kha a la dam chian loh avangin khawpuiah chuan an dah a. Mahse, Kapten dangte indo turin an kal vek tih a hriat chuan a awm mai mai thei bik lo va, 'Ka unau te, indonaa an awm chhungin kei hetah ka mu mai mai dawn em ni? A chhiahhlawhte zingah Lal Immanuela a lo lang dawn nghal si,' a ti a, tiang a lam a, tiang hawl chungin a liam ve ta a. Mahse, hmel-

mate chuan tiang hawl chunga lo kal an hmuh chuan an hlau zaw mah a, 'Mansoul mite hian eng rilru nge an put tâk le, tiang hawl chung êma mi beih an tum chu?' an ti rilru a. Tichuan, Kaptente chuan an bei zui ta a, huai takin an ralthuamte chu an hmang a, an au hla 'Immanuela ngunhnam leh Kapten Ringa phaw,' ti khan an au zel a.

BUNG XIV

BEIHPUI AN ȚAN LEH TA, IMMANUELA A LO KAL

Diabola chuan Kaptente an lo kal a, ama mite an hual, tih a hmuh chuan inbeih mai loh chu an lakah beisei tur a awm ta lo tih a hria a, an khandaih hriam tawn chu an phawi a. Immanuela sipaite chu an bei ve ta chiam mai a, inbeihpui an țan leh ta a. Diabola'n a han beih hmasak ber te chu Kapten Ringa leh lal Tumruha kha an ni a. Tumruha chu mi lian tih takah, a thâwm a na ngei mai! Diabola taksa vengtu, Thlân thu ringhleltuho kha a han bei ta, a tidarh nasa hle e! Kapten Ringa chuan lal Tumruha leh thlân thu ringhleltuho an inbei tih a hriat chuan a rawn pui ve a, an tidarh ta vek a ni. Tin, Kapten Beiseițhaa khan koh thu ringhleltuho a bei bawk a, mi khirh pui pui an ni a, Kapten pawh huaisen tak a ni bawk a, an inbei nasa hle mai; Kapten Hrechika khan a han țanpui deuh bawk a, koh thu ringhleltuho chu an tawlh kir ta a. Sipai pawl dangte pawhin kil tinah an bei țheuh bawk a, Diabola mite pawh an bei țha hle a.

Tin, ziaktu lal khan lal in ațanga virvawmte kha hmang turin thu a pe a, virvawm hmangtute chuan samzai tia lek pawh an hlah lo. Mahse, eng emaw chen an inbeih hnu-ah chuan Lal Fapa Kaptente hmaa thlawk bo tawhte pawh khan an rawn

bei leh a, Lal Fapa sipaite tukkhum lamah khan an leh ţhâwn a, lal sipaite pawh chu an chau hle tawh mai a; mahse, rei lo tê ah Lal Fapa hmel chu an hmu mai dawn tih an hriat reng avangin an inti mipa hram hram a, Indona hlauhawm tak chu an bei a ni. Kaptente chu, 'Immanuela ngunhnam leh Kapten Ringa phaw,' tiin an au rual a. Diabola chuan tappuina an hmu a ni tih ringin a rawn chhang bawk a; mahse, Immanuela chu a lo lang si lo. An inbei peih tawh mang lo va, an hnungtawlh hlek ve ve a, an chawl ta rih a.

Chutia an khaihlak chhung chuan Kapt. Ringa chuan a sipaite chu huai taka bei turin a fuih a, Diabola pawhin a mite chu a fuih ve bawk a. Kapten Ringa chuan a sipaite chu hetiang deuh hi niin ka hria: "Sipai ţha tak, ka unau duhtakte u, he indonaah hian kan Lalpa tana in thawh ţhatzia ka hmuhin, min tilawm ngawt mai; sipai huaisen tak leh chak tak, Mansoul hmangaihtu in ni ngei ngei tih ka hria. Tun hma lama in chet dan in mi dik tak leh huaisen tak, Diabola mite hneh ngeitu tur in ni tih a tilang tawh che u a ni. Diabola mite pawhin an duhthusam ang chuan eng mah an ti thei lo tih kan hre tawh a, in huai ngaihna huai reng rawh u. Tunah vawihnihna hi kan han bei ang a, kan Lalpa Immanuela chu a lo lang mai ang," a ti a.

Kaptenin a thu sawi a tih tawp veleh chuan Lal Fapa hnen ata Ţuanfanga chu zualkovin a lo tlân a, "Immanuela a lo hnai e," tiin a hrilh a. Kapten Ringa chuan mi dangte a hrilh chhawng a, sipaite

thlengin an hrilh ta a. Tichuan, Kaptente leh an mite chu le, mitthi tho leh ang mai an ni ta a, phur deuh maiin, "Immanuela ngunhnam leh Kapten Ringa phaw," tiin an au va.

Diabola mite pawh chu an intiharh ve a, an theihtawpin an do va, an inbei fe mai. Mahse, hemi ţum hian Diabola mite chuan huaina an nei thei ta lo, ringhleltute tam tak an thih tak avangin. Chutianga an inbeih vanglai tak chuan a mit a lên khaiin tawtawrawt chu a lo ri ta chuai chuai mai a, rang deuhvin Kaptente awmna lam chu an rawn pan a, an chak lutuk avangin an ke chuan lei an rawn a, an chak lutuk avangin an ke chuan lei a rap hman mang lo va ni, ka ti! Kapten Ringa chuan a mite chu a zial thla a, Immanuela ho chuan an tukkhumah an rawn bei bawk si a, ruangchaicheh an thlak ta mai a, Diabola mite chu an thi nasa leh ngei mai.

Kapten Ringa leh Immanuela an han inhmuh chin kha rei lo tê a la ni a; mahse, ruang chungah hlir a nia an kal mai ni! Kapten dangte chu "Lal Fapa a lo thleng a, Diabola mite an rawn bei," tih leh, Kapten Ringa leh Lal Fapa chuan ruangchaicheh an thlak tawh tih an han hriat chuan an lawm chu an han au ta a le, an au thawmah chuan leite hi a khi chat ţhawt ţhawt mai ka ti! An au hla chu a ngai, "Immanuela ngunhnam leh Kapten Ringa phaw," tih bawk kha a nia.

Diabola chuan Lal Fapa leh a sipaiten an rawn chîm hneh em mai tih a hriat chuan amah leh puk thim-hotute, a hnena awmte kha chuan himna zawng in an sipaite chu an tlan bosan ta ringawt mai a, Immanuela leh Kapten Ringa kuta tlu mai turin an hnutchhiah ta a ni. Lal Fapa sipaite kutah chuan an tlu ta vek mai reng a, ringhleltu sawi tham an awm ta lo.

Tin, chutianga indo chu a tawp tâk avangin an bûk lamah chuan engkim a fel ta vek a. Kaptente leh Mansoul upate chu Immanuela chibai buk turin an lo kal khawm a, Mansoul khaw pâwna a la awm lai chuan chibai an rawn buk hlawm a. Mansoul ramri bula a lo kal avang chuan rawn lawmtu leh chibai rawn buktu chu an tam khawp mai a; ani chuan hlim hmel tak maiin, "In chungah thlamuanna thleng rawh se," a lo ti zel a. Khawpuia kal tura a sipai rawn hruai zawng zawngte nen pawh. A lo kal leh chu an lawm em em theuh avangin, khawpui kawngka zawng zawng chu zau takin an hawng theuh mai a. Khawpuia a lo luh dan chu hetiang hi a ni :-

(1) Khawpui kawngkharte chu zau takin an hawng, ka tih ang ngei khan lal in kawngkhar ngei pawh an hawng a ni. Mansoul upate pawh a lo luhna chibai lo buk turin kawngkaahte chuan an awm hlawm a. A lo hnaia kawngka a lo thlen dawn chuan -

"Aw, kawngkate u, in lu chungte kha chawi sang rawh u,

Chawi sang rawh u, chatuan kawngkate u;
Ropuina lal hi a lo lut dawn nia," an ti a.

"Ropuina lal chu tu nge ni?" tiin zawhna a lo awm a.

"Lalpa chak leh engkim ti thei,
Indonaa hnehtu chu," tia chhan a ni a.
'Aw, kawngkate u, in lu chungte kha chawi sang rawh u,
Chawi sâng rawh u, chatuan kawngkate u,"
tih a ni.

(2) Mansoul mite chuan, "Immanuela a lo luh chuan khawpui kulh kawngka aṭanga Lal in hungna kawngka thlengin kawng tluanin Mansoul khuaa hla thiam ber berte'n hlain lo awih tur a ni," tiin thu an pe a. Mansoul upate pawhin,

"Aw Pathian, i kal laite kan hmu a,
Ka Pathian, ka lalber, hmun thianghlimah;
Nula khuangtê bengho laiah chuan,
Hla satuten hma an hruai a,
Englo tumtuten an zui," tia tawtawrawt hâm chuai chuai mai turin thu an pe bawk a.

(3) Kaptente pawhin an indawt dan ang zelin Lal Fapa Mansoul kawngkaa a lo lut chu an lo hmuak a. Kapten Ringa chuan hma a hruai a, Kapten Beiseiṭhaa'n a zui a, Kapten Hmangaiha chuan hnu a dâl a, Kapten Dawhtheia leh mi dangte'n an zui bawk a. Kapten dangte chu an thla sirah, a ṭhen vei lamah an kal a, a ṭhen ding lamah, Immanuela'n Mansoul a luh hma chu an veng zel a ni.

An puanzarte chu bormakah a phe ven ven hlawm mai a, tawtawrawt chu an hâm chuai chuai bawk a, sipaite chu a khât tawkin an au reng bawk a. Lal Fapa chu a ralthuam nen tawlailirah a chuang a. A ralthuamte rangkachaka siam vek an ni mai a; a tawlailîr chu a ke tangkarua, a chhuat rangkachak, a chung khuhna senduk a ni a, Mansoul nunaute hmangaihnain a chhûng chu rem a ni.

(4) Lal Fapain Mansoul kawt chhuah a lo thlen chuan kawtthler tin chu lilî te leh pangpar dangtein tih nem a ni a, khawpui vel thingzara sah thlak, hnahchhawl hringin mawi taka ţial a ni bawk tih a rawn hmu a. Kawngka tinah chuan mi an lo dâk ţiai ţuai zel mai a. Lal Fapa chu tih lawm tumin an inte chu a mawi thei ang berin an lo cheimawi ţheuh mai a ni. Tichuan, mi zawng zawngin an lo lawm a, kawtthlera a lo kalna apiangah chuan mipuite chu:

"Lal Fapa, A Pa Shaddaia hminga,

Lo kal chu a eng a thawl e!" tiin an lo au ţhut ţhut zel mai a, a ropui teh e aw!

(4) Lal in hungna kawngkaah chuan Mansoul upa khawpui lalpate– lal Tumruha te, Thuhriltu hnuai zawk te, Hriaa te, Rilrua te leh mi ropui deuh deuh Immanuela chibai lo buk turin an lo awm khawm a. Lei siin chibai an lo buk a, a kea vaivut kaite chu an fawp a, an sual anga thungrul lo va, anmahni khawngaiha, an hrehawmna ata chhan chhuak tur leh kumkhuaa an Mansoul khua tungnung tura a lo kal leh duh avangin lawmthu an hrilh a. Ti-

chuan, a awmna tur a nih avangin lal in' a pan ta nghal a.

(6) Tichuan Mansoul mipuite chu an lo sualzia thupha chawi tur leh, an inchhirzia entir turin Lal in hung chhungah chuan an lo lut hlawm a, lei siin chibai an buk a, an ṭap a; ring tak takin an ṭap a, a ngaihdamna dilin an ṭawngṭai a.

Chung chu Lal Fapa chuan, "Ṭap suh u, kal leh ta ula, hlim takin eiin bar ula, nei ve lote pawh pe ve rawh u; in Lalpa lawmna chu in chakna tur a ni si a. Khawngaihna avangin Mansoul-ah hian ka lo kal leh a, Mansoul avangin ka hming chu chawisan a, tihropuiin a awm dawn a ni." tiin a chhang a. Henghote hi a pawm a, a fâwp a, a ângchhungah a dah a. Chu lo pawh, Mansoul upateho pawh kha rangkachak khaidiat leh zungbunte a pe ṭheuh va, an nupuite tan pawh lunghlu bengbeh leh banbunte a pe ṭheuh bawk a ni. Mansoula piang ngei, Mansoul mi dik takte tan chuan thil hlu tham tak a tihsak bawk a.

Lal Fapa, Immanuela chuan heng zawng zawng hi a tih zawh hnu chuan Mansoul mite hnenah, "In silhfente su fai ula, rawn inchei ula, Mansoul lal in ka hnenah lo kal ang che u," a ti a. Chutichuan tuikhur lam an pan ta hlawm a, an inbual a, an silhfente an tivar a, lal inah chuan a hmaah an lo ding a. Hlate an sa a, an lâm a, Mansoul khaw pum mai chu an hlim ta em em mai a ni. An Lal Fapa an ngainat em em ṭhina kha hmel hlim taka an zinga a lo awm leh ta chu an lawm

em em mai a, dârte an tum a, ni lah chu a eng nuam khawp mai si a, an vaiin niblawh an inti em em mai a.

Chutih hnuah chuan Mansoul mite chuan kulh bang bul vela pukahte leh kuaahte khan Diabola mite an la tawm ru hlawm pek law maw tiin, tihboral vek tumin ngun takin an zawng ta a. Lal Tumruha pawhin a bei nasa a, an tan a hlauhawm em em mai a. Tun hma lam zawng zawng aiin a bei nasa a, hlauh pawh a hlauhawm a ni ang. Chhun zan zawmin a ûm mai ţhin a, ţhenkhatte chu a ûm hlum ţhak ţhak mai rêng a. A chanchin chu kan la hre zel ang.

Heng thil zawng zawng hi Mansoul khawpuia an tihfel zawh hnu chuan, Lal Fapa Immanuela chuan fimkhur takin thupek a chhuah a, 'Indona ruama Diabola mi an thah zawng zawngte kha rei rial lova phûm nghal mai tur a ni, chutilochuan an lo rimchhia ang a, Mansoul tan hian hrisel lohnate pawh a ni dah ang e,' a ti a.

Chutichuan, chu thupek anga ti tur chuan khawpui Lalpa chuan a tûpa tur mi a ruat a, Pathianhlauva leh Mi Ngila kha en veltu (overseer) atan a ruat a. Mi dang zawng zawng chu he mite pahnih hnuaiah bian a dah a, phaizawla mitthi ruang zawng zawng chu phûm turin an bei dawn ta a ni. Tin, hnate chu an sem a, ţhenkhat chu Mansoul ramri velah te an vâk vel a, Ringhleltute luruh emaw, ruh dangte pawh an hmuh apiang an chhinchhiah a,

ruang phûmtute khan an rawn phûm zel ang; chutichuan van hnuaiah Diabola mite hming emaw, ringhleltute hming emaw hriatna reng reng a awm lo thei ang. Tin, Mansoul mi naupangte emaw, lo la piang leh turte emaw pawhin, 'Ringhleltute laruh,' tih leh, 'Ringhleltute ruh ro,' tihte chu a hriatin hre reng reng lo sela, a ṭha a ni, an ti a. Chutichuan, ruang phumtute leh chu lam hnaa mi ruatte chuan thupek angin an ti a, ringhleltute leh an ruhrote lamin an phûm a, phaizawl chu an thianfai a, Tin, Pathianmuanna chuan hmân ang bawkin a hna pual chu a thawk zel a.

Tichuan, Mansoul vel phaizawlah chuan, thlân thu ringhleltute koh thu ringhleltu te, khawngaihna ringhleltu te, chhandamna ringhleltu te, ropuina ringhleltu te, vawnhim thu ringhleltu te, thawhlehna ringhleltute chu an phûm vek a. An Kaptente chu, Kapten Thinura, Kapten Nunrawnga te, Kapten Nghaisaa te, Kapten Awmnuamlova te, Kapten Thlâna te, Kapten Beiseiboova te an ni a. Diabola hnuaia an hotu lian ber chu Ringduhlova kha a ni. Hotu lian deuh deuh dangte chu, lal Beelzebuba te, lal Lusifara te, lal Legiona te, lal Apolliona te, lal Pythona te, lal Cerbera te, lal Beliala te an ni a, pasarih an ni. Heng hotu lian pasarihte hi chu, an ngam dawn lo tih an hriat chinah Pu Ringduhlova leh Diabola hovin an tlan bo ru ta mai kha a ni a, an him ta a; a dang zawng kha chu Immanuela sipaite'n an that vek a ni. Ruang phûmtute khan Mansoul phaizawlah khan an phum ta vek a, an lawmzia mai chu! An ralthuam, fei te, thal te,

talhtum te, thingthu te pawh an phûm vek bawk a, an puanzâr te,an thuam thil reng reng chu, Diabola ha, ringhleltu rim nam reng reng chu an phûm vek a ni.

DIABOLAN PHUBA LAK TUMIN THISEN SIPAI A SIAM LEH

Tin, Diabola'n Hremhmun kawngka tlang a thlen leh chuan a ṭhian hlui Ringduhlova nen khan pûkah chuan an chhuk ta nghal a, chungte nen chuan Mansoul mite laka an tuar nasatzia chu an sûn a, an tuar hle a. Mahse a tawpah chuan an inngaihtuah thinur ta a, Mansoul laka an hloh zawng zawng phuba chu lak leh ṭalh an duh ta a. Chuvang chuan khawmpui an ko va, Mansoul khawpui hmingthang tak chu engtin nge kan tih ang, tih an ngaihtuah dawn a ni. A hmaa an lal Lusifara leh Apolliona thurawnte kha chu vuaicha lutuk an ti a, an nghak zo tawh si lo va. An thinur chu ni tin an inngaihtuah ṭhin a, Mansoul itawmnain an khat tawh si a, lâk leh ngawt mai an châk a ni. Chuvangin Mansoul khawpui chu beih leh phawt mai an tum ta a, ringhleltu leh thisen mi inchawhpawlhin sipai rual lian tak siam leh an tum ta a ni.

Ringhleltute chu an piankena an hming awmzia ang zel leh an pianna ram ang zel an ni mai a. An pianken chu Immanuela thu taka piang chu zawh chian tum zel a ni a, an pianna ram pawh Rinhlelhna ram a ni a, hmar lam hla tak Thimna leh Thihnahlimkawr inkara awm a ni. Thimna ram leh Thihnahlimkawr ang tih chu achang chuan thuhmun ang-

in miin an sawi ţhin na a, ram pahnih zawng a ni a, an inhla vak lo va, an inkarah chuan 'Rinhlelhna ram,' hi a awm a ni. Hei hi rinhlelhna ram chu a ni a, Mansoul tichhe tura Diabola'n a rawn hruaite kha hemi rama mi hi a ni.

'Thisen mi,' tihte chu an piankena thisen chhuah duh mi an ni a, chu an pianken chu Mansoul khawpui chunga hrikthlak an duh a ni. An ram chu Uiarsa (Sirius) hnuaia awm a ni a, chu arsi chuan an ngaihtuahna a thunun ţhin a ni. An ram hming chu 'Thilţhaten ram' a ni a, an hla lam pangah chuan Rinhlelhna ram nen kha chuan inhla tak chu an ni. Mahse an pawl hnih hian, 'Hremhmun kawngka tlâng' an tihah khan an inhmu fo ţhin a. He mite hian ringhleltute kha an zawm hle mai a, an pawl hnih hian Mansoul miho rinna leh rinawmnate chu an zawt fiah chhên ţhin reng a ni a, chuvangin Mansoul beitu atan an tlâk rêng a ni.

Tin, he ram pahnih ata hi Diabola chuan a khuangte bêngin sipai rual Mansoul bei turin a din chhuak leh ta a, singhnih leh sangnga chak tak ţhiau an ni. Singkhat chu ringhleltute an ni a, singkhat leh sangnga chu thisen mi an ni Kapten tam tak hnua a dah an ni a, an hotu lian ber sipai rual pum chunga hotu chu Ringduhlova kha a la ni ta zel a.

Ringhleltuho kha chu Diabola sipai hotu pangngai Kapten lian pangngai-in an ho va; an hmingte chu Kapten Beelzebuba te, Kapten Lusifara te, Kapten Appoliona te, Kapten Legiona te, Kapten Cerbera

te an ni. Heng Kaptente hian Leften te, puanzar putute an nei ṭheuh bawk a. Mahse Diabola chuan ringhleltuho mai chu rinpui berah chuan tawk lovin a hria a; hman lawk khan Mansoul miṭe khan an lo suasam nek thei mai, tihte pawh a hre reng bawk a, a sipai nambar tihtam nan leh a ṭulah chuan an ṭangkai ve bawk ang chu, tiin a rawn hruai mai a ni a. A rinpui zawk chu a thisen mite kha an ni a, mi sual buru tak tak mai, tun hma pawha thil tih nasa tak nei tawh hlawm ṭheuhte an ni.

Thisen mite pawh chuan Kapten an nei bawk a, chungte kaihhruai chuan an Kaptente ṭheuh hmuaiah chuan an awm a ni. Chung Kaptente chu, Kapten Kainaa te, Kapten Nimroda te, Kapten Ismaela te, Kapten Esauva te, Kapten Saula te, Kapten Absalawma te, Kapten Juda te, Kapten Pope-te an ni.

1. **Kapten Kainaa** chuan thisen mi ho hnih a nei a, thisen chhuaha ṭhahnemngai pawl leh thinur mi an ni. A puanzar putu chuan a sen a pu a, a lem chuang chu tualthahna talhtum a ni.

2. **Kapten Nimroda** pawhin ho hnih a nei a, chung chu nunrâwng mi leh mi nêk mi, thisen mi an ni. An puanzar putu chuan a sen bawk a pu a, a lem chuang chu thisen uisathiam lian tak a ni.

3. **Kapten Ismaela** pawh ho hnih chunga Kapten a ni a, tihduhdah leh hmusit hmang thisen mi an ni. An puanzar putu chuan a sen a pu a, a lem chuang chu Abrahama Isaaka tihduhdahna lem a ni.

4. **Kapten Esauva** pawhin ho hnih a nei a, an hming chu thisen mi, mi dang malsawmna dawn sawisel hmang mi tihna a ni. A dang lah chu, aruka mi chunga phuba lak hmang, tih an ni bawk. A puanzar putu chuan a sen a pu a, a lem chuang chu, Jakoba that tura aruka awm, tih a ni.

5. **Kapten Saula** pawhin ho hnih a nei a, an hming chu, chhan nei lo lêka thikthu mi leh ramhuai taka thinur mi tih an ni. A puanzar putu chuan a sen a pu a, a lem chuang chu thisen thal pathum, Davida tin, tih a ni.

6. **Kapten Absaloma** pawh ho hnih chunga Kapten a ni a, an hming chu thisen mi pa thah tum, tih leh thisen mi, hmel chauh ṭha tih an ni a. A puanzar putu chuan a sen a pu a, a lem chuang chu fapa, pa thisen chhuah tuma ûm a ni a.

7. **Kapten Juda** pawh ho hnih chunga awm a ni a, an hming chu thisen mi, mi nun tangka suma hralh tih leh fâwp chunga ṭhiante mantir tih a ni a. A puanzar putu chuan a sen a pu a, a lem chuang chu, tangka sawmthum leh awhhlumna hrui a ni.

8. **Kapten Pope** chuan ho khat a nei a, a sipai zawng zawng chu a hnuaiah ho khatin an luang a. A puanzar putu chuan a sen bawk a pu a, a lem chuang chu thingphun, meialh leh mi ṭha a ni.

Tin, engati nge Diabola hian phaizawlah khan hneha a awm hnuah heti taka ranga sipai pawl a din leh, tih thu chu he mi thisen mi sipaite hi a rin em vang a ni. A hmaa ringhleltuho a

rin ai kha chuan he mite hi chu a ring nasa a nia; a ram din nghehna tur hian an ṭanpui nasa ṭhin tawh bawk rêng a. He thisen mite hi chu fiah pawh a fiah nasa hle tawh ṭhin a, an khandaih hi a lâwngin a lêt lo hle a ni. Chu lo rengah pawh, he mite hi chu u'sathiam rual ang mai an ni a, tupawh an bei thei mai a ni. Mahni pa te, nu te, unau te, farnu te, hotu te, awptute pawh an bei thei mai a, a ni hotute Hotu meuh pawh le! Han fuihpawrh leh deuh nghal phei chuan, hmanah pawh Immanuela meuh pawh khawvel ram ata an tichhuak thei mai asin! Tunah pawh Mansoul khawpui ata eng nge an hnawh chhuah theih loh vang?" a ti a, a ring em em mai a ni.

Tichuan, he sipai rual, singhnih leh sangngate hi an hotu lian ber Ringduhlova chuan Mansoul khaw lamah a hruai ta a. Tin, hetih lai hian Bihnguna, enthlatu pawl hotu kha, amah ngei enthla turin a chhuak a, Diabola ho an lo kal tih chu Mansoul mite a rawn hrilh a. Chuvangin an kawngte an khar ngun ta sauh sauh va, Diabola mi thar te laka khawpui venghim turin an inpuahchah ta a.

Chutichuan Diabola chuan a sipai rualte chu Mansoul a rawn hruai thleng a, an hual ta a. Ringhleltuho kha hriatna kawngka zawnah a dah a, thisen mite chu mitkawngka leh Bengkawngka zawnah a dah a.

Tin, chutianga Mansoul an han hual tak chuan Ringduhlova khan Diabola hming leh ama hming

leh thisen sipai leh a hnena awm zawng zawngte hmingin koh luihna na deuh mai, thirling ang maia ling vur mai hian Mansoul chu a han ko ta a ni.

An hnena an inpek duh loh chuan Mansoul khawpui chu ka hâl vut vut mai ang, tiin a vau nghal bawk a. Thisen mite chuan Mansoul chu an inpek ai pawhin tihchhiata mi nung zing ata tihboral der an duh zawk a ni a ti bawk a. Inpe tur chuan an phût ngei mai; mahse, chu mai chuan thisen mite châkna chu a tireh lo vang a, thisen, Mansoul thisen an duh a ni, chutilo chu thih pawh an duh zawk ang, a ti a. Chuvang chuan heng thisen mite hi chu a indo khâwltein i thawh theih chhung chu a khêk khal rih a ni.

Tin, khawpui miten chu koh luihna nasa tak mai chu an hmuh veleh an rilru a buai hle mai a, rei loteah chuan, "Lal Fapa hnenah i thlen ang," tiin an inthurual ta thuai a. An lehkha tawpah chuan, "Thisen mite lakah Mansoul hi chhandam rawh," tiin an ziak a.

Chutichuan lehkha chu a han la a, a han en a, a ngaihtuah a; dilna tawi tea Mansoul-in an ziak hi a ṭul ngang a ni, tih a hrethiam a. Kapten Ringa chu a ko va, Kapten Dawhtheia pawh lo tel se, a ti a. Mansoul thisen mite'n an hual chu fimkhur taka va en turin a ti a; tichuan Kapten Ringa leh Kapten Dawhtheia an kal ta a, thupek an dawn ang chuan an ti a, thisen miin an hualna lampang chu an veng a.

Tin, Kapten Beiseiţhaa leh Kapten Hmangaiha leh Lal Tumruha, a lehlam pang veng turin a ti bawk a. "Kei pawhin in lal in kulh tlangah ka puan zar ka khai ang a, ringhleltute lakah chuan thuah thumin ka veng ang che u," a ti bawk a. Heng a tih zawhah chuan, Kapten Hrechîka kha Bazar hmuna a mite ko khawm a, Mansoul mite mit hmuha ni tina indo lem zir turin a ti bawk a. He an hual chhung hi a rei bawk a, hmelma, thisen mi an tihte chuan an rawn bei chhin fo mai a. Khawpui mite pawhin Kapten Mahnihrehawmpawisalova hovin an lo nawr let thei hle bawk a.

He Kapten Mahnihrehawmpawisalova hi tlangval chak tak a ni a, Kapten Hrechîka ang bawka khawpui mi reng a ni. Immanuela Mansoula a kir leh ţuma khawpui ţhatna tura Mansoul mi tam tak chunga Kaptena a siam kha a ni a. Chuvangin, he Kapten hi Kapten âwmkhauh tak, huai tak, Mansoul khawpui ţhatna tura inphal em em mi a ni a, thisen mite pawh chu a bei fo mai huam a ni. Vawi tam tak a tlanchhiattir a, inbeihna tê têah pawh tam tak chu a tihlum a ni. Chutianga a tihna lamah chuan ani pawhin an kut chu a tuar hle; a hmaiah te leh a taksa dangahte pawh a tuarzia chu a lang nual a ni.

Chutichuan, chutianga an rinna leh beiseina fiahna hun rei fe hnuah Immanuela chuan Mansoul hmangaihin a Kaptente leh indo mite chu a ko khawm a, pawl hnihah a ţhen a; "Pawl khat chuan ringhleltute bei ula, pawl khat chuan thisen mite

bei rawh u. Ringhleltute beitute chuan in theih ang angin that ula, that chimit rawh u; thisen mi beitute erawh chuan that lovin a nungin man ang che u," a ti a.

Chutichuan hun ruatah chuan Kaptente chu zing takah chhuaka hmelmate chu bei tura thupek an ni a. Kapten Beiseiṭhaa te, Kapten Hmangaiha te leh an pawlpui Kapten Pawikhawihlova leh Kapten Hrechika te chu ringhleltuho bei turin an chhuak a. Kapten Ringa te, Kapten Dawhtheia te leh Kapten Mahnihrehawmpawisalova te chu an ṭhian dangte nen, Thisen mite bei turin an chhuak bawk a.

Tin, ringhleltuho bei tura kal chhuakte chu phaizawl an thlen hmain an inhlawm khawm a, inbei tur kalin an kal rual a. Mahse, ringhleltute chuan hmana an chan chhiat thu kha hre rengin an lo bei ngam lo va, Lal Fapa sipaiho hmaah chuan an tlanchhe ta a. Anniho chuan an ûm a, an that nasa teh bawk e! Mahse, an that fai vek thei lo. An thah bangte ṭhenkhat chu mahni in lamah an haw ta a, a dangte chu panga rual te, pakaw rual te, sawmpasarih rualtein an vak darh ta a, ram tina an vah chhukchhohnaah chuan hnam â deuhte an hmuh chuan chung mite zingah chuan an khawsa a, an Diabola thilte chu an ti ṭhin. Heng mite hi hriam chawiin an ding chhuak leh thei tawh lo va, an vak darh ta mai mai a ni. Mansoul hnena a hlawp deuhva intihlan lehte pawh an duh hle a, mahse, an thei tawh lo. Kapten Beiseiṭhaa te, Kapṭen Hrechîka te an lo lan chuan an tlanchhe zel si.

Tin, thupek anga thisen mi bei tura kal chhuakte kha chuan that lova, a mana man ṭalh an tum a; an hual a; mahse, thisen mite chuan Immanuela a tel lo tih an hmuh chuan Mansoul-ah pawh a awm lo niah an ngai a; Kaptente chu anmahni thu leh suangtuah dan ang mai maia lo kal nia an rin avangin hlauh ahnêkin an lo hmusit rilru hle mai a. Mahse, Kaptente chuan an han hual ping tak tak ta a, ringhleltuho ûm darhtute khan an rawn pui ta bawk si a, rei lotê an han inbeih hnu chuan thisen mite chuan tlan an tum a; mahse, a tlai tawh si, an hual ping vek tawh si a. Thisen mite hi an ngam zawngte chungah chuan an rawngin, an nun a chhe teh na a, an tlukpuite lakah chuan arte rilru ang lek an lo ni mai a, Kaptente chuan an man vek ta mai a, Lal Fapa hnenah chuan an rawn hruai a.

Tin, Lal Fapa hmaa an rawn thlen chuan an han en fiah a, ram khata lo chhuak chu an ni na a, bial thum lai mi an ni tih an hre ta a.

(1) Ṭhenkhat chu Mitdel Bial ata lo kal an ni a, hre mang uk lova engkim tih hmang mi an ni a.

(2) A dang chu Ṭhahnemngaihna dik lo biala mi an ni a, puithuna dik lo taka engkim ti ṭhin an ni a.

(3) A pawl thumna chu Itsikna rama Huatthuchhiakhuaa mi an ni a, an tih apiang chu huatna dai thei lo avanga ti an ni ṭhin a.

A hmasa ber, Mitdc' bial aṭanga lo kalte khi chuan an awmna chin an hriat a, an mi doa chu tu nge a nih an han hriat chuan a hmaah an ding a, an khûr a, an ṭap a, a zahngaihna an dil a; ani chuan a rangkachak lal tiang chuan an hmui a khawih a.

Ṭhahnemngaihna dik lo biala mite khi chuan an ṭhiante tih ang chuan an ti lo va, an thil tihah chuan an dik a ni; Mansoul chu khawpui, a vela mite dan hrang tam tak nei a ni alâwm, tiin an ṭang a. He mite hi chu tlem te chauh lo chu, an dik lohna hriattir theih pawh an ni lo An dik lohna inhre chhunte chuan a zahngaihna an dil a, duhsakna pawh an hmu a ni.

Tin, Itsikna rama Huatthuchhe khawpui ata lo kalte kha chu, an ṭap hek lo va, an hnial hek lo va, an sim bawk hek lo. Mansoul khawpui chunga an tih duh ang an tih theih loh avangin an ât phah leh an tuar lutuk avangin a hmaah chuan an hâ an ṭhial rawp rawp mai zawk a. He a hnuhnung pawlte hi chuan a hmaa pawl hnihte angin an thil tih dik loh avanga ngaihdam pawh an dil lo reng a, chuvangin kan Lalber tana rorelna khawmpui lian, chumia amah ngeiin ram leh khawvel ram pum pui tana roreltu tur a ruat hunah Mansoul khua leh a Lalpa chunga an pawikhawih thu la chhang turin phuar chungin a khêk ta a. Tichuan, Amah ngeiin a phuar ṭheuh hlawm a, Lalber hmaa ding tura koh hun apianga an thil tih chanchin chhang turin a dah ta a. Mansoul tichhe tura Diabola sipai rual tirh ṭum hnihna chanchin chu heti hi a ni ta a ni.

BUNG XVI

ZAWHKALHCHINGA LEH RINGHLELTUTE THU

Tin, Rinhlelna rama mite mi pathum an lo awm a; ram zau taka an vah darh ngial hnuah thih an pumpelh a ni tawh alawm maw tih an inrin chinah Mansoul khuaah hian Diabola mi an la awm ru thei fo tih an hria a. 'Pathum,' ka ti na a, pali an ni awm e. He mite hi Mansoul-ah chuan an lo lut rih a, mi pakhat, diabola mi Mansoula awm, a hming Zawhkalhchinga in chu an rawn zawng chhuak a; ani chuan a lo lâwm a, a khawngaih em em a, a theih ang angin a lo ţanpui a. He Zawhkalhchinga hi diabola mi tak mai, Mansoul chhiat duh tak mai a ni a. Ringhleltute chu an vanduaina leh an chan chhiatnaahte chuan a khawngaih em emin a insawi a. An inhriatna a la rei lo bawk a, khaw khat mi an ni emaw tihte a zawt a. Anni chuan, 'Ni lo ve, bial khata mi pawh kan ni lo,' tiin an chhang a. Pakhat chuan, 'Kei chu thlân thu ringhleltu ka ni a,' a ti a. A dang leh chuan, 'Kei chu kohna ringhleltu ka ni,' a ti a. A dang leh chuan, 'Kei chu chhandamna ringhleltu ka ni,' a ti a. A palina chuan, 'Kei chu khawngaihna ringhleltu ka ni,' a ti a. Ani upa chuan, 'A, bial khata mi in nih mai chu! In tuar lam pawh a inang vek a ni lawm ni? Ka thinlung takin ka lainat che u a, ka lawm a che u,' a ti a. Anni pawhin lawmthu an hrilh a, Mansoula an inhmuhho theih avanga an lawmziate an sawi bawk a.

Tichuan Zawhkalhchinga chuan, Mansoul hualnaah khan in pâwl engzah nge lo tel che u kha? tiin a zawt a, anni chuan singkhat lai zawng kan ni; sipai pawl dang thisen mite chu singkhat leh sangnga an ni, tiin an chhang a, 'He thisen mite hi kan ramria awm an ni a, an rethei a ni, Immanuela sipaiten an man vek mai,' tiin an sawi bawk a. Upa chuan, 'Singkhat lai in ni maw kha! Tih tham tak in nih chu. Mahse, in hmelmate bei ngam lovin in tlan elo?' a ti a. Anni chuan, 'Kan hotupa (General) a tlan hmasa alawm maw le!' an ti a. Ani chuan, 'Tu a ni, in General dawizep chu?' a ti leh a. Anni chuan, 'Vawi khat chu Mansoul khawpui lalah pawh a ṭang tawh a ni. 'Dawizep,' ti teh suh khai! chhak leh thlang, chhim leh hmarah pawh, lal Ringduhlova aia Diabola tana ṭangkai zawk an awm hlei nem maw le!' tiin a chhang a. Upa chuan, 'Ringhleltu singkhat chu han ho zawk teh ila aw! Mansoul-ah chuan, eng nge ka tih theih in hre mai ang,' a ti a. Anni chuan, 'E hei, chu chu alawm kan duh, engtia tih tur nge? a va ṭha dawn ve!' an ti a. Heng hi ring tak takin an tih avangin an thleninpa Zawhkalhchinga chuan ṭawng ring lutuk lo turin fimkhur rawh u,' a ti a. Ringhleltute chuan, 'Engah maw?' an ti a. Ani chuan, "Engah maw," te chu in han ti a; Lal Fapa leh ziaktu hil leh sipaite leh Kaptente khawpuiah an awm ania! Chu lovah pawh, mi pakhat a hming, Tumruha an tih chu kan hmelma nun chhe tak a awm a ni. Lal fapain kawng khar vengtuah a siam lehnghal a, diabola mite chu taima tak leh ngun taka zawng chhuaka tiboral zel

turin thu a pe bawk a. A hmuh fuh hlauh che u chuan in boral a ni mai,' a ti a.

Tin, thil hi engtin nge a awm zel hre turin lal Tumruha sipai rinawm tak, a hming Taimaa chuan Pu Zawhkalhchinga leh ringhleltute inbiakna zawng zawng kha a lo ngaithla reng thin a. He sipai hi lal Tumruha chuan a ring em emin a duh em em a ni. An pahnih hian nin tih nei hlek lova Diabola mi zawng chhuak peih mi an nih avangin an inkawp em em bawk a.

Tin, ka sawi tawh ang khan he mi hian Zawhkalhchinga leh Diabola mi dangte thu sawi zawng zawng kha a lo hre vek mai a; a lalpa hnenah chuan a va kal a, a thu hriat chu a hrilh vek a. A lalpa chuan, 'Chu ti tak maw ni, ka nau? a ti a. Taimaa chuan, "E! ni teh lul e, i remtih chuan ka hnenah kal ve la, i hre chiang ve mai ang," a ti a. Tumruha chuan, "Tah chuan a awm elo? Zawhkalhchinga chu hre teh lul e; kan tluk sual lai khan kan inhre viau asin! Tunah hian khaw nge a awm ka hre ta lo va," a ti a. A sipai chuan, "Ka hria alawm, ka hnena i kal ve chuan a awmna puk kawng chu ka kawhhmuh thei mai ang che," a ti a. Tumruha chuan, "Kal rawh le, ka duh e; hawh Taima, an awmna hmu chhuak turin i kal ang le," a ti a.

Chutichuan lal Tumruha leh a sipai chu an kal dun ta a; a in zawn takah chuan an kal a. Tin, kawhhmuh turin a sipai chu a kal hmasa a, Zawhkalhchinga awmna bang thlengin an lo kal dun a.

Taimaa chuan, "Ngai teh, ka pu, chu Zawhkalhchinga ṭawng chu i hria ang em aw?" a ti a. Ani chuan, "Hria ang, ka hre viau asin; mahse, tunlai hian rei tak ka hmu ngai ta lo va, min be duh ang emaw chu!" a ti a. Sipai chuan, "Chu vang chuan keimah chauhvin ka awm ang e," a ti a. A lalpa chuan, "Engtin nge a kawngka kan hmuh theih ang?" a ti a. Sipai chuan, "Chu vang tak pawh chuan keimahin ka awm ang e" a ti leh a. Chu vang chuan lal Tumruha chu a ve'ah a awm a, a sipai chuan kawngka chu a han kawhhmuh ta a. Chu veleh lal Tumruha chuan kawngkhar chu a bawh thla a, a lut lui ta a In chhunga mi panga, Zawhkalhchinga leh Ringhleltu palite chu a man a, a rawn hruai a, tangvengtu Midika hnenah chuan a kawltir a, "Tan ina dah tur," a ti a. Chutiang chuan tih a ni ta a. A tuk zingah chuan khawpui lalpa chuan zankhuaa lal Tumruha thil tih chu a lo hria a, a lawm em em mai a; ringhleltute chauh pawh ni lovin, Zawhkalhchinga meuh pawh man a nih avangin a lawm leh zual a ni. He nu hi Mansoul tan ninawm tak mai a ni a, khawpui lal ngei pawhin a ning a; mahse, inven a thiam a, tun hma lam chuan tu ma'n an man thei ṭhin lo a ni.

Tin, a dawt lehah chuan, he mi lal Tumruha mi man panga, tuna tangvengtu Midika kuta awmte hi tih dan tur ngaihtuah tur a ni a. Tichuan, nî an ruat a, chutah chuan roreltute koh khawm a, mi tangte chu an hmaa dintir tur a ni a. Lal Tumruha chuan a man tirh kha chuan tu mah rawn lo pawha tihhlum mai theih thu a nei reng a ni a.

Mahse, Lal Fapa mawina zawk tur leh Mansoul mite thlamuan nan leh hmelma dangte tihṭhaih nan roreltu hmaa dintir rih chu ṭha zawkin a ring a ni.

Tin, tangvengtu Midika chuan mi tângte chu khaidiat bun chungin rorelna hmun turah chuan a rawn hruai chhuak a. A tawiziain han sawi ila, roreltute chu an kim a, thuhretute chuan an hriat dan chu an sawi a; mi tangte chu nung tur an nih leh thi tur an nih an ngaihtuah dawn a ni. Heng roreltute hian tun hma pawh khan Thudiklova te, Khawngaihlova te, Induha te leh mi dang tam tak an lo ngaihtuah tawh a.

A hmasa berah chuan Zawhkalhchinga kha an rawn dah chhuak a, ringhleltute lo lawm a, lo thleng a, lo thlamuantu a nih avang khan. Tichuan, a tân chhan leh an man chhante chu ngaithla tur leh, ṭanna a neih chuan a ṭannate chu sawi ve thei tur a ni tihte chu an hrilh a. A tân chhan chu heti hian an han chhiar chhuak a :–

"Pu Zawhkalhching, hetah hian Zawhkalhchinga hming puin i tâng a ni; pianna lamah chuan Diabola mi i ni a, Mansoul khuaa lo lut lui ve i ni. Lal Immanuela hawtu i ni a, Mansoul chhiatna zawngtu i ni bawk. Lalber hmelma i ni a, a dan thianghlim a ni lo zawnga zâwt kalh a, tihmelhemtu i ni: (1) A zirtirna thu dik leh a rorel dan zawh kalh i ching a. (2) Ringhleltu sipai singkhat hotua ṭan i duh bawk. (3) Ringhleltu sipai tlan darh zinga mi i hnenah an lo kal a, i lo lawm a, i lo mikhual a, i lo fuih bawk. Eng nge sawi tur i neih? I thiam lo na ngei em?" an ti a.

Ani chuan, "Ka pu, min puhna chu a awmzia pawh ka hre lo va, 'Zawhkalhchinga' in tih kha mi dang a ni lawm ni? Kei ka hming chu Zawhkalhchinga a ni hlei nem, Ngaihvendika asin! A rik dante a inang pawh a ni mai thei a; mahse, he hming pahnih inkarah hian danglamna nasa tak a awm tih nang chuan i hre em emin ka ring. Mi chu mi sual tak pawh lo ni sela, a hun laia mi ṭha lo ber pawh lo ni sela, dik takin, tih tak zeta ngaihventu a ni thei tur asin! Chu chu thih phah tur em ni ang?" a ti a.

Lal Tumruha chuan, thuhretu pakhat a ni bawk a, "Pute leh Mansoul khawpui roreltu zahawm zawng zawngte u, kan mitâng chuan a hming a phat tih in zain in hria a; hetiang hian a tânna ata chhuah fihhlim theih a inring a ni âwm e. Mahse, kan mitâng hi ka hre chiang a ni; a hming Zawhkalhchinga pawh hi a hming dik tak a ni e. Ka tan sawi a zahthlak deuh pawh a, Mansoula Diabola a lal lai khan, he mi nen hi chuan kum sawmthuma leng lo lai kan inkawm a, ka hre chiang em em a ni. A pianna chenah Diabola nii a ni ngei a, kan Lal Fapa hawtu leh Mansoul hmelma a ni ngei tih ka hriattir a che u. Khatia an hel laite khan ka inah a awm ṭhin a, zan sawmhniha leng lo lai chu engkim kan sawi dun ṭhin a, a nih dan chu ka hre tawk em em a ni. Rei tak chu ka hmu ngai ta lo ngei mai; Immanuela Mansoula a lo kal lai khan a awmna a sawn ni tur a ni; mahse, ani kha a ni ngei tih ka hre chiang e, pute u," a ti a.

Tichuan roreltu chuan, "Sawi tur dang i la nei em?" a ti a. Ani chuan. "Nei e, ka la nei; ka chunga a thu sawi zawng zawngte chu hretu dang kâa ka hriat a ni. Hretu pakhat aṭanga mi tihhlum mai chu kan Mansoul khawpui hmingthang tak dan pawh a ni hlei nem!" a ti a.

Tah chuan Taimaa kha a lo ding chhuak a, a sawi a, "Pute u, zankhat vengtua ka ṭan zanin he khawpuia Sual Kawtthler,' an tihah hian he pa inah hian thawm eng emaw ka hria a, 'Eng nge ni ni ang aw,' tiin a rûk tein ka han hnaih a, Diabola mite an nih takin ka châng ang a, ka man ang ka ti rilru a. Ka hnaih ta zel a, bangah chuan ka bet ta a. Mikhual an awm a ni ngei ang, tiin ka ngaihtuah a, keimah ngei pawh chu zin vak ka ni bawk si a. He pu hi hlauthawng aw tak hian ṭawngin ka hria a, bang âwng leh ka beng ka han chuktuah a, an thu sawi chu heti ang hi a niin ka hria :-

He upa Zawhkalhchinga hian heng ringhleltute hi tute nge an nih a, khawia lo kal nge an nih, tihte leh heng laiah hian engtia awm nge an nih, tihte a zawt a lo ni a, annin an chhang zel a, tichuan a mikhual ta a ni. Engati nge Mansoul hi an beih fo loh, tihte a zawt a, annin an chhang zel a, an hotu (General) dawizep, beih vak ahneka tlan bo zawk thute pawh a sawi ta zel a. Chu lo pawh he Zawhkalhchinga hian ringhleltu sipai singkhat chu hö sela Mansoul-ah eng nge a tih theih tihlan a chakzia chu a sawi leh a, heng a mikhualte hi

fimkhur taka awm tura a fuihziate pawh ka hria,' a ti a.

Roreltu chuan, 'Zawhkalhching, kei thuhretu dangin i chanchin a sawi hi a chiang hle mai :

(1) Heng ringhleltute hi i lo mikhual a, Diabola mi an ni a, Lalber hmelma an ni tih i hre reng chungin i châwm a ni, tih chhia a chham ngam a ni.

(2) Ringhleltu singkhat hruai a, Mansoul beih i chakzia thu-ah pawh chhia a chham ngam bawk

(3) Fimkhur taka awm a, inthup deuh turin, chutilochuan an man ang che u a, in thi ngei tur a nia, tiin i zilh, tih thu-ah pawh chhia a chham ngam bawk. Heng zawng zawng hian Diabola mi i ni ngei tih a tilang chiang ta hle mai; Lalber ţhian ni la chu, engtin nge manin i awm rêng ang le!' a ti a.

Chutah, Zawhkalhchinga chuan. "A sawi hmasa ber khi ka han chhâng ang e; he mite hi mikhual an ni a, ka inah an lo kal a, ka lo thleng a ni. Mansoul khuaah hian mikhual thlen hi sual a ni reng em ni? Anmahni ka châwm tih pawh chu a dik a, mahse ka thilphalna leh ka ţhatna chu a demawm em ni? 'Mansoul-ah mi singkhat ka duh,' tih thu leh. 'Mansoul beih nan,' tin chu an hnenah pawh, thuhretu hnenah pawh ka sawi reng reng lo vang. Singkhat chu, "Man atan ka duh," ka tihna pawh a lo ni thei asin! Tichuan, ka duhna chu Mansoul tan thil ţha a ni dawn lawm ni? Chu-tiangah tu nge thiam loh mi chantir thei ang? "An

man loh nan che u, fimkhur takin awm rawh u," tih pawh chu lo ti pawh ni la, mi tu mah an thih ka duh loh vang a ni mai thei asin, Lalber hmelma thi lo se, ka tihna a ni chuang dawn hlei nem!" a ti a.

Khawpui lal chuan a chhang a, Mikhual thlen chu ṭhat chu a ṭha a, Lalber hmelma lo thlen erawh chu hel nihna a ni. I sawi dangte pawh kha, rorelna tawp pumpelh i tumna avangin i ti mai mai a nî a, Diabola mì i nihzia chu tun an hai hlei nem! Diabola mi thihin i thi tho tho tur a ni. Tupawhin Diabola mi tih hre rengin lo thlengin, lo châwmin, Mansoul tihchhiat tum ngei kha lo ṭanpui sela, hremna thuhmun an tuar ang,' a ti a.

Chutah Zawhkalhchinga chuan, 'Aw le, ka hria e, ka hming avangin, ka thilphalna avangin ka thì dawn a ni, tih ka hria e,' a ti a, a ngawi ta vang vang a.

Tin, ringhleltu khualte chu an han ko va; an koh hmasak ber chu Thlân thu ringhleltu a ni a. A tân chhan chu an han chhiar a; mikhual a nih avangin letlingtuin a tlangpuiin a hrilhfiah a, nang hi Lal Immanuela hmelma i ni a, a thurin dik tak dodaltu i ni, an ti a ni, a ti a.

Tichuan roreltu chuan, 'Thiam thu sawi tur i nei em?' tiin a zawt a. Ani chuan, 'Thlan thu ringhleltu ka ni a, he sakhua hi ka pian tirha ka sakhua a nî a, ka sakhua avangin ka thih chuan martarin ka thi a ni ang a, pawi ka ti hlei nem!" a ti mai a.

Roreltu chuan, 'Thlan thu rin lohte chu Chanchin Ṭha zirtirna pheh chhiat vekna a ni a, Pathian engkim hriatzia, thiltihtheihzia leh a duhzawngte ring lo nihna a ni a. Pathian zalenna tihbosakna a ni a, chhandamna hi khawngaihna avang ni lovin thil tih avang a ni, tih rinna a ni bawk. Pathian thu hi a tidaw a, mihring rilru a tibuai bawk, chuvangin a ṭha thei dan ber chuan a thi tur a ni,' a ti a.

Tichuan, koh thu ringhleltu kha an ko chhuak leh a, a tân chhan chu a tlangpuiin an han chhiar chhuak a, Mansoul koh thu ringhleltu ni deuh berin an sawi a ni. Roreltu chuan thiam thu sawi tur a nei emaw tih a han zawt a, ani chuan, "Mansoulin mi dang kohna ang ni lo, kohna danglam bik tak a neih chu ka ring ngai lo; nei ni se chu sualte pawh a dawh thei ang a, thil ṭha tih pawh a ngah ang a, lawmna pawh a tam ang chu," a ti a.

Roreltu chuan, 'Diabola mi ngang i ni a, Mansoul khawpui lal fapa thu dik lang chiang sa tak te pawh i phat mai mai a ni e! A ko ngei a, Immanuela kohna chiang tak leh chak tak chu a hria a, chu chuan a tinungin a tiharh asin ni! Van khawngaihna chu a dawng a, chuvang chuan lal fapa chu pâwl a châk a, a rawngbawl te, a duhzawng tihte a chak asin ni. Ani pawhin a ngaina a, a lawmna tur tihte a chak bawk a ni. Heng zirtirnate hi i huat avangin i thi ngei tur a ni,' a ti a.

Tichuan, khawngaihna ringhleltu chu an han ko va, a tân chhante chu an han chhiar a, ani chuan

a chhang a, 'Rinhlelhna rama awm ni mah sela, a pa chu Pharisai thlah a ni a, ţhenawm khawveng laka fel taka awm ţhin a ni. A pa pawhin rin chu a zirtir ţhin a, a zirtir ang chu a ring bawk a, Mansoul chu khawngaihna ringawt chuan chhandam a ni ngai lo vang, tih a ring a ni,' tih thu a sawi a.

Tichuan, Roreltu chuan, "Engah maw, lal fapaa dan chu a chiang a ni. (1) A ni lo lam han sawi ila, 'Thil tih avang a ni lo.' (2) A ni lam han sawi ila, 'Khawngaihnaa chhandam in ni,' tih a ni si. I sakhua chu tisa thil tih a ni si a. Chu lovah pawh i sawi dan hmangah chuan Pathian ropuina chu ruksakin misual chungah i bel a ni. Krista pawh, a tih tur pual leh a tlinziate chu i ruksak a, tisa thil tih chungah i belsak a ni. Thlarau Thianghlim thil tih chu i hmusit a, Diabola mi fapa pawh i ni. Chuvangin Diabola mi thupui danin i thi tur a ni ang a, zahngaihna ţhatzia hriat rengna a ni dawn a ni," a ti a.

Tichuan, roreltute chuan heti chen hi an tih tak avangin an ţin darh dawn ta a. Thu ziak vawngtu chu a lo ding a, mi tângho hnenah chuan thu a sawi a. 'Nangni mi tângte u, hetiang hian in tâng a, Lal Immanuela chungah leh Mansoul khawpui chungah thil in tisual ngei tih hriat chian a ni ta a; sual thihpui tham a ni a, in thihpui dawn ngei a ni,' a ti a. Tichuan, kraws-a thi turin thiam loh an chantir ta a.

An thihna hmun tura an ruat chu Diabola'n Mansoul bei tura a sipai rual a koh khawmna

hmun kha a ni a; Upa Zawhkalhchinga chauh kha, sual kawtthlerah ama awmna kawngka chung lawkah khan an khai hlum ta a ni.

Mansoul khawpui chuan hetianga an hmelma, an muanna tibuaitute an then fai hnuah chuan, lal Tumruha leh a sipai khan taima takin khawpui chhunga Diabola mi, nung dama awm an la awm emaw zawng chhuak a, man fai turin thupek khermei tak an siam a. An hming ṭhenkhatte chu, Pathuahkhata te, Ṭhahnâwla te, Hlauhlawpa te, Hmangaihlova te, Rinawmlova te, Taksamia te, Tlawktlawa te an ni a. Zawhkalhchinga fate pawh kha man turin thu an pe bawk a; a thlahte reng reng tihmang vek tur a ni a, an ti a. A ṭapa upa ber chu Ringhlela a ni a, a dawttu chu, Dânanunga a ni a, Ringlova a ni leh a, Kristangaisuala, Tiamthlawna, Tisadâna, Hriatnanunga leh Inhmangaiha an ni a. Hei zawng hi nu khat hrin an ni a, an nu hming chu Beiseilovi a ni. Ringduhlova laichinnu a ni a, Ringduhlova kha a pami a ni. Beiseilovi pa tar, Thima a thih chuan Ringduhlova hian a hruai ta a, a châwm lian a, pasal nei rual a nih chinah Zawhkalhchinga hi a neihtir ta a ni.

Tin, lal Tumruha chuan, a mi Taimaa nen khan thupek angin an ti a. Pathuahkhata kha kawtthlerah a man a, ama in râl, Zeilokawngah chuan a awhah hlumtir ta a. He Pathuahkhata hi Kapten Ringa'n khawpui ata a sipaite hruai chhuak na sela chu, Mansoul khawpui Diabola kuta pek tumtu kha a ni a. Tumruha chuan Ṭhahnâwla pawh kha Bazar

hmuna a ţul hle lai hi a man a, dan angin a awhhlumtir bawk a. Tin, Mansoul-ah chuan mi rethei rinawm tak, Ngaihtuaha a awm a, Diabola kuta an tluk lai kha chuan an hre tham lo hle a, tunah chuan khawpuia an ngaihhlut ber a ni a. Chuvangin he mi hi an ngaina ta ţheuh a ni. Tin, Ţhahnawla kha tun hma chuan khawpuia mi hausa tak a ni ţhin a, Immanuela lo luh lai khan a sum chu a hman atan dah hran a ni a, chu chu tunah thil ţha tih nan Ngaihtuaha hi an pe ta vek mai a, a hnuah a fapa Ngaihtuahţhaa tan pawh a la ni ang chu an ti a ni. He Ngaihtuahţhaa hian Thuziak vawngtu fanu Pathianngaihsaki nupuiah a nei a ni.

Hetih hnu hian Lal Tumruha khan Tiamthlawna kha a man leh a, lalber tangka tikhawlotu a nih avangin sual an ti ţheuh rêng a, vantlang hnena tihlanah pawh an duh a ni. Nghâwngkawlna (Pillory) a nghawngah vuah a, Mansoul mi leh naupang zawng zawngin vuak nek a, awhhlumtir tur, tiin a chungthu an rel tawh a. Ţhenkhatin, 'A hremna a na mang e,' an ti pawh a ni thei; mahse, sumdawngtu dik tak kha chuan tihder a ngah tawh avang khan an haw ţheuh va, chutia tih tlak rengah chuan an ngai a ni.

Tisadâna pawh kha a man bawk a, tân inah a dah a; mahse, engtin tin emaw tân in bangte chu a lo tikeh a, a lo tlan chhuak daih mai a. Mahse, khawpui pela tlan bo a ni lo va, Diabola mite awmna pûk velah a chambang a, hmuithla ang maiin

zanah khawpui in tinte chu a tihţhaih vel a. Chuvangin Mansoul khua zawng zawngah chuan, tu pawh Tisadâna hmu a, man a, 'thlum thei apiang lal fapain chawhlui a kilpui ang a. Mansoul tangka in vengtuah siam a ni bawk ang,' tiin an tlangau va. Chuvangin mi tam tak chuan an ngaihven ta hle mai a, hmuh chu an hmu ţhin na a, an man thei lo.

Mahse, lal Tumruha chuan, Kristangaisuala kha a man leh a, tan inah an khung a, tah chuan a thi a; rei tak zawng a awm na a, thihna zawi chiin, ngawrin a thi a ni.

Inhmangaihna pawh man a ni a, tan inah an khung a, mahse Mansoul-ah a anpui an tam ema an khêk ta rih a. Mahse, Mahnihrehawmpawisalova kha a lo ding a, 'Misual hetiang pawh Mansoul-ah hian ngaihdam a nih dawn chuan ka Kapten nihna hi ka bâng dawn e,' a ti a. Ani pawh hian mipui zing ata man a nei a, a sipaiten thluak per sawkin an vaw hlum a, chu chu an ţhenkhatin an sawisel bawk a ni Mahse, Immanuela khawpuia a awm avangin tu mahin an sawi chiang ngam si lo. Mahse, Kapten Mahnihrehawmpawisalova thil tih huai tak, lal fapain a han hriat chuan, a ko va. Mansoul-ah chuan lalah a siam ta a. Lal Tumruha pawhin Immanuela fakna nasa tak a hmu a ni.

Tichuan, lal Mahnihrehawmpawisalova chu a intihuai a, lal Tumruha nen khan Diabola mite chu an ûm vak a, an man zel mai a. Hriatnanunga kha

an man a, Dânanunga kha an man bawk a, an thih thlengin tân inah an dah a. Ringlova kha erawh chu a zam a ţha khawp a, an man thei hauh lo mai. Chuvangin he pa leh Diabola mi fing zualate chu Mahsoul-ah an la awm ru thei fo mai a, Mansoul-in he khawvel hi a chhuahsan hma loh chu awm theia mawi an ni. Mahse, an pûkah leh an kuaahte khan an tawm reng mai a ni. Mansoul-a a langa an han chhuah hlek chuan, a khaw mite khan hriam nen an ûm huai huai zel mai a, an ngampa thei reng reng ta lo. A khaw pum mite khan rukru beihin an bei a, lunga den hlumte pawh an duh ţheuh mai a ni. Tunah chuan Mansoul hian muanna ropui tak a nei ta a ni. A hmelmate a thian fai ta bawk a, lal fapa kha an ram chhungah a awm ta bawk a; Kaptente leh an sipaite lah khan an hna pual chu ţha takin an thawk bawk a, an muang ta khawp mai a, hmasawnna tura sumdawnte leh thil siamte hi an ţulna ber a ni ta a ni.

BUNG XVII

IMMANUELA'N MANSOUL A FUIH A, A THLAMUAN

Mansoul chuan heti chen hian a hmelma, a muanna tibuai ţhintute a thian fai ta a; lal Fapa pawhin ni ruatah chuan Bazar hmunah an zavaia hmuh a duhzia a thawn ta bawk a. An hnenah thu sawi tur ţul tak neiin a inhria a; chung a thu sawi turte chu an chhinchhiaha an pawm chuan an nawm lehzualna leh an thlamuan lehzualna tur a ni dawn si a. Tichuan, ni ruat chu a lo thleng a, khawpui mite chu Bazar hmunah chuan an lo kal khawm vek a. Lal Fapa chu tawlailirin a lo chhuk a, a Kapten zawng zawngte chuan hnung lam leh hma lamah, leh ding lam leh vei lam thla sirah nen an rawn veng a. A lo thlen chuan an ngawihna turin a han zâp a, an ngawih ţhuap veleh, Lal Fapa chuan a sawi ta a.

"Nangni ka Mansoul, ka thinlung taka ka ngainat em em te u, in chunga khawngaihna leh ţhatna ka vûr hi a ropuiin a nasa em em tawh a ni. Mi dang zawng zawng laka ka tlan chhuah, keima tan ngeia ka tlan in ni a; in tiâk vang ni hauh lovin, ka duh avanga ka tlan ngawt in ni. Ka pa dan ata ngawt ni lovin, Diabola kut ata pawh ka tlan tawh che u a; hei hi ka hmangaih ngawt che u vang leh in tana thil ţha tih ka duh vang a ni. I hlim leh lawmna tura i kawng dâltu zawng zawng chu lak kiansakin, i rilru lawmna tur engkim ka dah khâwl

a. keima tan ka lei tawh che a ni. Tlanna man chu thil chhe thei, tangka leh rangkachakte ang ni lo, thisen, keima thisen ngei, ka ta i nihna tura luang chhuak tawh chu a ni. Chutichuan aw, ka Mansoul, ka pa nen ka inremtir tawh che a ni. Lal khawpuia ka pa ina awmna tam takah chuan hmun ka zuat tawh chia, tah chuan, 'Mit hmuh loh leh benga hriat loh leh mihring thinlunga lut ngai lo thilte chu,' ka buatsaihsak tawh a che.

"Chu lovah pawh aw, ka Mansoul, i tana ka thil tih leh hmelma kut ata ka chhanchhuah tawhzia che hi i hria e. Chu hmelma avang chuan ka pa lakah pawh i hel tawh hial a, lawm taka i kawppui ṭhin tawh kha! Ka danin i hnenah ka lo kal a, ka Chanchin Ṭhain ka lo kal leh a, ka tiharh chia, ka ropuina ka entir che a nih kha! Engtin nge i awm tawh a, eng nge i sawi tawh a, eng nge i tih tawh, tih leh, ka pa chungah vawi eng zat nge i hel tawh i hria a ni. Mahse, vawiin-a i hriat ang hian ka thlạhthlam ngai lo chia, i hnenah ka lo kal a, i awm dan tinreng chu phurin ka nghak chia, ka khawngaihna avang chauhvin ka pawm che a ni. I bo leh chu ka phal tawh lo ang a, nang pawhin ka taa awm reng chu i duh ang I vêlin ka awmchilh chia, kil tinah ka tuartir chia, i awm dan chu i nin a, lawm taka ṭhatna leh hlimna i pawm ka duhsak vang che a ni. Ka hmin tak tak hnu che zawngin i ṭhatna tur hlir ka ti thung dawn a ni.

I'ramri chhungah ka sipai tual ka dahziate hi i hmu a; Kapten te, roreltu te, sipai te, indo mi te, indona

khawl te, hmelma hnehna tura remruat mak tak takte hi. Ka tum dante pawh i hria e, aw, ka Mansoul! A ni, neih che ka tum dan te hi; ka thil tih engkimah hian ven him chia, tihfaia tichak a, ka tana tihṭhat che ka tum a ni, aw Mansoul! Ka pa chenna tlakah, malsawm tlakah leh ropuina turah siam che ka tum a ni. Aw, ka Mansoul, hetiang tur atana siam hi i ni asin!

Chu lovah pawh, aw ka Mansoul, i hnungtawlhna ka ngaihdamzia che leh ka tihdamzia che hi i hmu a ni. I lakah chuan ka thinur ngei tak a, mahse, ka la hmangaih reng che avangin ka thinur chu ka la kir a, i hmelmate tihchhiatnaah hian ka thinur chu a reh tawh a ni. I ṭhatnain i hnenah mi hip kir a ni lo va, i laka ka intlhup hnua ka lo kir leh hi ka khawngaih vang che asin! Hnungtawlhna chu i ta a ni a, i din chhuah lehna dan kawng chu ka ta a ni. I lo kir lehna tur kawng ka siam alawm; ka duh loh zawng i tih dawna dâlna siam ṭhintu chu keimah ka ni alawm! I thlumna tikhatu, i chhûn zana siamtu, i kawng mâm hlinga tikhattu leh i chhiatna zawngtu dang kir ṭhintu chu keimah ka ni. Pathianhlauvva Mansoula chêttirtu kha keimah ka ni. I chhiat hle hnu pawh a, i chhia leh ṭha hriatna leh i hriat thiamna tiharhtu, i duhna leh i hmangaihna chawkthotu kha keimah ka ni. Aw, Mansoul, min zawn a, min hmuh theihna tura i chhungga nunna dahtu chu keimah ka ni. Nangmah-ah Diabola mi ṭum hnih hnawt chhuaktu, anmahni hneha in hmaa tiboraltu kha keimah ka ni.

"Tin, tunah hian ka Mansoul, lungawi takin i lam ka lo hawi a ni, i bawhchhiatnate chu bawhchhiat loh ang mai a ni ta. Tun hma lam ang pawh i ni tawh lo vang a, i tan thil ṭha lehzual ka ti dawn a ni. Rei lote hnuah chuan aw, Mansoul, i khawpui hmingthang tak hi ka tichhia ang a, ka tichim ang. (Mahse lungkham lutuk suh). A lung te, a thingphel te, a bang te, a vaivutte chenin leh a mi chengte ka ramah, ka pa ram ngeiah chuan ka thiar kai vek ang a, tah chuan nghet lehzualin, ropui lehzualin, tuna awmnaa mite hmuh ngai loh angin ka din ang. Chutah pawh chuan ka pa chênna turin ka din dawn a ni; khawvelah pawh chutianga din a ni rêng si a. Chutah chuan ennawm mak takah ka siam ang a, zahngaihna ṭhatzia hriatrengna a ni dawn a ni. Chutah chuan Mansoul mite chuan thil mak tam tak, tuna an la hmuh ngai loh hi an hmu ang a, heta an tlukpuia an ruat lohte angin an awm dawn a ni. Tahchuan aw, ka Mansoul, kei leh ka pa leh in ziaktu lal kha in pâwl fo tawh dawn nia. Hetah chuan kum sangkhat pawh dam mah ula, chuta in pawl tur ang chuan in pawl thei si lo va.

"Tah chuan aw, ka Mansoul, tualthat te, Diabola mi leh an vauna te ang chu in hlau ngai tawh lo vang. Tah chuan inphiar te, intaite a awm ngai tawh lo vang a, chanchin ṭha lo reng reng, Diabola khuang ri bengchhengte pawh a awm ngai tawh lo vang. Tah chuan Diabola puanzar putu emaw, a puanzar emaw pawh in hmu ngai tawh lo vang. Nangmah beihna tura Diabola mualpâwng siamte

leh Diabola riva reng reng i hre ngai tawh lo vang. Tah chuan lungngaihna te, manganna te a awm ngai ngai tawh lo vang a, Diabola mite reng reng i dai velah pawh an awm tawh lo vang. Chatuanin hlim leh lawm takin in awm tawh dawn a ni.

Tah chuan, aw, Mansoul, nangmah ang mi, i lungngaih ṭâwmpuitu che kha tam tak i hmu dawn a ni; nangmah anga ka thlan sa, ka tlan sa, ka Pa chên nana ka dah hran a ni a. Nangmahah chuan an lawm ang a, nang pawh anmahni i hmuhin thinlung takin i lawm ang. Tah chuan, aw Mansoul, thil, leilung pian tirh ata tu ma la hmuh ngai loh, ka Pa leh keiin kan pek tur che u chu a awm a ni. Ka Pa hnenah chuan a awm a, ka ro hâwmah i lawmna tura a khawlsak che a ni. A hmaa ka sawi tawh ang khan hmun dangah ka sawnin ka rem tha dawn che a nia, tuna nangmaha lawm thinte zawng zawng nen hian; tah chuan i ropuina an hmu ang a, an lawm lehzual ang. Nangmah hruai tur chein ka rawn tir dawn a nia, tawlailirin an la ang che a, thli chungah i chuang dawn nia. An lo kal ang a, an hruai ang chia, ennawm tam tak i hmu ang a, i mit a tlai em em mai ang.

Tunah aw, Mansoul, tun hnua i tana thil an tih dan turte chu ka entir ta chia, i ngaithlain i hre thiam emaw; tin, tunah ka lo kal a, ka hnena ka hruai hma chea i awm dan tur ka hrilh ang che. Hmasa berah chuan i hnen ata ka kal bo hma a, kawrpui vâr ka pek che kha a fai thei ang berin vawng rawh. Chutianga i tih chuan i finzia lanna

ber tur a ni ang. Puanzaisin zawng an ni ngei a, mahse i vawng faiin i tivâr tur a ni. Hei hi i finna, i ropuina leh keima ropuina tur pawh a ni ang. I silhfen a vâr hle chuan khawvelin ka mite in nihzia an hre dawn a ni. Chu lovah, keimah ngei pawh in chungah ka lawm dawn a ni. Chutiang in nih chuan, in han che vel chu kawlphe ang mai a ni dawn a, miten an hre lo thei lo vang a, an mit a vai rum rum mai dawn nia. Chuvangin ka thupek angin inchei ngei rawh, tichuan i ke atan kawng ngil siam i ni mai ang. I Lalpa chuan i mawina ngawt hi a duh a ni e.

Tin, ka hrilh ang chea i awm chuan. ka sawi tawh ang khan i insûk fai nan tuikhur ṭha tak ka hawnsak dawn che nia. Chuvangin ka tuikhurah chuan i insu fai fo vang a, puan bâl i sin ngai reng reng tur a ni lo vang. I balh chu ka duhzawng a ni lo va, ka mawina tur a ni lo vang. Chuvangin ka silhfên, i silhfên, silhfên ka pek che kha tisa thilin tibawlhhlawh reng reng suh. I silhfen chu tivâr fo la, i lu pawh hriak thih fo rawh.

Ka Mansoul, Diabola remruat leh phiarrûkna leh khuahkhirhna lak ata ka chhanchhuak fo tawh che a, chung avang chuan eng mah ka phût lo che a, ka ṭhatna hi sualnaa min thungrulh loh chauh ka duh a ni. Ka hmangaihzia che leh ka duhsakna che hi i hriat reng ka duh bawk a. Hmasang chuan in inthawina hi maicham kî-ah an ṭâwn bet ṭhin a; aw ka Mansoul, i tana sawi tawhte hi eng nge ni? ngaihtuah rawh khai! Aw, ka Mansoul, i tan

ka nung a, ka thi a, ka nung leh a, ka thi leh dawn tawh lo a ni. Ka nun avangin nang pawh i nung ve ang. Kraws thisenin ka Pa nen ka inremtir tawh che a ni. Inrema i awm tawh avangin keimah avangin i nung ang. I tan ka ṭawngṭai ang a, i tan ka bei ang. Ka ṭiṭha em em ang che. Sual chauh lo chuan eng mahin a tina lo vang chea, sual chauh lo chuan eng mahin mi tilungngai lo vang, sual chauh lo chuan a titlawm lo vang che a, sual chu pawisa hle rawh, ka Mansoul. Tin, enga tan nge i kulh chhungah Diabola mi awm ka la phal cheu, i hria em? Aw Mansoul, mi hmangaihzia fiah tur leh inring renga i awm a, ka Kaptente leh ka sipaite ngaihhlut nachang i hriat nan a ni. Tun hmaa i awm dan ṭhat lohzia i hriat reng theih nan a ni bawk a. A ṭhen chauh pawh ni lo, an zaa i kulh chhunga an awm lai kha ka ti a ni e. A ni, i kulh chhungah chauh pawh ni lovin, i lal inah an awm kha! Aw, Mansoul!

I ram chhunga mite hi that vek ila, a pawnah tam tak an awm si a, bawihah an rawn siam leh mai tur che asin! Fimkhur ṭûlna eng mah i neih loh chuan i lo ralmuang lutuk ang a, i muthlu ang a, chu veleh an rawn tlakbuak leh ang chia, i chhe leh dêr mai tur asin! Chuvangin dawngdah lutuk lo va, inring renga i awm nan tlem chu ka hnutchhiah a ni. An thu i awih erawh chuan an bawih leh thei mai ang chia, an rawng i bawl leh mai ang. Anmahni avanga i inralrin reng chu i ṭhatna tur a ni. Chuvangin hre rawh, eng kawng pawhin rawn thlêm

che sela, ka pa i ko thuai ang a, ka pa hnaihtirtu che a ni dawn nia. Do dan i zirna tur a ni ang a, ţawngţai châktirtu che a ni dawn a ni. Heng hi ngai ngun hle rawh, ka Mansoul.

"A nih leh ka Mansoul, i hmangaihna chu min hmuhtir rawh le! I kulh chhunga chengte hian, i thlarau tlantu i ngainatna tur chu laksak che suh se! Diabola mi i hmuh chuan min hmangaih zual zawk rawh. Thihna thal laka chhandam tur chein vawi hnih, vawi thum i hnenah ka lo kal tawh a ni. Ka ţhian, ka Mansoul, Diabola mite lakah chuan ka tân ding nghet tlat rawh; kei pawh ka Pa hmaah chuan i tan ka ding nghet ang. Thlemna aite chuan min hmangaih zawk la, kei pawhin i chak lohnaahte pawh ka hmangaih ang che.

"Aw, ka Mansoul, ka Kapten te, ka sipai te leh ka indo khawlten i tana thil an tih nasat tawhziate hi hre reng rawh. Aw, ka Mansoul, i tan an do va, i tan an tuar a, i ţhatna turin i kut pawh an tuar a ni. An ţanpuina i dawng nasa tawh a ni lâwm ni? Chuvangin aw, ka Mansoul, anni chu châwm ve thung rawh, i tihţhat chuan an ţha ang a, i tihţhat loh chuan an ţha lo vang a, an dam lo vang a, an chak lo vang. I Kaptente chu tidam lo suh, aw, Mansoul an dam loh chuan i tan ngei pawh a ţha lo vang. Anni an chak loh chuan i chak thei lo vang; anni an chauh chuan nang pawh i Lalpa tan i chak thei bik lo vang. Aw, Mansoul, ngaih dana nun i tum tur a ni lo va, ka thuin i nung tur a ni zawk e. I laka ka hlat deuh pawhin, aw, Mansoul, ka hma-

ngaih reng che tih ring rawh; ka thinlungah ka vawng reng a che.

"Chuvangin aw, ka Mansoul, ka hmangaih em em che tih hre reng la, ven dan te, beih dan te, ṭawngṭai dan te, ka hmelma i do dan turte ka zirtir che kha hre reng ang che. Ka hmangaih reng che a ni tih hi ring turin ka tuk a che. I chunga ka thinlung leh ka hmangaihna ka han dahziate hi hre reng ang che. Inring rengin awm rawh; Ngai teh, phurrit dang reng ka bel lo va che, i neih sa erawh kha chu, ka lo kal leh hma zawng chelh tlat rawh– Amen!" a ti a.

